

Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2024. godini

IZVJEŠTAJ
O PROVOĐENJU ZAKONA
IZ NADLEŽNOSTI
CENTRALNE IZBORNE
KOMISIJE BIH
U 2024. GODINI

Sarajevo, juni 2025. godine

© Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, 2025.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine dozvoljava reprodukovanje ovog materijala uz navođenje vlasnika autorskih prava i u neizmijenjenom sadržaju. Zahtjevi u vezi s autorskim pravima mogu se poslati Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine putem *e-mail* adrese kontakt@izbori.ba ili na adresu Danijela Ozme 7, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 (0) 33 251 300

Faks: +387 (0) 33 251 329

E-mail: kontakt@izbori.ba

Internet-stranica: www.izbori.ba

✕: @IZBORI_BA

Instagram: izbori_ba

Facebook: <https://www.facebook.com/people/Centralna-izborna-komisija-Bosne-i-Hercegovine/100083235705310/>

LinkedIn: <https://ba.linkedin.com/company/centralna-izborna-komisija-bosne-i-hercegovine>

<https://www.youtube.com/c/IZBORIBIH>

Izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola.

SADRŽAJ

Uvod.....	7
Sažetak.....	9
O Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine.....	19
I. DIO – PROVOĐENJE IZBORNOG ZAKONA BIH.....	21
1. Priprema i provođenje izbora	21
1.1. Izborne aktivnosti	21
1.2. Normativna djelatnost.....	22
1.3. Ostali akti Centralne izborne komisije BiH	22
1.4. Vođenje Centralnog biračkog spiska.....	25
1.5. Koordinacija rada Općinskih/gradskih izbornih komisija i Centara za birački spisak	34
1.6. Ovjera prijava političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine	45
1.7. Obuka i edukacija izborne administracije	48
1.8. Informativno-edukativna i motivacijska kampanja 2024.....	49
1.9. Sigurnosni aspekt Lokalnih izbora 2024. godine.....	57
1.10. Rad Glavnog centra za brojanje	59
1.11. Posmatrači izbornog procesa	87
1.12. Dan održavanja Lokalnih izbora 06.10.2024. godine	89
1.13. Odgođeni Lokalni izbori 2024. godine u OIJ Fojnica, Kiseljak, Kreševo, Konjic i Jablanica.....	91
1.14. Potvrđivanje rezultata Lokalnih izbora 2024. godine.....	93
1.15. Odziv birača	94
1.16. Evaluacija provedenih pilot-projekata testiranja izbornih tehnologija	94
1.17. Implementacija izbornih rezultata	102
1.18. Dostavljanje Obrazaca izjava o imovinskom stanju	104
1.19. Povrat takse	105
1.20. Provođenje posrednih izbora.....	106
1. Posredni izbori za izbor članova Gradskog vijeća Grada Sarajeva i Skupštine Grada Istočno Sarajevo.....	106
1.1. Izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva	106
1.2. Izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo.....	116
2. Zaštita izbornog prava	122
3. Finansijske aktivnosti.....	132
3.1. Budžet Centralne izborne komisije BiH za 2024. godinu	132

3.2. Logističko-operativne aktivnosti i personalne aktivnosti	135
4. Informatičko-tehnička podrška radu Centralne izborne komisije BiH	141
5. Zaključna razmatranja	148
 II. DIO – PROVOĐENJE ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA	149
1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka	149
1.1. Uvod	149
1.2. Pravni okvir za finansiranje političkih stranaka.....	150
1.3. Pravni okvir za finansijsko izvještavanje političkih stranaka	152
2. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu	155
2.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka	156
2.1.2. Finansiranje političkih stranka iz budžeta	165
2.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja.....	171
2.2.1. Nalazi revizije.....	172
2.2.2. Prijem i kontrola posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje i postizbornog finansijskog izvještaja Lokalni izbori 2024. godine	173
2.3. Sankcionisanje političkih stranaka	182
2.4. Ostale aktivnosti	183
3. Zaključna razmatranja	185
PRILOZI	186
 III. DIO – PROVOĐENJE ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BIH	205
1. Provjera kandidata za Vijeće ministara BiH.....	205
2. Provjera kandidata za pozicije direktora i zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.....	205
3. Zaključna razmatranja	205
 IV. DIO – AKTIVNOSTI CENTRA ZA EDUKACIJU CIK BiH.....	207
1. Aktivnosti Centra za edukaciju.....	207
1.1. Promovisanje inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora	208
1.2. Obuke izborne administracije.....	209
1.3. Edukacije političkih stranaka i nezavisnih kandidata i osoba zaduženih za kontakt sa CIK BiH	214
1.4. Edukativne radionice	216
1.5. Predavanje za studente.....	218
1.6. Publicistička djelatnost.....	219
1.7. Postizborna konferencija tijela za provođenje izbora “Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“	221
2. Zaključna razmatranja	222

V.	DIO – MEĐUNARODNA SARADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE	223
1.	Učešće u posmatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima	223
2.	Saradnja s Delegacijom Evropske unije/Evropskom komisijom.....	224
3.	Saradnja s Vijećem Evrope.....	225
4.	Saradnja s Organizacijom za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE BiH) i OSCE-om/ODIHR-om	225
5.	Saradnja sa Agencijom za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država (USAID)	229
6.	Saradnja s Međunarodnom fondacijom za izborne sisteme (IFES)	231
7.	Saradnja sa Populacijskim fondom Ujedinjenih nacija (UNFPA)	231
8.	Saradnja sa Svjetskim udruženjem izbornih tijela (Association of World Election Bodies, A-WEB)	232
9.	Saradnja sa International IDEA – Međunarodnim institutom za demokratiju i izbornu pomoć	234
10.	Saradnja sa UN Women.....	235
11.	Memorandumi o saradnji	236
12.	Saradnja s nevladinim sektorom	237
13.	Ostale aktivnosti	238
14.	Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih.....	239
15.	Zaključna razmatranja	240
VI.	DIO – JAVNOST RADA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BiH	241
1.	Javnost rada Centralne izborne komisije BiH u 2024.godini.....	241
2.	Zaključna razmatranja	244
VII.	DIO – PREPORUKE.....	245
1.	Preporuke.....	245
	PRILOG 1 – POPIS NORMATIVNIH AKATA	247
	PRILOG 2 – POPIS MATERIJALNIH PROPISA KOJE CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BiH PRIMJENJUJE U PROVOĐENJU SVOJIH NADLEŽNOSTI	254

POPIS TABELA

Tabela 1. Pregled broja birača upisanih u Centralni birački spisak na dan 22.08.2024. godine	26
Tabela 2. Ukupno primljeni zahtjevi za glasanje izvan BiH	28
Tabela 3. Prijave kod kojih je utvrđen nedostatak/razlog odbijanja	29
Tabela 4. Zahtjevi za upis u Centralni birački spisak osoba koje se prvi put prijavljuju	29
Tabela 5. Pregled obrađenih prijava za upis u CBS za glasanje izvan BiH	30
Tabela 6. Pregled odbijenih prijava za upis u Centralni birački spisak za glasanje izvan BiH	30
Tabela 7. Pregled diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH u kojima je organizovano glasanje na Lokalnim izborima 2024. godine.....	31
Tabela 8. Birači registrovani za glasanje izvan BiH – Lokalni izbori 2024. godine	32
Tabela 9. Pregled broja upisanih birača u CBS na dan izbora 06.10.2024. godine	32
Tabela 10. Stanje popunjenosti izbornih komisija na dan 08.01.2025. godine	34
Tabela 11. Pregled imenovanih predsjednika i zamjenika predsjednika	40
Tabela 12. Pregled imenovanih glavnih operatera/operatera za pilot-projekte	41
Tabela 13. Pregled broja lica kojima lična dokumenta ističu sa danom izbora (06.10.2024.)	43
Tabela 14. Pregled formiranih biračkih mjesta za Lokalne izbore 2024. godine	44
Tabela 15. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih političkih stranaka i nezavisnih kandidata za Lokalne izbore 2024. godine	46
Tabela 16. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih koalicija i listi nezavisnih kandidata za Lokalne izbore 2024. godine	47
Tabela 17. Pregled ovjerenih kandidata prema spolu i starosti	48
Tabela 18. Pregled formiranih biračkih mjesta u DKP BiH	55
Tabela 19. Pregled primljenih biračkih kompleta u Glavnom centru za brojanje	62
Tabela 20. Pregled neuručenih biračkih paketa po državama boravka	62
Tabela 21. Pregled biračkih paketa po kategorijama koji ne ispunjavaju uslove za brojanje	64
Tabela 22. Pregled biračkih kompleta pristiglih putem pošte odbijeni u pripremi verifikacije	64
Tabela 23. Pregled biračkih kompleta pristiglih putem pošte odbijenih u verifikaciji	65
Tabela 24. Pregled prebrojanih glasačkih listića u Glavnom centru za brojanje	65
Tabela 25. Pregled broja posmatrača u Glavnom centru za brojanje	67
Tabela 26. Pregled akreditovanih posmatrača	87
Tabela 27. Izabrani kandidati na Lokalnim izborima 2024. godine	94
Tabela 28. Odziv birača.....	94
Tabela 29. Pregled broja prestanaka mandata po nivoima vlasti	102
Tabela 30. Pregled broja prestanaka mandata po razlogu	103
Tabela 31. Struktura naloga u toku 2024. godine.....	132
Tabela 32. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2023. godini	156
Tabela 33. Struktura ukupnog prihoda političkih stranaka ostvarenog u 2023. godini	158
Tabela 34. Izvori finansiranja političkih stranaka u periodu od 2021. do 2023. godine (prema podacima koje su stranke iskazale u svojim finansijskim izvještajima)	165
Tabela 35. Planirana i isplaćena budžetska sredstva političkim subjektima u 2023.godini.....	166
Tabela 36. Isplaćena budžetska sredstva političkim subjektima u 2023.godini po nivoima vlasti	166
Tabela 37. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004–2023. god.	169
Tabela 38. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta 2023 godine političkim subjektima u 2023. godini	170
Tabela 39. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora.....	175
Tabela 40. Struktura troškova izborne kampanje nezavisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora	176

Tabela 41. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka iz postizbornih finansijskih izvještaja	178
Tabela 42. Struktura troškova izborne kampanje nezavisnih kandidata iz postizbornih finansijskih izvještaja	179
Tabela 43. Pregled troškova izborne kampanje političkih stranaka u periodu 2006–2024. godine	179
Tabela 44. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u periodu izborne kampanje	181
Tabela 45. Pregled izvora finansiranja izborne kampanje nezavisnih kandidata	182
Tabela 46. Pregled regionalnih edukacija na temu "Organizacija rada izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica na dan izbora"	209
Tabela 47. Pregled regionalnih edukacija na temu "Upoznavanje izbornih komisija sa podzakonskim aktima"	212
Tabela 48. Pregled regionalnih edukacija instruktora za obuku kandidata za predsjednike/ zamjenike predsjednika biračkih odbora	213
Tabela 49. Pregled edukacija na temu "Upoznavanje izbornih komisija sa radom biračkog odbora"	213

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prikaz strukture izvora finansiranja političkih stranaka u 2023. godini	157
Grafikon 2. Prikaz dugovanja političkih stranaka na dan 31.12.2023. godine	157
Grafikon 3. Prikaz strukture budžetskih izdvajanja za političke subjekte u 2023. godini	167
Grafikon 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta u periodu 2004. do 2023. godine	168
Grafikon 5. Grafički prikaz podnesenih finansijskih izvještaja od strane političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora	174
Grafikon 6. Grafički prikaz podnesenih finansijskih izvještaja od strane nezavisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora	174
Grafikon 7. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje političkih stranaka tri dana prije održavanja izbora	175
Grafikon 8. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje nezavisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora	176
Grafikon 9. Grafički prikaz podnesenih postizbornih finansijskih izvještaja političkih stranaka	177
Grafikon 10. Grafički prikaz podnesenih postizbornih finansijskih izvještaja nezavisnih kandidata	177
Grafikon 11. Grafički prikaz troškova izborne kampanje u periodu 2006–2024. godine	180
Grafikon 12. Trend troškova izborne kampanje u periodu 2006–2024. godine	180
Grafikon 13. Grafički prikaz izvora finansiranja političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje	181
Grafikon 14. Odnos prihoda i dugova političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje	181

POPIS SLIKA

Slika 1. TV-telopi za raseljena lica	49
Slika 2. TV-telopi za birače izvan BiH	49
Slika 3. Video materijal "Podnošenje kandidatskih listi"	50
Slika 4. Kako glasati za Gradsko vijeće Grada Mostara	50
Slika 5. TV-spot "Kako glasati"	51
Slika 6. Opći motivacijski spot	51
Slika 7. Izborne prevare – videomaterijali	54
Slika 8. Video materijal "Posredni izbori"	54
Slika 9. Set opreme za biračko mjesto: laptop, bar kod skener za dokumente, skener otisaka prstiju	97
Slika 10. Glasanje putem optičkog skenera	99
Slika 11. Demonstracija uređaja za identifikaciju i autentifikaciju birača	100
Slika 12. Snimci sa videokamera	101
Slika 13. Portal e-Izbora	143

Slika 14. Aplikacija e-PolitičkiSubjekti	144
Slika 15. Aplikacija za online prijavu predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora	145
Slika 16. Aplikativni pristup po rolama	145
Slika 17. Aplikacija e-Birački odbori	145
Slika 18. Broj pregleda (page views) na web-stranici www.izbori.ba u 2024. godini	147
Slika 19. Grafički dizajn	148

Uvod

1. Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine nadležna je za provođenje Aneksa III Dejtonskog mirovnog sporazuma, Izbornog zakona Bosne i Hercegovine¹, Zakona o finansiranju političkih stranaka², Izbornog zakona Republike Srpske³, Izbornog zakona Brčko distrikta BiH⁴, Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji BiH⁵, Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine⁶, te Ustava Bosne i Hercegovine (Aneks 4. Okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini), Ustava Federacije BiH i Ustava Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na izbore.
2. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, član 2.9, stav (1), tačka 18, utvrđeno je da Centralna izborna komisija BiH podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH) i inicira izmjene tog zakona, dok je Zakonom o finansiranju političkih stranaka, član 17, propisano da je Centralna izborna komisija BiH obavezna svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.
3. Osim navedenih zakona, u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH je i provođenje dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, član 13⁷, CIKBiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
4. Ovaj izvještaj obuhvata najznačajnije aktivnosti koje se odnose na provođenje zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine. U izvještajnom periodu na 125 održanih sjednica Centralne izborne komisije BiH i 147 kolegija na kojima su razmatrani materijali za sjednice i usaglašavane druge odluke bitne za rad Centralne izborne komisije BiH, raspravljalo se i odlučivalo o nizu pitanja i zadataka koji su se odnosili na: provođenje Lokalnih izbora 2024. godine, organizaciju i provođenje 4 pilot-projekta testiranja novih tehnologija u izbornom procesu, provođenje posrednih izbora za zakonodavne organe vlasti, provođenje aktivnosti na pripremi izbora za tijela lokalne uprave i samouprave, praćenje rada i stanja popunjenosti izbornih komisija, edukacije izborne administracije, nadogradnje i testiranja Jedinog izbornog informacionog sistema (JIIS BiH), redovne aktivnosti na vođenju evidencije Centralnog biračkog spiska i izjava o imovinskom stanju, odlučivanje po zahtjevima i žalbama političkih subjekata; razmatranje finansijskih izvještaja političkih stranaka; utvrđivanje prestanka mandata izabranih zvaničnika i dodjelu mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima s listi političkih subjekata; plan i program edukacije izborne administracije (općinskih/ gradskih izbornih komisija i osoblja zaposlenog u centrima za birački spisak),

¹ "Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 i 24/24.

² "Službeni glasnik BiH", br. 95/12 i 41/16.

³ "Službeni glasnik RS", br. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12 i 109/12, 45/18 i 18/20.

⁴ "Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", br. 17/08, 43/08 i 49/18.

⁵ "Službene novine FBiH", broj 19/08.

⁶ "Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 24/08.

⁷ "Službeni glasnik BiH", br. 103/09 i 58/13.

provođenje tenderskih i drugih postupaka za nabavku i potpisivanje ugovora s izabranim ponuđačima i tako dalje.

5. Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2024. godini podijeljen je na 7 dijelova koji čine jednu cjelinu.
6. Od prvog do trećeg dijela izvještaja izlaže se materijal koji se odnosi na dosljednu primjenu zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.
7. Četvrti dio izvještaja odnosi se na Centar za edukaciju Centralne izborne komisije BiH i plan i program edukacije članova tijela za provođenje izbora.
8. Peti dio izvještaja odnosi se na međunarodnu saradnju, seminare i edukacije koje Centralna izborna komisija BiH redovno održava, nastojeći da kroz razmjenu iskustava s izbornim komisijama drugih zemalja radi na unapređenju svoga rada.
9. Šesti dio izvještaja odnosi se na javnost rada Centralne izborne komisije BiH kao nezavisnog tijela koje treba transparentno i na nepristrasan način provesti sve zakone iz svoje nadležnosti.
10. U sedmom dijelu izvještaja ponuđene su preporuke čiju realizaciju Centralna izborna komisija BiH nastoji potaknuti kod relevantnih institucija BiH kako bi budući rad u provođenju izbornog procesa bio što kvalitetniji.
11. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 31. sjednici, održanoj 11.06.2025. godine, razmotrila i utvrdila tekst ovog izvještaja koji se podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Sažetak

12. Fokus aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u 2024. godini bio je na provođenju Lokalnih izbora 2024. godine i dosljednoj primjeni svih zakona iz njene nadležnosti, kao i pravovremenom izvještavanju.
13. Dana, 08.05.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je na 21. sjednici donijela Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine. Izbori su raspisani za 58 općinskih vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine, 53 skupštine općina u Republici Srpskoj, 111 načelnika općina u Bosni i Hercegovini, 21 gradsko vijeće u Federaciji BiH, 10 skupština gradova u Republici Srpskoj, 31 gradonačelnika u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko distrikta BiH.⁸
14. Dana, 28.03.2024. godine donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine⁹ kojim je uvedeno niz tehničkih poboljšanja koja se odnose na jačanje integriteta, efikasnosti i transparentnosti izbornog procesa. Stvorene su zakonske pretpostavke za korištenje izbornih tehnologija u izbornom procesu, izvršena je reforma u načinu imenovanja predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora koji su nestranačke ličnosti koje imenuje, razrješava, obučava, certificira i ocjenjuje Centralna izborna komisija BiH, a članstvo u biračkim odborima je ograničeno samo na parlamentarne političke subjekte (za Opće izbore), a za Lokalne izbore je ograničeno na političke subjekte zastupljene u direktno izabranim tijelima jedinica lokalne samouprave iz te relevantne osnovne izborne jedinice u prethodnom izbornom ciklusu. Uvedena su i druga unapređenja: obaveza otvaranja posebnog računa za finansiranje izborne kampanje čime je unapređena transparentnost troškova izbornih kampanja i izvora finansiranja izbornih kampanja političkih stranka i nezavisnih kandidata koji učestvuju na izborima, zatim za vrijeme obavljanja izvršne funkcije mandat lica u zakonodavnom organu ostaje u mirovanju¹⁰, imena članova biračkih odbora sa pripadnošću političkom subjektu se javno objavljuju, zabrana političke kampanje od dana raspisivanja izbora do zvaničnog početka izborne kampanje; obavezno ponovno brojanje na biračkim mjestima gdje se utvrdi da broj glasačkih listića premašuje broj glasača koji su glasali za više od 2%; uvođenje odredbi u vezi sa zloupotrebom javnih resursa, zloupotrebom djeteta u izborne svrhe; smanjenjem broja preferencija, čime je biračima data mogućnost da glasaju za tri kandidata unutar kandidatske liste političkog subjekta, čime je smanjena mogućnost manipulacije glasovima unutar liste; svim građanima je omogućeno pravo podnošenje prigovora na izborni proces, stvorene su zakonske pretpostavke da biračka mjesta moraju biti na lokacijama koje su pristupačne za birače s invaliditetom čime se jača inkluzivnost, Centar za edukaciju Centralne izborne komisija BiH je situiran u Izborni zakon BiH, čime su stvorene pretpostavke za njegovo jačanje i razvoj.
15. Pozitivni aspekti Lokalnih izbora 2024. godine su: automatizacija i 100% kontrola potpisa podrške političkim strankama i kandidatima; transparentnije finansiranje izborne kampanje političkih stranaka zbog nove obaveze podnošenja izvještaja o utrošku sredstava za kampanju tri dana prije dana izbora; poboljšana je kontrola distribucije izbornog materijala kroz digitalizaciju pojedinih faza u ovom procesu; unapređena je edukacija birača i informativna kampanja; uspješno su provedena 4 pilot-projekta testiranja izbornih tehnologija na biračkom mjestu od čega su tri pilot-projekta provedena uz podršku i stručnu pomoć donatorskih agencija; nije bilo potrebe za većim

⁸ "Službeni glasnik BiH", broj 31/24.

⁹ "Službeni glasnik BiH", broj 24/24.

¹⁰ Prema tumačenju Ureda Visokog predstavnika za BiH ova novina se ne primjenjuje na jedinice lokalne samouprave te to nije važno za Lokalne izbore 2024.

kontrolnim prebrojavanjem jer nije bilo biračkih mjesta na kojima je postojala razlika između broja birača koji su glasali i iskorištenih glasačkih listića (više od 2%). Ponovno prebrojavanje rađeno je na nivou lokalne izborne administracije u 115 općina za 366 biračkih mjesta zbog manjih razlika u broju važećih i nevažećih glasačkih listića. Glavnom centru za brojanje u Sarajevu naloženo je da izvrši ponovno brojanje glasačkih listići sa 159 biračkih mjesta u 33 općine¹¹, što je znatno manje nego prethodnih izbora.

Izazovi s kojima se suočila Centralna izborna komisija BiH u 2024. godini vezani su za kašnjenje u osiguranju budžeta za organizaciju izbora, izmjene i dopune Izbornog zakona BiH donesene su 44 dana prije raspisivanja izbora, u vrlo kratkom roku trebalo je donijeti skoro 50 podzakonskih akata; za izbore je trebalo provesti veliki broj javnih nabavki; nedostatak interesa ponuđača za štampanje glasačkih listića i ponavljanje dugotrajne procedure javne nabavke su mogli ugroziti održavanje izbora; zbog nemogućnosti provođenja javne nabavke za usluge prevoza izbornog materijala u kratkom vremenskom roku Centralna izborna komisija BiH se obratila Ministarstvu odbrane BiH za osiguranje kamiona i vozača za prijevoz izbornog materijala; zatim organizacija i provođenje četiri pilot-projekta uz korištenje novih tehnologija na biračkom mjestu je predstavljala posebni izazov jer CIK BiH nije posjedovao stručna znanja u ovoj oblasti, izazov je bio i dugogodišnji problem nedostatka IT osoblja. Nadalje, suočili smo se i sa nedostatkom ljudskih resursa spremnih za izborni angažman i nedostatkom sredstava na lokalnom nivou za njihov angažman; u vrlo kratkom roku trebalo je izraditi kriterije i izvršiti izbor predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora jer je riječ o 10.192 osobe. Također je bilo vrlo teško dobiti dovoljan broj prijava za instruktore za obuku predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora (301), tehničke operatere (517) i osoblje u Glavnom centru za brojanje.

Poseban izazov se odnosio na dodjelu mandata u Gradsko vijeće Grada Mostara jer Izbornim zakonom BiH nije propisan način dodjele mandata u slučaju kada izabrani gradski vijećnik podnese ostavku i time naruši minimalnu ili maksimalnu nacionalnu zastupljenost u Gradskom vijeću Grada Mostara, kao što je to bio slučaj nakon posljednjih Lokalnih izbora 2024. godine. Nadalje, asimetrična rješenja u procesu posrednih izbora u Gradu Sarajevo i Gradu Istočno Sarajevo dodatno komplikuju i tako složen izborni proces u BiH. Stoga je u cilju brže implementacije rezultata potrebno iznaći rješenje i ukloniti previše asimetričnih rješenja.

16. Nove nadležnosti koje su date Centralnoj izbornoj komisiji BiH stvorile su ogroman dodatni posao i kapaciteti institucije su bili dovedeni do krajnjih granica. Unatoč velikom broju izazova Centralna izborna komisija BiH je uspješno provela Lokalne izbore 2024. godine.
17. Zbog katastrofalnih poplava dva dana prije dana izbora odgođeni su izbori u 4 općine (Fojnica, Kreševo, Kiseljak i Konjic) za 20.10.2024. godine i u jednoj općini (Jablanica), za 3. 11. 2024. godine što je utjecalo i na dodjelu mandata u još 7 općina/gradova (Doboj, Bihać, Prozor-Rama, Gacko, Foča, Čapljina i Grad Mostar) zbog glasanja birača putem mobilnog tima i raseljenih osoba na poplavljenim područjima.
18. Na dan izbora 06.10.2024. godine provedena su 4 pilot-projekta testiranja izbornih tehnologija na biračkom mjestu: Pilot-projekat 1 - Autentifikacija birača i transmisija rezultata; Pilot-projekat 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića; Pilot-projekat 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača; Pilot-projekat 4 – Videonadzor na biračkim mjestima, u 24 osnovne izborne jedinice na 456

¹¹ Mostar je računat kao jedna izborna jedinica.

od 458 planiranih biračkih mjesta. Tri pilot-projekta su finansirana iz donatorskih sredstava (Delegacije Evropske unije, Misije OSCE-a u BiH, USAID/SEI) i sve procedure javnih nabavki roba i usluga je proveo donator, a jedan pilot-projekat je finansiran iz budžeta Centralne izborne komisija BiH. Ključni nalazi pilot-projekata provedenih 2024. godine pokazali su značajna poboljšanja u autentifikaciji birača, brzini brojanja glasova, smanjenju ručnih grešaka, brzini prenosa rezultata sa biračkog mjesta do CIKBiH kao i zaštiti integriteta procesa glasanja i brojanja primjenom videonadzora na biračkim mjestima. Sve ove tehnologije naišle su na dobar prijem ispitanika i birača, kao i drugih aktera na izborima, što ukazuje na visoki nivo zadovoljstva i povjerenja u ove sisteme. Međutim, uočeni su neki tehnički i logistički izazovi, kao što su kvarovi na uređaju i problemi s unosom više glasačkih listića u skenere. Rješavanje ovih izazova kroz sveobuhvatne okvire podrške i kontinuirane programe obuke bit će od suštinskog značaja za uspješnu širu implementaciju.

19. Prema presjeku Centralnog biračkog spiska na biračkom spisku na dan izbora 06.10.2024. godine je bilo ukupno 3.402.246 birača od čega 2.080.622 (61,15%) u Federaciji BiH, 1.234.502 (36,28%) u Republici Srpskoj i 87.122 (2,56%) u Brčko distriktu BiH. Žene čine 50,17% populacije na Centralnom biračkom spisku, a muškarci 49,83%. Prema starosnim kategorijama 84,16% birača imaju 30 i više godina, dok je 15,84% birača mlađe od 30 godina.
20. Na Lokalnim izborima 2024. godine glasalo je 1.637.847 ili 48,14% birača od čega 50,36% muškaraca i 49,64% žena. Izlaznost u Federaciji BiH je bila 45,07%, u Republici Srpskoj 53,51% i 45,41% u Brčko distriktu BiH.
21. Za posmatranje izbornih aktivnosti 2024. godine Centralna izborna komisija BiH je akreditovala ukupno 1.992 posmatrača ispred 12 udruženja, 28 međunarodnih organizacija i 18 političkih stranaka. Izborni proces su nadgledale Izborna posmatračka Misija OSCE/ODIHR, posmatračka misija Svjetskog udruženja izbornih tijela (A-WEB) i oko 1.000 posmatrača Koalicije za slobodne i fer izbore "Pod lupom". Općinske/gradske izborne komisije su akreditovala 45.536 izbornih posmatrača, od čega je u Gradu Banja Luka akreditovan 5.681 posmatrač.
22. Za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine ovjereno je ukupno 26.089 kandidata, od čega 15.106 muškaraca (57,90%) i 10.983 žene (42,10%). Prema starosnoj strukturi 21,39% kandidata su mlađi od 30 godina, 78,61% kandidata imaju 30 ili više godina starosti. Za poziciju načelnik/gradonačelnik/Gradonačelnik Grada Istočno Sarajevo ovjereno je 386 kandidata, od čega 357 muškaraca i 29 žena. Za općinska vijeća/skupštinu općine/gradsko vijeće/skupštinu grada/Skupština Brčko distrikta BiH (OV/SO/GV/SG/SD), uključujući i predstavnike nacionalnih manjina, ovjereno je 25.703 kandidata od čega 14.749 muškaraca i 10.954 žene.
23. U Glavnom centru za brojanje prebrojano je ukupno 88.806 glasačkih listića. Ponovno brojanje glasačkih listića po odlukama Centralne izborne komisije BiH je vršeno na 159 biračkih mjesta po kandidatima političkih subjekta, po kandidatima i po političkim subjektima, po kandidatima za određeni nivo vlasti, po nacionalnim manjinama.
24. Dana, 05.11.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini¹², a

¹² "Službeni glasnik BiH", broj 75/24.

15.11.2024. godine i Dopunsku Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini¹³.

25. Ukupan broj izabranih načelnika/gradonačelnika je 142: od čega 134 muškarca i 8 žena. Žene su izabrane na poziciju načelnik/gradonačelnik u sljedećim općinama: Zavidovići, Novo Sarajevo, Drvar, Čapljina, Bosansko Grahovo, Istočni Drvar, Jezero i Novo Goražde.
26. U općinska vijeća /skupštine općina/gradska vijeća/skupštine gradova/Skupštinu Brčko distrikta BiH (OV/SO/GV/SG/SD) izabrano je 3.177 kandidata uključujući 23 pripadnika nacionalnih manjina. Spolna struktura izabranih kandidata u OV/SO/GV/SG/SD je sljedeća: 2.454 muškarca i 723 žene (uključujući 21 muškarca predstavnika nacionalnih manjina i 2 žene predstavnice nacionalnih manjina u 21 općini)¹⁴.
27. Ukupan broj izabranih kandidata na poziciju načelnik/gradonačelnik i u općinska vijeća /skupštine općina/gradska vijeća/skupštine gradova/Skupštinu Brčko distrikta BiH iznosi 3.319 od čega 2.588 muškaraca (77,98%) i 731 (22,02%) žena. Prema starosnoj strukturi izabranih kandidata njih 340 ili 10,24% imaju manje od 30 godina starosti, dok 2.979 ili 89,76% izabranih kandidata ima 30 i više godina.
28. Od 3.353 mandata osvojena na Lokalnim izborima 2024. godine, 184 izabrana zvaničnika su odbila prihvatiti osvojeni mandat.
29. U oblasti sigurnosti izbornog procesa Centralna izborna komisija BiH je pravovremeno obavijestila sva relevantna ministarstva unutrašnjih poslova i sigurnosne agencije da je raspisala Lokalne izbore 2024. godine, nakon čega je Ministarstvo sigurnosti BiH donijelo Odluku o imenovanju Radne grupe za praćenje realizacije zadataka iz nadležnosti institucija i policijskih agencija u Bosni i Hercegovini vezanih za provođenje Lokalnih izbora 2024. godine, a direktor Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH donio je 04.09.2024. godine Odluku o imenovanju Operativnog štaba akcije "Izbori 2024". Na dan održavanja izbora 06.10.2024. godine do 24,00 sata Operativnom štabu akcije i Centralnoj izbornoj komisiji BiH su policijska tijela u Bosni i Hercegovini prosljedila ukupno 64 prijave o incidentima koji se mogu dovesti u vezu s narušavanjem glasanja na biračkim mjestima, i to: 31 Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH u Federaciji BiH i Brčko distriktu BiH i 33 MUP Republike Srpske. Na dan održavanja odgođenih izbora u Konjicu, Kiseljaku, Fojnici i Kreševu 20.10.2024. godine i u Jablanici 03.11.2024. godine nije bilo prijava o incidentima koji se mogu dovesti u vezu s narušavanjem glasanja na biračkim mjestima.
30. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH donijela je 54 odluke kojima je za 23 lica utvrđeno da neće biti upisana u Centralni birački spisak, dok se nalaze na izdržavanju kazne zatvora, a za 31 lice da stječu pravo upisa nakon izdržane kazne zatvora.

¹³ "Službeni glasnik BiH", broj 78/24.

¹⁴ **Napomena:** Samo 21 općina/grad je birala 23 predstavnika nacionalnih manjina. Pravila za kandidovanje su drugačija u odnosu na redovne kandidatske liste. Na kandidatskim listama za predstavnike nacionalnih manjina može se naći samo onoliko kandidata koliko se bira i nema ograničenja u odnosu na spol kandidata.

31. U 2024. godini Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavljeno je 145 rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti, kao i 1.578 rješenja o ispisu i promjenama u rješenjima o državljanstvu BiH, te su vršene provjere podataka i njihova obrada u Centralnom biračkom spisku.
32. Aktivnosti na provođenju posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajevo i Skupštinu Grada Istočno Sarajevo su otpočele u decembru 2024. i završene u aprilu 2025. godine. Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo objavljena je u "Službenom glasniku BiH" broj 23/25 od 18.04.2025. godine, a Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Gradsko vijeće Grada Sarajevo objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 24/25 od 25.04.2025. godine.
33. U toku 2024. godine u Općini Novi Grad Sarajevo i Gradu Zavidovići održani su izbori za organe lokalne uprave i samouprave.
34. U skladu s Odlukom o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, sve 143 izborne komisije osnovne izborne jedinice broje ukupno 583 člana. Na dan 08.01.2025. godine u izborne komisije osnovne izborne jedinice bilo je imenovano 580 članova, od čega 317 (54,14%) muškaraca i 266 (45,86%) žena, čime je ispoštovan član 2.14, stav (1) Izbornog zakona BiH koji se odnosi na obezbjeđivanje zastupljenosti polova u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova u BiH.
35. U smislu utvrđivanja prestanaka mandata na osnovu zahtjeva izabranih članova tijela vlasti kojima mandat dodjeljuje Centralna izborna komisija BiH i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, odbijanja mandata i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, te utvrđivanja prestanka mandata po službenoj dužnosti, u 2024. godini obrađeno je 323 predmeta i dodijeljen isti broj uvjerenja o dodijeljenim mandatima. Razlozi pokretanja postupaka za prestanak mandata su sljedeći: 308 po ličnom zahtjevu, 7 zbog smrti i 8 po službenoj dužnosti.
36. U vezi s obavezom dostavljanja Izjave o imovinskom stanju izabranih zvaničnika, Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a u skladu s zakonski propisanim rokom o dostavljanju izjašnjenja i izjave o imovinskom stanju, od ukupno 35 izabranih zvaničnika, spomenutu dokumentaciju, odnosno izvještaj o imovinskom stanju, dostavilo je 27 zvaničnika, te je donesen Zaključak o obustavi postupka za navedene. Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku o izricanju novčane kazne za 8 izabranih zvaničnika u iznosu od po 800,00 KM zbog nedostavljanja izjašnjenja i izjave o imovinskom stanju u zakonski propisanom roku. Zaključeno sa danom 31.12.2024. godine Centralnoj izbornoj komisiji BiH je dostavljeno 3.206 Izjava o imovinskom stanju za Lokalne izbore 2024. godine.
37. Uslove za povrat novčanog iznosa takse za ovjeru učešća na Lokalnim izborima 2024. godine iz člana 4.16 stav (1) tačka 4. i 5. Izbornog zakona BiH ispunila je 91 politička stranaka i 107 nezavisnih kandidata.
38. Centralna izborna komisija BiH je od raspisivanja izbora do završetka izbornog procesa zaprimila 2.977 prigovora/žalbi. Doneseno je 219 odluka o izricanju novčanih kazni, ali je broj izrečenih novčanih kazni veći od broja donesenih odluka, jer su u jednom dijelu odluka izricane novčane kazne za više političkih subjekata, odnosno kandidata političkih subjekata na proteklim izborima. Za kršenje odredbi Izbornog zakona BiH, za koje se može izreći sankcija, izrečeno je ukupno 1.328,100,00 KM, od čega 800.500,00 KM za

kršenje odredbi o preuranjenoj izbornoj kampanji. Najveći iznosi kazni su izrečeni političkim subjektima za kršenje odredbi koje zabranjuju govor mržnje.

39. Na odluke Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu izjavljeno je ukupno 547 žalbi Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine. U postupku odlučivanja po izjavljenim žalbama, Sud Bosne i Hercegovine je 510 žalbi (93,3%%) odbio, 22 žalbe (4%) su odbačene, a 15 žalbi (3,7%) je usvojeno što procentualno znači da je Sud BiH u skoro 98% predmeta po žalbama potvrdio odluke Centralne izborne komisije BiH.
40. U izvještajnom periodu Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine podneseno je 9 apelacija od kojih 7 još nije riješeno. Jedna apelacija je odbačena kao nedopustiva, a jedna je uvažena i vraćena Sudu BiH na ponovno odlučivanje koji je naložio Centralnoj izbornoj komisiji BiH da preinači svoju odluku.
41. U skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza za 2024. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 50/24) Centralnoj izbornoj komisiji BiH je odobren ukupan budžet u iznosu od 15.877.000,00 KM, od čega za neposrednu potrošnju iznos od 4.286.000,00 KM, a za održavanje Lokalnih izbora 2024. godine iznos od 11.591.000,00 KM. Troškovi održavanja Lokalnih izbora 2024. godine iznose 6.441.919,75 KM.
42. U izvještajnom periodu provedeno je ukupno 334 postupka javnih nabavki, od čega 18 otvorenih postupka, 10 konkurentskih postupaka, 2 pregovaračka postupka bez objave obavještenja o nabavci i 304 direktna sporazuma.
43. U periodu januar–decembar 2024. godine na protokolu u pisarnici u djelovodnik predmeta i akata, zaključen na kraju 2024. godine, a koji se vodi u elektronskom obliku, zavedeno je 3.731 predmet; u upisnik prvostepenih predmeta upravnog postupka zavedeno je 3.013 predmeta; u upisnik drugostepenih predmeta upravnog postupka zavedena su 93 predmeta te je vršeno zavođenje akata u djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu.
44. U 2024. godini održano je 125 sjednica Centralne izborne komisije BiH: 30 redovnih, 52 hitne, 26 hitnih korespondentnih, 11 korespondentnih i 6 sjednica u skladu s članom 2.18, stav (2) Izbornog zakona BiH i članom 22, stav (6) Poslovnika Centralne izborne komisije BiH.
45. U izvještajnom periodu članovi Centralne izborne komisije BiH održali su 152 sastanka (62 sastanka sa međunarodnim organizacijama, 31 sastanak koji se odnosi na projektne aktivnosti, 59 sastanaka pod kategorijom ostali sastanci). Predstavnici CIK BiH su učestvovali u radu: 52 konferencije/ radionice/ seminara; 2 studijske posjete; 21 edukaciji; 56 radionica koje su podržale donatorske organizacije; 2 izborne posmatračke misije.
46. Na zvaničnoj internet-stranici www.izbori.ba tokom 2024. godine objavljeno je 2.889 dokumenata i 566 saopćenja za javnost. Ukupan broj upita za provjeru Centralnog biračkog spiska putem internet-stranice iznosio je 685.165, a zabilježeno je 5,8 miliona pregleda internet-stranice.
47. Putem *YouTube* kanala realizovano je 125 prenosa uživo sa sjednica Centralne izborne komisije BiH.

48. Godišnje finansijske izvještaje za 2023. godinu podnijelo je 39 političkih stranaka ili 20,63% od ukupno 189 političkih stranaka s evidencije Centralne izborne komisije BiH. Među političkim strankama koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2023. godinu je i 18 stranaka koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj ni za 2022. godinu, radi čega im je u aprilu 2024. godine izrečena administrativna mjera kojom im se uskraćuje pravo da se kandiduju za učešće na izborima 2024. godine.
49. Centralna izborna komisija BiH je provela aktivnosti na pregledu i kontroli godišnjeg finansijskog izvještaja političkih stranaka za 2023. godinu za 30 političkih stranaka, te pribavila revizijske dokaze koji su potrebni za izdavanje revizijskih izvještaja sa mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.
50. U skladu s odredbom iz člana 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je Parlamentarnoj skupštini BiH podnijela Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2021. godini.
51. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH je provela pregled, kontrolu i reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu 101 političke stranke i postizbornih finansijskih izvještaja za Opće izbore 2022. godine 90 političkih stranaka, te 2024. godine izdala izvještaje revizije za 58 političkih stranaka. U toku je izdavanje izvještaja revizije za 43 političke stranke. Za 18 političkih stranaka koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaji za 2022. godinu i revizorima Službe za reviziju su uskratile pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije, izrečena je administrativna mjera kojom je političkim strankama uskraćeno pravo da se kandiduju za učešće na narednim izborima.
52. Sve političke stranke i nezavisni kandidati koji su učestvovali na Lokalnim izborima 2024. godine, imali su obavezu da tri dana prije dana održavanja izbora podnesu izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje. Izvještaj je obuhvatio period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do 02.10.2024. godine, a političke stranke i nezavisni kandidati bili su dužni podnijeti ga 03.10.2024. godine. Izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje je podnijelo 111 političkih stranaka. Finansijski izvještaj nije podnijelo pet (5) političkih stranaka. Od ukupno 189 nezavisnih kandidata koji su ovjereni za učešće na izborima, izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje je podnijelo 157 kandidata, dok izvještaj nisu podnijela 32 kandidata.
53. Postizborni finansijski izvještaj je podnijelo 105 političkih stranaka, što čini 90,52 % od broja stranaka koje su učestvovali na izborima. Finansijski izvještaj nije podnijelo 11 političkih stranaka ili 9,48 %, Od ukupno 189 nezavisnih kandidata koji su imali obavezu u roku od 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u "Službenom glasniku BiH" podnijeti postizborni finansijski izvještaj, izvještaj je podnijelo 158 kandidata. Finansijski izvještaj nije podnio 31 nezavisni kandidat, što čini 16,40 % od ukupnog broja nezavisnih kandidata, koji su učestvovali na izborima.
54. Centralna izborna komisija BiH je 14.03.2024. godine novčanim kaznama sankcionisala 66 političkih stranaka radi kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka i Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH – Finansiranje kampanje, a koja su utvrđena revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2020. godinu.
55. Centralna izborna komisija BiH pripremila je prijedlog tehničkog dokumenta za izmjene i dopune Zakona o finansiranju političkih stranaka i isti će uputiti Parlamentarnoj

skupštini BiH. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka unapređuje se pravni okvir koji omogućava implementaciju preporuka GRECO-a i OSCE-a/ODIHR-a.

56. Tokom 2024. godine nije bilo provjera kandidata za poziciju ministar/zamjenik ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.
57. Aktivnosti iz djelokruga rada Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH obuhvatile su: promociju inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, obuke izborne administracije u skladu s Planom i programom edukacije organa za provođenje izbora, edukativne radionice o novim tehnologijama u izbornom proces, radionice osnaživanja pripadnika romske zajednice, radionice posvećene mladim biračima, predavanje za studente kao i izradu publikacija namijenjenih izbornoj administraciji, posmatračima izbornog procesa i svim zainteresiranim stakeholderima, a organizovana je i postizborna konferencija tijela za provođenje izbora “Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“.
58. U pogledu međunarodne saradnje predstavnici Centralne izborne komisije BiH su u 2024. godini učestvovali na različitim događajima: 8 konferencija, 3 radionica/seminara/okruglih stolova; 3 izborne posmatračke misije, 2 studentske posjete Centralnoj izbornoj komisiji Albanije i Centralnoj izbornoj komisiji Gruzije, učešće u radu Izvršnog odbora Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*) itd.
59. U izvještajnom periodu nastavljene su aktivnosti na realizaciji projektnih aktivnosti koje finansijski podržavaju ili implementiraju Delegacija Evropske unije u BiH, Misija OSCE-a u BiH, OSCE/ODIHR i Vlada SAD-a.
60. U 2024. godini Centralna izborna komisija BiH je potpisala Memorandume o saradnji sa Centralnom izbornom komisijom Gruzije, Državnim izbornim uredom Mađarske i Stalnim izbornim tijelom Rumunije.
61. U 2024. godini nastavljena je uspješna saradnja s nevladinim sektorom, od čega izdvajamo saradnju s Transparency Internationalom i Koalicijom pod lupom.
62. U izvještajnom periodu održano je 13 konferencija za novinare, objavljeno je 161 saopćenje za javnost, a pisani mediji su objavili više od 4.000 članaka o radu Centralne izborne komisije BiH.
63. U 2024. godini Centralna izborna komisija BiH je pripremila i usvojila sljedeće dokumente: Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2023. godini; Plan integriteta Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine; Prvi periodični izvještaj o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini; Drugi periodični izvještaj o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini; Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH 2025–2027; Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2025. godinu; Program obuke uposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2025. godini.
Dana, 28.02.2025. godine na 11. sjednici Centralna izborna komisija BiH je usvojila Završni izvještaj provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine koji su dana, 03.03.2025. godine, a u skladu sa Zaključkom Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH od 03.12.2024. godine dostavljeni u Parlamentarnu skupštinu BiH.

64. Kako bi se analizirali svi aspekti izbornog procesa 2024. godine i diskutovalo o trenutnim izazovima i budućim koracima za unapređenje izbornog procesa, Centralna izborna komisija BiH je, uz finansijsku podršku Vijeća Evrope i Misije OSCE-a u BiH, u periodu 24–25.04.2025. godine organizovala postizbornu konferenciju tijela za provođenje izbora “*Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost*” na kojoj su svi izborni učesnici mogli razmijeniti mišljenja i iskustva te formulisati konkretne prijedloge za unapređenje izbornog procesa. Zaključci konferencije će biti dio inicijative za izmjene i dopune Izbornog zakona BiH koje će Centralna izborna komisija BiH uputiti u Parlamentarnu skupštinu BiH.
65. Centralna izborna komisija BiH ulaže kontinuirane napore da unaprijedi izborni proces, a kroz preporuke upućene Parlamentarnoj skupštini BiH ukazuje na potrebu rješavanja ključnih problema koji se, prije svega, odnose na pravovremene izmjene i dopune svih zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.

O Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine

Vizija

Naša vizija je izborna administracija koja organizuje slobodne, demokratske izbore koji odražavaju volju birača i koja uživa povjerenje birača i javnosti.

Misija

Transparentno, efikasno i profesionalno organizujemo demokratske izbore u kojima građani Bosne i Hercegovine mogu izraziti slobodnu izbornu volju, te zakonito provođenje svih nadležnosti propisanih Izbornim zakonom BiH i Zakonom o finansiranju političkih stranaka BiH.

Naše vrijednosti

Nezavisnost, nepristrasnost, profesionalizam, odgovornost, inkluzivnost, kontinuirano unapređenje i digitalne inovacije, transparentnost, efikasnost.

Strateški ciljevi i pravci

Zadržati status nezavisne institucije koja doprinosi demokratizaciji društva u Bosni i Hercegovini.

Opći strateški cilj: Unapređenje procesa organizacije izbora u Bosni i Hercegovini i podizanje povjerenja javnosti kroz povećanje efikasnosti, transparentnosti i profesionalnosti izborne administracije i izbornog procesa.

Strateški ciljevi razvoja CIK BiH: 1) Institucionalno jačanje izborne administracije, 2) Uvođenje novih informacionih tehnologija u izborni proces, 3) Poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta, 4) Podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju, 5) Unapređenje pristupačnosti izbornog procesa, 6) Povećanje integriteta izbornog procesa, 7) Unapređenje nadzora i transparentnosti finansiranja političkih stranaka.

I. DIO – PROVOĐENJE IZBORNOG ZAKONA BiH

1. Priprema i provođenje izbora

1.1. Izborne aktivnosti

1.1.1. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u vezi sa primjenom Izbornog zakona BiH

1.1.1.1. Izmjene i dopune Izbornog zakona BiH

66. Odlukom Visokog predstavnika donesen je i Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH koji je objavljen u “Službenom glasniku BiH” broj 24/24, a radi se o tehničkim izmjenama kojima se unapređuje integritet izbornog procesa.

1.1.1.2. Aktivnosti u vezi sa izborom člana Centralne izborne komisije BiH

67. Počev od 01.01.2024. godine predsjednica Centralne izborne komisije BiH je dr. Irena Hadžiabdić, članica Centralne izborne komisije BiH iz reda Ostalih.

1.1.1.3. Raspisivanje Lokalnih izbora 2024. godine

68. Centralna izborna komisija BiH je na 21. sjednici, održanoj 08.05.2024. godine, donijela Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine i Uputstvo o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2024. godine koji će se održati u nedjelju 06. oktobra 2024. godine.¹⁵
69. Izbori su raspisani za 58 općinskih vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine, 53 skupštine općina u Republici Srpskoj, 111 načelnika općina u Bosni i Hercegovini, 21 gradsko vijeće u Federaciji Bosne i Hercegovine, 10 skupština gradova u Republici Srpskoj, 31 gradonačelnika u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

¹⁵ “Službeni glasnik BiH”, broj 31/24.

1.2. Normativna djelatnost

70. Priprema i usvajanje normativnih akata, kao kontinuirani zadatak Centralne izborne komisije BiH, ogleda se u izradi podzakonskih akata donesenih na osnovu zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH. Centralna izborna komisija BiH nastojala je unaprijediti podzakonske akte uvažavajući preporuke posmatračkih misija OSCE-a/ODIHR-a za unapređenje izbornog procesa.
71. U 2024. godini doneseno je ukupno 108 akata kako slijedi: 60 odluka, 27 uputstava, 17 pravilnika i 4 instrukcije. Popis normativnih akata usvojenih u 2024. godini dat je u Prilogu 1 ovoga izvještaja.

1.3. Ostali akti Centralne izborne komisije BiH

72. Centralna izborna komisija BiH je na 10. sjednici, održanoj 07.03.2024. godine, donijela Odluku o usvajanju i provođenju Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine.¹⁶ Predmetnom Odlukom je imenovana i osoba zadužena za nadzor nad provođenjem Plana integriteta. Nakon usvajanja Plan integriteta je dostavljen u Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.¹⁷ Prethodno je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije dala pozitivno mišljenje na Prijedlog Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH za period 2024–2027. godine.¹⁸ Dokument je dostupan na web-stranici www.izbori.ba¹⁹
73. Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2023. godini²⁰ usvojen je Zaključkom kojim se utvrđuje tekst izvještaja²¹ na 25. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 23.05.2024. godine. Izvještaj je dostavljen u Parlamentarnu skupštinu BiH dana 30.07.2024. godine.²² Predmetni izvještaj je razmatran na 21. sjednici Predstavničkog doma PS BiH održanoj 28.08.2024. godine i 22. sjednici održanoj 22.10.2024. godine, ali nije usvojen. Dom naroda PS BiH je na 15. sjednici održanoj 12.11.2024. razmatrao izvještaj i on nije usvojen²³.
74. Po zahtjevu Direkcije za evropske integracije (DEI) pripremljen je doprinos Centralne izborne komisije BiH za izradu Priloga institucija u Bosni i Hercegovini za period 15.05.2023–15.03.2024. godine za potrebe Paketa proširenja za 2024. godinu i dostavljen je u Direkciju za evropske integracije

¹⁶ Akt, broj 04-2-50-4 -979- 10 /22.

¹⁷ Akt, broj 04-2-50-4 -979- 12 /22.

¹⁸ Akt APIK-a, broj 05-07-4-21- 2/24 od 21.02.2024. godine.

¹⁹ https://www.izbori.ba/Documents/CIK/plan_integriteta/Plan_integriteta_CIKBIH_2024_2027.pdf

²⁰ Akt, broj 04-2-07-10-728-1/24.

²¹ Akt, broj 04-2-07-10- 728-2/24.

²² Akt, broj 04-2-07-10- 728-3/24.

²³ Akt, broj 02-50-6-16-15/24 od 14.11.2024.

dana, 15.03.2024. godine.²⁴ Dopuna priloga institucija je dostavljena dana 30.07.2024 godine.

75. Pripremljen je *Prvi periodični izvještaj o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini*²⁵ koji je posvećen digitalizaciji izbornog procesa s fokusom na realizaciju aktivnosti četiri pilot-projekta koja će biti provedena na dan Lokalnih izbora 2024. godine, 6. oktobra 2024. godine. Izvještaj je dostavljen u Parlamentarnu skupštinu BiH dana 30.07.2024. godine²⁶ u skladu članom 20.16e stav (4) Izbornog zakona BiH²⁷ kojim je propisano da će Centralna izborna komisija BiH Parlamentarnoj skupštini BiH redovno dostavljati sveobuhvatne izvještaje o svojim aktivnostima na uvođenju novih tehnologija. Predmetni izvještaj je razmatran i usvojen na 21. sjednici Predstavničkog doma PS BiH održanoj 28.08.2024. godine²⁸, odnosno na 15. sjednici Doma naroda PS BiH održanoj 12.11.2024. godine.²⁹
76. Pripremljen je *Drugi periodični izvještaj o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini*³⁰ koji je posvećen tehničkom i pravnom aspektu četiri pilot-projekta provedena na dan Lokalnih izbora 2024. godine. Izvještaj je dostavljen u Parlamentarnu skupštinu BiH dana, 04.10.2024. godine³¹. Predmetni izvještaj je razmatran na 23. sjednici Predstavničkog doma PS BiH, održanoj 03.12.2024. godine. Predstavnički dom usvojio je Drugi periodični izvještaj o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni Hercegovini.³² Uz ovaj Izvještaj Dom je usvojio i sljedeće zaključke:
1. Predstavnički dom PSBiH zadužuje Centralnu izbornu komisiju (CIK) BiH da izradi studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine u roku od 90 dana od dana usvajanja ovog zaključka, u skladu sa članom 20.16e Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.
 2. Predstavnički dom PSBiH zadužuje Vijeće ministara BiH da, u skladu sa zahtjevom CIK-a BiH, osigura finansijska sredstva u Budžetu institucija BiH za 2025. godinu za nabavku potrebne opreme za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine, u skladu sa članom 20.16e Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.³³
77. Pripremljen je *Završni izvještaj provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studija izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine*.³⁴ Završni izvještaj se sastoji od dva dijela: I DIO – Evaluacija i

²⁴ Akt, broj 04-2-50-4-204-2/24.

²⁵ Akt, broj 04-2-50-4-1192-53/20.

²⁶ Akt, broj 04-2-50-4-1192-56/20.

²⁷ "Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 i 24/24.

²⁸ Akt, Predstavničkog doma PS BiH broj 01-50-1-15-21/24 od 28.08.2024.

²⁹ Akt, broj 02-50-6-16-15/24 od 14.11.2024.

³⁰ Akt, broj 04-2-50-4-1192-71/20.

³¹ Akt, broj 04-2-50-4-1192-72/20.

³² Akt Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, broj 01-50-1-15-23/24 od 03.12.2024. godine.

³³ Zaključak Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, broj: 01-50-1-15-23/24 veza 01,02-50-18-1894/24 od 3.12.2024.

³⁴ Akt CIK BiH, broj 04-2-50-4-1192-89/20.

analiza provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i II DIO – ”Studija izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine“. Predmetni Izvještaj je usvojen Zaključkom o utvrđivanju teksta Završnog izvještaja provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studije izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine.³⁵ na 11. sjednici CIK BiH održanoj 28.02.2025.. godine. Izvještaj je dostavljen Parlamentarnoj skupštini BiH³⁶, čime je realizovan Zaključak Predstavničkog doma PSBiH od 3.12.2024. godine. Na osnovu Izvještaja Parlamentarna skupština BiH se može opredijeliti u kojem pravcu će ići uvođenje izbornih tehnologija u Bosni i Hercegovini.

78. Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2025. godinu³⁷ pripremljen je na osnovu Srednjoročnog plana rada 2025–2027. godina³⁸, nakon što je Ministarstvo finansija i trezora BiH dalo pozitivno mišljenje³⁹. Program rada je usvojen na 63. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 12.09.2024. godine. Dana 12.09.2024. godine usvojeni dokument je dostavljen Ministarstvu finansija i trezora BiH.⁴⁰
79. Pripremljen je Pravilnik za izradu Godišnjeg programa rada Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine i izvještavanje koji je usvojen na 9. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 28.02.2024. godine.⁴¹
80. Pripremljen je Program obuke uposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u 2025. godini⁴² na koji je Centralna izborna komisija BiH zaključkom, broj 04-2-50-4-3401-2/24, dala saglasnost na 89. sjednici CIK BiH, održanoj 22.10.2024. godine i on je dostavljen Agenciji za državnu službu BiH⁴³.
81. Pripremljena je informacija za Komisiju za borbu protiv korupcije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH o antikorupcijskim mjerama i aktivnostima Centralne komisije BiH i dostavljena je Komisiji za borbu protiv korupcije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dana 11.03.2024. godine.⁴⁴
82. Dana 14.05.2024. godine po zahtjevu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK BiH) popunjen je online Upitnik na temu “Provođenje Planova integriteta za 2023. godinu” i u Google Forms je proslijeđen u APIK BiH.
83. Po zahtjevu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije svim zaposlenim u Centralnoj izbornoj komisiji BiH proslijeđene su

³⁵ Akt, CIK BiH br. 04-2-50-4-1192-90/20.

³⁶ Akt, CIK BiH broj 04-2-50-4-1192-91/20.

³⁷ Akt, broj 04-2-07-10- 1647- 3/24.

³⁸ Akt, broj: 07-1-02-2-1921-1/24.

³⁹ Akt MFT BiH, broj: 05-02-2-5401-2/24 od 23.08.2024.

⁴⁰ Akt, broj 04-2-07-10-1647- 4/24.

⁴¹ Akt, broj 05-1-02-2-199-1/24.

⁴² Akt, broj: 04-2-50-4-3401-1/24.

⁴³ Akt, broj 04-2-50-4-3401-3/24.

⁴⁴ Akt, broj 04-50-4-1186-2/23.

informacije o načinu prijavljivanja korupcije i inoviranom obrascu za prijavu korupcije kako bi se olakšalo prijavljivanje korupcije.⁴⁵

84. Po zahtjevu Ureda za reviziju Institucija BiH popunjen je Upitnik za institucije BiH za potrebe provođenja revizije učinka na temu etički kodeks u institucijama Bosne i Hercegovine i sa priložima dostavljen Uredu za reviziju Institucija BiH dana, 26.11.2024. godine.⁴⁶

1.4. Vođenje Centralnog biračkog spiska

1.4.1. Aktivnosti upisa birača u Centralni birački spisak za Lokalne izbore 2024. godine

85. Postupak vođenja Centralnog biračkog spiska i upisa birača propisan je poglavljem 3. Izbornog zakona BiH – Birački spisak, Pravilnikom o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska i Uputstvom o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektronskih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine za glasanje izvan BiH elektronskim putem.
86. Centralni birački spisak je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo u skladu s Izbornim zakonom BiH i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provođenja izbora u skladu sa zakonom, za provođenje referenduma, za provođenje opoziva izabranog funkcionera i izbore organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom.
87. U skladu s članom 3.6 stav (7) tačka a) Izbornog zakona BiH i člana 3. stava (1) Pravilnika o upotrebi i izradi Centralnog biračkog spiska, za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2024. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela:
- Odluku, broj: 06-1-07-2-620-1/24 od 08.05.2024. godine, o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 07.05.2024. godine u 24:00 sata⁴⁷, odnosno na dan prije raspisivanja Lokalnih izbora 2024. godine, kojom je utvrđeno da je ukupan broj birača u Bosni i Hercegovini upisanih u Centralni birački spisak 3.406.088, i to po osnovnim izbornim jedinicama.
 - Odluku, broj: 06-1-07-2-620-3/24 od 26.08.2024. godine, o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 22.08.2024. godine u 24:00 sata⁴⁸, kojom je utvrđeno da je ukupan broj birača u Bosni i Hercegovini upisanih u Centralni birački spisak 3.400.204, i to po osnovnim izbornim jedinicama.
 - Odluku, broj: 06-1-07-2-620-6/24 od 10.10.2024. godine, o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 06.10.2024. godine u 24:00

⁴⁵ USAID Projekat pravosuđe protiv korupcije je u saradnji sa APIK-om izradio edukativni video koji je dostupan na linku: <https://photos.onedrive.com/share/5EA47BC9B6FC115F!63011?cid=5EA47BC9B6FC115F&resId=5EA47BC9B6FC115F!63011&authkey=!APPJCOI-5oJ22hY&ithint=video&e=nBdr7b>.

⁴⁶ Akt CIK BiH, broj 04-50-4-3556-2/24.

⁴⁷ "Službeni glasnik BiH", broj 31/24.

⁴⁸ "Službeni glasnik BiH", broj 59/24.

sata⁴⁹, kojom je utvrđeno da je ukupan broj birača u Bosni i Hercegovini upisanih u Centralni birački spisak 3.402.246, i to po osnovnim izbornim jedinicama.

88. Pregled broja birača upisanih u Centralni birački spisak po kategorijama na dan 22.08.2024. godine u 24:00 sata, a koji su se koristili na dan održavanja Lokalnih izbora 06.10.2024. godine, dat je u narednoj tabeli.

Tabela 1. Pregled broja birača upisanih u Centralni birački spisak na dan 22.08.2024. godine u 24:00 sati

R/B	Kategorija	Broj birača
1.	Birači koji svoje pravo ostvaruju na redovnim biračkim mjestima (redovni birači)	3.334.280
2.	Birači koji glasaju lično u općini prebivališta iz 1991. godine	15.216
3.	Birači koji glasaju u odsustvu iz općine u kojoj imaju prebivalište za općinu iz 1991. godine	5.911
4.	Birači registrovani za glasanje putem pošte	43.535
5.	Birači koji glasaju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu (DKP BiH)	1.254
	UKUPNO	3.400.204

89. Navedeni podaci su korišteni za izradu izvoda iz Centralnog biračkog spiska po biračkim mjestima.

1.4.2. Upis birača u Centralni birački spisak koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovnim biračkim mjestima (redovni birači)

90. Upis birača koji glasaju na redovnom biračkom mjestu vrši se sistemom “pasivne registracije“, odnosno sve osobe kojima se izda važeća lična karta države Bosne i Hercegovine automatski su upisane u Centralni birački spisak. Na osnovu odredbi člana 3.5 Izbornog zakona BiH nadležni organ koji vodi registar građana dostavlja podatke za ažuriranje Centralnog biračkog spiska u skladu sa Zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka.
91. Za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2024. godine izvršeno je ažuriranje podataka u četiri (4) navrata, prema utvrđenoj metodologiji, kako slijedi:

Prvi presjek napravljen je na dan raspisivanja izbora 07.05.2024. godine i korišten je za izradu Privremenih izvoda iz CBS;

Drugi presjek napravljen je na dan 23.07.2024. godine i korišten je u svrhu određivanja biračkih mjesta i pravljenja specifikacija za štampanje glasačkih listića;

⁴⁹ "Službeni glasnik BiH", broj 70/24.

Treći presjek napravljen je na dan 22.08.2024. godine i korišten je za izradu Izvoda iz konačnog biračkog spiska koji je distribuiran na biračka mjesta;

Četvrti presjek napravljen je na dan 06.10.2024. godine, odnosno na dan izbora, s ciljem utvrđivanja biračkog prava glasača koji su glasali nepotvrđenim listićima.

1.4.3. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inostranstvu u Centralni birački spisak

92. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inostranstvu u Centralni birački spisak, odnosno u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH, vrši se sistemom aktivne registracije i za Lokalne izbore 2024. godine počeo je danom raspisivanja izbora i trajao je do 23.07.2024. godine u 24:00 sata, u skladu sa Uputstvom o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini koji će se održati 06. oktobra 2024. godine⁵⁰.
93. U skladu sa odredbama Uputstva o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektronskih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine za glasanje izvan BiH elektronskim putem, podnošenje zahtjeva za upis izbjeglih osoba i osoba koje borave izvan BiH u Centralni birački spisak vršio se putem aplikativnog sistema **e-Izbori** i bio je dostupan na zvaničnoj internet-stranici Centralne izborne komisije BiH od dana raspisivanja izbora do isteka krajnjeg roka za podnošenje prijava. Portal, odnosno aplikativni sistem za podnošenje prijava birača izvan BiH sadržavao je informativni sadržaj za birače. Pored detaljnog tehničkog uputstva i redoslijeda koraka za lakšu prijavu birača koji svoje biračko pravo žele ostvariti glasanjem putem pošte ili glasanjem u diplomatsko-konzularnog predstavništvima Bosne i Hercegovine.
94. Biračima koji su se na prethodnim izborima nalazili na izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH Centralna izborna komisija BiH je uputila e-mail sa obavještenjem da je raspisala Lokalne izbore koji će se održati 06. oktobra 2024. godine, te da je potrebno da do krajnjeg roka za podnošenja prijava za glasanje izvan Bosne i Hercegovine, odnosno do 23.07.2024. godine do 24.00 sati, putem portala e-Izbori podnesu prijavu i prilože dokumentaciju. Navedeno Obavještenje je proslijeđeno na 67.000 e-mail adresa državljanima koji su se prijavili na prethodnim izborima.
95. Nadalje, obavještenje je proslijeđeno Ministarstvu vanjskih poslova BiH uz napomenu da bude upućeno prema ambasadama i konzulatima BiH u inostranstvu, u kojima se planira organizovanje glasanja za Lokalne izbore 2024. godine. Također, navedeno obavještenje proslijeđeno je Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH.
96. Nakon isteka roka za prijavu birača izvan BiH, 23.07.2024. godine u 24.00 sata, Centralna izborna komisija BiH je uputila obavještenje za 2.000 državljana BiH,

⁵⁰ "Službeni glasnik BiH", broj 31/24.

za koje se utvrdilo da imaju nedostatke, te da ih mogu dopuniti u roku od dva dana od dana obrade njihove prijave.

97. Nadalje, nakon 23.07.2024. godine obrađeno je cca 19.000 prijava, zaključno sa 29.07.2024. godine završena je obrada svih dostavljenih prijava putem portala e-Izbori, svi podnosioci prijava koji nisu ispunjavali uslove za upis u Centralni birački spisak dobili su generisanu poruku da u roku od dva dana otklone nedostatke u prijavi. Rok za dopune je istekao 31.07.2024. godine.
98. Nakon završene obrade pristupilo se provjeri/ponovnoj obradi oko 5.880 odbijenih prijave za upis u Centralni birački spisak, te za prijave za koje je utvrđeno da nisu ispravno obrađene, izvršena je ispravka. Dodatnim kontrolama već obrađenih prijava uočeno je oko 350 prijava, koje su odbijene i označene kao zloupotreba kroz aplikaciju, jer dokazi o tačnoj adresi nisu bili ispravni.

1.4.4. Prijava za glasanje izvan BiH

a) Prijave koje ispunjavaju uslove

99. U periodu od dana raspisivanja izbora, odnosno od 08.05.2024. godine do 23.07.2024. godine, portalu e-Izbori pristupilo je i otvorilo korisnički nalog **53.977** korisnika. Međutim, svaki od podnesaka nije bio prijava za glasanje izvan BiH, nego i dopune prijava u kojima su utvrđeni nedostaci, a pojedini podnosioci su slali dva ili više istih podnesaka (duple prijave). Na poštanski pretinac je pristiglo 40 prijava.

Tabela 2. Ukupno primljeni zahtjevi za glasanje izvan BiH

Ukupno primljenih zahtjeva		
R/B	Status prijave	Broj
1.	Unos nije kompletan/Unos u toku	3.906
2.	Obrađeno	50.071
	Ukupno	53.977

100. Od ukupnog broja obrađenih **prijava 50.071 birača**, uslove za upis u CBS za glasanje izvan BiH ispunilo je **44.788 birača**, dok je **5.283 birača** imalo nedostatak u prijavi te su automatski putem portala e-Izbori obaviješteni o nedostatku.
101. Dostavljeno je **40 prijava** koje su pristigle na poštanski pretinac 451, od čega dvije (2) prijave su već obrađene elektronskim putem i ispunjavaju uslove za upis u CBS, dok 38 prijava nisu dostavljene u skladu sa članom 3.15 stav (1) Izbornog zakona BiH.
102. U vezi s naprijed navedenim, Centralna izborna komisija BiH je donijela: Odluku o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine⁵¹ i Odluku kojom se odbija upis 38 birača

⁵¹ Odluka, broj 06-1-07-2-620-2/24 od 05.08.2024. godine.

u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine⁵², čije prijave nisu dostavljene u skladu sa članom 3.15 stav (1) Izbornog zakona BiH.

b) Prijave koje ne ispunjavaju uslove

103. U skladu sa članom 24. stav (3) Pravilnika o vođenju i upotrebi Centralnog biračkog spiska, u slučaju da prijava ne sadrži sve dokaze utvrđene članom 3.15 stav (1) i (2) Izbornog zakona BiH ili obrazac nije ispravno popunjen, Centralna izborna komisija BiH je putem portala e-Izbori obavijestila državljane BiH koji su podnijeli prijavu za glasanje da u roku od dva (2) dana od dana obavijesti mogu otkloniti nedostatke u prijavi. Nakon isteka roka za dopunu **5.283 podnosioca zahtjeva** nije ispunilo uslove za upis u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH.

Tabela 3. Prijave kod kojih je utvrđen nedostatak/razlog odbijanja

R/B	Status prijave	Broj
1.	Nije dostavljen dokaz o identitetu	819
2.	Nije dostavljen dokaz o tačnoj adresi boravka u inostranstvu, nevalidan dokument itd.	2.378
3.	Nije popunjen ili nije potpisan obrazac	863
4.	Više nedostataka	1.223
	Ukupno	5.283

Zahtjevi za upis u Centralni birački spisak (ZUCBS osobe koje se prvi put prijavljuju)

104. U izvještajnom periodu podneseno je 2.003 prijave birača koji se prvi put prijavljuju za upis u Centralni birački spisak. Tokom obrade prijava vršene su sljedeće provjere: da li je dostavljen važeći i kompletan dokaz o identitetu, da li je dostavljen dokaz o državljanstvu BiH, da li je dostavljen dokaz o prebivalištu BiH odnosno, na osnovu dostavljenih podataka vršena je provjera Popisa stanovništva 1991. godine i da li je dostavljen i potpisan obrazac zahtjeva prijave za upis izbjeglog lica u Centralni birački spisak (ZUCBS).

Tabela 4. Zahtjevi za upis u Centralni birački spisak osoba koje se prvi put prijavljuju

R/B	Status prijave	Broj
1.	Nije završen unos	1.083
2.	Obrađeno	920
	Ukupno	2.003

105. Na osnovu navedenog, Centralna izborna komisija BiH je dana 04.08.2024. godine donijela Odluku o upisu u Centralni birački spisak i izvod iz Centralnog

⁵² Ibid.

biračkog spiska za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2024. godine kojom je upisano ukupno 127 izbjeglih osoba.

Tabela 5. Pregled obrađenih prijava za upis u CBS za glasanje izvan BiH

R/B	Status prijave – Obradeni	Broj
1.	Ispunjava uslove	127
2.	Ne ispunjava uslove	165
3.	Dupli unosi	248
4.	Osobe upisane u CBS na prethodnim izborima	379
	Ukupno	920

106. Nadalje, Centralna izborna komisija BiH je dana 04.08.2024. godine donijela i Odluku kojom je odbijeno ukupno 165 podnosilaca prijava, jer nisu ispunjeni uslovi propisani članom 3.15 stav (1), (2) i (3) Izbornog zakona BiH. Sastavni dio naprijed navedene odluke je spisak odbijenih podnosilaca prijava. Petnaest (15) prijava je odbijeno zbog nedostatka validnog dokaza o identitetu, 22 zbog nedostatka dokaza o državljanstvu, 45 prijava je imalo više nedostataka, a 83 prijave nisu imale dokaz o prebivalištu u BiH.

Tabela 6. Pregled odbijenih prijava za upis u Centralni birački spisak za glasanje izvan BiH

Razlozi odbijanja – Ne ispunjava uslove	Broj odbijenih zahtjeva
Nedostaje validan dokaz o identitetu	15
Nedostaje dokaz o državljanstvu	22
Više nedostataka	45
Nedostaje dokaz o prebivalištu u BiH	83
UKUPNO	165

1.4.5. Upis birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu

107. Na osnovu člana 1.5 Izbornog zakona BiH kojim je propisano da državljani BiH koji privremeno žive u inostranstvu imaju pravo glasati lično dolaskom na odgovarajuće biračko mjesto u BiH ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inostranstvu ili poštom. Centralna izborna komisija BiH je na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova BiH donijela Odluku o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u kojima se planira organizovanje glasanja za Lokalne izbore 2024. godine. Birači u predviđenim državama su se prilikom prijave za glasanje izvan BiH mogli izjasniti o načinu glasanja, lično na biračkom mjestu za glasanje u DKP BiH ili poštom.
108. Podzakonskim aktima Centralne izborne komisije BiH je predviđeno određivanje biračkog mjesta za lično glasanje u DKP-u BiH ako je za glasanje prijavljeno najmanje 50 birača, odnosno ukoliko za to postoje opravdani razlozi. Centralna izborna komisija BiH može donijeti odluku o glasanju u DKP-u BiH i sa manjim

brojem prijavljenih birača, pri čemu će se cijeliti finansijski aspekt i tehničke mogućnosti neophodne za određivanje biračkog mjesta u svakom DKP-u BiH.

109. Po okončanju procesa prijave birača za glasanje izvan BiH, kao i nakon završene procedure provjere ispunjavanja organizaciono-tehničkih uslova za organizovanje glasanja na biračkom mjestu u DKP BiH, Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku o određivanju biračkih mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, broj: 05-1-02-2-1475-1/24 od 12.08.2024. godine.⁵³
110. U skladu s navedenim, na Lokalnim izborima 2024. godine za državljane Bosne i Hercegovine koji privremeno žive u inostranstvu i imaju biračko pravo organizovano je glasanje u sljedećim diplomatsko-konzularnim predstavništvima, kako slijedi:

Tabela 7. Pregled diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH u kojima je organizovano glasanje na Lokalnim izborima 2024. godine

R/b	Naziv zemlje	Naziv DKP BiH
1.	Republika Austrija	Ambasada BiH u Beču
2.		Počasni konzulat BiH u Gracu
3.		Počasni konzulat BiH u Salzburgu
4.		Počasni konzulat BiH Za Gornju Austriju
5.	Kraljevina Belgija	Ambasada BiH u Briselu za Belgiju i Luksemburg
6.	Kraljevstvo Danska	Ambasada BiH u Kopenhagenu
7.	Kraljevina Nizozemska	Ambasada BiH u Hagu
8.	Republika Njemačka	Ambasada BiH u Berlin
9.		Generalni konzulat BiH u Minhen
10.		Generalni konzulat BiH u Štutgartu
11.		Generalni konzulat BiH u Frankfurtu
12.	Republika Slovenija	Ambasada BiH u Ljubljani
13.	Republika Srbija	Ambasada BiH u Beogradu
14.	Kraljevina Švedska	Ambasada BiH u Štokholmu

111. Po isteku roka za žalbe na naprijed navedene odluke, postupanjem po zaprimljenim žalbama, te naknadnom provjerom i ažuriranjem podataka sa bazom podataka Centralnog biračkog spiska dostavljenog iz IDDEEA-e, Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2024. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu od 05.08.2024. godine, zaključen je Centralni birački spisak koji se koristiti za Lokalne izbore 2024. godine sa stanjem na dan 06.10.2024. godine u 24:00 sata. Konačan broj birača koji su upisani za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH je bio **1.481** a **43.307 birača** je upisano za glasanje putem pošte.

⁵³ "Službeni glasnik BiH", broj 55/24.

Tabela 8. Birači registrovani za glasanje izvan BiH – Lokalni izbori 2024. godine

Kategorija birača	Broj
Birači registrovani za glasanje putem pošte	43.307
Birači registrovani za glasanje u DKP-u BiH	1.481
UKUPNO	44.788

112. Svim biračima koji su se izjasnili za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, a ono nije provedeno, prema odredbama Izbornog zakona BiH glasački materijal je blagovremeno dostavljen na adrese koje su građani naveli u svojim prijavama, kako bi im bilo omogućeno glasanje putem pošte i da bi time ostvarili svoje biračko pravo.

1.4.6. Info linija

113. Od 09.05.2024. do 31.07.2024. godine je na info-linijama evidentirano ukupno 2.349 poziva putem telefona, a sa e-mail adrese info@izbori.ba upućeno je 4.911 e-mail poruka/odgovora na upite vezano za prijavu birača, te obavještenja o uočenim nedostacima u prijavama. Tehnička podrška je pružena u 1.426 slučajeva.

1.4.7. Zloupotreba biračkog prava

114. U periodu obrade pristiglih prijava putem aplikacije e-Izbori za Lokalne izbore 2024. godine uočeno je da su u nekim slučajevima kao dokaz o tačnoj adresi izvan BiH dostavljena uvjerenja koja bi svojim sadržajem i pojedinim elementima na ispravi mogla upućivati na eventualnu zloupotrebu (potpis službenog lica, tekst, otisak pečata i sl.). Najveći broj navedenih uvjerenja se odnosi na prijave za glasanje izvan BiH za glasanje u Republici Srbiji. Podnosioci navedenih prijava su obaviješteni putem e-maila da njihova prijava ne ispunjava uslove, odnosno da njihov dokaz o boravištu u inostranstvu nije ispravan, te im je ostavljen rok da isprave nedostatke u prijavi. Prijava o navedenom i dokumentacija je dostavljena nadležnom tužilaštvu.

1.4.8. Centralni birački spisak na dan održavanja Lokalnih izbora 2024. godine (06.10.2024.)

115. Na dan 06.10.2024. godine u 24:00 sati, u Centralni birački spisak za Lokalne izbore 2024. godine upisano je ukupno 3.402.246 birača.

Tabela 9. Pregled broja upisanih birača u CBS na dan izbora 06.10.2024. godine

	Broj birača	Procenat	<30	>=30	M	F	M<30	M>=30	F<30	F>=30
FBiH	2.080.622	61,15%	351.393	1.729.229	1.029.876	1.050.746	180.304	849.572	171.089	879.657
RS	1.234.502	36,28%	173.594	1.060.908	621.550	612.952	89.625	531.925	83.969	528.983
BD BiH	87.122	2,56%	13.823	73.299	43.951	43.171	7.134	36.817	6.689	36.482
UKUPNO u BiH	3.402.246	100,00%	538.810	2.863.436	1.695.377	1.706.869	277.063	1.418.314	261.747	1.445.122

Izvor: Izborni pokazatelji 2024. godine, CIK BiH, Sarajevo 2024. godine [zbirna_statistika_2024.pdf](#)

1.4.9. Aktivnosti na organizovanju i provođenju prijevremenih izbora za organe lokalne samouprave savjeta mjesnih zajednica

116. Za potrebe provođenje izbora za Savjet mjesnih zajednica, a na zahtjev lokalne samouprave, sačinjeni su i dostavljeni na dalje postupanje izvodi iz Centralnog biračkog spiska u dvije osnovne izborne jedinice (Novi Grad Sarajevo i Zavidovići).

1.4.10. Redovne aktivnosti na vođenju Centralnog biračkog spiska

117. U skladu s nadležnošću o vođenju Centralnog biračkog spiska, a u vezi s odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na osnovu podataka dostavljenih od nadležnih organa o osobama koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora ili su izdržale kaznu zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, Sud Republike Srpske ili Sud Federacije Bosne i Hercegovine i Sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nisu povinovale naredbi da se pojave pred Sudom Bosne i Hercegovine, Sudom Republike Srpske ili Sudom Federacije Bosne i Hercegovine i Sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u izvještajnom periodu, donijela 54 odluke, kojim je za 23 osobe utvrđeno da neće biti upisane u Centralni birački spisak, a za 31 osobu da stječu pravo upisa u Centralni birački spisak nakon izdržane kazne zatvora.
118. **Ispis iz državljanstva BiH** – Redovne aktivnosti na ažuriranju Centralnog biračkog spiska obuhvatile su, također, i provjeru podataka o ispisu iz državljanstva BiH, a na osnovu rješenja o ispisu iz državljanstva Bosne i Hercegovine koja redovno dostavlja Ministarstvo civilnih poslova BiH/Sektor za državljanstva. U 2024. godini dostavljeno je ukupno **1.578 rješenja o ispisu** i promjenama u rješenjima o državljanstvu BiH, te su vršene provjere podataka o njima u Centralnom biračkom spisku.
119. **Oduzimanje/vraćanje poslovne sposobnosti** – Po osnovu pravosnažnih sudskih rješenja o oduzimanju, odnosno vraćanju poslovne sposobnosti, vršeno je redovno ažuriranje predmetnih podataka u relevantnoj bazi podataka. U prethodnim godinama, a po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, uspostavljena je praksa kontinuiranog dostavljanja rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti od nadležnih sudova u Federaciji BiH i Republici Srpskoj prema Centralnoj izbornoj komisiji BiH, u svrhu blagovremenog ažuriranja Centralnog biračkog spiska. U 2024. godini Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavljeno je ukupno **145 rješenja** o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti, te su ti podaci obrađeni.
120. Izdata su ukupno tri (3) uvjerenja, po ličnom zahtjevu, o stanju upisa u Centralni birački spisak u svrhu regulisanja socijalno-statusnih pitanja.

1.5. Koordinacija rada Općinskih/gradskih izbornih komisija i Centara za birački spisak

121. Poslovi koordinacije rada sa izbornim komisijama odnose se na vođenje evidencije članova izbornih komisija; učestvovanje u programima edukacije i obuke članova izbornih komisija; informisanje članova izbornih komisija o svim relevantnim informacijama i odlukama Centralne izborne komisije BiH; održavanje stalne komunikacije sa izbornim komisijama u svojoj zoni odgovornosti; učestvovanje u kontroli postupka imenovanja članova biračkih odbora i mobilnih timova; davanje tehničkih uputstava osoblju koje radi u centrima za birački spisak; poslovi kontrole dostavljenih izbornih rezultata u Glavnom centru za brojanje; učestvovanje u kontroli izrade i distribucije izvoda iz Centralnog biračkog spiska kao i poslovi praćenja primljenog izbornog materijala.
122. Redovna aktivnost po pitanju koordinacije rada izbornih komisija predstavlja i vođenje evidencije članova općinskih/gradskih izbornih komisija koje, u skladu sa odredbama Poglavlja 2 Izbornog zakona BiH i Uputstvom o utvrđivanju kvalifikacija, broja i imenovanju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, imenuju skupštine općina/općinska vijeća. Navedena aktivnost uključuje praćenje rokova trajanja mandata članova općinskih/gradskih izbornih komisija, prikupljanje dokumentacije i pripremu materijala za davanje saglasnosti na imenovanje i razrješenje članova općinskih/gradskih izbornih komisija koju, u skladu sa članom 2.12 Izbornog zakona BiH, daje Centralna izborna komisija BiH.

1.5.1. Popunjenost izbornih komisija

123. U skladu s Odlukom o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ⁵⁴ broj članova u **143** izborne komisije osnovne izborne jedinice iznosi ukupno **583** člana. Stanje popunjenosti izbornih komisija na dan 08.01.2025. godine je sljedeće:

Tabela 10. Stanje popunjenosti izbornih komisija na dan 08.01.2025. godine

Nacionalna struktura imenovanih članova Općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	HRVATI		BOŠNJACI		SRBI		OSTALI	
580	112	19,31%	226	38,97%	215	37,07%	27	4,66%

Spolna struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	MUŠKARCI		ŽENE	
580	314	54,14%	266	45,86%

⁵⁴ "Službeni glasnik BiH", br. 31/24 i 59/24.

Kvalifikacijska struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	VSS		VŠS		SSS		MR	
580	555	95,69%	15	2,59%	10	1,72%	0	0,00%

Starosna struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih komisija

UKUPNO	Mlađi od 30 godina		Od 30 do 40 godina		Od 40 do 50 godina		Stariji od 50 godina	
580	316	54,48%	127	21,90%	94	16,21%	43	7,41%

1.5.1.1. Razrješenja i imenovanja članova izbornih komisija

124. Postupak razrješenja i imenovanja članova izbornih komisija propisan je odredbom člana 2.12 stav (5) i (6) i članom 2.15 stav (2) Izbornog zakona BiH, te odredbama Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ⁵⁵ (u daljem tekstu: Uputstvo).
125. U 2024. godini u predmetima razrješenja i imenovanja članova, zamjenskih članova i predsjednika/zamjenskih predsjednika izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica Centralna izborna komisija BiH je donijela ukupno **168** rješenja. Od navedenog, u **116** predmeta je uvažen zahtjev, odnosno data je saglasnost na razrješenje/imenovanje, dok u **21** slučaju nije data saglasnost na razrješenje, odnosno imenovanje na dužnost u članstvu izborne komisije, iz sljedećih razloga: sastav izborne komisije nije u skladu s odredbom člana 2.14 stav (1) Izbornog zakona BiH; dokaz imenovanog člana o izbornom iskustvu nije u skladu s Uputstvom; nepostupanje po rješenju Centralne izborne komisije BiH u prethodnom postupku; imenovani član ne zadovoljava uslov iz člana 2.3 stav (1) tačka 4. Izbornog zakona BiH – kandidatura na izborima; imenovanje zamjenskog člana izborne komisije izvan izbornog perioda; imenovani član ne ispunjava uslove propisane odredbom člana 2.2 stav (2) i (3) Izbornog zakona BiH; istek mandata i imenovanje člana izborne komisije u izbornom periodu, protivno članu 2.15 stav (4) Izbornog zakona BiH; odstupanje od rang-liste prilikom imenovanja, bez adekvatnog obrazloženja; razrješenje zamjenskih članova pri čemu nije izvršeno imenovanje novih članova izborne komisije.
126. Pored navedenog, u **31** predmetu Centralna izborna komisija BiH je postupajući po službenoj dužnosti u skladu s članom 2.15 stav (2) Izbornog zakona BiH, s obzirom na to da nadležni organ nije donio rješenje u zakonskom roku, donijela rješenje o razrješenju/imenovanju na dužnost u članstvu izborne komisije jednog ili više članova izborne komisije (Srebrenik, Pelagićevo, Krupa na Uni, Bugojno, Maglaj, Velika Kladuša, Donji Žabar, Bosansko Grahovo, Ravno, Ključ, Prnjavor, Kotor-Varoš, Istočni Mostar, Odžak, Berkovići, Kupres, Novi Grad, Srebrenica, Istočna Ilidža, Bužim, Tešanj).

⁵⁵ "Službeni glasnik BiH", broj: 31/24 i 85/24.

127. Nadalje, u izvještajnom periodu ukupno **22** člana ili predsjednika su podnijeli ostavku na dužnost u članstvu izborne komisije osnovne izborne jedinice, iz razloga promjene prebivališta, odlaska u inostranstvo, odlaska u penziju, zdravstvenih razloga, ličnih razloga, poslovnih razloga ili razloga stručnog usavršavanja (Milići, Pelagićevo, Ravno, Istočni Mostar, Bosanski Petrovac, Šekovići, Ključ, Novi Travnik, Drvar, Petrovo, Domaljevac-Šamac, Bileća, Trnovo, Krupa na Uni, Srebrenik, Derventa, Široki Brijeg), te je izvršeno imenovanje redovnog ili zamjenskog člana ili predsjednika izborne komisije u skladu sa Izbornim zakonom BiH.

1.5.1.2. Žalbe na razrješenje i imenovanje članova izbornih komisija

128. Na postupak razrješenja i imenovanja članova izbornih komisija u 2024. godini Apelacionom odjelu Suda BiH izjavljeno je **20** žalbi (Maglaj-2; Vitez-1; Vlasenica-2; Prnjavor-4; Srebrenik-2; Živinice-3; Brčko-3; Bugojno-2; Trnovo-1). Od navedenog, Sud BiH je odbio **14** žalbi (neosnovane), a **6** žalbi je odbačeno.

1.5.1.3. Izrada informacija o primjeni člana 2.14 stav (1) Izbornog zakona BiH i pregled sudske prakse

129. U prethodnom izvještajnom periodu ažurirana je informacija o postupanju u skladu sa članom 2.14 stav (1) Izbornog zakona BiH, odnosno o sudskoj praksi Apelacionog odjela Suda BiH prilikom razmatranja žalbi na rješenja Centralne izborne komisije BiH u vezi s primjenom člana 2.14 stav (1) Izbornog zakona BiH u periodu 01.04.2015. godine do 13.06.2023. godine, sa konkretnim zaključcima Suda BiH i uputama za postupanje.
130. Po pitanju sudske prakse u predmetima po izjavljenim žalbama Sudu BiH na rješenja Centralne izborne komisije BiH u 2024. godini, pripremljena je informacija o postupanju u predmetima imenovanja članova izbornih komisija nakon rješenja Suda BiH u predmetu GIK Cazin, broj: 06-1-07-1-4693/22 od 15.02.2023. godine. Naime, Rješenjima Suda BiH u predmetu Gradske izborne komisije Cazin, broj: S13 Iž 044954 23 Iž od 06.02.2023, S1 3 Iž 044957 23 Iž od 06.02.2023. godine i S1 3 Iž 044953 23 Iž od 06.02.2023. godine, između ostalog navedeno je da je Centralna izborna komisija BiH u predmetnom rješenju pogrešno primijenila odredbu člana 2.14 Izbornog zakona BiH kada je smatrala da pravilna primjena podrazumijeva da sastav Gradske izborne komisije treba biti takav da u istom budu zastupljeni predstavnici svih konstitutivnih naroda. Odlučna činjenica za pravilnu primjenu navedene odredbe jeste ta da u konkretnom slučaju među prijavljenim kandidatima nije bilo prijavljenih drugih kandidata, tj. kandidata druge nacionalnosti. Dakle, tek u slučaju da je bilo prijavljenih kandidata druge nacionalnosti, a da niko od njih nije bio imenovan, a uz to je ispunjavao potrebne uslove, bili bi ispunjeni uslovi za donošenje ovakve odluke. Osim toga, CIK BiH nije cijenio nespornu činjenicu da je ukupan broj članova Gradske izborne komisije 7 (sedam), a da je postojeći član imenovan iz reda Ostalih, te da je samim tim, imajući u vidu rezultate posljednjeg popisa stanovništva provedenog na državnom nivou ispoštovana odredba člana 2.14 Izbornog zakona BiH, koja predviđa multietničan sastav izborne komisije, na

način da se vodi računa o posljednjem popisu stanovništva provedenom na državnom nivou.

131. Predmetno rješenje Apelacionog odjela Suda BiH i upute za postupanje date u konkretnom rješenju su predstavljale značajnu smjernicu za postupanje u sličnim slučajevima, te je pripremljena analiza specifičnih i konkretnih okolnosti i postupanja u ukupno 22 predmeta razrješenja i imenovanja članova izbornih komisija nakon donošenja predmetnog rješenja Apelacionog odjela Suda BiH.

1.5.1.4. Postupci po prijavama protiv članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica

132. Centralna izborna komisija BiH je u izbornom periodu za Lokalne izbore 2024. godine zaprimila **13** prijava protiv članova izbornih komisija zbog kršenja odredaba člana 2.1 stav (2) i 2.3 stav (1) tačka 2. Izbornog zakona BiH, koji se odnose na nezavisnost i nepristranost članova izbornih komisija, odnosno članstvo u organima političkih stranaka.
133. Postupajući po navedenim prijavama na osnovu odredbe člana 2.16 stav (1) Izbornog zakona BiH, na osnovu dostavljenih izjava, potvrda iz službene evidencije i ostale dokumentacije, Centralna izborna komisija BiH u provedenim postupcima nije utvrdila kršenje odredbe člana 2.1 stav (2) i člana 2.3 stav (1) tačka 2. Izbornog zakona BiH.
134. Članovima izbornih komisija je upućeno podsjećanje na obavezu pridržavanja odredaba Etičkog kodeksa organa za provođenje izbora u Bosni i Hercegovini ⁵⁶ u njihovom radu.

1.5.1.5. Koordinacija rada i korespondencija sa izbornim komisijama

135. Poslovi koordinacije rada sa izbornim komisijama podrazumijevaju stalnu komunikaciju putem telefona i putem e-maila sa izbornim komisijama u cilju davanja pojašnjenja primjeni podzakonskih akata, kao i dostave podataka i informacija o svim tehničkim pitanjima u toku izbornog procesa (naredbe Centralne izborne komisije BiH, provođeni akti, operativni dokumenti kao što su Planovi za dostavu i povrat izbornog materijala); zaprimanje izvještaja o radu izbornih komisija i drugih relevantnih podataka važnih za tekuće aktivnosti. Također, obavljala se usmena i pisana korespondencija s predstavnicima političkih subjekata o primjeni podzakonskih akata kojim se reguliše tehnički dio izbornog procesa.

⁵⁶ "Službeni glasnik BiH, broj: 67/21.

1.5.1.6. Instruktori za obuku kandidata za predsjednika/zamjenika predsjednika biračkog odbora

136. Na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 19. Izbornog zakona a u skladu sa članom 14. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine⁵⁷, Centralna izborna komisija BiH je 22.05.2025. godine raspisala Javni oglas za izbor instruktora u Tim instruktora zaduženih za obuku kandidata za predsjednika/zamjenika predsjednika biračkog odbora⁵⁸.
137. Nakon isteka roka Javnog oglasa prijavu su dostavila 433 kandidata, a uslove je ispunilo 349 kandidata.
138. Na obuku je pozvano 349 kandidata, 24 kandidata se nisu odazvala, a obuku je prošlo 325 kandidata. Nakon završene obuke od 325 kandidata njih 318 je uspješno položilo test znanja, dok 7 kandidata nije položilo test znanja.
139. Na osnovu člana 2.9 stav (1) Izbornog zakona BiH, a u vezi sa rezultatima testova, izbornog iskustva, ispunjenosti općih i posebnih uslova traženih Javnim oglasom, Centralna izborna komisija BiH je na 48. sjednici održanoj 01.08.2024. godine donijela Odluku o imenovanju instruktora za obuku predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine kojom je imenovano 294 instruktora⁵⁹, a na 52. sjednici održanoj 14.08.2024. godine donesena je Odluka kojom se uvažavaju prigovori 7 kandidata za instruktora zaduženih za obuku predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora⁶⁰. Ukupan broj imenovanih instruktora je **301**.
140. Izvršena je priprema i dostava dokumentacije izbornim komisijama koja je neophodna za postupak dodjele pozicija političkih subjekata u biračkim odborima (lista političkih subjekata koji imaju pravo učešća u dodjeli pozicija za sve potrebne kombinacije za dodjelu).

1.5.1.7. Predsjednici i zamjenici predsjednika biračkih odbora

141. Na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 9. i člana 2.19 stav (3) Izbornog zakona BiH, a u skladu sa članom 8. stav (1) i članom 10. Pravilnika o postupku i imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u BiH 2024. godine, 14.06.2024. godine, raspisan je Javni konkurs za imenovanje predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora u osnovnim izbornim jedinicama u BiH. Prijave na javni konkurs su se realizovale putem portala e-Izbori, aplikacija Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici predsjednika), putem kojeg su kandidati dostavljali dokumentaciju traženu u navedenom konkursu.

⁵⁷ "Službeni glasnik BiH", broj 31/24.

⁵⁸ Tekst javnog poziva dostupan na linku

https://www.izbori.ba/Documents/2024/05/22/javni_poziv_instruktori_ToT_200524-bos.pdf

⁵⁹ Odluka, broj 06-1-07-1-1350-1/24 od 01.08.2024.

⁶⁰ Odluka, broj 05-1-07-5-1214/24 od 14.08.2024.

142. Putem portala e-Izbori dostavljeno je 9.346 prijava. Nakon obrade dostavljenih prijava Centralna Izborna komisija BiH je na 48. sjednici, održanoj 01.08.2024. godine utvrdila listu od 7.111 kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora. Na istoj je sjednici Centralna izborna komisija BiH donijela Odluku kojom se odbacuje prijava 2.236 prijavljenih kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora jer ne ispunjavaju opće i posebne kriterije koji su utvrđeni članom 2.2 Izbornog zakona BiH i člana 8. i člana 9. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine.
143. Nakon isteka roka za podnošenje prigovora na gore navedene Odluke, na 52. sjednici, održanoj 14.08.2024. godine, Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku kojom je uvažila prigovore 233 kandidata.
144. Kako broj imenovanih predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora nije bio dovoljan, 08.08.2024. godine je ponovljen Javni konkurs za imenovanje predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora u osnovnim izbornim jedinicama u BiH. Na ponovljenom konkursu prijavu je putem portala e-Izbori dostavilo 2.304. kandidata.
145. Nakon obrade dostavljenih prijava Centralna Izborna komisija BiH je na 56. sjednici, održanoj 22.08.2024. godine, utvrdila listu od 1.790 kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora. Na istoj sjednici donesena je Odluka kojom se odbacuje prijava 514 prijavljenih kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora jer ne ispunjavaju opće i posebne kriterije koji su utvrđeni članom 2.2 Izbornog zakona BiH i člana 8. i člana 9. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine.
146. Nakon isteka roka za podnošenje prigovora Centralna izborna komisija BiH je donijela sljedeće odluke:
- Odluka o uklanjanju 112 osoba sa liste kandidata za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-3/24 od 26.08.2024. godine,
 - Odluka o uvažavanju prigovora (45) kandidata za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkog odbora, broj: 05-1-07-5-1761/24 od 02.09.2024. godine,
 - Odluka o uklanjanju 9 osoba sa liste kandidata za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-4/24 od 17.09.2024. godine,
 - Odluka o imenovanju 5.753 predsjednika i 4.439 zamjenika predsjednika biračkih odbora za Lokalne izbore 2024.godine, broj: 06-1-07-1-1339-4/24 od 27.09.2024. godine, te
 - Odluka o imenovanju predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora za II Jajce, broj: 06-1-07-1-1339-5/24 od 27.09.2024. godine (82 kandidata).

Tabela 11. Pregled imenovanih predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora

Pozicija	Broj imenovanih
Predsjednici biračkog odbora	5.753
Zamjenici predsjednika biračkog odbora	4.439
UKUPNO	10.192

1.5.1.8. Operateri za provođenje pilot-projekata testiranja izbornih tehnologija na biračkom mjestu

147. Centralna izborna komisija BiH je Odlukom o djelokrugu primjene pilot-projekata Centralne izborne komisije BiH za Lokalne izbore 2024. godine⁶¹ i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o djelokrugu primjene pilot-projekata Centralne izborne komisije BiH za Lokalne izbore 2024. godine⁶² odredila da će provesti četiri pilot-projekta testiranja izbornih tehnologija na biračkim mjestima na dan održavanja Lokalnih izbora 2024. godine i to:

- **Pilot-projekat 1** – Autentifikacija birača i transmisija rezultata u osnovnim izbornim jedinicama: Stari Grad Sarajevo, Tešanj, Doboj, Bijeljina, Trebinje, Gradiška, Goražde, Domaljevac-Šamac, Srebrenica, Sanski Most i Zvornik.
- **Pilot-projekat 2** – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića u osnovnim izbornim jedinicama: Tuzla, Visoko, Vogošća, Prijedor, Novi Grad, Mostar i Stolac.
- **Pilot-projekat 3** – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača u osnovnoj izornoj jedinici Brčko distrikt Bosne i Hercegovine
- **Pilot-projekat 4** – Videonadzor u osnovnim izbornim jedinicama: Zenica, Centar Sarajevo, Banja Luka, Istočno Novo Sarajevo i Vlasenica.

148. Za provođenje pilot-projekata bilo je potrebno zaposliti dovoljan broj osoba koje bi bile angažovane na dan izbora, obučiti osobe za rad sa novim tehnologijama u izbornom procesu te ih imenovati. Centralna izborna komisija BiH je dana 23.08.2024. godine u dnevnim novinama Dnevni avaz, Glas Srpske i Večernji list, na web-stranici www.izbori.ba te društvenim mrežama Facebook i Instagram objavila Javni poziv za izbor glavnih operatera i operatera za provođenje “Pilot-projekata – za Lokalne izbore 2024. godine” za izbor 38 glavnih operatera i 443 operatera (ukupno 481) u 23 grada/općine.

149. Budući da se na javni poziv nije prijavio dovoljan broj kandidata, dana 04.09.2024. godine objavljen je Ponovni Javni poziv za izbor glavnih operatera i operatera za provođenje “Pilot-projekata – za Lokalne izbore 2024. godine i pozvani su studenti i svi zainteresovani da se prijave za rad na pilot-projektima. Lokacije i otvorene pozicije su se odnosile na: Sarajevo, Trebinje, Goražde, Srebrenica, Zvornik, Bijeljina, Domaljevac, Gradiška, Sanski Most, Doboj, Tešanj, Brčko distrikt BiH, Novi Grad, Prijedor, Tuzla, Vogošća, Stolac, Mostar, Zenica, Centar Sarajevo, Banja Luka, Istočno Novo Sarajevo, Vlasenica.

⁶¹ “Službeni glasnik BiH”, broj: 31/24.

⁶² “Službeni glasnik BiH”, broj 57/24.

150. Na prvi javni poziv prijavilo se 178 kandidata, na ponovni javni poziv prijavila su se 344 kandidata, a na treći javni poziv prijavilo se 310 kandidata.
151. Nakon izvršenih provjera 832 kandidata su ispunili opće i posebne uslove, te je Centralna izborna komisija BiH, u saradnji s izbornim komisijama imenovala potreban broj glavnih operatera i operatera za sve izborne jedinice u kojima se provodio pilot-projekat, cijeneći poziciju na koju se kandidat prijavio i stručnu spremu kandidata.
152. Centralna izborna komisija BiH je na 71. sjednici održanoj 27.09.2024. godine imenovala 517 glavnih operatera i operatera kako slijedi:
- **Pilot-projekat 1** – Autentifikacija birača i transmisija rezultata imenovano je 14 glavnih operatera i 177 operatera
 - **Pilot-projekat 2** – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića imenovano je 11 glavnih operatera i 145 operatera
 - **Pilot-projekat 3** – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača imenovano je 10 glavnih operatera i 150 operatera
 - **Pilot-projekat 4** – Videonadzor na biračkim mjestima imenovano je 10 operatera.

Tabela 12. Pregled imenovanih glavnih operatera/operatera za pilot-projekte

Red. broj	Pilot-projekat	Broj OIJ	Broj BM	Glavni operateri	Operateri	Ukupno
1.	Autentifikacija i transmisija rezultata	11	165	14	177	191
2.	Optički skeneri i automatsko brojanje glasačkih listića	7	145	11	145	156
3.	Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača	1	138	10	150	160
4.	Videonadzor na biračkim mjestima	5	10		10	10
Ukupno		24	458	35	482	517

1.5.1.9. Priprema novih štambilja nastalih poslije potpodjele biračkih mjesta

153. Na osnovu člana 3. stav (8) Pravilnika o provođenju izbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine⁶³ putem e-maila je zatraženo od svih izbornih komisija u Bosni i Hercegovini da hitno dostave zahtjev za izradu nedostajućih štambilja iz člana 2. stav (1) tačka 33. Pravilnika.
154. Novim potpodjelama za biračka mjesta 65 izbornih komisija je dostavilo zahtjev za izradu nedostajućih štambilja među kojima se nalaze i zahtjevi za izradu novih štambilja za biračka mjesta koja su nastala novim potpodjelama. Utvrđeno je da treba izraditi 180 štambilja za nova biračka mjesta.

⁶³ “Službeni glasnik BiH“, broj 31/24.

1.5.2. Koordinacija i korespondencija s OIK-a/GIK-a i centrima za birački spisak

155. U toku 2024. godine poslovi koordinacije centara za birački spisak odnosili su se na praćenje rada i ažuriranje podataka vezanih za centre (evidencija o dostavljenim sedmičnim izvještajima, evidencija uposlenika, stanje u Centrima itd.). Vršena je stalna komunikacija putem telefona i putem e-maila sa centrima (provjera veza, dostavljanje spiskova nepridruženih osoba, dostava podataka i informacija itd).
156. Nadalje, vršena je analiza, praćenje i pružanje tehničke pomoći uposlenicima Centra prilikom izvršavanja propisanih nadležnosti, odnosno rada na aplikacijama: pružanje tehničke pomoći uposlenicima centra za birački spisak prilikom provjere dodjela u aplikaciji za Pasivnu registraciju birača, pridruživanje nepridruženih birača odgovarajućem biračkom mjestu, potrebnoj proceduri za prijavu/odjavu korisnika aplikacija, mogućnosti promjene lozinke za e-mail, način provjere i evidencije umrlih lica i postupanje uposlenika centra za birački spisak, analiza biračkih mjesta, dostava na teren uputa za postupanje po pitanju prekobrojnih biračkih mjesta i nepridruženih birača, pomoć prilikom uređivanja biračkih mjesta u Aplikaciji za Pasivnu registraciju birača (poništenje ranije dodjele, otvaranje novih biračkih mjesta, pridruživanje ulica i kućnih brojeva na odgovarajuća biračka mjesta, analiza kućnih brojeva u cilju ravnomjerne dodjele birača biračkom mjestu) itd.
157. Centralna izborna komisija BiH je zatražila od IDDEEA-e da na osnovu člana 1.11 Izbornog zakona BiH dostave informaciju o: broju ličnih karata, pasoša, vozačkih dozvola kojima je u ovom trenutku istekao rok trajanja i broj ličnih karata, pasoša i vozačkih dozvola kojim će isteći rok važenja sa danom održavanja Lokalnih izbora 06.10.2024. godine.⁶⁴ IDDEEA je dostavila tražene podatke⁶⁵, a uvidom je utvrđeno da:
- 259.471 lica koja su imala ličnu kartu čija je važnost istekla, nisu podnijeli zahtjev za izdavanje nove lične karte;
 - 241.681 lica nemaju niti jedan važeći lični dokument (ličnu kartu, važeću vozačku dozvolu ili pasoš), i nisu podnijeli zahtjev za izdavanje novog ličnog dokumenta;
 - 272.656 lica koja su imala vozačku dozvolu kojoj je istekla važnost, i nisu podnijeli zahtjev za izdavanje nove. Od navedenog broja 82.295 lica su starosne dobi od 65 godina i više;
 - 221.333 lica koja su imala biometrijski pasoš čija je važnost istekla, a nisu podnijela zahtjev za novi Pasoš; i
 - Tabela pregled broja lica kojima lična dokumenta istječu sa danom izbora, odnosno 06.10.2044. godine (po mjesecima).

⁶⁴Akt CIK BiH, broj 06-1-07-1-534-2/24 od 29.08.2024. godine.

⁶⁵Akt IDDEEA, broj:15-03-07-10-5683-2/24 od 07.06.2024. godine.

Tabela 13. Pregled broja lica kojima lična dokumenta ističu sa danom izbora (06.10.2024.)

MJESEC/GODINA	Lična karta	Vozačka dozvola	Pasoš (samo punoljetni)
Juni 2024.	24.296	15.246	9.688
Juli 2024.	49.086	28.717	19.929
August 2024.	47.413	36.542	14.917
Septembar 2024.	72.897	37.756	10.674
Oktobar 2024.	12.464	5.302	1.239
UKUPNO:	206.156	123.563	56.447

158. Centralna izborna komisija BiH je aktom, broj: 06-1-07-1-534-24/24 od 02.10.2024. godine, od IDDEEA-e zatražila informaciju o svim osobama koji sa danom održavanju Lokalnih izbora 2024. godine, odnosno 06.10.2024. godine, nemaju niti jedan važeći dokument iz člana 5.12. stav (3) i (5) Izbornog zakona BiH (lična karta, pasoš i vozačka dozvola), s ciljem provođenja Lokalnih izbora 2024. godine. IDDEEA je aktom, broj: 15-03-07-5-1356-13/2024 od 03.10.2024. godine, dostavila CD za sva lica koja su starosne dobi od 18 i više godina, sa statusom “ŽIV”, važećim JMB, aktivnim prebivalištem/boravištem i sa upisanom činjenicom državljanstva BiH, koji su posjedovali neki od ličnih dokumenata, ali na dan 02.10.2024. godine, nemaju niti jedan važeći dokument (lična karta, pasoš i vozačka dozvola), niti su podnijeli zahtjev za izdavanje novog ličnog dokumenta, i nalaze se na biračkom spisku sa pravom glasa.
159. Centralna izborna komisija BiH je svim izbornim komisijama dostavila instrukciju za postupanje⁶⁶, kojom je obavijestila izborne komisije o obavezi da prilikom predaje izbornog materijala obavezno daju uputstvo za biračke odbore da član biračkog odbora zadužen za identifikaciju obavezno provjerava da li je identifikacioni dokument koji je birač predočio prilikom ulaska na biračko mjesto važeći. U prilogu akta dostavljen je spisak birača koji su posjedovali neki od ličnih dokumenata, imaju status “ŽIV“, važeći JMB, aktivno prebivalište/boravište i upisanu činjenicu državljanstva BiH, sa oznakom biračkog mjesta na kome je birač upisan u birački spisak.

1.5.3. Biračka mjesta

160. Prilikom procesa određivanja biračkih mjesta vršena je analiza biračkih mjesta (nelogične dodjele, prekobrojna biračka mjesta, analiza kućnih brojeva na prekobrojnim biračkim mjestima itd). O izvršenoj analizi obaviješteni su uposlenici Centra i članovi nadležne izborne komisije, pružana je tehnička pomoć prilikom ravnomjerne dodjele biračkih mjesta, otvaranja novih biračkih mjesta itd. Po okončanju ovih aktivnosti vršeno je prikupljanje podataka o lokacijama biračkih mjesta.
161. Za Lokalne izbore 2024. godine određeno je 5.817 samostalnih biračkih mjesta (5.298 redovna, 93 za glasanje u odsustvu, 14 biračkih mjesta u diplomatsko-

⁶⁶ Akt CIK BiH, broj 06-1-07-1-2421-2/24 od 04.10.2024. godine.

konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu i 9 za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićem te 403 mobilna tima). Sva biračka mjesta za glasanje lično u općinama iz 1991. godine su pridružena redovnim biračkim mjestima.

Tabela 14. Pregled formiranih biračkih mjesta za Lokalne izbore 2024. godine

Formirana biračka mjesta:

Redovna	Lično	Odsustvo	Nepotvrđeni	Mobilni tim	UKUPNO
5.298	136	118	143	403	6.098

Pridružena biračka mjesta:

Redovna	Lično	Odsustvo	Nepotvrđeni	Mobilni tim	UKUPNO
0	136	25	134	0	295

Konačna biračka mjesta:

Redovna	Odsustvo	DKP BiH	Nepotvrđeni	Mobilni tim	UKUPNO
5.298	93	14	9	403	5.817

162. Izvršeno je pridruživanje 6.975 birača u 117 osnovnih izbornih jedinica u BiH, i to: 6.939 osoba za glasanje u odsustvu i 36 osoba za glasanje lično u općini iz 1991. godine.

1.5.3.1. Promjena biračke opcije raseljenih lica (PBO-1)

Raseljena lica

163. Za promjenu biračke opcije raseljenih lica (PBO-1) primljeno je 333 zahtjeva u 52 osnovne izborne jedinice. Obraden je 331 zahtjev raseljenih lica, dok su 2 zahtjeva u OIJ Živinice odbijena jer podnosioci zahtjeva nisu imali status raseljenog lica.
164. Promijenjen je status sa “redovan birač” na “raseljena osoba” za ukupno 125 osoba u šest općina/gradova, i to: – po jedna osoba u Srebreniku, Kalesiji, Živinicama i Goraždu, četiri osobe u Zenici i 117 osoba u Mostaru.
165. Ukupno se 160 osoba, kojima je promijenjena biračka opcija, našla među “nepridruženim” biračima zbog tehničkih problema, a podaci su se uskladili u saradnji sa IDDEEA-om.
166. Izvršeno je pridruživanje 6.975 birača u 117 OIJ u BiH, i to: 6.939 osoba za glasanje u odsustvu i 36 osoba za glasanje lično u općini iz 1991. godine.
167. Centralna izborna komisija BiH je u saradnji sa IDDEEA-om izvršila sljedeće izmjene u podacima Centralnog biračkog spiska, i to:

- za 2.619 birača koji su zbog statusa “Z” (izmjena izvršena kroz aplikaciju) bili na biračkim mjestima koja nisu pratila njihovu adresu, a mijenjali su adresu prebivališta, izvršena je izmjena statusa u “I” (inicijalno), te je pokrenuta procedura pridruživanja biračkog mjesta po trenutnoj aktivnoj adresi prebivališta, i
- za 1.369 lica koji glasaju “U” i “ZA” općinu trenutnog prebivališta, a kojima je glasačka opcija LIČNO/OSOBNOST u OPĆINI 91. (status D), ista je ispravljena na LIČNO/OSOBNOST (status L), a birači su raspoređeni na biračka mjesta po trenutnoj adresi prebivališta/boravišta, dok se ostali podaci nisu mijenjali.

168. Na osnovu dogovora između Centralne izborne komisije BiH i IDDEEA testirano je novo aplikativno rješenje za Pasivnu registraciju birača – *Druga faza*.
169. **Odjava/prijava uposlenika centra za birački spisak** – u izvještajnom periodu prijavljeno je 37, a odjavljeno 35 korisnika aplikacije za Pasivnu registraciju birača u 26 osnovnih izbornih jedinica (OIJ) u BiH; promjena lozinke za pristup OIK-mailu izvršena je u sedam osnovnih izbornih jedinica.
170. Zaprimljeno 2.363 sedmičnih izvještaja centara za birački spisak iz OIJ u BiH; razmijenjeno oko 10.000 e-mailova i 1.200 telefonskih razgovora.

1.5.4. Mobilni timovi

171. Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku o utvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače koji će glasati putem mobilnog tima za Lokalne izbore 2024. godine i Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače koji će glasati putem mobilnog tima za Lokalne izbore 2024. godine, broj 06-1-07-2-620-4/24 od 19.09.2024. godine.⁶⁷ Putem 403 formirana mobilna tima svoje biračko pravo ostvarilo je 17.648 birača.

1.6. Ovjera prijava političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine

172. Sa danom objave Odluke o raspisivanju izbora počeo je teći rok za prijavu političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine. U skladu sa odredbama Izbornog zakona BiH, proces ovjere političkih subjekata i kandidatskih listi i kandidata odvija se kroz tri (3) međusobno uslovljene vremenske aktivnosti: a) Ovjera prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata; b) Ovjera prijava koalicija i listi nezavisnih kandidata i c) Ovjera i potvrđivanje kandidatskih listi i kandidata za učešće na izborima.

⁶⁷ “Službeni glasnik BiH”, br. 64/24 i 66/24.

a) Ovjera prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata

173. Prijava za ovjeru političkog subjekta, kao i podnošenje kandidatskih listi, vrši se elektronski, putem on-line portala Centralne izborne komisije BiH "e-izbori", <https://eizbori.izbori.ba>.
174. Zahtjeve za otvaranje korisničkog naloga za pristup online portalu e-izbori za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine podnijele su ukupno **122** političke stranke, **189** nezavisnih kandidata i **49** nezavisnih kandidata pripadnika nacionalnih manjina.
175. U skladu s odredbama Poglavlja 4. Izbornog zakona BiH, Pravilnika o prijavi i uslovima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine, Uputstva o postupku dostavljanja, prijema obrade i arhiviranja prijave političkog subjekta elektronskim putem i člana 2. stav (1) tačka 2. Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2024. godine koji će se održati u nedjelju 06.10.2024. godine, rok za podnošenje prijave političkih stranaka, nezavisnih kandidata, udruženja građana i grupe građana za učešće na izborima istekao je 24.05.2024. godine u 16.00 sati.
176. Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnesene su ukupno **122** prijave političkih stranaka, **147** prijave nezavisnih kandidata i **45** kandidata pripadnika nacionalnih manjina za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine.

Tabela 15. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih političkih stranaka i nezavisnih kandidata za Lokalne izbore 2024. godine

Politički subjekti	Podneseni zahtjevi za otvaranje naloga	Podneseno prijava	Ovjereno	Odbijeno/ odbačeno
Političke stranke	122	122	118	4
Nezavisni kandidati	189	147	146	43
Nezavisni kandidati pripadnici nacionalnih manjina	49	45	43	6

177. Ukupno četiri (4) prijave političkih stranaka su odbačene, s obzirom na to da nisu podnesene na način propisan članom 3. stav (2) i (3) Pravilnika o prijavi i uslovima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine, odnosno nisu izvršile obavezu dostavljanja originalne dokumentacije u sjedište Centralne izborne komisije BiH, u zakonom predviđenom roku, i to:
1. 01179 SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU
 2. 02062 SPAS NEZAVISNIH LISTA DOBOJ
 3. 02313 POKRET MOST 21
 4. 02620 POKRET PRAVDE.
178. Ukupno četrdesetšest (46) prijave nezavisnih kandidata su odbačene s obzirom na to da nisu podnesene na način propisan članom 3. stav (4) Pravilnika o prijavi i uslovima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024.

godine, odnosno utvrđeno je da prijava političkog subjekta nije podnesena u roku ili nije podnesena na način utvrđen Pravilnikom.

b) Ovjera prijava koalicija i listi nezavisnih kandidata

179. U skladu sa članom 4.12 Izbornog zakona BiH, do isteka roka za podnošenje prijava za ovjeru koalicija i listi nezavisnih kandidata (18.06.2024. godine), utvrđenog Uputstvom o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2024. godine, podneseno je ukupno **59** prijava za ovjeru koalicija za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine i **9** prijava listi nezavisnih kandidata.
180. Korisnički nalozi otvoreni su za ukupno 67 koalicija, od čega dvije koalicije nisu pristupile nalogu, za šest koalicija nisu poslale prijave ovih elektronskim putem niti lično, te iste nisu obrađene, odnosno prijave nisu ni podnesene u skladu sa članom 3. stav (2) i (3) Pravilnika o prijavi i uslovima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine.

Tabela 16. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih koalicija i listi nezavisnih kandidata za Lokalne izbore 2024. godine

Politički subjekti	Podnijelo zahtjeve za otvaranje naloga	Podnesena prijava	Ovjereno	Odbijeno/odbačeno
Koalicije	67	59	59	-
Lista nezavisnih kandidata	9	9	9	-

181. Nakon okončanja procesa ovjere političkih subjekata, na Lokalnim izborima 2024. godine učestvovalo je ukupno 296 ovjerenih političkih subjekata, među kojima je 110 političkih partija, 58 koalicija, 76 nezavisnih kandidata, 43 nezavisna kandidata nacionalnih manjina i 9 lista nezavisnih kandidata.

c) Ovjera i potvrđivanje kandidatskih listi i kandidata za učešće na izborima

182. U skladu s odredbama člana 4.21 Izbornog zakona BiH i člana 2. stav (3) Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti, rok za podnošenje kandidatskih listi političkih stranaka i koalicija istekao je 08.07.2024. godine.
183. Nakon isteka roka za podnošenje kandidatskih listi utvrđeno je da je ukupno **168** političkih subjekata podnijelo kandidatske liste za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine i to ukupno **1.899** kandidatskih listi sa ukupno **26.123 kandidata**. (Uključeni i ovjereni nezavisni kandidati i liste nezavisnih kandidata).
184. Od ukupnog broja podnesenih kandidatskih listi i kandidata političkih stranaka i koalicija, nakon izvršenih provjera i otklanjanja utvrđenih nedostataka i nepravilnosti na kandidatskim listama, ovjereno je ukupno **1.897** kandidatskih listi, a odbijena je ovjera **dvije** (2) kandidatske liste s obzirom na to da nisu ispunile uslove za ovjeru, u skladu sa odredbama Izbornog zakona BiH.

185. Na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2024. godine ukupno se nalazilo **26.089** kandidata.

Tabela 17. Pregled ovjerenih kandidata prema spolu i starosti

Utrka	Broj ovjerenih kandidata	<30 godina	>=30 godina	Muškarci	Žene	Muškarci <30 godina	Muškarci >=30 godina	Žene <30 godina	Žene >=30 godina
Načelnik / gradonačelnik	386	5	381	357	29	5	352	0	29
OV/SO/GV/SG/SD	25.703	5.575	20.128	14.749	10.954	2.508	12.241	3.067	7.887
Ukupan broj ovjerenih kandidata	26.089	5.580	20.509	15.106	10.983	2.513	12.593	3.067	7.916
%				57,90%	42,10%	45,04%	61,40%	54,96%	38,60%

OV/SO/GV/SG/SD – Općinsko vijeće/skupština općine/gradsko vijeće/skupština grada/Skupština Distrikta

186. U skladu sa članom 4.23 stav (1) Izbornog zakona BiH Centralna izborna komisija BiH objavila je kandidatske liste u službenim glasilima ("Službeni glasnik BiH", broj 56/24) te u sredstvima javnog informisanja.

d) Kontrola sadržaja glasačkog listića za Lokalne izbore 2024. godine

187. Po okončanju postupka ovjere političkih subjekata i kandidatskih listi i kandidata za Lokalne izbore 2024. godine, u skladu sa Uputstvom o načinu kontrole izgleda i sadržaja glasačkog listića za provođenje neposrednih izbora, te okončanim aktivnostima u procesu ovjere političkih subjekata i kandidatskih listi za Lokalne izbore 2024. godine, pripremljeni su probni uzorci glasačkih listića. Kontrolu glasačkih listića vršila su tri tima u sastavu od po četiri člana, a kontrola se sastojala od sljedećih provjera: da li se na uzorku glasačkog listića nalaze svi politički subjekti za organ vlasti, a koji imaju ovjerenu kandidatsku listu, kontrole naziva, pisma i redoslijeda političkih subjekata na glasačkom listiću na osnovu rezultata žrijeba (usporedba listića sa tabelom utvrđenog žrijeba političkih subjekata) i kontrole imena i prezimena kandidata na kandidatskim listama i redoslijeda kandidata na kandidatskim listama (usporedba listića sa dostavljenim kandidatskim listama i odlukama o ovjeri kandidatskih listi i kandidata).

1.7. Obuka i edukacija izborne administracije

188. Centralna izborna komisija BiH u skladu s članom 2.2 stav (5) Izbornog zakona BiH ima obavezu i potrebu da educira članove organa za provođenje izbora i sve učesnike iz oblasti izbora.

189. Planom i programom edukacije organa za provođenje izbora za 2024. godinu su definisane teme, datumi i mjesta održavanja obuka organa za provođenje izbora. Edukacije obuhvaćene Planom i programom su: "Organizacija rada izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica na dan izbora", "Obuka kontrolora izbornih rezultata", "Elektronska prijava političkih subjekata za učešće na Lokalnim

izborima 2024. godine”, "Izmjene podzakonskih akata", "Obuka potencijalnih predsjednika biračkih odbora”, "Procedure glasanja i brojanja na dan izbora – Lokalni izbori 2024.” i "Edukacija zaposlenih u centrima za birački spisak”.

190. Detaljan pregled obuka je dat u dijelu **IV DIO – Aktivnosti Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH.**

1.8. Informativno-edukativna i motivacijska kampanja 2024.

1.8.1. Zakonski okvir

191. Članom 2.9 stav (1) točka 14., Izbornog zakona BiH propisano je da Centralna izborna komisija BiH objavljuje u službenim glasilima i sredstvima javnog informisanja u BiH i van nje, pravilnike, propise i izborne rezultate neposrednih i posrednih izbora u BiH obuhvaćenih ovim Zakonom, informacije za birače, te ostale informacije neophodne za provođenje ovog Zakona i svih izbornih zakona.
192. U skladu sa svojom zakonskom obavezom Centralna izborna komisija BiH kontinuirano objavljuje informacije od važnosti za birače, te informiše javnost o svom radu i nastojanjima za unapređenje rada institucije i izborne prakse u BiH. Navedene aktivnosti i radnje koje se odnose na planiranje, provođenje i praćenje informativne kampanje Centralne izborne komisije BiH su posebno intenzivirane u izornoj godini i podijeljene su na tri segmenta: a) Informativna; b) Edukativna i c) Motivacijska kampanja.
193. Informativna kampanja se fokusira na informisanje birača o upisu u Centralni birački spisak, zatim promjeni biračke opcije kao i načinu glasanja birača izvan Bosne i Hercegovine. U sklopu navedene kampanje Centralna izborna komisija BiH se bazirala na izradu videomaterijala u vidu TV-telopa, videoanimacija i radiodžinglova koji su distribuisani putem printanih i elektronskih medija s ciljem blagovremenog informisanja birača.

Slika 1. TV-telopi za raseljena lica

Slika 2. TV-telopi za birače izvan BiH

194. Kampanja se provodila u periodu od dana raspisivanja izbora 2024. godine do 23.07.2024. godine, kada je bio i zadnji rok za registraciju odnosno prijavu birača koji glasaju izvan BiH.
195. U sklopu informativno-edukativne kampanje, u saradnji s Misijom OSCE-a u BiH, pripremljeni su i izrađeni videomaterijali s ciljem upoznavanja političkih subjekata i njihovih kandidata o načinu podnošenja kandidatskih listi. Navedeni materijal se sastoji od detaljnih uputa pristupa portalu e-Izbori, rokovima do kada se podnose prijave za ovjeru koalicija i listi nezavisnih kandidata (od 10.06. do 18.06.2024. godine), te rok do kada se podnose kandidatske liste (26.06-08.07.2024. godine). Način na koji se preuzimaju obrasci za prijavu, podnošenje, kao i svi uslovi koje kandidati trebaju ispunjavati u skladu sa Izbornim zakonom BiH. Navedeni materijal se emitovao na web-stranici Centralne izborne komisije BiH, te na društvenim mrežama od 09.06. do 08.07.2024. godine.

Slika 3. Videomaterijal “Podnošenje kandidatskih listi”

196. U sklopu edukativne kampanje za birače u Bosni i Hercegovini, Centralna izborna komisija BiH je nastojala informisati birače o novim izbornim tehnologijama, pravima i obavezama birača, kao i zabranama prema izmjenama Izbornog zakona BiH, koje su nastupile od dana 26.03.2024. godine. Edukacije koje su sprovedene putem kampanje su imale za cilj povećanje izlaznosti birača, zatim smanjenje grešaka prilikom glasanja, te povećanju transparentnosti i povjerenja birača u izborni proces. Cilj edukativne kampanje “Kako glasati” je bio upoznati birače sa svim nivoima vlasti za koje se provode Lokalni izbori 2024. godine, te o načinu ispravnog popunjavanja glasačkog listića.
197. Za izbore u Gradu Mostaru urađen je videomaterijal sa detaljnim objašnjenjima o načinu glasanja za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostar te o raspodjeli mandata.

Slika 4. Video “Kako glasati za Gradsko vijeće Grada Mostara”

Slika 5. TV-spot “Kako glasati”

198. Provedene aktivnosti su uključivale izradu videomaterijala u vidu TV-spotova “Kako glasati” (u trojezičnoj verziji), postera i radiodžinglova koji su distribuirani putem svih javnih i većini privatnih TV, odnosno radioemitera, te putem printanih medija. Nadalje, Centralna izborna komisija BiH je paralelno vodila kampanju i putem društvenih mreža (Facebook, Instagram, X, YouTube kanal), kako bi se osiguralo da informacije dopru do što većeg broja birača.
199. Uporedo s navedenim vršene su aktivnosti u sklopu motivacijske kampanje za sve birače u BiH, s ciljem da se birači animiraju da u što većem broju izađu na biračka mjesta i ostvare svoje biračko pravo. Izrađen je motivacijski TV-spot i radiodžingl u trojezičnoj verziji koji je emitovan na svim javnim TV-stanicama i većini privatnih TV-stanica u periodu od septembra 2024. godine do dana održavanja izbora 06.10.2024. godine.

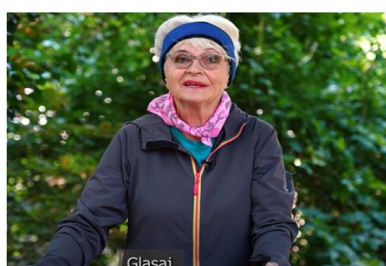
Slika 6. Opći motivacijski spot

200. Zbog pravovremene informisanosti birača i svih aktera u izbornom procesu, na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH također je objavljivan edukativno-informativni materijal.
201. Osim redovne motivacijske kampanje Centralna izborna komisija BiH je posebno naglasila važnost inkluzije osjetljivih kategorija društva, koje predstavljaju mladi, žene, osobe starije životne dobi i osobe sa invaliditetom, te u sklopu navedenog izradila kratke i efektne motivirajuće spotove namijenjene upravo tim kategorijama.

**Motivacijski spot –
Mladi birači**

**Motivacijski spot – Osobe starije
životne dobi**

Motivacijski spot – Žene

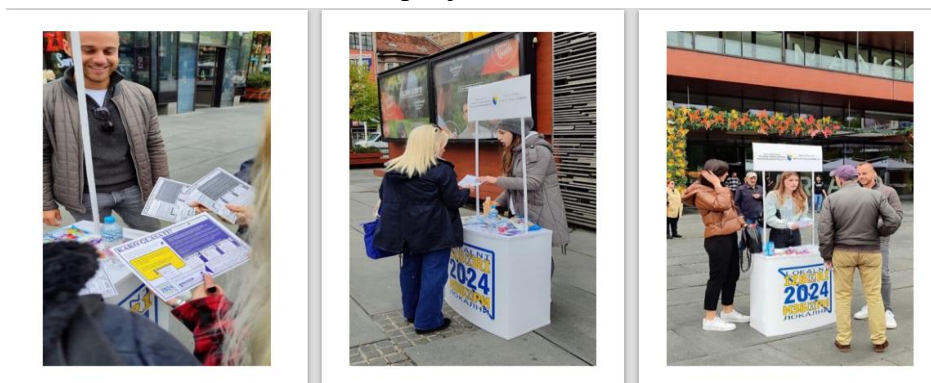
Motivacijski spot – Osobe sa invaliditetom

202. Kampanju su pratile aktivnosti provođene na terenu usmjerene prema navedenim osjetljivim skupinama: mladima, ženama, nacionalnim manjinama i osobama s invaliditetom. Terenske aktivnosti su provedene u četiri grada, gdje je svaka od ciljanih skupina prezentovala Centralnoj izbornoj komisiji BiH poteškoće s kojima se susreću u izbornom procesu.

1. Mladi u BiH – Udruženje mladih CROA – Sarajevo

203. U sklopu edukativne kampanje organizovana je ulična kampanja s fokusom na educiranje mladih o procesu glasanja i važnosti učešća na izborima. Sudjelovanje mladih u ovim aktivnostima pružilo im je priliku da steknu znanje o svojim pravima i obavezama kao birača. Ključni element kampanje je predstavljao angažman mladih volontera koji su obučeni da prenose znanje svojim vršnjacima na način koji je njima blizak i razumljiv. Ova metoda osigurava da poruke o izbornom procesu dođu direktno od osoba koje su u istoj dobnoj skupini i kontekstu kao i sami učesnici kampanje.

Ulična kampanja u Sarajevu

2. Simulacija glasanja za žene iz marginalizovanih kategorija – Banja Luka

204. U sklopu interaktivne aktivnosti, odnosno simulacije glasanja koja oponaša stvarni izborni proces, cilj je bio omogućiti učesnicima da nauče korake glasanja, Žene iz marginalizovanih grupa često imaju ograničen pristup informacijama o izbornim procedurama i svojim biračkim pravima. Edukacije o tim procesima omogućila im je da se bolje informišu o načinu glasanja, pravilima izborne kampanje i svojim mogućnostima kao birača.

*Simulacija
glasanja za žene
iz
marginalizovani
h kategorija*

3. Pripadnici nacionalnih manjina – Udruženje građana za promociju obrazovanja Roma “Otaharin” – Bijeljina

205. Pripadnici nacionalnih manjina često su na meti zloupotreba u pogledu ostvarivanja svog biračkog prava kroz različite pokušaje vršenja pritiska, manipulacije ili korištenja slabog socio-ekonomskog položaja kako bi se utjecalo na njihovu izbornu volju. Cilj ovog segmenta kampanje je bila edukacija nacionalnih manjina o izbornim procedurama kako bi potaknuli njihovu veću participaciju u izbornim procesima i bolje razumijevanje izbornog procesa, a u svrhu osnaživanja pripadnika ove kategorije u slobodnom izražavanju svoje biračke volje bez vanjskih utjecaja.

Edukacija nacionalnih manjina o izbornim procedurama, Bijeljina

4. Osobe sa invaliditetom – “O biračkim obavezama i pravima uz kafu” – događaj za osobe sa invaliditetom – Mostar

206. Uključivanje osoba s invaliditetom u edukativne kampanje osiguralo je da se njihovi glasovi čuju i da budu aktivni sudionici u izbornom procesu, čime se promovirše princip jednakosti i poštovanja ljudskih prava. Na ovaj način se stekao uvid što je to na čemu se u budućnosti treba raditi, kako bi se osiguralo da svi mogu jednako ostvarivati svoje glasačko pravo.

Videomaterijal – Izborne prevare

207. U sklopu edukativne kampanje, u saradnji s Misijom OSCE-a u BiH, Centralna izborna komisija BiH je pripremila i izradila videomaterijale s ciljem odvratanja birača od činjenja krivičnih djela koja se odnose na izborne zloupotrebe, odnosno malverzacije. U materijalima je naglašena važnost sprečavanja izbornih prevara s ciljem očuvanja demokratije u društvu i političke stabilnosti, zatim transparentnosti izbornog procesa i uključenosti aktera, te stjecanje povjerenja javnosti u spomenuti proces i dosljedno primjenjivanje i poštivanje zakona.

Slika 7. Izborne prevare – videomaterijali

Videomaterijal “Posredni izbori“

208. Nakon što potvrdi rezultate neposrednih izbora, Centralna izborna komisija BiH provodi i posredne izbore za Gradsko vijeće Grada Sarajeva i Skupštinu Grada Istočno Sarajevo. U cilju informisanosti birača o načinu izbora vijećnika, odnosno vijećnika u navedenim organima, Centralna izborna komisija BiH je u saradnji sa Misijom OSCE-a u BiH izradila i emitovala videomaterijal koji je emitovan na zvaničnoj Internet-stranici CIK BiH, kao i na društvenim mrežama.

Slika 8. Videomaterijal “Posredni izbori“

Aktivnosti Radne grupe za informisanje birača u inostranstvu i organizacijsko-tehničke pripreme na realizaciji izbornog procesa u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH za Lokalne izbore 2024. godine

209. Imajući u vidu opseg organizacijsko-tehničkih priprema i aktivnosti koje je potrebno provesti s ciljem informisanja i edukacije birača koji žive u inostranstvu, kao i blagovremene obuke osoblja zaposlenog u DKP BiH Centralna izborna komisija BiH je u saradnji s Ministarstvom vanjskih poslova BiH

uspostavila **Radnu grupu za informisanje birača u inostranstvu i organizacijsko-tehničke pripreme na realizaciji izbornog procesa u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.**

210. Konačan plan edukacije za prijavu birača za glasanje izvan BiH je usvojen na kolegiju Centralne izborne komisije BiH održanom 27.05.2024. godine, a podrazumijevao je posjetu četiri (4) tima diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu, kao i udruženjima i klubovima BiH građana koji žive u inostranstvu.
211. U periodu od 30.06.2024. godine do 04.07.2024. godine organizovana je posjeta i provedena je edukacija birača u Australiji, Švedskoj, Norveškoj, Austriji, Češkoj, Njemačkoj, Švicarskoj, Belgiji i Nizozemskoj.

Provođenje Lokalnih izbora 2024. godine u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH

212. U skladu sa članom 1.5 stav (2) Izbornog zakona BiH te članom 6. Uputstva o vrstama, načinu i rokovima određivanja biračkih mjesta⁶⁸, Centralna izborna komisija BiH je na 51. sjednici, održanoj 12.08.2024. godine, donijela Odluku o određivanju mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, broj: 05-1-02-2-1475/24. Navedenom Odlukom predviđeno je formiranje 14 biračkih odbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH⁶⁹ i to:

Tabela 18. Pregled formiranih biračkih mjesta u DKP BiH

R/B	Država	DKP BiH	Grad u kojem se nalazi DKP BiH	Redni broj biračkog mjesta	Ukupan broj birača
1.	SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA	Generalni konzulat BiH u Minhenu	Minhen	DE 01	182
2.		Generalni konzulat BiH u Frankfurtu	Frankfurt	DE 02	73
3.		Generalni konzulat BiH u Štutgartu	Štutgart	DE 03	58

⁶⁸ "Službeni glasnik BiH", broj: 31/24.

⁶⁹ Uslovi koje je naophodno da ispunjava biračko mjesto u diplomatsko-konzularnom predstavništvu za glasanje izvan BiH predviđeni su članovima 5.1 stav (3), 5.2 stav (2), (3) i (4) i članom 5.6 stav (6) Izbornog zakona BiH i to: biračko mjesto i njegova okolina podrazumjeva samo biračko mjesto, kao i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto; u prostoru određenom za glasanje mora se osigurati tajnost glasanja; biračko mjesto ne može se nalaziti u vjerskom objektu, zgradi organa vlasti, zgradi koja je vlasništvo političke stranke ili u kojoj je sjedište političke stranke, zgradi koja je korištena kao mjesto za mučenja ili zlostavljanja ili mjestu gdje se služi ili konzumira alkohol; na biračkom mjestu potrebno je omogućiti pristup osobama s invaliditetom; prostor koji se odredi za biračko mjesto mora biti pripremljen za otvaranje dan prije, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkog mjesta; na biračkom mjestu i njegovoj okolini mogu se postaviti samo zvanična obilježja izbora koja propiše Centralna izborna komisija BiH i koja će se posredstvom Ministarstva vanjskih poslova BiH dostaviti biračkom odboru u DKP BiH (informativni plakati i spisak članova biračkog odbora s naznakom na čiji prijedlog su imenovani).

R/B	Država	DKP BiH	Grad u kojem se nalazi DKP BiH	Redni broj biračkog mjesta	Ukupan broj birača
4.		Ambasada BiH u Berlinu	Berlin	DE 04	157
5.	REPUBLIKA AUSTRIJA	Ambasada BiH u Beču	Beč	AT 01	140
6.		Počasni konzulat BiH u Grazu	Graz	AT 02	61
7.		Počasni konzulat BiH u Salzburgu	Salzburg	AT 03	56
8.		Počasni konzulat BiH za Gornju Austriju	Linz	AT 04	64
9.	REPUBLIKA SRBIJA	Ambasada BiH u Beogradu	Beograd	SR 01	196
10.	KRALJEVINA ŠVEDSKA	Ambasada BiH u Stockholmu	Štokholm	SE 01	49
11.	KRALJEVINA BELGIJA	Ambasada BiH u Briselu za Belgiju i Luksemburg	Brisel	BE 01	44
12.	KRALJEVINA NIZOZEMSKA	Ambasada BiH u Hagu	Hag	NL 01	57
13.	REPUBLIKA SLOVENIJA	Ambasada BiH u Ljubljani	Ljubljana	SI 01	53
14.	KRALJEVINA DANSKA	Ambasada BiH u Kopenhagenu	Kopenhagen	DK 01	64

213. Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u kojima je Odlukom o određivanju mjesta za glasanje u DKP BiH za Lokalne izbore 2024. godine predviđeno lično glasanje državljana BiH, registrovanih za glasanje u DKP BiH, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH dana 13.08.2024. godine upućen je Zahtjev za dostavljanje prijedloga članova biračkih odbora u DKP BiH.
214. Broj članova biračkog odbora u DKP-u BiH utvrđen je članom 6. i 7. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine ⁷⁰ i na svim biračkim mjestima u DKP-ima BiH birački odbor se sastojao od predsjednika i dva člana i njihovih zamjenika. ⁷¹
215. Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH, dostavila su Centralnoj izbornoj komisiji BiH prijedlog za članove biračkih odbora i njihove zamjenike na obrascu SG-2 – prijedlog za

⁷⁰ "Službeni glasnik BiH", broj: 31/24.

⁷¹ Opći i posebni uslovi za imenovanje biračkih odbora u DKP BiH utvrđen je članom 2.2 stav (1) Izbornog zakona BiH i članom 30. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine, odnosno: član izborne komisije i biračkog odbora je osoba s pravom glasa; član biračkog odbora u DKP-u BiH mora biti upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju izvan BiH u DKP-ima BiH ili poštom; član biračkog odbora u DKP-u BiH mora imati najmanje završenu srednju školu, a izuzetno da ima nižu stručnu spremu od propisane, u cilju ispunjenja uslova iz člana 1.5 stav (5) Izbornog zakona BiH; Centralna izborna komisija BiH imenovat će biračke odbore za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, tako da se u svakom biračkom odboru osigura zastupljenost članova iz svakog konstitutivnog naroda.

člana/zamjenika člana biračkog odbora u DKP-u BiH, vodeći računa da predloženi kandidati ispunjavaju uslove propisane članom 30. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine.

216. Ukupno su imenovana 84 člana biračkih odbora u 14 diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH, predviđenih za lično glasanje državljana BiH upisanih u Centralni birački spisak za glasanje u DKP-ima BiH.
217. Nakon imenovanja biračkih odbora u DKP-ima BiH, Centralna izborna komisija BiH, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova BiH, u skladu sa članom 2.19 stav (17) Izbornog zakona BiH, a vezano za član 30. stav (3) Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine organizovala je obuku za predsjednike i članove biračkih odbora u DKP-ima BiH, kao i njihove zamjenike, o načinu glasanja, brojanju koverti s glasačkim listićima i pakovanju izbornog materijala. Obuka članova biračkih odbora u DKP-ima BiH, putem ZOOM aplikacije, provedena je 18.09.2024. godine.
218. Nakon završene obuke biračkih odbora na biračkim mjestima u DPK-ima BiH, utvrđeno je da su obuku prošla 83 člana biračkog odbora iz 14 DKP-a BiH, te je izdat Certifikat o uspješno završenoj obuci za predsjednika i članove biračkih odbora za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.
219. U skladu sa članom 49. Pravilnika o provođenju izbora u BiH, Centralna izborna komisija BiH izvršila je primopredaju osjetljivog izbornog materijala Ministarstvu vanjskih poslova BiH, dana 20.09.2024. godine. Izborni materijal, koji je putem Ministarstva vanjskih poslova BiH proslijeđen u DKP-ove BiH, sastojao se od: izvoda iz Centralnog biračkog spiska za određeno biračko mjesto u DKP-u; odgovarajućeg broja zaštitnih koverata u kojima se nalaze glasački listići sa posebnom zaštitom, a na kojima je ispisan broj kombinacije i naziv izbornih jedinica koje pripadaju toj kombinaciji; odgovarajućeg broja glasačkih kutija; kompleta obrazaca za biračko mjesto; postera s uputstvima o načinu glasanja i informativnim sadržajima za birače; Zapisnika o radu biračkog odbora; potrošnog materijala, prema specifikaciji iz Zapisnika, neophodnog za proces glasanja i brojanja glasačkih listića; štambilja iz člana 2. stav (1) tačka 33. Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini.
220. U toku izbornog dana, 06.10.2024. godine, biračkim odborima u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH osigurana je cjelodnevna podrška službenika i uposlenika Centralne izborne komisije BiH.

1.9. Sigurnosni aspekt Lokalnih izbora 2024. godine

221. Dana 14.05.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je u sklopu pripremnih aktivnosti za provođenje Lokalnih izbora u BiH održala sastanak s predstavnicima Ministarstva sigurnosti BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Federalnog ministarstva unutarnjih poslova BiH i Policije Brčko

distrikta BiH na kome su predstavnici upoznati s datumom provođenja izbora, te je dogovoreno da u skladu sa svojim nadležnostima Ministarstvo sigurnosti BiH formira Radnu grupu za praćenje realizacije zadataka iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH 2024. godine. Također je dogovoreno da agencije za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini izvrše sigurnosnu procjenu objekata koje će Centralna izborna komisija BiH koristiti prilikom provođenja Lokalnih izbora 2024. godine te pruže potrebnu sigurnosnu podršku Centralnoj izbornoj komisiji BiH u provedbi Lokalnih izbora 2024. godine.

222. U skladu sa članom 1.11 Izbornog zakona BiH, koji propisuje da su “svi organi vlasti na svim nivoima i zvaničnici u Bosni i Hercegovini i diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH obavezni pomagati organima nadležnim za provođenje izbora”, Odlukom ministra sigurnosti BiH od 25.07.2024. godine imenovana je Radna grupa za praćenje realizacije zadataka iz nadležnosti institucija i policijskih agencija u Bosni i Hercegovini vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH 2024. godine⁷² (u daljnjem tekstu Radna grupa). Radna grupa sačinjena je od predstavnika Centralne izborne komisije BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH (DKPT BiH), Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Granične policije BiH, Obavještajno sigurnosne agencije BiH, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova i Policije Brčko distrikta BiH.
223. Radna grupa za praćenje realizacije zadataka u provođenju Lokalnih izbora u BiH 2024. godine je bila zadužena da prati i analizira stanje sigurnosti na području BiH, sugeriše neophodne smjernice za postupanje agencija za provođenje zakona u BiH, poduzima blagovremene poslove koordinacije putem agencija za provođenje zakona, te ostvaruje kontinuiranu saradnju sa štabovima akcije za sigurnost Lokalnih izbora u BiH koji su uspostavila entitetska/kantonalna ministarstava unutrašnjih poslova i Policija Brčko distrikta BiH, a u cilju postizanja maksimalnog stepena sigurnosnih uslova za neometano održavanje izbornog procesa u BiH 2024. godine.
224. Nadalje, u skladu sa članom 1.11 Izbornog zakona BiH, a na inicijativu Centralne izborne komisije BiH i Radne grupe za praćenje realizacije zadataka u provođenju lokalnih izbora u BiH 2024. godine, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Ministarstva sigurnosti BiH je dana 04.09.2024. godine donijela Odluku o imenovanju Operativnog štaba akcije “Izbori 2024” (u daljnjem tekstu Operativni štab akcije)⁷³.
225. Operativni štab akcije je bio zadužen za osiguranje realizacije svih zadataka i zakonitost izvršavanja svih poslova koji se odnose na sigurnost cjelokupnog izbornog ciklusa, što je između ostalog podrazumijevalo koordinaciju aktivnosti

⁷² Odluka, broj: 12-01-04-7-3985-13/24 od 25.07.2024. godine.

⁷³ Operativni štab akcije “Izbori 2024.” su činili predstavnici Centralne izborne komisije BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela; Obavještajno-sigurnosne agencije BiH; Granične policije BiH; Državne agencije za istrage i zaštitu; Federalne uprave policije; Policije Brčko distrikta BiH i kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske nije imenovalo predstavnika u Operativnom štabu akcije “Izbori 2024”. Svu saradnju ostvarilo je preko predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske u Radnoj grupi za praćenje realizaciju zadataka iz nadležnosti institucija i policijskih tijela u Bosni i Hercegovini u provođenju Lokalnih izbora 2024. godine i direktno sa Centralnom izbornom komisijom BiH.

osiguranja kompletnog izbornog procesa, prikupljanja i analize informacija koje ukazuju na ugrožavanje sigurnosti izbornog procesa, osiguranje transporta osjetljivog glasačkog materijala, koordinaciju aktivnosti svih policijskih agencija na osiguranju kompletnog izbornog procesa do proglašenja konačnih rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine, osiguranja sjedišta Centralne izborne komisije BiH (31.05–11.12.2024. godine), fizičko osiguranje objekata i osoba, osiguranje skladišta (06.09–31.12.2024. godine) i Glavnog centra za brojanje (20.09–15.11.2024. godine), poduzimanje svih potrebnih radnji na održavanju javnog reda i mira i drugih poslova za kojima se ukazala potreba.

226. Na dan održavanja izbora 06.10.2024. godine, od 07.00 sati u sjedištu Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH započele su aktivnosti Operativnog štaba akcije “Izbori 2024”. Redovni izvještaji su dostavljani Centralnoj izbornoj komisiji BiH sa stanjem u 8:00 sati, 11:00 sati, 14:00 sati, 16:00 sati, 20:00 sati i 23:00 sata, a vanredni odmah. Do 24,00 sata Operativnom štabu akcije i Centralnoj izbornoj komisiji BiH su policijska tijela u Bosni i Hercegovini prosljedila ukupno 64 prijave o incidentima koji se mogu dovesti u vezu s narušavanjem glasanja na biračkim mjestima, i to: 31 Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH u Federaciji BiH i Brčko distriktu BiH i 33 MUP Republike Srpske.
227. Na dan održavanja odgođenih izbora u Konjicu, Kiseljaku, Fojnici i Kreševu 20.10.2024. godine i u Jablanici 03.11.2024. godine nije bilo prijava o incidentima koji se mogu dovesti u vezu s narušavanjem glasanja na biračkim mjestima.

1.10. Rad Glavnog centra za brojanje

228. Postupajući prema odredbi člana 2.9 stav (1) tačka 2 i člana 5.22 stav (2) i (3) Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na 56. sjednici, održanoj 22.08.2024. godine donijela Odluku o uspostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje za provođenje Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine⁷⁴. Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine⁷⁵ usvojen je na 70. sjednici Centralne izborne komisije BiH, održane 27.09.2024. godine.
229. Centralna izborna komisija BiH je Izvještaj o radu Glavnog centra za brojanje za Lokalne izbore u BiH 2024. godine usvojila na 9. sjednici održanoj 20.02.2025. godine.
230. U skladu s Izbornim zakonom BiH, provedbenim aktima i Pravilnikom o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine. Glavni centar za brojanje obavljao je poslove iz svoje nadležnosti:

⁷⁴ Odluka CIK BiH, broj 05-1-07-1-1672-1/24 od 22.08.2024. godine.

⁷⁵ “Službeni glasnik BiH“, br. 66/24.

- a) organizacija i provođenje mjera sigurnosti Glavnog centra za brojanje (član 5.22 Izbornog zakona BiH),
 - b) poštivanje procedura i način brojanja glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasanja (član 5.22 stav (1) Izbornog zakona BiH): nepotvrđenim glasačkim listićima, glasanje u odsutnosti, putem mobilnog tima (birači koji su na izdržavanju kazne zatvora ili birači koji su vezani za ustanove ili nisu u mogućnosti da dođu na biračko mjesto zbog starosti, bolesti ili invaliditeta) – *u daljnjem tekstu: Mobilni tim*, putem posebnog mobilnog tima, poštom, u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inostranstvu – *u daljnjem tekstu: DKP BiH*,
 - c) provodio postupak ponovnog brojanja glasačkih listića (član 5.31 Izbornog zakona BiH),
 - d) provodio postupak kontrole rezultata ručnog brojanja glasova o elektronskog brojanja glasova putem elektronskog skenera (član 5.29, stav (4) Izbornog zakona BiH)
 - e) organizovao posmatranje rada Glavnog centra za brojanje (član 17.5 stav (2) Izbornog zakona BiH).
231. Glavni centar za brojanje bio je smješten u objektu "ZOI 84" d.o.o. Olimpijski centar "Zetra" u Sarajevu. U njegovom radu su, osim zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, sudjelovali i vanjski saradnici. U najintenzivnijim periodima, tokom ključnih aktivnosti poput brojanja glasova, verifikacije, kontrole i unosa izbornih rezultata, radilo se u tri smjene po 24 sata dnevno, a ovaj režim bio je primjenjivan tokom cjelokupnog rada Glavnog centra za brojanje, s ciljem završetka svih aktivnosti u predviđenim rokovima. U periodima prije održavanja izbora, kao i dok su se čekali prvi preliminarni nepotpuni rezultati, rad je bio organizovan u obliku dežurstva u tri smjene.
232. Direktor Glavnog centra za brojanje i njegovi zamjenici, glavni kontrolor, kontrolor za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala i kontrolori, imenovani su iz reda lica koja su u stalnom radnom odnosu u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH, odnosno osoba sa dugogodišnjim radnim iskustvom u izornoj administraciji, dok su vanjski saradnici angažovani putem Javnog oglasa za angažman osoblja za rad u Glavnom centru za brojanje koji je objavljen dva puta zbog lošeg odziva. Ukupan broj zaposlenih u sve tri smjene u GCB je bio 317 osoba, s tim da je u periodu od provedene obuke 25.09. do 25.10.2024 od daljeg rada odustale 82 osobe. Zbog navedenog odustajanja Centralna izborna komisija BiH je na kolegiju održanom 15.10.2024. godine donijela odluku o ponovnoj objavi oglasa. U toku narednih nekoliko dana uprava GCB je uspjela popuniti nedostajući broj radnih mjesta.
233. Prostornom organizacijom utvrđene su jasno definisane radne cjeline: prijem glasačkog materijala, verifikacija, kontrola i pakovanje, te brojanje. Za potrebe praćenja glasačkog materijala kroz sve faze rada korišteni su za to posebno dizajnirani obrasci, čime se osigurala sljedivost glasačkog materijala (audit trail), kao i sigurnost u njegovoj obradi. Također, razgraničenje odgovornosti među zaposlenicima i timovima, uz precizno praćenje vremena i izvršilaca, dodatno je podržalo efikasnost u obavljanju svih postavljenih zadataka što je temeljno za sigurnost i efikasnost rada.

234. Tokom rada Glavnog centra za brojanje, ispoštovane su mjere sigurnosti izbornog materijala, utvrđene u članu 5. Pravilnika o radu GCB, odnosno:
- praćenje kretanje i primopredaje izbornog materijala vršena je uz odgovarajuću prateću dokumentaciju,
 - Glavni centar za brojanje je tokom cijelog procesa bio pokriven videonadzorom (21 kamera) sa arhiviranjem snimka do 45 dana,
 - organizovane su mjere fizičke kontrole i sigurnosti ulaza i izlaza u Glavnom centru za brojanje, kao i KDZ pregled,
 - vođena je evidencija svi posjetilaca i posmatrača u GCB.
235. Opći sigurnosni aspekt Glavnog centra za brojanje predstavlja važan segment u njegovom radu, a odnosi se na mjere osiguranja u samom prostoru kao i u procesu transporta, distribucije i primopredaje izbornog materijala između skladišta Centralne izborne komisije BiH i Glavnog centra za brojanje. Sigurnosni aspekt u praktičnom smislu imao je dvije komponente: 1. fizičko osiguranje prostora, osiguranje zaposlenih, osiguranje opreme i izbornog materijala, 2. proceduralne i normativne mjere sigurnosti u radu s izbornim materijalom.
236. Fizičko osiguranje je realizovano:
- angažovanjem posebne organizacione jedinice sastavljene od zaposlenika na unutrašnjem osiguranju, koja je obavljala poslove unutrašnjeg osiguranja prostora, osiguranja zaposlenih i osiguranja opreme na lokaciji Glavnog centra za brojanje i skladišta izbornog materijala,
 - angažovanjem pripadnika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i Federalne uprave policije, koji su bili angažovani na poslovima vanjskog i unutrašnjeg osiguranja lokacija Glavnog centra za brojanje,
 - angažovanjem pripadnika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, angažovane na poslovima pratnje transporta i svih dostava glasačkog materijala i
 - angažovanjem pripadnika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstva unutrašnjih poslova BiH, Federalne uprave policije na KDZ pregledu prostora i KDZ kontroli na ulazu u Glavnom centru za brojanje.
237. Svi transporti glasačkog materijala odvijali su se prema unaprijed utvrđenom planu i vremenskoj shemi dostave, koja je dogovorena s predstavnicima Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH. U toku cijelog perioda u kojem je vršena dostava izbornog materijala, oprema za kontradiverzionu zaštitu, kao i osoblje Federalnog MUP-a, zaduženo za rad na ovoj opremi, bili su postavljeni na ulazu Glavnog centra za brojanje i vršili su stalnu kontrolu kretanja zaposlenih, posjetilaca i cjelokupnog materijala i opreme na ulazu i izlazu Glavnog centra za brojanje, 24 sata na dan.

1.10.1. Izborni materijal

238. Proces prijema i postupanja s izbornim materijalom u Glavnom centru za brojanje odvijao se u skladu s članom 7, članom 8 i članom 9. Pravilnika o radu Glavnog centra za brojanje, odnosno izborni materijal se nalazio u osiguranoj prostoriji do trenutka početka obrade.

239. U periodu od 15.08.2024. godine u Glavni centar za brojanje primljeno je, prema kategorijama, sljedeća količina biračkih kompleta⁷⁶ (koverti):

Tabela 19. Pregled primljenih biračkih kompleta u Glavnom centru za brojanje

Kategorije biračkih kompleta	Broj vreća	Broj biračkih kompleta
Nepotvrđeni-kovetirani birački kompleti	148	1151
Birački kompleti za glasanje u odsustvu	118	2085
Birački kompleti za glasanje putem mobilnog tima	403	15479
Birački kompleti za glasanje putem pošte	95	33985⁷⁷
Birački kompleti za glasanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH	14	864
UKUPNO	778	53.564

240. U Glavni centar za brojanje dostavljeno je **3.350** biračkih kompleta – neuručena pošta, koja je po prijemu evidentirana, obrađena i sortirana po državama i osnovnim izbornim jedinicama. U nastavku je pregled neuručene pošte po državama boravka.

Tabela 20. Pregled neuručених biračkih paketa po državama boravka

Država boravka	Broj neuručene pošte
Austrija	412
Belgija	10
Češka Republika	4
Crna Gora	7
Danska	78
Finska	1
Francuska	16
Hrvatska	487
Italija	119
Katar	18
Mađarska	1
Nizozemska	32
Njemačka	1050
Norveška	19

⁷⁶ Birački komplet predstavlja kovertu sa biračkim materijalom i upisanim ličnim podacima birača za glasanje: poštom ili nepotvrđenim-kovetiranim glasačkim listićima ili putem mobilnog tima.

⁷⁷ Ukupni broj dostavljenih biračkih kompleta ne uključuje 3.350 neuručених koverata.

Država boravka	Broj neuručene pošte
Poljska	1
SAD	5
Saudijska Arabija	2
Slovačka	2
Slovenija	219
Srbija	606
Švedska	116
Švicarska	131
Turska	7
Velika Britanija	7
UKUPNO	3.350

241. Pored primljenog materijala za brojanje, iz skladišta CIKBiH preuzet je i evidentiran izborni materijal sa biračkih mjesta koji se odnosi na Izvode iz Centralnog biračkog spiska, Zapisnike o radu biračkih odbora (ZARBO) i Pomoćne obrasce.

1.10.2. Obrada izbornog materijala

242. Članom 11. Pravilnika o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine propisan je način pripreme i provjere – materijala pristiglog putem pošte:
- da li su birački kompleti (koverte) pristigli iz inostranstva ili iz zemlje,
 - da li je birački komplet koji je pristigao iz inostranstva ispravan na način da mora sadržavati:
 - a) kovertu za glasačke listiće, koja osigurava tajnost glasa, s upakovanim glasačkim listićima i koja je zalijepljena kako bi se osigurala tajnost glasanja;
 - b) kopiju jednog od važećih identifikacionih dokumenata, u skladu s članom 5.12, odnosno članom 3.15 stav (4) Izbornog zakona BiH;
 - c) potpisan obrazac s ličnim podacima birača, koji sadrži podatke navedene u članu 54. Pravilnika o provođenju izbora u BiH.
243. Navedene provjere ispravnosti biračkih kompleta za glasanje putem pošte su obavljene dva (2) puta, i to na način da su izvršene provjere i pregled svih pristiglih kompleta za glasanje putem pošte u Glavni centar za brojanje, (33.985 biračkih kompleta), zatim se su se izdvajali birački kompleti koji ne zadovoljavaju uslove za slanje u fazu verifikacije. Ovi birački kompleti su označeni kao serija "A".
244. Uprava Glavnog centra za brojanje je, dana 15.10.2024. godine, izdala nalog da se i serija "A" pregleda ponovno, a kako bi se otklonile eventualne greške u obradi.

245. Nakon navedenih izvršenih radnji u Glavnom centru za brojanje, utvrđeno je da sljedeći broj biračkih kompleta ne ispunjava uslove za upućivanje u narednu fazu:

Tabela 21. Pregled biračkih paketa po kategorijama koji ne ispunjavaju uslove za brojanje

R/B	Kategorija glasačkih paketa	Ne ispunjava uslove u fazi pripreme za verifikaciju	Ne ispunjava uslove u fazi verifikacije	UKUPNO
1.	Nepotvrđeni – kovertirani glasački listići	0	193	193
2.	Glasački listići za glasanje u odsustvu	0	1	1
3.	Glasački listići za glasanje putem mobilnog tima	21	0	21
4.	Glasački listići za glasanje poštom	8.023	179	8.202
5.	Glasački listići za glasanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH	0	0	0
	UKUPNO	8.044	372	8.417

246. Analiza biračkih kompleta **pristiglih putem pošte (4.787)** koji nisu ispunili uslove za upućivanje u narednu fazu – fazu verifikacije kroz aplikaciju JIIS je data u narednoj tabeli.

Tabela 22. Pregled biračkih kompleta pristiglih putem pošte odbijeni u pripremi verifikacije

R.br.	Razlog neispunjavanja uslova biračkog paketa pristiglog putem pošte	Broj biračkih paketa
1.	Nedostaje dokaz o identitetu – član 3. tačka b) Pravilnika	757
2.	Nedostaje instrukcijsko pismo – član 3. tačka c) Pravilnika	242
3.	Nedostaje potpis – član 3. tačka c) Pravilnika	168
4.	Nedostaje sigurnosna koverta – član 3. tačka a) Pravilnika	91
5.	Unutar koverta više glasačkih paketa – član 3. tačka c) Pravilnika	144
6.	Nema otisak pečata pošte – član 5.28 stav (1) IZ BiH	548
7.	Birački paket upućen iz Bosne i Hercegovine – član 5.28 stav (1) IZ BiH	94
8.	Nevalidan identifikacioni dokument – član 3. tačka b) Pravilnika	331
9.	Različiti potpis – član 3. tačka c) Pravilnika	825
10.	Upućeno nakon dana održavanja izbora – član 5.28 IZ BIH	2
11.	Glasački listići van sigurnosne koverta – član 3 tačka a) Pravilnika	80
12.	Ne ispunjava uslove iz više razloga – član 5.28 IZ BiH i član 3. Pravilnika	1505
	UKUPNO	4.787

1.10.3. Odbijeni birački kompleti u fazi verifikacije – Aplikacija JIIS

247. Birački kompleti s odgovarajućim sadržajem unutar povratne koverta proslijeđeni su u sljedeću fazu – provjeru kroz Aplikaciju JIIS (provjera podataka biračkog prava za glasanje izvan BiH).

Tabela 23. Pregled biračkih kompleta pristiglih putem pošte odbijenih u verifikaciji

Razlozi odbijanja	Broj biračkih kompleta
Izgubili pravo glasa od registracije izvan BiH do zaključivanja CBS	3
Prijavljene zloupotrebe – glasali u BiH (glasao Mobilnim timom)	1
Već skeniran/a (glasao u BiH potvrđenim, a stigao birački komplet iz inostranstva)	175
Ukupno odbijeno u fazi verifikacije	179

1.10.4. Identifikovane zloupotrebe

248. Na osnovu člana 5. Odluke o postupanju Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine sa ciljem osiguranja tačnosti, ažurnosti i integriteta izvoda iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine kao i sprječavanja zloupotreba u vezi s glasanjem izvan Bosne i Hercegovine, Glavnom centru za brojanje dostavljene su 4 izjave birača koji su izjavili da se nikada nisu prijavili za glasanje putem pošte.

1.10.5. Brojanje glasačkih listića

249. Proces kontrole, sortiranja i brojanja glasačkih listića u Glavnom centru za brojanje odvijao se u skladu sa Odjeljkom B – kontrola i sortiranje i Odjeljkom C – brojanje glasova u Glavnom centru za brojanje.
250. Glavni centar za brojanje, postupajući u skladu sa odredbama Pravilnika o radu Glavnog centra za brojanje, tokom rada prebrojao je prema kategoriji glasača ukupno 88.806 glasačkih listića.

Tabela 24. Pregled prebrojanih glasačkih listića u Glavnom centru za brojanje

R/B	Kategorija biračkih kompleta	Nivo	Broj glasačkih listića
1.	Nepotvrđeni-kovertirani glasački listići	Načelnik/Gradonačelnik	947
		OV/SO/GV/SG	962

R/B	Kategorija biračkih kompleta	Nivo	Broj glasačkih listića
2.	Glasački listići za glasanje u odsustvu	Načelnik/Gradonačelnik	2079
		OV/SO/GV/SG	2090
3.	Glasački listići za glasanje putem mobilnog tima	Načelnik/Gradonačelnik	14396
		OV/SO/GV/SG	16687
4.	Glasački listići za glasanje poštom	Načelnik/Gradonačelnik	24028
		OV/SO/GV/SG	25895
5.	Glasački listići za glasanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH	Načelnik/Gradonačelnik	761
		OV/SO/GV/SG	961
	UKUPNO svi glasački listići		88806

1.10.6. Ponovna brojanja

251. U posljednjoj fazi operativnoga rada Glavnog centra za brojanje, po osnovu dostavljenih odluka Centralne izborne komisije BiH sa sjednica koje su održane u periodu od 11.10.2024. do 28.10.2024. godine, Glavnom centru za brojanje naloženo je da izvrši ponovno brojanje glasačkih listića za 159 biračkih mjesta u 33 općine/grada⁷⁸.

Ponovna brojanja glasačkih listića provodila se se po kandidatima političkih subjekta, po kandidatima i po političkim subjektima, po kandidatima za određeni nivo vlasti, po nacionalnim manjinama. Nadalje, Glavni centar za brojanje je u saradnji s USAID projektom "Podrška izbornom integritetu u BiH", a u skladu s naredbama Centralne izborne komisije BiH, broj 05-1-07-11-3168-5/24 i 05-1-07-11-3168-7/24 izvršio kontrolu rezultata ručnog brojanja glasova i elektronskog brojanja glasova putem elektronskog skenera. Naredba broj 05-1-07-11-3168-7/24 djelimično je provedena (samo za Novi Grad), dok je po zaključku Ad.2 CIK BiH s kolegija održanog 17.10.2024. godine kontrola rezultata za Prijedor odložena. Proces upoređivanja rezultata ručnog brojanja sa elektronskim rezultatima skeniranih imidža (slika) je rađen u svrhu realizacije pilot-projekta, edukacije i provjere funkcionalnosti uređaja i softvera.

252. Sve naredbe su se provodile u tačno određeno vrijeme, o čemu su bili obaviješteni posmatrači.

1.10.7. Ostale aktivnosti

253. Pored redovnih aktivnosti utvrđenih Pravilnikom o radu Glavnog centra za brojanje, u toku perioda do zaključivanja Izvještaja Glavni centar za brojanje radio je na sljedećim poslovima: skeniranje i umnožavanje izvoda iz Centralnog

⁷⁸ Mostar je računat kao jedna izborna jedinica.

biračkog spiska, skeniranje i umožavanje Zapisnika o radu biračkih odbora, unosenje podataka o ostvarenom biračkom pravu redovnih birača, za potrebe izrade statistika iz člana 2.9 stav (1) tačka 4. a Izbornog zakona BiH.

1.10.8. Posjete Glavnom centru za brojanje

254. Članom 36. Pravilnika o radu Glavnog centra za brojanje propisana je mogućnost posmatranja brojanja i svih aktivnosti koje se odvijaju u Glavnom centru za brojanje od strane akreditovanih posmatarača.
255. U periodu od 15.08. do 15.11.2024. godine Glavni centar za brojanje posjetilo je **233** posmatrača akreditovanih u ime **15** različitih međunarodnih organizacija, političkih subjekata i udruženja građana (MP, PS, UG).

Tabela 25. Pregled broja posmatrača u Glavnom centru za brojanje

Vrsta posmatrača	Broj MP, PS i UG	Broj posmatrača
Međunarodni posmatrač	3	61
Posmatrač političkih subjekata	11	156
Posmatrač udruženja građana	1	16
UKUPNO	15	233

256. Za rad sa posmatračima u Glavnom centru za brojanje bilo je zaduženo osam osoba (tri u prvoj, tri u drugoj, te dvije u trećoj smjeni). Ove osobe su evidentirale sva pitanja i eventualne nejasnoće u vezi sa radnim procesom i informisali rukovodstvo Glavnog centra za brojanje o istom.
257. Posmatrač su imali i neposredan uvid u svaki dio procesa u Glavnom centru za brojanje. Uprava je u više navrata sa prisutnim posmatračima obišla sve prostore Glavnog centra za brojanje i pojasnila procedure rada.
258. Posebni postupci upoznavanja posmatrača sa radnim procesom u Glavnom centru za brojanje primjenjivani su u procesu ponovnog brojanja glasova po odlukama Centralne izborne komisije BiH, gdje im je omogućen neposredan uvid u svaki glasački listić.

1.10.9. Mediji

259. U skladu s odlukom Centralne izborne komisije BiH uprava Glavnog centra za brojanje nije davala izjave o procesu rada u Centru. Mediji su upućivani na glasnogovornicu CIK BiH za sve dodatne informacije. Nadalje, medijima je bilo dopušteno da snime kadrove iz Centra radi korištenja pri izvještavanju.

1.10.10. Primjedbe na rad Glavnog centra za brojanje

260. U periodu od 06.10.2024. godine do 01.11.2024. godine Centralnoj izbornoj komisiji BiH podneseno je ukupno pet primjedbi. Vidjeti Prilog 7 u nastavku.

1.10.11. PRILOZI

Prilog 1. Pregled neuručenih pošiljki po općinama*⁷⁹

GLASA ZA	NAZIV OIJ	NEURUČENI BROJ KOVERATA
001	VELIKA KLADUŠA	44
002	CAZIN	124
003	BIHAĆ	20
004	BOSANSKA KRUPA	5
005	BUŽIM	4
007	NOVI GRAD	7
008	KOZARSKA DUBICA	7
009	PRIJEDOR	30
010	GRADIŠKA	21
011	LAKTAŠI	3
012	SRBAC	7
013	PRNJAVOR	3
014	DERVENTA	81
016	BROD	28
017	ODŽAK	19
018	VUKOSAVLJE	12
020	DOMALJEVAC - ŠAMAC	30
021	ŠAMAC	75
022	ORAŠJE	1
024	MODRIČA	70
025	GRADAČAC	4
026	PELAGIĆEVO	39
029	BIJELJINA	60
030	BOSANSKI PETROVAC	1
031	PETROVAC	1
032	SANSKI MOST	14
033	OŠTRA LUKA	1
034	BANJA LUKA	38
035	ČELINAC	16
038	DOBOJ	38

⁷⁹ Neuručena pošta koja je pristigla u GCB. Pošiljke koje su pristigle nakon roka za prijem upućene su direktno u skladište CIKBiH.

GLASA ZA	NAZIV OIJ	NEURUČENI BROJ KOVERATA
039	TEŠANJ	7
040	STANARI	18
042	MAGLAJ	25
044	GRAČANICA	7
045	PETROVO	10
047	LUKAVAC	7
049	SREBRENİK	6
050	TUZLA	18
052	ČELIĆ	20
054	LOPARE	52
055	TEOČAK	1
056	UGLJEVIK	12
057	DRVAR	25
059	KLJUČ	75
061	RIBNIK	9
064	MRKONJIĆ-GRAD	18
065	JAJCE	150
067	DOBRETIĆI	41
068	KNEŽEVO	1
070	KOTOR-VAROŠ	74
074	TESLIĆ	135
075	ŽEPČE	102
077	ZAVIDOVIĆI	6
078	BANOVIĆI	7
079	ŽIVINICE	6
080	KALESİJA	17
081	OSMACI	9
082	SAPNA	9
083	ZVORNIK	16
084	BOSANSKO GRAHOVO	20
085	GLAMOČ	34
088	ŠIPOVO	58
089	DONJI VAKUF	5
091	TRAVNIK	59
093	ZENICA	11
094	KAKANJ	5
095	VAREŠ	5
098	KLADANJ	16
101	ŠEKOVIĆI	83
103	VLASENICA	153
104	BRATUNAC	66
105	SREBRENICA	55
106	LIVNO	74

GLASA ZA	NAZIV OIJ	NEURUČENI BROJ KOVERATA
107	KUPRES	14
109	BUGOJNO	14
110	GORNJI VAKUF - USKOPLJE	82
111	NOVI TRAVNIK	75
112	VITEZ	56
113	BUSOVAČA	51
114	FOJNICA	28
115	KISELJAK	9
116	VISOKO	4
117	BREZA	1
118	ILIJAS	5
121	SOKOLAC	2
123	HAN-PIJESAK	1
124	TOMISLAVGRAD	187
125	PROZOR-RAMA	33
126	JABLANICA	4
127	KONJIC	4
129	KREŠEVO	23
130	HADŽIĆI	2
131	ILIDŽA	10
132	ISTOČNA ILIDŽA	7
133	NOVI GRAD SARAJEVO	17
135	VOGOŠĆA	3
136	CENTAR SARAJEVO	5
137	STARI GRAD SARAJEVO	5
139	NOVO SARAJEVO	10
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	2
141	TRNOVO (FBIH)	1
142	TRNOVO	1
144	PALE	10
146	ROGATICA	9
147	VIŠEGRAD	20
148	POSUŠJE	3
151	GRAD MOSTAR	6
152	GRAD MOSTAR	2
153	GRAD MOSTAR	10
154	GRAD MOSTAR	19
155	GRAD MOSTAR	8
156	GRAD MOSTAR	10
161	NEVESINJE	31
163	KALINOVIK	2
164	GACKO	10
166	FOČA	4

GLASA ZA	NAZIV OIJ	NEURUČENI BROJ KOVERATA
167	GORAŽDE	5
168	NOVO GORAŽDE	3
169	ČAJNIČE	1
170	RUDO	11
173	ČAPLJINA	1
174	NEUM	1
176	STOLAC	39
179	LJUBINJE	6
180	BILEĆA	6
182	TREBINJE	72
183	USORA	19
184	KOSTAJNICA	9
185	MILIĆI	4
200	BRČKO DISTRIKT BIH	43
		3350

Prilog 2. Pregled odbijenih pristiglih biračkih kompleta izvan BiH

R/B	Razlog neispunjavanja uslova biračkih paketa pristiglog putem pošte	Broj biračkih paketa
1.	Nedostaje dokaz o identitetu – član 3. tačka b) Pravilnika	757
2.	Nedostaje instrukcijsko pismo – član 3. tačka c) Pravilnika	242
3.	Nedostaje potpis – član 3. tačka c) Pravilnika	168
4.	Nedostaje sigurnosna koverta – član 3. tačka a) Pravilnika	91
5.	Unutar koverta više glasačkih paketa – član 3. tačka c) Pravilnika	144
6.	Nema otisak pečata pošte – član 5.28 stav (1) IZ BiH	548
7.	Birački paket upućen iz Bosne i Hercegovine – član 5.28 stav (1) IZ BiH	94
8.	Nevalidan identifikacioni document – član 3. tačka b) Pravilnika	331
9.	Različiti potpis – član 3. tačka c) Pravilnika	825
10.	Upućeno nakon dana održavanja izbora – član 5.28 IZ BIH	2
11.	Glasački listići van sigurnosne koverta – član 3. tačka a) Pravilnika	80
12.	Ne ispunjava uslove iz više razloga – član 5.28 IZ BiH i član 3. Pravilnika	1505
	UKUPNO	4787

Prilog 3. Pregled verifikacije biračkih kompleta po državama

Država	Registrovani	Verifikovani (Glasali)	Procenat Verifikovani
AUSTRALIJA	274	78	28.47%
AUSTRIJA	5981	3399	56.83%
BELGIJA	153	72	47.06%
BUGARSKA	2	2	100.00%
ČEŠKA REPUBLIKA	47	24	51.06%
CRNA GORA	174	138	79.31%
DANSKA	664	395	59.49%
FINSKA	38	22	57.89%
FRANCUSKA	397	249	62.72%
GRČKA	13	8	61.54%
HRVATSKA	7046	3792	53.82%
INDONEZIJA	2	1	50.00%
IRSKA	30	12	40.00%
ISLAND	1	1	100.00%
ITALIJA	1166	738	63.29%
IZRAEL	1		0.00%
JAPAN	1	1	100.00%
JORDAN	4		0.00%
JUŽNA AFRIKA	3		0.00%
KANADA	289	187	64.71%
KATAR	26	2	7.69%
KIPAR	1	1	100.00%
KOSOVO (UNMIK)	7	5	71.43%
LIHTENŠTAJN	8	5	62.50%
LUKSEMBURG	137	94	68.61%
MAĐARSKA	6	1	16.67%
MALTA	26	17	65.38%
MAROKO	1		0.00%
NIZOZEMSKA	463	281	60.69%
NJEMAČKA	13311	7855	59.01%
NORVEŠKA	319	223	69.91%
NOVI ZELAND	1		0.00%
POLJSKA	7	4	57.14%
PORTUGAL	7	6	85.71%
RUMUNIJA	1	1	100.00%
RUSIJA	30	5	16.67%
SAD	1178	458	38.88%
SAUDIJSKA ARABIJA	7	3	42.86%
SJEVERNA MAKEDONIJA	14	7	50.00%
SLOVAČKA	15	7	46.67%
SLOVENIJA	2483	1326	53.40%
ŠPANIJA	42	25	59.52%

Država	Registrovani	Verifikovani (Glasali)	Procenat Verifikovani
SRBIJA	4159	2625	63.12%
ŠVEDSKA	1987	1283	64.57%
ŠVICARSKA	2810	1894	67.40%
TADŽIKISTAN	1		0.00%
TUNIS	1		0.00%
TURSKA	18	9	50.00%
UJEDINJENI ARAPSKI EMIRATI	13	4	30.77%
VELIKA BRITANIJA	169	116	68.64%
UKUPNO	43534	25376	58.29%

**Prilog 4. Pregled verifikacije biračkih kompleta po kombinacijama
(Osnovnim izbornim jedinicama)**

Glasa za	Naziv OIJ	Registrovano	Verifikovani (Glasali)	Odbijeni u verifikaciji
001	VELIKA KLADUŠA	719	394	0
002	CAZIN	1326	557	1
003	BIHAĆ	397	271	0
004	BOSANSKA KRUPA	142	93	1
005	BUŽIM	67	45	0
007	NOVI GRAD	210	138	0
008	KOZARSKA DUBICA	208	134	0
009	PRIJEDOR	854	599	0
010	GRADIŠKA	285	183	0
011	LAKTAŠI	65	42	0
012	SRBAC	72	39	0
013	PRNJAVOR	148	114	0
014	DERVENTA	1329	918	2
016	BROD	757	306	0
017	ODŽAK	375	201	0
018	VUKOSAVLJE	380	286	0
020	DOMALJEVAC - ŠAMAC	340	235	6
021	ŠAMAC	1048	687	2
022	ORAŠJE	77	54	0
023	DONJI ŽABAR	7	6	0
024	MODRIČA	746	403	3
025	GRADAČAC	127	73	0
026	PELAGIĆEVO	785	457	10
029	BIJELJINA	962	551	0
030	BOSANSKI PETROVAC	42	39	0
031	PETROVAC	15	7	0
032	SANSKI MOST	309	207	0
033	OŠTRA LUKA	8	5	0
034	BANJA LUKA	621	384	1
035	ČELINAC	274	171	0
036	DOBOJ - ISTOK	32	21	0
037	DOBOJ - JUG	3	2	0
038	DOBOJ	561	242	0
039	TEŠANJ	109	73	0
040	STANARI	303	212	2
042	MAGLAJ	210	98	0
044	GRAČANICA	126	69	0
045	PETROVO	117	76	0
047	LUKAVAC	126	90	0

Glasa za	Naziv OIJ	Registrovano	Verifikovani (Glasali)	Odbijeni u verifikaciji
049	SREBRENİK	106	64	0
050	TUZLA	238	131	0
052	ČELIĆ	315	166	0
054	LOPARE	496	303	2
055	TEOČAK	52	40	0
056	UGLJEVIK	179	107	0
057	DRVAR	229	137	3
058	ISTOČNI DRVAR	5	3	1
059	KLJUČ	1226	686	0
061	RIBNIK	56	30	0
064	MRKONJIĆ-GRAD	240	158	2
065	JAJCE	1708	817	10
066	JEZERO	28	26	0
067	DOBRETIĆI	521	354	7
068	KNEŽEVO	65	30	0
070	KOTOR-VAROŠ	1213	862	4
074	TESLIĆ	1691	993	14
075	ŽEPČE	798	399	0
077	ZAVIDOVIĆI	173	115	0
078	BANOVIĆI	66	39	0
079	ŽIVINICE	220	143	0
080	KALESİJA	345	253	0
081	OSMACI	208	169	0
082	SAPNA	213	146	0
083	ZVORNIK	272	129	0
084	BOSANSKO GRAHOVO	357	285	0
085	GLAMOČ	420	258	0
088	ŠİPOVO	184	87	8
089	DONJI VAKUF	66	30	0
091	TRAVNIK	636	354	0
093	ZENICA	198	129	0
094	KAKANJ	50	35	0
095	VAREŠ	44	23	0
096	OLOVO	13	4	0
098	KLADANJ	329	236	0
101	ŠEKOVIĆI	854	555	17
103	VLASENICA	364	126	1
104	BRATUNAC	828	546	21
105	SREBRENICA	1101	778	34
106	LIVNO	730	315	0
107	KUPRES	203	110	0
108	KUPRES (RS)	6	2	0
109	BUGOJNO	242	137	0

Glasa za	Naziv OIJ	Registrovano	Verifikovani (Glasali)	Odbijeni u verifikaciji
110	GORNJI VAKUF - USKOPLJE	1158	583	5
111	NOVI TRAVNIK	544	254	0
112	VITEZ	285	84	0
113	BUSOVAČA	410	178	0
114	FOJNICA	204	62	0
115	KISELJAK	99	60	0
116	VISOKO	56	27	0
117	BREZA	23	13	0
118	ILIJAS	129	76	2
121	SOKOLAC	22	15	0
123	HAN-PIJESAK	23	12	0
124	TOMISLAVGRAD	1869	1104	11
125	PROZOR-RAMA	429	268	1
126	JABLANICA	58	39	0
127	KONJIC	104	85	0
129	KREŠEVO	103	28	0
130	HADŽIĆI	69	52	0
131	ILIDŽA	304	201	0
132	ISTOČNA ILIDŽA	66	35	0
133	NOVI GRAD SARAJEVO	334	205	0
135	VOGOŠĆA	94	56	0
136	CENTAR SARAJEVO	164	128	0
137	STARI GRAD SARAJEVO	81	48	0
139	NOVO SARAJEVO	203	142	0
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	24	17	0
141	TRNOVO (FBIH)	6	4	0
142	TRNOVO	52	27	0
143	PALE (FBIH)	11	7	0
144	PALE	81	46	0
146	ROGATICA	90	62	1
147	VIŠEGRAD	210	141	1
148	POSUŠJE	12	6	0
149	GRUDE	10	7	0
150	ŠIROKI BRIJEG	7	1	0
151	GRAD MOSTAR	67	28	0
152	GRAD MOSTAR	57	41	0
153	GRAD MOSTAR	131	83	0
154	GRAD MOSTAR	177	95	0
155	GRAD MOSTAR	183	113	0
156	GRAD MOSTAR	131	58	0

Glasa za	Naziv OIJ	Registrovano	Verifikovani (Glasali)	Odbijeni u verifikaciji
158	ISTOČNI MOSTAR	1	1	0
161	NEVESINJE	170	72	4
163	KALINOVIK	31	21	0
164	GACKO	72	53	0
165	FOČA (FBIH)	7	5	0
166	FOČA	38	23	0
167	GORAŽDE	110	79	0
168	NOVO GORAŽDE	62	44	0
169	ČAJNIČE	75	60	1
170	RUDO	103	63	1
171	LJUBUŠKI	19	7	0
172	ČITLUK	12	5	0
173	ČAPLJINA	53	34	0
174	NEUM	9	4	0
176	STOLAC	917	252	0
177	BERKOVIĆI	12	9	0
179	LJUBINJE	26	16	0
180	BILEĆA	50	29	0
181	RAVNO	26	14	0
182	TREBINJE	552	315	0
183	USORA	227	116	0
184	KOSTAJNICA	90	66	0
185	MILIĆI	102	53	0
200	BRČKO DISTRIKT BIH	1120	752	0
	UKUPNO	43534	25376	179

Prilog 5. Kontrola rezultata ručnog brojanja glasova i elektronskog brojanja glasova putem elektronskog skenera

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Vrsta brojanja	Broj naredbe CIK BiH
1	Mostar	153A013	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11.10.2024. godine
2	Mostar	153A014	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11.10.2024. godine
3	Mostar	153A036	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11.10.2024. godine
4	Mostar	154A007C	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11.10.2024. godine
5	Mostar	154A026	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11.10.2024. godine
6	Mostar	155A027	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11.10.2024. godine
7	Mostar	156A005	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11.10.2024. godine
8	Mostar	151A006	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11.10.2024. godine
9	Novi Grad	007B024	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
10	Novi Grad	007B040	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
11	Novi Grad	007B042	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
12	Novi Grad	007B043	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
13	Novi Grad	007B047	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
14	Novi Grad	007B051	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
15	Novi Grad	007B052	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
16	Novi Grad	007B007	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
17	Novi Grad	007B009	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
18	Novi Grad	007B015	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine
19	Novi Grad	007B021	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektronskog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14.10.2024. godine

Prilog 6. Brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata izbora u Glavnom centru za brojanje u na osnovu naredbi Centralne izborne komisije BiH

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Nivo	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe CIK BiH
1	Visoko	116A008	Gradsko vijeće	Svih glasačkih listića	05-1- 07-11-3168-11/24 od 22.10.2024 godine
2	Vitez	112A013B	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
3	Ilidža	131A002	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
4	Ilidža	131A024	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
5	Ilidža	131A030	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
6	Ilidža	131A031	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
7	Ilidža	131A038	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
8	Ilidža	131A040	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
9	Ilidža	131A042	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
10	Ilidža	131A078	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
11	Ilidža	131A089	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
12	Ilidža	131A095	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
13	Novi Grad Sarajevo	133A015	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
14	Novi Grad Sarajevo	133A038	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
15	Novi Grad Sarajevo	133A074	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
16	Novi Grad Sarajevo	133A081	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
17	Novi Grad Sarajevo	133A106	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
18	Novi Grad Sarajevo	133A141	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
19	Novi Grad Sarajevo	133A143	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Nivo	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe CIK BiH
20	Novi Grad Sarajevo	133A156	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
21	Novi Grad Sarajevo	133A158	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
22	Stari Grad Sarajevo	137A014	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
23	Stari Grad Sarajevo	137A018	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
24	Stari Grad Sarajevo	137A022	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
25	Stari Grad Sarajevo	137A030	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
26	Stari Grad Sarajevo	137A032	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
27	Stari Grad Sarajevo	137A007	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
28	Stari Grad Sarajevo	137A023	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
29	Stari Grad Sarajevo	137A042	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
30	Novo Sarajevo	139A071	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
31	Novo Sarajevo	139A022	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
32	Novo Sarajevo	139A044	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
33	Novo Sarajevo	139A086	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
34	Novo Sarajevo	139A041	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
35	Novo Sarajevo	139A068	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
36	Novo Sarajevo	139A061	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
37	Zenica	093A007	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Nivo	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe CIK BiH
38	Zenica	093A100	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
39	Zenica	093A135	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23.10.2024 godine
40	Pelagićevo	026B001	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
41	Pelagićevo	026B002	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
42	Pelagićevo	026B003	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
43	Pelagićevo	026B004	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
44	Pelagićevo	026B005	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
45	Pelagićevo	026B006	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
46	Pelagićevo	026B007	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
48	Bosanski Petrovac	030A001	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
47	Bosanski Petrovac	030A002	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
48	Bosanski Petrovac	030A003	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
49	Bosanski Petrovac	030A004	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
50	Bosanski Petrovac	030A005	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
51	Bosanski Petrovac	030A006	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
52	Bosanski Petrovac	030A007	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Nivo	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe CIK BiH
53	Bosanski Petrovac	030A008	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
54	Bosanski Petrovac	030A009	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
55	Bosanski Petrovac	030A010	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
56	Bosanski Petrovac	030A011	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
57	Bosanski Petrovac	030A012	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
57	Bosanski Petrovac	030A013	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
58	Bosanski Petrovac	030A014	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
59	Sanski Most	032A006	OV	Po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
60	Sanski Most	032A041A	OV	Po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
61	Petrovo	045B005	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
62	Petrovo	045B003A	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
63	Ugljevik	056B003	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
64	Ugljevik	056B020	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
65	Ugljevik	056B021	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
66	Zavidovići	077A022	OV	po svim političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
67	Živinice	079A012	OV	po kandidatima političkog subjekta SDP	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
68	Živinice	079A013A	OV	po kandidatima političkog subjekta SDP	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
69	Živinice	079A032	OV	po kandidatima političkog subjekta SDP	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
70	Šipovo	088B003 088B004 088B005	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Nivo	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe CIK BiH
		088B007			Ispravka naredbe od 27.10.2024
71	Travnik	091A031	OV	Po kandidatima političkog subjekta HDZ BiH, HSS Stjepan Radić	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
72	Zenica	093A034 093A035 093A049 093A056 093A063 093A092 093A097 093A101 093A105 093A121 093A123 093A136	GV	Po kandidatima za nacionalnu manjinu	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine
73	Vogošća	135A009 135A035 135A018 135A019 135A027 135A043	OV	Po svim političkim subjektima	05-1- 07-11-1934-10/20 od 09.12.2020. godine
74	Goražde	167A008 167A009 167A011 167A012 167A013 167A016 167A019 167A020 167A023 167A024 167A025 167A015 167A029 167A030	OV	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine Ispravka naredbe od 27.10.2024.
75	Bileća	180B001 180B002 180B003 180B004 180B005 180B006 180B012 180B014 180B019 180B022 180B023 180B024 180B025	SO	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26.10.2024 godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Nivo	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe CIK BiH
76	Brod	016B001	SO	po kandidatima unutar političkog subjekta SDS Volja naroda	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27.10.2024. godine
77	Kneževo	068B018	SO	po kandidatima unutar političkog subjekta SDS Volja naroda	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27.10.2024. godine
78	Srbac	012B021 012B028	SO	po kandidatima unutar političkog subjekta Srbac-Naš grad	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27.10.2024. godine
78	Srebrenik	049A031 049A037 049A051 049A011 049A058 049A042 049A008B	GV	po kandidatima unutar političkog subjekta Narod i pravda	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27.10.2024. godine
79	Banovići	078A003 078A006 078A007 078A019 078A027	OV	Po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27.10.2024. godine
80	Živinice	079A013B	OV	po kandidatima unutar političkog subjekta Narod i pravda	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27.10.2024. godine
81	Ugljevik	056B021	SO	po kandidatima političkog subjekta Koalicija socijalistička partija i SNP	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27.10.2024. godine
82	Ugljevik	056B003	OV	po kandidatima političkog subjekta Republička stranka Srpske - RSS	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27.10.2024. godine
83	Bratunac	104A010	SO	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27.10.2024. godine
84	Srebrenik	049A007 049A053	Gradsko vijeće	po kandidatima političkog subjekta Demokratska fronta – DF	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28.10.2024. godine
85	Višegrad	147B006	Skupština općine	po kandidatima političkog subjekta Narodna partija Srpske – Darko Banjac	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28.10.2024. godine
86	Lukavac	047A018A 047A018B 047A18C	Gradsko vijeće	po kandidatima političkog subjekta Naša stranka – Narod i pravda	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28.10.2024. godine
87	Vitez	112A013B	Općinsko vijeće	po kandidatima političkog subjekta SDA Stranka demokratske akcije	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28.10.2024. godine
88	Kostajnica	184B001 184B002 184B003 184B004	Načelnik općine	po kandidatima za načelnika općine	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28.10.2024. godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Nivo	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe CIK BiH
		184B005 184B006 184B007 184B008 184B009 184B010 184B011 184B012 184B013			
89	Čapljina	173A018	GV	Po političkim subjektima i nevažeći glasački listići	05-1- 07-11-3168-17/24 od 07.11.2024. godine
90	Čapljina	173A003	GV	Po političkim subjektima i nevažeći glasački listići	05-1- 07-11-3168-18/24 od 07.11.2024. godine

Prilog 7. Prigovori na rad Glavnog centra za brojanje u periodu od 06.10. do 01.11.2024. godine

R/B	Navodi prigovora	Podnosilac prigovora	Izjašnjenje GCB
1.	Nemogućnost kompletnog uvida u rezultate brojanja usljed fizičke nemogućnosti uvida, a imajući u vidu činjenicu da su različiti politički subjekti dobili po jedan glas za načelnika u odnosu na OV (030-Bosanski Petrovac – glasanje putem mobilnog tima)	Amel Gušo – Stranka demokratske akcije (SDA)	Posmatračima je omogućen pristup svim stolovima na kojima se vrši brojanje na način da su se posmatrači mogli kretati oko stolova koji su bili pozicionirani uz fizičke pregrade.
2.	Prosudba tima u GCB o važećem listiću prilikom ponovnog brojanja za izbornu jedinicu Bosanski Petrovac (003A008). Oznaka X je stavljena izvan predviđenog kvadratića, a glas je priznat.	SNSD	Tim koji je bio zadužen za ponovno brojanje navedenog biračkog mjesta sačinio je izjavu kojom su naglasili da je namjera birača bila jasna, pa su zato jednoglasno odlučili priznati glas.
3	Prosudba tima u GCB o važećem listiću prilikom ponovnog brojanja za izbornu jedinicu Bosanski Petrovac (003A005). Oznaka X je stavljena izvan predviđenog kvadratića, a glas je priznat.	SNSD	Tim koji je bio zadužen za ponovno brojanje navedenog biračkog mjesta sačinio je izjavu kojom su naglasili da je namjera birača bila jasna, pa su zato jednoglasno odlučili priznati glas. Glasač je X stavio pored imena i prezimena kandidata.
4	Ponovno brojanje Bosanski Petrovac, biračko mjesto 030A002. Proglašavanje nevažećeg listića važećim, iako je na njemu bilo crtano i dopisivano.	SNSD	Tim koji je bio zadužen za ponovno brojanje navedenog biračkog mjesta sačinio su izjavu da je bio nacrtan mali kružić, a birač je označio znakom X pored jednog kandidata. Njihova odluka je bila jednoglasna.
5	Tim broj 5 je prilikom ponovnog brojanja i utvrđivanja rezultata za nivo načelnika općine Bosanski Petrovac, biračko mjesto 030A006 važeći listić za kandidata SDA proglasio nevažećim	Adil Macić, akreditovani posmatrač za GCB	Tim je izjavio da je u kvadratiću pored prvog kandidata plavom hemijskom olovkom, a u kvadratiću pored drugog kandidata vide se dvije uspravne crte, dok treći kandidat nije označen. Tim je jednoglasno odlučio da glasački listić nije važeći.

1.11. Posmatrači izbornog procesa

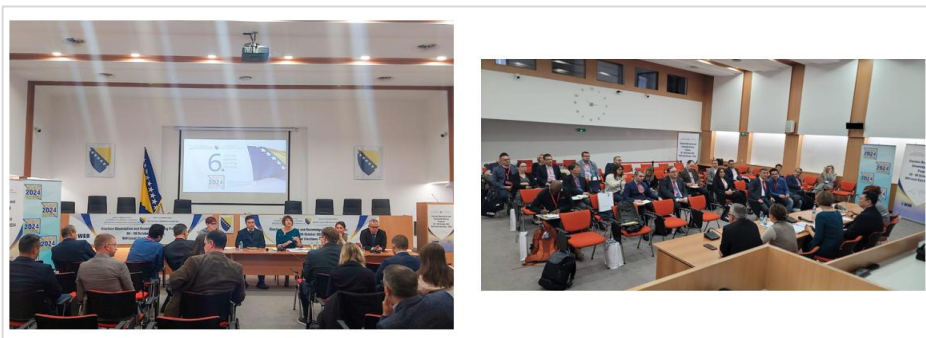
261. U skladu sa članom 17.3, 17.4 i 17.5 stav (2) Izbornog zakona BiH i Uputstva o uvjetima i procedurama za akreditovanje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini ⁸⁰ Centralna izborna komisija BiH izvršila je akreditovanje izbornih posmatrača političkih subjekata, međunarodnih posmatrača i posmatrača udruženja za posmatranje izbora na osnovu zahtjeva zainteresovanih posmatrača i obrade istih.
262. Za posmatranje izbornih aktivnosti 2024. godine Centralna izborna komisija BiH je akreditovala ukupno 1.992 posmatrača ispred 12 udruženja, 28 međunarodnih organizacija i 18 političkih stranaka. Pregled akreditovanih posmatrača je dat u narednoj tabeli.

Tabela 26. Pregled akreditovanih posmatrača

Posmatrači udruženja		Međunarodni posmatrači		Posmatrači političkih subjekata	
Broj akreditovanih udruženja	Broj akreditovanih posmatrača	Broj akreditovanih međunarodnih organizacija	Broj akreditovanih posmatrača	Broj akreditovanih političkih subjekata	Broj akreditovanih posmatrača
12	1.548	28	354	18	90
Ukupno 58 organizacija i 1.992 akreditovana posmatrača					1.992

Seminar za posmatrače

263. Dana 05.10.2024. godine u Centru za edukaciju CIKBiH organizovan je seminar /brifing za posmatrače. Na brifingu su učestvovali akreditovani posmatrači Svjetskog udruženja izbornih tijela A-WEB) koji su oformili svoju posmatračku misiju sastavljenu od 24 učesnika iz 9 zemalja. Svrha posmatračke misije A-WEB-a je da olakša razmjenu znanja i iskustava u vezi s provođenjem izbora među članicama izbornih tijela. Na brifingu su također bili predstavnici Ambasade Japana i Glavni tim OSCE/ODIHR-a.

Seminar za posmatrače

⁸⁰ "Službeni glasnik BiH", broj 27/22.

Izvještaj Koalicije za slobodne i poštene izbore Pod lupom

264. Koalicija po lupom je akreditovala oko 1.000 posmatrača za posmatranje izbornih operacija na Lokalnim izborima. U Finalnom izvještaju o građanskom, nestranačkom posmatranju Lokalnih izbora 2024. godine u Bosni i Hercegovini, decembar/prosinac 2024. godine ocijenjeno je da: *“Iako se zbog izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, CIK BiH našla u novoj situaciji sa dodatnim zaduženjima, uz uzak vremenski okvir i ograničeno širenje njihovih kapaciteta, CIK BiH je uspješno provela Lokalne izbore u BiH sa tehničkog i organizacionog aspekta.”*⁸¹ ..., *Lokalni izbori u BiH 2024. godine provedeni su generalno uspješno. Zabilježeni su slučajevi kršenja izbornih pravila, kao i izolovani incidenti, koji zahtijevaju ozbiljnu analizu i mjere prevencije u budućnosti. Evidentirani su značajni izazovi u procesima glasanja i brojanja glasova. Integritet izbora je unaprijeđen kroz izmjene i dopune Izbornog zakona BiH, što je već dalo ograničene rezultate. Pilotiranje novih tehnologija ocijenjeno je izuzetno uspješno. Odmah je potrebno početi raditi na uvođenju elektronske identifikacije birača i skenera glasačkih listića na svim biračkim mjestima za Opće izbore u BiH 2026. godine. Potrebno je blagovremeno sankcionisati sve izborne nepravilnosti, a višestruke prekršioce izbornih pravila najstrože kažnjavati. Ocjena izbornog dana za Lokalne izbore 2024. godine Koalicije “Pod lupom” je da je izborni dan na najvećem broju biračkih mjesta protekao u skladu sa izbornim pravilima.*⁸²

Izvještaj posmatračke misije OSCE/ODIHR-a

265. Ured OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) uspostavio je 30. augusta 2024. godine Misiju za promatranje izbora (EOM) koja se sastojala od 14 članova glavnog tima sa sjedištem u Sarajevu i 20 dugoročnih promatrača (LTO) raspoređenih 6. septembra na 10 lokacija diljem zemlje. ODIHR EOM ostao je u zemlji do 13. oktobra.
266. Na dan izbora raspoređeno je 240 promatrača iz 37 zemalja, uključujući 202 posmatrača koje je rasporedio ODIHR, kao i 25-članu delegaciju Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope i 13-članu delegaciju Evropskog parlamenta, a koji su zajedno činili Međunarodnu misiju za promatranje izbora (IEOM). Žene su činile 53 posto promatrača IEOM-a.
267. ODIHR EOM je procjenjivao usklađenost izbornih procesa sa obavezama OSCE-a, drugim međunarodnim obavezama i standardima za demokratske izbore kao i sa domaćim zakonodavstvom.
268. U Završnom izvještaju ODIHR-ove izborne posmatračke misije konstatovano je da je CIK na profesionalan način vodio tehničke aspekte izbornih priprema.

⁸¹ Finalni izvještaj o građanskom, nestranačkom posmatranju Lokalnih izbora 2024. godine u Bosni i Hercegovini, decembar/prosinac 2024. godine, Koalicija za slobodne i poštene izbore Pod lupom, str. 23.
<https://podlupom.org/biblioteka/izvjestaji-o-posmatranju-izbora/finalni-izvjestaj-o-gradanskom-nestranačkom-posmatranju-lokalnih-izbora-2024-godine-u-bih/>

⁸² Ibid., str. 8 i 9.

Djelovao je efikasno, unatoč izazovima koji su proizašli iz kasnog uvođenja izmjena i dopuna iz 2024, te je poštovao većinu zakonskih rokova.Kasno uvođenje amandmana predstavljalo je značajan izazov za CIK, koji je morao imenovati i obučiti predsjednike biračkih odbora i njihove zamjenike. *Unatoč ovim izazovima, obuke za BO uglavnom su bile provedene na vrijeme, te su bile ocijenjene od strane promatrača ODIHR EOM-a kao praktične, jasne i koncizne.....*Po pitanju provođenja pilot-projekata ODIHR je primijetio da ...*“Postupno uvođenje tehnologije, kao i testiranje pilota prije dana izbora kao način rješavanja izazova prije potpune provođenja, u skladu su s dobrom međunarodnom praksom. ODIHR EOM primijetio je neke zabrinutosti u vezi s tajnošću glasovanja tokom faze testiranja i na dan izbora.”* Jedna od preporuka koja se odnosi na nove tehnologije glasi: *“Kako bi se osigurala efikasna provedba ICT-a u izborima, pilot-projekt treba nastaviti provoditi u skladu s međunarodnom dobrom praksom i popraćen pravovremenom dodjelom resursa, odgovarajućom obukom i revizijama upotrebljivosti i funkcionalnosti ICT-a nakon izbora.”*⁸³

Izvještaj posmatračke misije Svjetskog udruženja izbornih tijela (A-WEB)

269. Misija promatranja izbora održana je od 4. do 8.10.2024. godine. Učesnici su bili raspoređeni za promatranje otvaranja biračkih mjesta, glasanja, zatvaranja i prebrojavanja glasova, kao i različitih pilot-projekata koji su provedeni. Ukupno 24 učesnika iz 9 zemalja članica A-WEB učestvovalo je misiji. Učesnici, svi stručnjaci za izbore iz svojih zemalja, imali su mogućnost promatrati na slobodan i objektivan način. Nalazi izborne posmatračke misije A-WEB prezentovani su Centralnoj izbornoj komisiji BiH na debriefingu održanom 09.10.2024. godine. U Završnom izvještaju izborne posmatračke misije A-WEB dato je niz preporuka koje se odnose na izbornu administraciju, pravne izmjene i korištenje tehnologija u izbornom procesu.

1.12. Dan održavanja Lokalnih izbora 06.10.2024. godine

270. Za potrebe provođenja izbornog dana sačinjen je operativni plan predizbornih aktivnosti i izbornog dana te je rad bio raspoređen u dvije smjene. Nadalje, Centralna izborna komisija BiH je 04.10.2024. godine, donijela Vremenski plan rada izbornih komisija za Lokalne izbore 2024. godine (Izborni dan), kojim su utvrđene aktivnosti i okvirni rokovi za provođenje pojedinačnih izbornih aktivnosti i obavezno izvještavanje Centralne izborne komisije BiH, a koje se odnose na otvaranje i zatvaranje biračkih mjesta, unos i obradu podataka o otvaranju biračkih mjesta i podataka o odzivu u 11, 15 i 19 sati, prebrojavanje glasačkih listića prema redoslijedu izbornih nivoa za koje se provode izbori i unos podataka o rezultatima prebrojavanja, te rokovi za dostavu izbornog materijala.

⁸³ Local Elections, 6 October 2024, ODIHR Election Observation Mission Final Report, 25 February 2025, pg. 5,9,10,29. Preuzeto sa linka [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.osce.org/files/f/documents/7/3/586134.pdf](https://www.osce.org/files/f/documents/7/3/586134.pdf) dana 03.03.2025.

271. Na dežurne telefonske linije u sjedištu Centralne izborne komisije BiH zaprimane su poruke općinskih/gradskih izbornih komisija u Bosni i Hercegovini prvenstveno o tehničkim i proceduralnim pitanjima kao i nedostacima druge vrste koje su uočene na dan izbora, te se po istim hitno reagiralo i vršene su intervencije.
272. Uz stalno osoblje Centralne izborne komisije BiH, dodatno je angažirano po 10 osoba u dvije smjene, a koji su pratili unos podataka o otvaranju biračkih mjesta i odzivu birača, te su bili raspoređeni na dežurnim telefonima, a u slučaju bilo kakvih tehničkih nedostataka reagovali su prema koordinatorima za rad sa općinskim/gradskim izbornim komisijama.
273. Također, angažovana su tri tima koja si bila podrška operaterima na biračkim mjestima koja su obuhvaćena Odlukom o određivanju biračkih mjesta za provođenje pilot-projekata za Lokalne izbore 2024. godine.⁸⁴
274. Sva pitanja vezana za rad i Pilot-projekat rješavala su se na liniji Predsjednik biračkog odbora – Izborna komisija – Centralna izborna komisija BiH, a u tehničkom smislu na liniji Operater – Glavni operater uz obavještanje izborne komisije – Centralna izborna komisija BiH.
275. **Pilot-projekat 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata** - nije bilo većih problema, sva biračka mjesta otvorena na vrijeme. OIJ Doboj, Domaljevac-Šamac, Stari Grad Sarajevo, Gradiška, Tešanj pojavio se problem otiska prsta, posebno kod starijih osoba koje imaju trajnu ličnu kartu.
276. **Pilot-projekat 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića** – Tuzla je na dva biračka mjesta 050A018 i 050A143 prešla na redovno glasanje bez upotrebe skenera. OIJ Prijedor prijavila je problem sa provlačenjem kroz skener, izvršena je zamjena skenera.
277. **Pilot-projekat 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača** – izvršena je promjena tri uređaja zbog tehničkih problema. Na jednom nije radio skener otiska, na jednom čitač dokumenata, a na jednom uređaju je titrao ekran. Nakon toga nije bilo prijavljenih poteškoća u radu.
278. **Pilot-projekat 4 – Videonadzor na biračkim mjestima** – za ovaj projekat u toku izbornog dana nije bilo poziva, niti poteškoća u radu koje su prijavljene Centralnoj izbornoj komisiji BiH.
279. Na dan održavanja Lokalnih izbora 06.10.2024. godine, na dežurne info-linije 033 251 331 i 033 251 332, zaprimljeno je ukupno 221 poziv, a većina poziva se odnosila na provjeru biračkog mjesta. Putem e-maila odgovoreno je na 143 upita, a najviše pitanja se odnosilo na provjeru biračkog mjesta. Na sve poruke je blagovremeno odgovoreno. Zaprimljeno je i nekoliko poziva koji su se odnosili na mobilne timove koji su kasnili sa dolaskom na adrese.

⁸⁴ "Sl. glasnik BiH", br. 57/24.

280. Stručno osoblje Centralne izborne komisije BiH je kontinuirano pružalo informacije općinskim/gradskim izbornim komisijama, političkim subjektima i građanima koji su se obraćali putem telefona i e-maila. Također, o svim značajnijim informacijama i podacima obavještavana je Centralna izborna komisija BiH za potrebe konferencija za medije

1.13. Odgođeni Lokalni izbori 2024. godine u OIJ Fojnica, Kiseljak, Kreševo, Konjic i Jablanica

281. Zbog poplava koje su zahvatile pojedine općine u Bosni i Hercegovini dva dana prije dana održavanja Lokalnih izbora 2024. godine na kolegiju Centralne izborne komisije BiH, održanom 04.10.2024, donijet je zaključak da se kontaktiraju izborne komisije koje su obuhvaćene vremenskim nepogodama, kako bi se sačinio Izvještaj i razmotrila mogućnost održavanja izbora.
282. Upućen je dopis izbornim komisijama osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini da hitno dostave informacije o svim eventualnim problemima u vezi s organizacijom predstojećih Lokalnih izbora 2024. godine, zakazanih u nedjelju 06.10.2024. godine vezano za: transport izbornog materijala, pristup biračkim mjestima, privatnim problemima članova biračkih odbora i dostupnost lokaciji mobilnih timova i sl.
283. Također, istog dana Upućen je dopis Vijeću ministara BiH, Vladi Federacije BiH, Vladi RS, svim kantonalnim vladama i Vladi Brčko distrikta BiH da u skladu sa članom 1.11 Izbornog zakona BiH dostave Centralnoj izbornoj komisiji BiH sve informacije kojim raspolažu, a tiču se prirodnih nepogoda koje su zadesile Bosnu i Hercegovinu.
284. Centralna izborna komisija BiH uputila je 04.10.2024. godine dopis Ministarstvu sigurnosti BiH, Federalnoj upravi civilne zaštite Federacije BiH i Republičkoj upravi Civilne zaštite Republike Srpske.
285. Od 04.10 do 06.10.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je bila u stalnom kontaktu sa Federalnom upravom civilne zaštite Federacije BiH, dostavljani su vanredni izvještaji sa terena više puta u toku dana.
286. Nakon dostavljenih izvještaja kontakta sa predsjednicima izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica koje su pogođene vremenskim nepogodama i izvještaja dostavljenih iz Federalne uprave civilne zaštite, Centralna izborna komisija BiH je na 75. sjednici, održanoj 05.10.2024. godine, donijela Odluku o odgađanju održavanja Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama u kojima je proglašeno stanje prirodne nesreće kako slijedi: Jablanica, Konjic, Kiseljak, Kreševo, Fojnica – biračka mjesta, 114A009, 114A010, 114A011.

287. Dana 06.10.2024. godine na 76. sjednici, Centralna izborna komisija BiH je dopunila navedenu Odluku i odgodila izbore na svim biračkim mjestima u OIJ Fojnica.⁸⁵
288. Članovi Centralne izborne komisije BiH su obišli poplavljena područja i organizovali sastanke sa članovima izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u cilju utvrđivanja stanja, uslova i datuma održavanja odgođenih izbora.
289. Dana 10.10.2024. godine, na 82. sjednici, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama Fojnica, Kiseljak, Kreševo i Konjic, sa datumom održavanja izbora u nedjelju, 20.10.2024. godine.⁸⁶
290. Centralna izborna komisija BiH je donijela Plan provođenja odgođenih izbora u Općinama Fojnica, Kiseljak, Konjic i Kreševo. Planom su obuhvaćene aktivnosti od dana raspisivanja izbora 10.10.2024. godine do dana održavanja izbora 20.10.2024. godine: provjera izbornog materijala, izrada štambilja "Odgođeni izbori" za osnovnu izbornu jedinicu Fojnica, popunjenost biračkih odbora, te obuka novoizabranih članova biračkih odbora. Također, planom su utvrđene aktivnosti i okvirni rokovi za provođenje pojedinačnih izbornih aktivnosti i obavezno izvještavanje Centralne izborne komisije BiH, a koje se odnose na otvaranje i zatvaranje biračkih mjesta, unos i obradu podataka o otvaranju biračkih mjesta i podataka o odzivu u 11, 15 i 19 sati, prebrojavanje glasačkih listića prema redoslijedu izbornih nivoa za koje se provode izbori i unos podataka o rezultatima prebrojavanja, te rokovi za dostavu izbornog materijala.
291. Nadalje, u skladu s članom 2.9 stav (1) tačka 1. a u vezi sa članom 14.2 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na 84. sjednici održanoj 14.10.2024. godine, donijela odluku kojom je imenovala uposlenike ove institucije za koordinate ispred Centralne izborne komisije BiH koji su koordinirali i nadgledali provođenje odgođenih izbora za osnovne izborne jedinice Fojnica, Kiseljak, Konjic i Kreševo.
292. Nadalje, općinske izborne komisije su imale podršku Centralne izborne komisije BiH, ali su i same ponudile konstruktivna rješenja o spajanju biračkih mjesta, glasanju putem mobilnih timova te osiguranja pristupačnosti izbornog procesa za birače iz razuđenih i udaljenih područja općina obuhvaćenih poplavama.
293. Odgođeni izbori u osnovnim izbornim jedinicama Fojnica, Kiseljak, Konjic i Kreševo održani su **20.10.2024.** godine.

11.19.1. Odgođeni Lokalni izbori u općini Jablanica, 03.11.2024. godine

294. Centralna izborna komisija BiH je na 89. sjednici, održanoj 22.10.2024. godine, donijela Odluku o raspisivanju i održavanju odgođenih Lokalnih izbora 2024.

⁸⁵ Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o odgađanju održavanja Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama u kojima je proglašeno stanje prirodne nesreće ("Službeni glasnik BiH", broj 68/24).

⁸⁶ "Službeni glasnik BiH", broj 70/24.

godine u osnovnoj izbornoj jedinici Jablanica⁸⁷ kojom je određen datum održavanja izbora, nedjelja 03.11.2024. godine.

295. Za potrebe provođenja odgođenih izbora u Jablanici usvojena je Instrukcija o načinu identifikacije i glasanja birača na odgođenim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Jablanica, kojim je regulisan način identifikacije birača kojima je u elementarnim nepogodama uništen lični dokument.⁸⁸
296. Nadalje, Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku kojom je imenovala uposlenike ove institucije za koordinatore ispred Centralne izborne komisije BiH koji su koordinisali i nadgledali provođenje odgođenih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Jablanica. Izborni materijal mobilnog tima, biračkog mjesta za glasanje u odsustvu i biračkog mjesta ovlaštenog za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića uz policijsku pratnju dostavljen je u Glavni centar za brojanje u Sarajevu do 20:00 sati istog dana.

1.14. Potvrđivanje rezultata Lokalnih izbora 2024. godine

297. Dana, 05.11.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je na 100. sjednici donijela Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine za 55 općinskih vijeća u Federaciji BiH, 51 skupštinu općina u Republici Srpskoj, 106 načelnika općina u Bosni i Hercegovini, 17 gradskih vijeća u Federaciji BiH, 9 skupština gradova u Republici Srpskoj, 27 gradonačelnika u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko distrikta BiH⁸⁹, a dana 15.11.2024. na 110. sjednici i Dopunsku Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine za Općinska vijeća Jablanica, Kiseljak i Prozor-Rama (FBiH), načelnike općina Jablanica, Kiseljak, i Prozor-Rama, skupštine općina Gacko i Foča (RS), načelnike općina Gacko i Foča (RS), Gradska vijeća Gradova Bihać, Čapljina i Konjic, gradonačelnike Gradova Bihać, Čapljina i Konjic, Skupštinu Grada Doboj (RS), gradonačelnika Grada Doboj i Gradsko vijeće Grada Mostara⁹⁰.
298. Ukupan broj direktno izabраниh načelnika/gradonačelnika je 142: od čega 134 muškarca i 8 žena. Žene su izabrane na poziciju načelnik/gradonačelnik u sljedećim općinama: Zavidovići, Novo Sarajevo, Drvar, Čapljina, Bosansko Grahovo, Istočni Drvar, Jezero i Novo Goražde.
299. U općinska vijeća /skupštine općina/gradska vijeća/skupštine gradova/Skupštinu Brčko distrikta BiH (OV/SO/GV/SG/SD) izabrano je 3.177 kandidata uključujući 23 pripadnika nacionalnih manjina. Spolna struktura izabраниh kandidata u OV/SO/GV/SG/SD je sljedeća: 2.454 muškarca i 723 žene (uključujući 21 muškarca predstavnika nacionalnih manjina i 2 žene predstavnice nacionalnih manjina u 21 općini).

⁸⁷ "Službeni glasnik BiH", broj 72/24.

⁸⁸ Akt, CIK BiH broj 06-1-07-1-2865-9/24 od 24.10.2024. godine.

⁸⁹ "Službeni glasnik BiH", broj 75/24.

⁹⁰ "Službeni glasnik BiH", broj 78/24.

300. Ukupan broj izabranih kandidata na poziciju načelnik/gradonačelnik i u općinska vijeća /skupštine općina/gradska vijeća/skupštine gradova/Skupštinu Brčko distrikta BiH iznosi 3.319 od čega 2.588 muškaraca (77,98%) i 731 (22,02%) žena.

301. Prema starosnoj strukturi izabranih kandidata njih 340 ili 10,24% imaju manje od 30 godina starosti dok 2.979 ili 89,76% izabranih kandidata ima 30 i više godina.

Tabela 27. Izabrani kandidati na Lokalnim izborima 2024. godine

Utrka	Broj izabranih kandidata	>=30 godina	<30 godina	Muškarci	Žene	Muškarci >=30 godina	Muškarci <30 godina	Žene >=30 godina	Žene <30 godina
Načelnici/gradonačelnici	142	142	0	134	8	134	0	8	0
OV/SO/GV/SG/SD	3154	2817	337	2433	721	2212	221	605	116
Nacionalne manjine	23	20	3	21	2	18	3	2	0
OV/SO/GV/SG/SD ukupno sa nacionalnim manjinama	3.177	2.837	340	2.454	723	2.230	224	607	116
Broj izabranih kandidata (načelnici/gradonačelnici + OV/SO/GV/SG/SD)	3.319	2.979	340	2.588	731	2.364	224	615	116
Procenat izabranih kandidata		89,76%	10,24%	77,98%	22,02%	79,36%	65,88%	20,64%	34,12%

1.15. Odziv birača

302. Odziv birača na Lokalnim izborima 2024. godine je bio 48,14%, što je u poređenju sa prethodnim Lokalnim izborima pad od 2,16% u odnosu na Lokalne izbore 2020. godine.

Tabela 28. Odziv birača

	Broj registrovanih birača	Izašlo na izbore		Glasalo muškaraca		Glasalo žena	
		Broj birača	%	Broj	%	Broj	%
FBiH	2080622	937750	45.07%	473663	50,51%	464087	49,49%
RS	1234502	660535	53.51%	331363	50,17%	329172	49,083%
BD	87122	39562	45.41%	19805	50,06%	19757	49,94%
UKUPNO BiH	3402246	1637847	48.14%	824831	50,36%	813016	49,64%

1.16. Evaluacija provedenih pilot-projekata testiranja izbornih tehnologija

303. Na dan održavanja Lokalnih izbora 2024. godine (06.10.2024.), Centralna izborna komisija BiH je uz pomoć donatorskih organizacija i iz vlastitih izvora

provela četiri pilot-projekta uz testiranje različitih izbornih tehnologija⁹¹ i to: 1) Autentifikacija birača i transmisija rezultata; 2) Optički skeneri i prebrojavanje glasačkih listića; 3) Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača; 4) Videonadzor na biračkim mjestima, u 24 osnovne izborne jedinice na 456 od planiranih 458 biračkih mjesta. Ovo je prvi put da je na biračkim mjestima korištena napredna izborna tehnologija.

304. Pilot-projekti testiranja različitih izbornih tehnologija na biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini su dobar primjer kako nove tehnologije mogu unaprijediti integritet, transparentnost i efikasnost izbornog procesa, spriječiti prevare, osigurati automatsko brojanje glasova i rezultate izbora u vrlo kratkom vremenu nakon zatvaranja biračkih mjesta te dokumentovati putem audio i videozapisa operacije na biračkom mjestu.
305. Nakon izbora provedena je evaluacija i analiza pilot-projekata. Evaluacija je obuhvatila i anketiranje izborne administracije (članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica – OIK/GIK, predsjednika biračkih odbora), stručnog osoblja (operatera) i birača o njihovom iskustvu u korištenju novih tehnologija na biračkom mjestu. Prikupljene informacije i rezultati anketa su sumirani i prezentovani u evaluaciji i analizi svakog pilot-projekta.
306. Na osnovu prikupljenih informacija Centralna izborna komisija BiH je pripremila **“Završni izvještaj provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine”**⁹² koji su dostavljeni Parlamentarnoj skupštini BiH dana, 03.03.2025. godine⁹³, čime je realizovan Zaključak Predstavničkog doma PSBiH od 03.12.2024. godine kojim je Centralna izborna komisija BiH zadužena da u roku od 90 dana pripremi i Parlamentarnoj skupštini BiH dostavi Studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine.
307. Analiza i evaluacija pilot-projekata obuhvatila je kombinaciju nekoliko metodoloških alata koji su različiti za svaki pilot-projekat. U **pilot-projektu 1** korištene su metode analize i komparacije podataka koji su dobijeni iz primarnih izvora (podaci iz baza podataka i aplikativnih rješenja koja nije moguće automatski konsolidovati) i sekundarnih izvora, odnosno rezultata analize upitnika izborne administracije, operatera i birača. U **pilot-projektu 2** korišteni su podaci koji su dobijeni elektronski/automatski iz sistema optičkih skenera i preneseni su na sistem upravljanja rezultatima u okviru integralnog softverskog rješenja. Također su za određena biračka mjesta korištene metode komparacije rezultata elektronskog i ručnog brojanja. Sekundarni izvori su rezultati analize upitnika izborne administracije, operatera i birača. U **pilot-projektu 3** konsolidovane datoteke sa uređaja koje sadrže sve revizijske tragove identifikacije i autentifikacije birača su prenesene i konsolidovane u Sistem za upravljanje identitetom koji omogućava pregled različitih kategorija podataka (statistika identifikacije i autentifikacije birača, informacije o biračima, status

⁹¹ Kolegij CIK-a BiH je 2.7.2024. godine imenovao četiri operativna tima za provođenje pilot-projekata (broj: 63/2024 od 2.7.2024. godine).

⁹² Akt, CIKBiH broj 04-2-50-4-1192-89/20.

⁹³ Akt, CIKBiH broj 04-2-50-4-1192-91/20.

uređaja i druge podatke koje omogućava softver). Sekundarni izvor podataka za ovaj pilot-projekat su rezultati analize upitnika operatera i birača. U **pilot-projektu 4** izvršen je monitoring procedure javne nabavke, poštovanje primjene i funkcionalnosti videoopreme na biračkom mjestu u skladu sa pravnim aktima i zaštitom tajnosti glasanja, a sekundarni izvor podataka su rezultati provedene ankete za operatere, izbornu administraciju i birače.

308. **Ključni nalazi** – Pilot-projekti provedeni 2024. godine pokazali su značajna poboljšanja u autentifikaciji birača, brzini brojanja glasova, smanjenju ručnih grešaka, brzini prenosa rezultata sa biračkog mjesta do CIKBiH kao i zaštiti integriteta procesa glasanja i brojanja primjenom videonadzora na biračkim mjestima. Sve ove tehnologije naišle su na dobar prijem od ispitanika i birača, kao i drugih aktera na izborima, što ukazuje na visoki nivo zadovoljstva i povjerenja u ove sisteme. Međutim, uočeni su neki tehnički i logistički izazovi, kao što su kvarovi na uređaju i problemi s unosom više glasačkih listića u skenere. Rješavanje ovih izazova kroz sveobuhvatne okvire podrške i kontinuirane programe obuke bit će od suštinskog značaja za uspješnu širu implementaciju.
309. **Ključne preporuke** uključuju intervencije u nekoliko oblasti 1.) Osiguranje budžeta prije izborne godine kako bi se omogućilo dovoljno vremena za nabavku, testiranje i prihvatanje rješenja, 2.) Osigurati transparentnu komunikaciju i saradnju sa svim izbornim akterima kako bi se izgradila široka podrška i povjerenje u nove tehnologije, 3.) CIKBiH treba angažovati poseban tim za upravljanje tehnologijom i njenom primjenom na izborima. Postojeći ljudski resursi moraju u potpunosti razumjeti tehnologiju i njen utjecaj na njihove uloge, 4.) Uspostaviti namjenske pozivne centre i terenske tehničare na licu mjesta za podršku operacijama i brzo rješavanje svih tehničkih problema, 5.) Razviti i proširiti tekuće programe obuke za izborne zvaničnike i aktere kako bi se osigurala stručnost u korištenju novih tehnologija, 6.) Angažovati jednog specijalizovanog dobavljača sistema izborne tehnologije kako bi se pojednostavilo skladištenje, logistika i podrška, 7.) Unaprijediti infrastrukturu za sigurno pouzdano napajanje i osigurati efikasnu logistiku za rukovanje opremom, 8.) Kontinuirano educirati birače kako bi se izgradilo povjerenje i razumijevanje novih sistema, 9.) Razviti i implementirati detaljne planove upravljanja rizicima kako bi se pripremili za potencijalne izazove i osiguralo nesmetano poslovanje i 10.) Pojednostaviti proces glasanja uključivanjem svih utрка na jednom glasačkom listiću, što može zahtijevati zakonodavne reforme i moguće nove napore u obrazovanju birača.

Pilot-projekat 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata

310. Pilot-projekat 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata je testirao sistem elektronske identifikacije birača i sistem on-line unosa i brzog transfera izbornih rezultata sa biračkog mjesta do Centralne izborne komisije BiH radi utvrđivanja modaliteta tehnološkog jačanja izbornih institucija i procesa kako bi se minimizovale ili otklonile mogućnosti izbornih prevara.

311. Ukupna vrijednost pilot-projekta 1 koji je podržala Delegacija Evropske unije je 639.991,00 EUR-a. Pilot-projektom je obuhvaćena nabavka i instalacija odgovarajućih hardvera, kao i razvoj, instalacija i testiranje softvera za proces autentifikacije birača, unosa i prenosa izbornih rezultata s biračkog mjesta, stručnu obuku korisnika, kao i organizovanje i provođenje pilot-projekta 1. na 165 biračkih mjesta u 11 osnovnih izbornih jedinica: Stari Grad Sarajevo, Domaljevac-Šamac, Bijeljina, Doboj, Goražde, Gradiška, Sanski Most, Srebrenica, Tešanj, Trebinje i Zvornik.
312. Za potrebe provođenja pilot-projekta razvijena je u okviru komponente 1. posebna aplikacija za autentifikaciju birača, te u okviru komponente 2. aplikacija za transmisiju rezultata instaliranih na laptope koji su postavljeni na biračka mjesta na kojima se proveo pilot-projekat.

Slika 9. Set opreme za biračko mjesto: laptop, bar kod skener za dokumente, skener otisaka prstiju

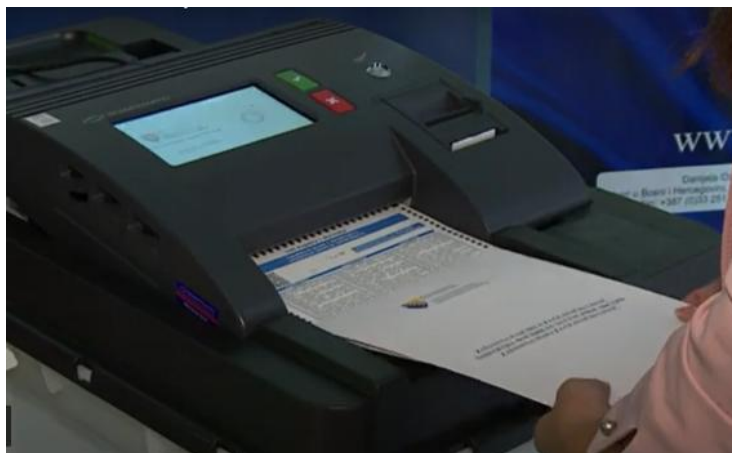
313. Komponentom 1. uspostavljen je Informacioni sistem identifikacije s korištenjem biometrijskih podataka i otisaka prstiju birača uz upotrebu skenera otisaka prsta i bar kod skenera ličnih dokumenata uz paralelnu redovnu registraciju birača na biračkom mjestu. Podaci koji su dobijeni su osigurani na osnovu uzimanja otiska prsta birača na biračkom mjestu koji su pretvoreni u matematički algoritam, a koji su uspoređeni s algoritmom otiska prsta birača u evidencijama kojima raspolaže IDDEEA. Na osnovu podataka povučenih iz baze IDDEEA-e na temelju online provjere biometrijskih predložaka, utvrđeno je da je pilot-projektom 1. uspješno autentificirano 94.15% birača, da 2.58% birača nije moglo dati tisak prsta, te da je za 3.50% birača evidentirana greška prilikom identifikacije. Lični podaci koji su korišteni za potrebe pilot-projekata su identični podacima sadržanim u evidencijama CIK -a BiH i IDDEEA i korišteni su isključivo za potrebe provođenja pilot-projekta. Zaštita ličnih podataka u automatskoj obradi provedena je kroz tehničke mjere, organizacione mjere, mrežne barijere, prava pristupa, sigurnosne kopije, pristup u telekomunikacioni, računarski i aplikativni sistem, kroz upotrebu jedinstvenih korisničkih imena i propusnica za pristup sistemu, praćenje pristupa i pokušaja neovlaštenog pristupa sistemu itd.
314. Za potrebe realizacije komponente 2. uspostavljen je Informacioni sistem za unos i prenos rezultata s biračkih mjesta s ciljem bržeg dobijanja rezultata izbora putem web-aplikacije. Na dan izbora rezultati su se nakon ručnog prebrojavanja

rezultata glasanja na biračkim mjestima unijeli u aplikaciju, te s biračkih mjesta prenijeli putem sigurnog tunela telekom operatora na server CIK-a BiH. Rezultati su nezavisno od JIIS sistema bili objavljeni na web-stranici CIK-a pod nazivom "Pilot-projekat 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata". Tehnički problemi koji su se pojavili na pojedinim biračkim mjestima, a koji su neznatni se odnose na kratko "rušenje" aplikacije za transmisiju, problem pokrivenosti signalom biračkog mjesta, zagušenja sigurnog tunela, greške u programu pri unosu pojedinačnih glasova, neuspješnog očitavanja otiska prsta kod osoba starije životne dobi, problem očitavanja ličnih dokumenata birača s trajnom ličnom kartom, problemi s radom aplikacije za identifikaciju (blokiranje, usporen rad, bag), aplikacija nije dobro razvrstavala autentificirane i neautentificirane birače u krajnjem zbiru. Izuzev problema tehničke prirode ne bi trebalo izostaviti greške ljudskog faktora, kao što je pogrešno postavljanje vremena na laptopima, tipkovne greške koje su se u jednom slučaju odnosile na pogrešan unos glasova za kandidata, kao i pojavu da operateri uopće nisu unijeli rezultate u aplikaciju. Ocjena Pilot-projekta 1. se temelji na dobijenim aplikativnim izvještajima, podacima iz baze podataka IDDEEA-e, JIIS-a, kao i operatera, članova izborne administracije i birača u BiH koji su učestvovali u pilot-projektu.

315. Provedenim anketama, 85% ispitanika (predsjednika i članova biračkih odbora), 82% operatera, kao i 75% birača se u potpunosti slažu ili slažu da uređaji za autentifikaciju birača čine izborni proces transparentnijim. Doradom aplikacijskih rješenja bi se riješili prethodno navedeni problemi, te bi se uvođenjem izbornih tehnologija iz Pilot-projekta 1 – omogućio brži proces identifikacije i autentifikacije birača, spriječilo bi se glasanje u ime druge osobe, višestruko glasanje, kao i glasanje nakon zatvaranja biračkog mjesta, a rezultati glasanja bi se odmah unijeli u aplikaciju i jednostavno prenijeli do servera CIK-a BiH, koji bi automatski bili objavljeni na web-stranici CIK-a BiH.

Pilot-projekat 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića

316. Pilot-projekat 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića je testirao elektronsko prebrojavanja glasova putem optičkih skenera i automatskog prenosa rezultata glasanja sa biračkog mjesta do Centralne izborne komisije BiH. Ciljevi pilot-projekta 2 su bili doprinijeti direktnom i bržem prijenosu, kao i obradi rezultata s biračkog mjesta, što može utjecati na povećanje povjerenja građana u izborni proces i sprječavanja manipulacija izbornih rezultata. U konačnici svrha ovog pilot-projekta je bila jačanje kapaciteta izbornih organa BiH za upravljanje i nadgledanje vjerodostojnih izbora i jačanje kapaciteta civilnog društva za vršenje izbornog nadzora i učešće građana kako bi se zahtijevala odgovornost i transparentnost.
317. Ukupna vrijednost nabavljene i donirane opreme (optičkih skenera) je 500.000 USD, a prema podacima USAID projekta "Podrška izbornom integritetu" (SEI) koji je implementirao Democracy International (DI), za realizaciju svih aktivnosti pilot-projekta uključujući stručnu podršku za organizaciju izbora putem skenera, te identifikiranje dobavljača, nabavku opreme i prateće opreme, razvoj softvera i obuku izborne administracije, USAID SEI tim od petero ljudi, te tehničkog partnera za period od četiri mjeseca. osigurano je cca 1 milion USD.

Slika 10. Glasanje putem optičkog skenera

318. Optički skeneri s automatskim brojanjem glasova i direktnom transmisijom rezultata uspješno su testirani na 143 biračka mjesta od planiranih 145 biračkih mjesta u 7 osnovnih izbornih jedinica (Vogošća, Tuzla, Visoko, Stolac, Novi Grad, Prijedor i Mostar). Ova ocjena temelji se na nalazima i preporukama međunarodnih i domaćih posmatrača izbora, kao i aktera civilnog društva i birača u BiH. Također je u skladu sa zaključcima CIK BiH i općinskih/gradskih izbornih komisija koje su sudjelovale u pilot-projektu. Od 145 optičkih skenera, 143 (98 %) su funkcionisala, dok dva skenera nisu bila korištena na dan izbora (jedan zbog tehničkog problema, a drugi zbog pogrešno štambiljanih glasačkih listića). Proces glasanja korištenjem optičkih skenera trajao je između 40 i 44,9 sekundi. Ukupno 98 % rezultata je elektronski preneseno, dok je preostalih 2 % preneseno fizički zbog opterećenja sigurne Internet-mreže u minutama nakon glasanja. 140 biračkih mjesta su zatvorena na vrijeme, što ukazuje da su skeneri ispravno radili, te da nije bilo pretjeranih gužvi. Skeneri su pomogli u smanjenju broja nevažećih listića na osnovu uporedbe Lokalnih izbora 2020. i 2024. godine u kojoj je većina pilot općina zabilježila smanjenje broja nevažećih listića.

Pilot-projekat 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača

319. Pilot-projekat 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača je imao za svrhu sprječavanje izbornih prevara, zloupotrebe identiteta glasača, i višestrukog glasanja sa ciljem unaprjeđenja integriteta izbornog procesa. Misija OSCE-a u BiH je za potrebe ovog projekta izvršila koordinaciju između institucija nadležnih za provođenje pilot-projekta (CIK BiH i IDDEEA), isporučila uređaje za identifikaciju, obezbijedila potrebna aplikativna rješenja, te pružila podršku CIK BiH u provođenju obuke korisnika uređaja i provela edukativnu i informativnu kampanju u Brčko distriktu BiH. Vrijednost pilot-projekta je 400.000,00 EUR-a.

Slika 11. Demonstracija uređaja za identifikaciju i autentifikaciju birača

Identifikacija i autentifikacija na 138 biračkih mjesta je izvršena za ukupno 38.177 birača u Brčko distriktu BiH od čega za 2.207 birača (5,78 %) nije bilo moguće izvršiti identifikaciju i autentifikaciju u odnosu na odziv birača. Više od 72% birača koji nisu mogli biti identifikovani putem otiska prsta je starije od 65 godina. Prosječno potrebno vrijeme za biometrijsku identifikaciju i autentifikaciju birača u bazama Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA) iznosilo je 35 sekundi. Više od 75% biračkih mjesta ima vrijeme provjere identiteta birača ispod 40 sekundi. Upoređivanjem ukupnih podataka odziva prema podacima za biometrijsku identifikaciju i autentifikaciju u 67 % slučajeva nema odstupanja u podacima, dok u 93% slučajeva odstupanje je ± 2 . Od ukupnog broja birača koji su pristupili biračkom mjestu (38.177), na pogrešno biračko mjesto je pristupilo 2.977 birača ili 3,48 %. Nakon dobijene informacije o ispravnom biračkom mjestu, 1.945 birača ostvarilo je svoje biračko pravo na ispravnom mjestu, dok 132 birača nisu glasala.

U 2,2 % slučajeva izvršena je zamjena uređaja zbog tehničkih problema. Na 32% biračkih mjesta nije bilo moguće angažovati operatera s tog biračkog mjesta, te je bio potreban dodatni angažman osoblja. Na osnovu provedene ankete, više od 96,3 % operatera i 90,1 % birača smatra da se povećava transparentnost izbornog procesa, 97 % operatera i 88% birača daju prednost korištenju biometrijske identifikacije u odnosu na tradicionalni način identifikacije.

Pilot-projekat 4 – Videonadzor na biračkim mjestima

320. Pilot-projekat 4 – Videonadzor na biračkim mjestima je testirao mogućnosti uvođenja izbornih tehnologija na biračka mjesta u vidu nadzora nad procesom glasanja i brojanja, putem snimanja audio i videotehnologijom u cilju zaštite integriteta procesa glasanja i brojanja. Videonadzor je snimao samo glasačku kutiju, a tokom brojanja glasačkih listića birački odbor je osigurao snimanje glasačkih listića i čitao naglas rezultate glasanja o čemu postoji audio i videozapis.

Slika 12. Snimci sa videokamera

321. Pilot-projekat 4 proveden je na 10 biračkih mjesta u 5 osnovnih izbornih jedinica i to: Zenica, Centar Sarajevo, Banja Luka, Istočno Novo Sarajevo i Vlasenica. Ukupna vrijednost nabavke opreme iz ovog pilot-projekta je bila 29.652,00 KM i finansiran je iz sredstava CIK-a BiH.
322. Evaluacija i analiza Pilot-projekta 4 je pokazala da je pilot-projekat proveden u okviru predviđenog finansijskog okvira. Oprema je korištena u skladu sa propisanim pravnim aktima uz očuvanje tajnosti glasanja. Birači su bili upoznati da se na biračkim mjestima koristi videonadzor, a ni birači niti posmatrači izbornog procesa nisu iskazali zabrinutost zbog korištenja videonadzora. Iskustva glasanja na biračkom mjestu uz upotrebu videonadzora su ocijenjena zadovoljavajuće i u budućnosti se preferira upotreba ovih uređaja na biračkom mjestu. Pilot-projekat 4 – Videonadzor je imao za cilj zaštitu integriteta procesa glasanja i brojanja glasova – ova metoda je testirana i može se smatrati da se pokazala korisnom; povećana je svijest izbornih korisnika; postojanje audio i videozapisa procesa glasanja i brojanja glasova dokumentuju cijelu proceduru na biračkom mjestu i mogu biti vjerodostojan dokaz u slučaju izbornih nepravilnosti. Rezultati provedene ankete su pokazali da 89% ispitanika iz izborne administracije misle da je korištenje videoopreme očuvalo tajnost glasanja; 44% ispitanika iz izborne administracije i 75% birača smatra da je korištenje videoopreme spriječilo potencijalne prevare; 100% birača smatra da je povećana transparentnost izbornog procesa, 67% ispitanika iz izborne administracije i 75% birača preferira upotrebu videonadzora na biračkim mjestima u budućnosti.
323. Više informacija je o provedenim pilot-projektima je dostupno u Završnom izvještaju provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini koji je dostupan na web-stranici www.izbori.ba.⁹⁴

⁹⁴ <https://www.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=1416&Lang=3>

1.17. Implementacija izbornih rezultata

1.17.1. Prestanci i dodjela mandata u 2024. godini

324. U smislu utvrđivanja prestanaka mandata na osnovu zahtjeva izabranih članova tijela vlasti kojim mandat dodjeljuje Centralna izborna komisija BiH i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, odbijanja mandata i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, te utvrđivanja prestanka mandata po službenoj dužnosti, u 2024. godini, obrađeno je **323** predmeta.
325. Svi zahtjevi su blagovremeno i u zakonskom roku realizovani tako što su podneseni zahtjevi za prestanak mandata detaljno obrađeni i procesuirani, od službene provjere kandidata (dužnosti, članstvo u OIK-u, CBS, sankcije i sl.) do donošenja upravnih akata, odnosno do izdatih uvjerenja o dodjeli mandata, sa po 4 popratna pisma po zaduženom predmetu.
326. U toku 2024. godine, od pokrenuta **323** upravna postupka, u smislu zahtjeva za utvrđivanje prestanka mandata, donesena su **323** upravna akta (odluke), **323** uvjerenja o dodijeljenim mandatima, te **1.292** popratna akata (pisma i obavijesti), koji su preporučenom poštom upućeni izabranim zvaničnicima, kao i tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Tabela 29. Pregled broja prestanaka mandata po nivoima vlasti

Tijelo vlasti	Broj prestanaka mandata
Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH	0
Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH	0
Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH	5
Dom naroda Parlamenta Federacije BiH	1
Narodna skupština Republike Srpske	5
Vijeće naroda Republike Srpske	1
Skupštine kantona u Federaciji BiH	8
Načelnik/gradonačelnik općine/grada	2
Općinsko (gradsko) vijeće/skupština općine (grada)	115
Odbijanja mandata prije održanih Lokalnih izbora 2024. godine	8
Odbijanja mandata nakon održanih Lokalnih izbora 2024. godine	184
Zahtjev za stavljanje mandata u mirovanje	2
Ukupno	331

Napomena: Razlike u Tabeli 30 (broj prestanak mandata 331) i broja upravnih odluka u 2024. godini (323) odnose se na postupak utvrđivanja prestanka/dodjele mandata/dodjele zamjenskih mandata. Naime, kada izabrani zvaničnik podnese ostavku, ponekad nekolicina narednih kandidata odbije mandat. Također, pokrenuti postupak ne mora uvijek rezultirati upravnim aktom, jer nakon donošenja zaključka o pokretanju postupka utvrđivanja eventualne odgovornosti nekog izabranog zvaničnika, nakon istražnih radnji, može se utvrditi da izabrani zvaničnik ne postupa suprotno odredbama Izbornog zakona BiH.

327. Zvaničnicima kojima je prestao mandat, te sljedećim kvalificiranim kandidatima koji su prihvatili zamjenske mandate, dostavljene su i obavijesti o obavezi i načinu popunjavanja i dostave obrasca Izjave o imovinskom stanju, putem internetske aplikacije.
328. U smislu tehničke obrade navedenih aktivnosti, vođena je evidencija o stanju tijela vlasti u smislu prestanaka mandata, odbijanja mandata, te dodjele mandata sljedećim kandidatima, u elektronskoj verziji u JIIS aplikaciji.
329. Prilikom obrade svakog predmeta o utvrđivanju prestanka mandata izabranog zvaničnika, vršene su provjere sljedećeg kvalificiranog kandidata i u smislu trenutnog prebivališta.

Tabela 30. Pregled broja prestanaka mandata po razlogu

Tijelo vlasti	Broj prestanaka mandata
Po ličnom zahtjevu stranke	308
Smrt	7
Po službenoj dužnosti	8
Ukupno	323

330. Na četiri (4) odluke Centralne izborne komisije BiH o prestanku mandata izabranim zvaničnicima u Bosni i Hercegovini, donesene po službenoj dužnosti, a nakon provedenih postupaka utvrđivanja odgovornosti iz razloga postupanja suprotno odredbama Izbornog zakona BiH, podnesene su žalbe. Apelacijsko vijeće Suda BiH je sve navedene žalbe odbilo i potvrdilo zakonitost žalbenih odluka.

1.17.2. Implementacija rezultata Lokalnih izbora 2024. godine

331. Nakon potvrđivanja i objavljivanja rezultata Lokalnih izbora 2024. godine, pripremljeno je i izrađeno 3353 uvjerenja o dodijeljenim mandatima, zatim 3353 obrasca Izjave o prihvatanju/odbijanju mandata, kao i 3353 obrasca Potvrde o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata.
332. Uvjerenja o dodjeli mandata su skenirana za potrebe arhive, te su originali, zajedno sa obrascima Izjave i Potvrde, uredno dostavljena svim tijelima na svim nivoima vlasti.
333. Popunjene i potpisane obrasce izjave i potvrde su sva tijela vlasti dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH, te su evidentirani i propisno arhivirani.
334. Od 3353 mandata osvojena na Lokalnim izborima 2024. godine, 184 izabrana zvaničnika su odbila prihvatiti osvojeni mandat.
335. Navedeni predmeti su obrađeni, donesene su 184 odluke o dodjeli mandata narednim kvalificiranim kandidatima, te su, po pravomoćnosti navedenih odluka

i popunjenim Izjavama o prihvatanju mandata, dodijeljena nova uvjerenja o dodjeli mandata narednim kandidatima sa listi, o čemu su i obaviještena sva nadležna tijela vlasti.

336. Nakon potvrđivanja rezultata Lokalnih izbora 2024. godine, sačinjena je analiza i utvrđeno je da je od 3353 zvaničnika izabrana na Lokalnim izborima 2024. godine, njih 72 imalo mandate osvojene na Općim izborima, te su sve nespojivosti riješene na temelju zahtjeva, odbijanja mandata ili po službenoj dužnosti.

Provjera prebivališta za izabrane zvaničnike

337. Prije provođenja Lokalnih izbora 2024. godine, u skladu sa planiranim aktivnostima provjere svih izabranih zvaničnika koji su osvojili mandat ili koji su dobili zamjenski mandat na Lokalnim izborima 2020. godine i na Općim izborima 2022. godine, izvršena je analiza i provjere da li se svi izabrani zvaničnici i dalje nalaze u okviru izborne jedinice u kojoj su izabrani, odnosno u kojoj su dobili zamjenski mandat.
338. Navedenom provjerom utvrđeno je da se nijedan izabrani zvaničnik ne nalazi izvan okvira izborne jedinice u kojoj je osvojio mandat, odnosno da je njegovo prebivalište izvan područja izborne jedinice u kojoj je upisan u Centralni birački spisak da glasa i u kojoj je izabran, u trajanju dužem od 6 mjeseci, čime bi mu, prema odredbama člana 1.10 stav (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH, bio utvrđen prestanak mandata po službenoj dužnosti.

Odgovori na upite i obavijesti

339. U vezi sa različitim vrstama odgovora na upite, zahtjeva za mišljenje i sličnih akata upućenih Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a koji se odnose na predmetnu oblast, obrađeno je **178** akata (zahtjeva, odgovora, mišljenja i obavijesti).

1.18. Dostavljanje Obrazaca izjava o imovinskom stanju

1. Zakonski okvir

340. Članom 15.7 stav (1) Izbornog zakona BiH propisano je da kandidati izabrani na svim nivoima vlasti, su dužni, *u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u "Službenom glasniku BiH"*, na posebnom obrascu predati Centralnoj izbornoj komisiji BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju.
341. Članom 15.8 stav (1) Zakona propisano je da je izabrani član organa vlasti na svim nivoima dužan da Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnese izvještaj o imovinskom stanju *u roku od 30 dana nakon isteka mandata* na koji je izabran.
342. Članom 19.10 Izbornog zakona BiH propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM kazniti za povrede kandidat izabran na svim nivoima vlasti, ako *u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata* u

“Službenom glasniku BiH“, na posebnom obrascu, ne preda potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz člana 15.7 ovog Zakona (član 15.7 stav (1)) *i u roku od 30 dana od dana prestanka mandata* na koji je izabran, *kao i u slučaju prestanka mandata u smislu člana 1. 10 stav (1) tačke 1., 3., 5., 6. i 7. ovog Zakona* u roku od 30 dana od dana prestanka mandata, ne podnese izvještaj o imovinskom stanju (član 15.8 stav (1)).

343. U svrhu provođenja navedenih odredbi dana 08.08.2024. pripremljen je Izvještaj o izabranim zvaničnicima koji nisu dostavili obrazac izjave o imovinskom stanju sa prijedlogom Odluka o sankcinisanju zbog nedostavljanja izjave o imovinskom stanju i prijedlog Zaključaka o obustavi postupka za izabrane zvaničnike koji su dostavili obrazac Izjave o imovinskom stanju.
344. U skladu s zakonski propisanim rokom o dostavljanju izjašnjenja i izjave o imovinskom stanju, od ukupno **35** izabranih zvaničnika, spomenutu dokumentaciju, odnosno izvještaj o imovinskom stanju, dostavilo je **27** zvaničnika, te je donesen Zaključak o obustavi postupka za navedene.
345. Nadalje, Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku o izricanju novčane kazne zbog nedostavljanja izjašnjenja i izjave o imovinskom stanju u zakonski propisanom roku za **8** izabranih zvaničnika. Također, Centralna izborna komisija BiH je navedenom Odlukom o sankcinisanju svim izabranim zvaničnicima izrekla sankciju od 800,00 KM.
346. Nakon primitka Odluke o izricanju novčane kazne, **5** izabranih zvaničnika je izvršilo uplatu na ime novčane sankcije u iznosu od 800,00 KM. Za **1** izabranu zvaničnicu nismo bili u mogućnosti dostaviti poštom dokumentaciju (dva neuspjela pokušaja, oglasna tabla) jer nismo u posjedu njene adrese prebivališta. Za preostala **2** zvaničnika će biti doneseni prijedlozi za izvršenje.
347. Zaključeno sa 31.12.2024. godine dostavljeno je ukupno **3.206** izjava o imovinskom stanju zvaničnika izabranih na Lokalnim izborima 2024. godine.

1.19. Povrat takse

348. Članom 4.16 Izbornog zakona BiH propisano je da politička stranka i nezavisni kandidati prilažu uz prijavu za ovjeru dokaz o uplaćenju taksi u iznosu koji je odredila Centralna izborna komisija BiH, kao i uslovi za povrat uplaćenog novčanog iznosa takse kako slijedi:
349. Političkim strankama i nezavisnim kandidatima koji su osvojili više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u izbornim jedinicama za vijećnike/vijećnike općina ili 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvoji izabrani načelnik/gradonačelnik, odobrava se povrat novčanog iznosa uplaćenog na ime takse za ovjeru prijave za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine.
350. Nadalje, članom 4. stav (1) Pravilnika o prijavi i uslovima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine utvrđena je visina takse za ovjeru, a u stavu (5) navedenog člana propisano je da će Centralna izborna

komisija BiH pokrenuti proceduru povrata novca kod nadležnog organa u roku od 15 dana od dana objave izbornih rezultata u službenim glasilima u BiH.

351. Uvidom u Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini, te izvještaj o rezultatima glasanja, utvrđeno je da je ukupno **91** politička stranaka i **107** nezavisnih kandidata ispunilo uslove iz člana 4.16 stav (1) tačka 4. i 5. Izbornog zakona BiH za povrat novčanog iznosa takse za ovjeru.

1.20. Provođenje posrednih izbora

1. Posredni izbori za izbor članova Gradskog vijeća Grada Sarajeva i Skupštine Grada Istočno Sarajevo

352. Centralna izborna komisija BiH, u skladu sa članom 2.9 stav (1) tačka 6. Izbornog zakona BiH, potvrđuje i ovjerava kandidatske liste i kandidate za sve nivoe neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH.
353. Nadalje, Centralna izborna komisija BiH, u skladu sa članom 2.9 stav (1) tačka 11. Izbornog zakona BiH, utvrđuje i potvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH, ovjerava da su ti izbori provedeni u skladu s ovim Zakonom i objavljuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim Zakonom.

1.1. Izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva

354. Način izbora vijećnika Gradskog vijeća Grada Sarajeva utvrđen je članom 13.10 i 13.5 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, članom 27. i 28. Statuta Grada Sarajeva ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 7/23) i Poglavljem V Uputstva o postupku provođenja posrednih izbora za organe vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Uputstvo).
355. Grad Sarajevo čine sljedeće općine: Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo, Novi Grad Sarajevo.
356. Gradske općine u sastavu Grada Sarajevo su dostavile kandidatske liste na ovjeru i potvrđivanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a u vezi s navedenim donesene su odluke, kako slijedi:
- Dana 09.12.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri **devet (9) kandidatskih listi** na kojima se nalazi ukupno **25** kandidata

iz Općine **Stari Grad Sarajevo** za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva;

- Dana 20.12.2024. godine, dana 24.12.2024. godine i 27.12.2024. godine, Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri sedam (7) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 20 kandidata iz Općine **Centar Sarajevo** za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva;
- Dana 20.12.2024. godine i dana 24.12.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri devet (9) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 26 kandidata iz Općine **Novo Sarajevo** za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva;
- Dana 06.02.2025. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri sedam (7) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 24 kandidata iz Općine **Novi Grad Sarajevo** za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva.

1.1.1. Općinsko vijeće Stari Grad Sarajevo

357. Općinsko vijeće Stari Grad Sarajevo dostavilo je, dana 12.12.2024. godine, Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt, broj: 02-45-833/24 od 12.12.2024. godine, te u prilogu cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.

358. U postupku izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od 31 vijećnika u Općinskom vijeću Stari Grad Sarajevo, glasali su svi vijećnici za prethodno ovjerenih devet (9) kandidatskih listi.

359. Na osnovu uvida u dostavljeni materijal utvrđeni su sljedeći rezultati:

1. Kandidatska lista SDP – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH dobila je šest (6) glasova,
2. Kandidatska lista grupe vijećnika "LER-VILIĆ" dobila je nula (0) glasova,
3. Kandidatska lista grupe vijećnika: DELJKOVIĆ, BAKIJA, SIMONOVIĆ, ČENGIĆ dobila je sedam (7) glasova,
4. Kandidatska lista grupe vijećnika "IŠERIĆ, SMAJOVIĆ", dobila je jedan (1) glas,
5. Kandidatska lista grupe vijećnika "ZAHIRAGIĆ, MEKIĆ" dobila je pet (5) glasova,
6. Kandidatska lista grupe vijećnika "BULJUGIĆ, MUHASILOVIĆ, AVDIĆ" dobila je pet (5) glasova,
7. Kandidatska lista grupe vijećnika "BIĆO, ARNAUTOVIĆ, IKOVIĆ, SMAILBEGOVIĆ" dobila je sedam (7) glasova,
8. Kandidatska lista NAŠA STRANKA dobila je nula (0) glasova,
9. Kandidatska lista SNAGA NARODA dobila je nula (0) glasova.

360. Članom 28. stav (8) i stav (9) Statuta Grada Sarajeva propisano je da se mandati za Gradsko vijeće dodjeljuju kandidatskim listama, prema broju dobijenih glasova, po sistemu proporcionalne zastupljenosti kandidata sa kandidatskih lista, u skladu s Izbornim zakonom BiH, odnosno dijele se po redu, počev od najvećeg količnika, dok se ne raspodjele svi mandati iz općinskog vijeća za Gradsko vijeće. Raspodjela mandata među kandidatima s iste kandidatske liste vrši se prema redoslijedu kandidata na kandidatskoj listi.
361. Odredbom člana 13.10 stav (2) Izbornog zakona BiH propisano je "da mandati za gradsko vijeće, odnosno skupštinu grada dodjeljuju se kandidatskim listama po sistemu proporcionalne zastupljenosti političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata ili grupa članova, kao što je utvrđeno u članu 13.5 ovog Zakona. Raspodjela mandata među kandidatima sa iste liste vrši se prema redoslijedu na listi kandidata za ove izbore.
362. Imajući u vidu naprijed navedenu zakonsku odredbu, raspodjelom mandata u Gradsko vijeće Grada Sarajeva, prema utvrđenim rezultatima iz stava (1) dispozitiva ove odluke, bilo bi delegirano šest vijećnika iz reda bošnjačkog naroda i jedan vijećnik iz kategorije ostalih, te nijedan vijećnik iz reda hrvatskog naroda i nijedan vijećnik iz reda srpskog naroda.
363. Općinsko vijeće Stari Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od sedam izabranih gradskih vijećnika, nije delegiralo najmanje jednog kandidata iz reda konstitutivnih naroda, **odnosno nije delegiran vijećnik iz reda hrvatskog naroda i vijećnik iz reda srpskog naroda.**
364. Odredbama člana 28. stav (11) i stav (12) Statuta Grada Sarajevo propisano je da ukoliko se ovako provedenim izborima u općinskom vijeću za Gradsko vijeće, među sedam izabranih gradskih vijećnika ne dobije minimalno potrebna zastupljenost vijećnika iz pojedinog konstitutivnog naroda, kako je to navedeno u stavu (5) ovog člana, umjesto izabranog vijećnika, za Gradsko vijeće s najmanjim količnikom iz reda naroda za koji je i bez tog vijećnika zadovoljena minimalna zastupljenost, delegira se općinski vijećnik pripadnik naroda koji nije zastupljen u potrebnom broju među delegatima iz tog općinskog vijeća, a koji je na kandidatskoj listi kojoj pripada sljedeći najveći količnik. Ukoliko na toj kandidatskoj listi nema kvalificiranog kandidata, utvrđuje se sljedeći najveći količnik, i tako sve dok se ne dođe do kvalificiranog kandidata.
365. Uvidom u ovjerene kandidatske liste iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, utvrđeno je da se na kandidatskoj listi SDP – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH na poziciji 2. nalazi neizabrani kandidat Duvnjak Dragan, iz reda srpskog naroda, i na kandidatskoj listi grupe vijećnika "DELJKOVIĆ, BAKIJA, SIMONOVIC, ČENGIĆ" na poziciji 3. nalazi neizabrani kandidat Simonović Srđan iz reda srpskog naroda.
366. Nadalje, uvidom u ovjerene kandidatske liste iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo utvrđeno je da se na kandidatskoj listi grupe vijećnika "LER-VILIĆ", na poziciji 1. i 2. nalaze dva neizabrana kandidata iz reda hrvatskog naroda.

367. Najmanji količnik je identičan za dvije kandidatske liste **(2,33)**, od kojih kandidatska lista grupe vijećnika "DELJKOVIĆ, BAKIJA, SIMONOVIĆ, ČENGIĆ" na poziciji pod brojem 3. ima neizabranog kandidata iz reda srpskog naroda, te se primjenom člana 28. stav (11) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele prvog mandata, odnosno umjesto kandidatu pod brojem 2. Alem Bakija (Bošnjak), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira Simonović Srđanu, kandidatu iz reda srpskog naroda sa iste kandidatske liste, pod brojem 3.
368. Za preraspodjelu drugog mandata, izvršen je uvid u narednu kandidatsku listu sa najmanjim količnikom **(2,33)** kandidatska lista grupe vijećnika "BIĆO, ARNAUTOVIĆ, IKOVIĆ, SMAILBEGOVIĆ", koja na svojoj listi nema neizabranog kandidata iz reda hrvatskog ni iz reda srpskog naroda, te se primjenom člana 28. stav (11) i stav (12) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele drugog mandata, odnosno umjesto kandidatu pod brojem 2. Merima Arnautović (Bošnjak), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira Željku Leru, neizabranom kandidatu iz reda hrvatskog naroda, sa kandidatske liste grupe vijećnika "LER-VILIĆ", pod brojem 1, jedine kandidatske liste iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, koja sadrži kandidate za Gradsko vijeće Grada Sarajeva iz reda hrvatskog naroda.

1.1.2. Općinsko vijeće Centar Sarajevo

369. Općinsko vijeće Centar Sarajevo dostavilo je dana 06.02.2025. godine Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt, broj: 01-45-52/25 od 05.02.2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
370. U postupku izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od 31 vijećnika u Općinskom vijeću Centar Sarajevo, glasali su svi vijećnici za prethodno ovjerenih sedam (7) kandidatskih listi.
371. Na osnovu uvida u dostavljeni materijal utvrđeni su sljedeći rezultati:
1. Kandidatska lista grupe vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ, HAMDİJA HASANOVIĆ dobila je šest (6) glasova,
 2. Kandidatska lista grupe vijećnika MUHAREMOVIĆ, KARAČIĆ I ZAČINOVIĆ dobila je šest (6) glasova,
 3. Kandidatska lista ADEMOVIĆ I OSTALI dobila je sedam (7) glasova,
 4. Kandidatska lista POG NAŠA STRANKA dobila je sedam (7) glasova,
 5. Kandidatska lista grupe vijećnika NS dobila je nula (0) glasova,
 6. Kandidatska lista grupe vijećnika NS 2 dobila je nula (0) glasova,
 7. Kandidatska lista SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH dobila je pet (5) glasova.
372. Članom 28. stav (8) i stav (9) Statuta Grada Sarajeva propisano je da se mandati za Gradsko vijeće dodjeljuju kandidatskim listama, prema broju dobijenih glasova, po sistemu proporcionalne zastupljenosti kandidata sa kandidatskih lista, u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, odnosno dijele se po redu, počev od najvećeg količnika, dok se ne raspodjele svi mandati iz općinskog

vijeća za Gradsko vijeće. Raspodjela mandata među kandidatima s iste kandidatske liste vrši se prema redoslijedu kandidata na kandidatskoj listi.

373. Imajući u vidu zakonsku odredbu člana 13.10 stav (2) Izbornog zakona BiH, a u vezi člana 13.5 ovog Zakona raspodjelom mandata u Gradsko vijeće Grada Sarajeva, prema utvrđenim rezultatima iz stava (1) dispozitiva ove odluke, bilo bi delegirano tri vijećnika iz reda bošnjačkog naroda, dva vijećnika iz reda hrvatskog naroda i dva vijećnika iz kategorije ostalih, te nijedan vijećnik iz reda srpskog naroda.
374. Općinsko vijeće Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od sedam izabranih gradskih vijećnika nije delegiralo najmanje jednog kandidata iz reda konstitutivnih naroda, **odnosno nije delegiran vijećnik iz reda srpskog naroda.**
375. Odredbama člana 28. stav (11) i stav (12) Statuta Grada Sarajeva propisano je da ukoliko se ovako provedenim izborima u općinskom vijeću za Gradsko vijeće, među sedam izabranih gradskih vijećnika, ne dobije minimalno potrebna zastupljenost vijećnika iz pojedinog konstitutivnog naroda, kako je to navedeno u stavu (5) ovog člana, umjesto izabranog vijećnika za Gradsko vijeće s **najmanjim količnikom** iz reda naroda za koji je i bez tog vijećnika zadovoljena minimalna zastupljenost, delegira se općinski vijećnik pripadnik naroda koji nije zastupljen u potrebnom broju među delegatima iz tog općinskog vijeća, a koji je na kandidatskoj listi kojoj pripada **sljedeći najveći količnik**. Ukoliko na toj kandidatskoj listi nema kvalificiranog kandidata, utvrđuje se sljedeći najveći količnik, i tako sve dok se ne dođe do kvalificiranog kandidata.
376. Međutim, stavom (4) istog člana Statuta propisano je da prilikom formiranja kandidatske liste, predlagač iz stava (3) ovog člana vodi računa o tome da općinsko vijeće ima obavezu delegirati u Gradsko vijeće najmanje po jednog kandidata iz reda svakog konstitutivnog naroda, a općinsko vijeće u kojem je, u usporedbi s drugim općinskim vijećima, **zastupljen veći broj općinskih vijećnika iz reda određenog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, ima obavezu delegirati u Gradsko vijeće, srazmjerno veći broj vijećnika pripadnika pojedinog konstitutivnog naroda, odnosno vijećnika iz reda ostalih.**
377. Imajući u vidu navedene odredbe, Općinsko vijeće Centar Sarajevo ima obavezu delegirati u Gradsko vijeće Grada Sarajeva tri kandidata iz reda srpskog naroda, budući da Općinsko vijeće Centar Sarajevo na ovjerenim kandidatskim listama ima pet (5) kandidata iz reda srpskog naroda.
378. Uvidom u ovjerene kandidatske liste iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo, utvrđeno je da se na četiri kandidatske liste nalaze neizabrani kandidati iz reda srpskog naroda, i to:
- na kandidatskoj listi grupe vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ, HAMDİJA HASANOVIC, na poziciji broj 2, nalazi se neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda Sonja Mušić,
 - na kandidatskoj listi POG NAŠA STRANKA, na poziciji broj 3, nalazi se neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda Zlatko Ilić,

- na kandidatskoj listi grupe vijećnika NS, na poziciji broj 1, nalazi se neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda Sara Arslanagić i
 - na kandidatskoj listi SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH, na poziciji broj 2 i 3, nalaze se neizabrani kandidati iz reda srpskog naroda Svjetlana Šošić i Dragan Stevanović.
379. Najmanji količnik je identičan za dvije kandidatske liste **(2,33)**: kandidatska lista ADEMOVIĆ I OSTALI i kandidatska lista POG NAŠA STRANKA.
380. Na kandidatskoj listi ADEMOVIĆ I OSTALI nema kandidata iz reda srpskog naroda.
381. Na kandidatskoj listi POG NAŠA STRANKA, na poziciji broj 3, nalazi se neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda Zlatko Ilić.
382. Primjenom člana 28. stav (11) i stav (12) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele mandata, odnosno umjesto kandidatu sa kandidatske liste POG NAŠA STRANKA, pod brojem 2. Hena Fajić (Hrvatica), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira se Zlatku Iliću, neizabranom kandidatu iz reda srpskog naroda, sa iste kandidatske liste.
383. Nadalje, sljedeći najmanji količnik ima kandidatska lista grupe vijećnika ADEMOVIĆ I OSTALI, koja na svojoj listi nema neizabranog kandidata iz reda srpskog naroda, te se primjenom člana 28. stav (11) i stav (12) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele drugog mandata, odnosno umjesto kandidatu pod brojem 2. Veliji Katici (Ostali), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira Sonji Mušić, neizabranoj kandidatkinji iz reda srpskog naroda, sa kandidatske liste grupe vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ, HAMDIJA HASANOVIĆ, pod brojem 2.
384. Za preraspodjelu mandata iz reda srpskog naroda iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, izvršen je uvid u narednu kandidatsku listu sa najmanjim količnikom, te je utvrđeno da su dvije kandidatske liste sa identičnim najmanjim količnikom **(6)**, i to:
- kandidatska lista grupe vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ, HAMDIJA HASANOVIĆ i
 - kandidatska lista grupe vijećnika MUHAREMOVIĆ, KARAČIĆ I ZAČINOVIĆ.
385. Nadalje, naredna kandidatska lista koja ima sljedeći najveći količnik **(5)**, a među kandidatima pod brojem 2. i pod brojem 3. ima neizabrane kandidate iz reda srpskog naroda, je kandidatska lista SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH.
386. Slijedom navedenog, najmanji količnik je identičan za dvije kandidatske liste **(6)**, te se primjenom člana 28. stav (11) Statuta Grada Sarajeva, u postupku treće preraspodjele mandata, iz reda srpskog naroda, mandat dodjeljuje Svjetlani Šošić, neizabranoj kandidatkinji sa kandidatske liste SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH, pod rednim brojem 2, a umjesto kandidata pod rednim brojem 1 na dvije kandidatske liste sa identičnim količnikom, Amer Herenda (Bošnjak) sa kandidatske liste grupe vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ,

HAMDIA HASANOVIĆ ili Mehmed Muharemović (Bošnjak) sa kandidatske liste grupe vijećnika MUHAREMOVIĆ, KARAČIĆ I ZAČINOVIĆ, a nakon provedenog postupka žrijebanja, u skladu s Poglavljem II Uputstva o dodjeli i prestanku mandata ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24 i 13/25).

387. U skladu s navedenim, Centralna izborna komisija BiH je, aktom broj 06-1-07-1-2990/24 od 03.04.2025. godine, dostavila Općinskom vijeću Centar Sarajevo obavijest o potrebi provođenja postupka žrijebanja za dvije kandidatske liste sa dva identična količnika, a sa kojih je potrebno izvršiti preraspodjelu mandata, a kako bi bilo moguće utvrditi posljednji mandat iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
388. Dana 08.04.2025. godine u prostorijama Centralne izborne komisije BiH, proveden je postupak žrijebanja, u skladu s Poglavljem II Uputstva o dodjeli i prestanku mandata, za dvije kandidatske liste sa dva identična količnika, a sa kojih je potrebno izvršiti preraspodjelu mandata, pri čemu je utvrđeno da se neizabranoj kandidatkinji sa kandidatske liste SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH, pod rednim brojem 2, Svjetlani Šošić dodjeljuje mandat vijećnice za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, umjesto kandidata pod rednim brojem 1, Mehmeda Muharemovića (Bošnjak) sa kandidatske liste grupe vijećnika MUHAREMOVIĆ, KARAČIĆ I ZAČINOVIĆ.

1.1.3. Općinsko vijeće Novo Sarajevo

389. Općinsko Vijeće Novo Sarajevo dostavilo je dana 17.01.2025. godine Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt, broj: 02OV-01-1-331/25 od 17.01.2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
390. U postupku izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od 31 vijećnika u Općinskom vijeću Novo Sarajevo glasali su svi vijećnici za prethodno ovjerenih devet (9) kandidatskih listi.
391. Na osnovu uvida u dostavljeni materijal utvrđeni su sljedeći rezultati:
1. Kandidatska lista grupe vijećnika "BALIĆ, SRDIĆ, DELIĆ, SPAHIĆ" **dobila je osam (8) glasova,**
 2. Kandidatska lista grupe vijećnika "AVDIĆ I BERKOVIĆ" **dobila je nula (0) glasova,**
 3. Kandidatska lista grupe vijećnika "IMAMOVIĆ I OSTALI" **dobila je sedam (7) glasova,**
 4. Kandidatska lista grupe vijećnika "KAMBEROVIĆ, ROŽAJAC TURKOVIĆ" **dobila je nula (0) glas,**
 5. Kandidatska lista grupe vijećnika "RAMIĆ, PEZO, BEGOVIĆ" **dobila je šest (6) glasova,**
 6. Kandidatska lista grupe vijećnika "KOSOVAC, DŽEHVEROVIĆ, ŠEHOVIĆ" **dobila je nula (0) glasova,**
 7. Kandidatska lista POLITIČKA ORGANIZACIJA GRAĐANA NAŠA STRANKA **dobila je četiri (4) glasa,**

8. Kandidatska lista SDP – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE **dobila je šest (6) glasova,**
9. Kandidatska lista grupe vijećnika MALIĆA HEĆE I ADNANA ZEKOVIĆA **dobila je nula (0) glasova.**

392. Raspodjelom mandata u Gradsko vijeće Grada Sarajeva, prema utvrđenim rezultatima iz stava (1) dispozitiva ove odluke, delegirano je: dva vijećnika iz reda bošnjačkog naroda, tri vijećnika iz reda hrvatskog naroda, jedan vijećnik iz reda srpskog naroda i jedan iz reda Ostalih.

1.1.4. Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo

393. Općinsko Vijeće Novi Grad Sarajevo dostavilo je, dana 27.02.2025. godine, Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt, broj: 01-02-3530/25 od 27.02.2025. godine, te u prilogu cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.

394. U postupku izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od 31 vijećnika u Općinskom vijeću Novi Grad Sarajevo, glasali su svi vijećnici za prethodno ovjerenih sedam (7) kandidatskih listi.

395. Na osnovu uvida u dostavljeni materijal utvrđeni su sljedeći rezultati:

1. Kandidatska lista političke stranke BOSANSKA STRANKA MIRNES AJANOVIĆ **dobila je jedan (1) glas,**
2. Kandidatska lista političke stranke DEMOKRATSKA FRONTA **dobila je jedan (1) glas,**
3. Kandidatska lista grupe vijećnika "DŽANKO ZUKOBAŠIĆ I OSTALI" **dobila je pet (5) glasova,**
4. Kandidatska lista grupe vijećnika "KEČ I OSTALI" **dobila je pet (5) glasova,**
5. Kandidatska lista grupe vijećnika "OKERIĆ I OSTALI" **dobila je šest (6) glasova,**
6. Kandidatska lista grupe vijećnika "SMJEČANIN I OSTALI" **dobila je šest (6) glasova,**
7. Kandidatska lista grupe vijećnika "ŠEHOVIĆ - ČOMOR" **dobila je sedam (7) glasova.**

396. Ukoliko se za određivanje posljednjeg, sedmog mandata dobije isti količnik, mandat se dodjeljuje ždrijebanjem (član 28. stav (10) Statuta Grada Sarajeva). Ždrijebanje se provodi odmah po objavi rezultata u prisustvu svih vijećnika općinskog vijeća, na način kako o tome odluči općinsko vijeće.

397. U skladu s navedenim, identičan posljednji količnik za dodjelu sedmog mandata imaju:

1. **Aida Ožegović (Bošnjak)** – Kandidatska lista grupe vijećnika "OKERIĆ I OSTALI",
2. **Edita Šandal (Bošnjak)** – Kandidatska lista grupe vijećnika "SMJEČANIN I OSTALI".

398. Centralna izborna komisija BiH je aktom, broj 06-1-07-1-47/25 od 05.03.2025. godine, dostavila Općinskom vijeću Novi Grad Sarajevo obavijest o potrebi provođenja postupka žrijebanja za dva posljednja identična količnika, a kako bi bilo moguće utvrditi posljednji mandat iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
399. Dana 28.03.2025. godine, Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo je dostavilo Centralnoj izbornoj komisiji BiH Zaključak, broj: 01-02-5780/25 od 27.03.2025. godine, te obavijest, broj: 01-02-3530/25 od 27.03.2025. godine, o provedenom žrijebanju za dva posljednja identična količnika, pri čemu je utvrđeno da je posljednji mandat osvojila: **Aida Ožegović (Bošnjak)** – Kandidatska lista grupe vijećnika "OKERIĆ I OSTALI".
400. Imajući u vidu naprijed navedene zakonske odredbe, raspodjelom mandata u Gradsko vijeće Grada Sarajeva, prema utvrđenim rezultatima iz stava (1) dispozitiva ove odluke, bilo bi delegirano šest vijećnika iz reda bošnjačkog naroda i jedan vijećnik iz reda Ostalih, te nijedan vijećnik iz reda hrvatskog naroda i nijedan vijećnik iz reda srpskog naroda.
401. Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od sedam izabranih gradskih vijećnika nije delegiralo najmanje jednog kandidata iz reda konstitutivnih naroda, **odnosno nije delegiran vijećnik iz reda hrvatskog naroda i vijećnik iz reda srpskog naroda.**
402. Odredbama člana 28. stav (11) i stav (12) Statuta Grada Sarajevo propisano je da ukoliko se ovako provedenim izborima u općinskom vijeću za Gradsko vijeće, među 7 izabranih gradskih vijećnika ne dobije minimalno potrebna zastupljenost vijećnika iz pojedinog konstitutivnog naroda, kako je to navedeno u stavu (5) ovog člana, umjesto izabranog vijećnika, za Gradsko vijeće s najmanjim količnikom iz reda naroda za koji je i bez tog vijećnika zadovoljena minimalna zastupljenost, delegira se općinski vijećnik pripadnik naroda koji nije zastupljen u potrebnom broju među delegatima iz tog općinskog vijeća, a koji je na kandidatskoj listi kojoj pripada sljedeći najveći količnik. Ukoliko na toj kandidatskoj listi nema kvalificiranog kandidata, utvrđuje se sljedeći najveći količnik, i tako sve dok se ne dođe do kvalificiranog kandidata.
403. Uvidom u ovjerene kandidatske liste iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo, utvrđeno je da se na kandidatskoj listi grupe vijećnika "KEČ I OSTALI" na poziciji 2. nalazi neizabrani kandidat Damir Filipović, iz reda hrvatskog naroda i na kandidatskoj listi grupe vijećnika "OKERIĆ I OSTALI" na poziciji 3. nalazi neizabrani kandidat Bojan Vučković iz reda srpskog naroda.
404. Najmanji količnik je osvojila kandidatska lista grupe vijećnika "OKERIĆ I OSTALI" (2,00), gdje se na poziciji pod brojem 3. nalazi neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda, te se primjenom člana 28. stav (11) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele prvog mandata, odnosno umjesto kandidatu pod brojem 2. Aida Ožegović (Bošnjakinja) mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira Bojanu Vučkoviću, kandidatu iz reda srpskog naroda sa iste kandidatske liste.

405. Za preraspodjelu drugog mandata izvršen je uvid u narednu kandidatsku listu sa najmanjim količnikom **(2,33)** kandidatska lista grupa vijećnika “ŠEHOVIĆ-ČOMOR” koja na svojoj listi nema neizabranog kandidata iz reda hrvatskog naroda, te se primjenom člana 28. stav (11) i stav (12) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele drugog mandata, odnosno umjesto kandidatu pod brojem 2. Haris Alihodžić (Ostali), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira se Damiru Filipoviću, neizabranom kandidatu iz reda hrvatskog naroda, sa kandidatske liste grupe vijećnika “KEČ I OSTALI“, jedine kandidatske liste iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo, na kojoj se nalazi neizabrani kandidat iz reda hrvatskog naroda.
406. Na osnovu svega navedenog, Centralna izborna komisija BiH je na 18. sjednici, održanoj 08.04.2025. godine, donijela četiri odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, Općinskog vijeća Centar Sarajevo, Općinskog vijeća Novo Sarajevo i Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
407. Na navedene odluke Centralne izborne komisije BiH uloženo je pet žalbi, od kojih je jedna odbačena, a četiri je Centralna izborna komisija BiH skupa sa izjašnjenjima uputila Apelacijskom odjelu Suda BiH, koje su odbijene kao neosnovane.
408. Slijedom svega navedenog, te na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 11. i 14, a u vezi sa članom 13.10 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na 23. sjednici, održanoj 23.04.2025. godine, donijela Odluku, broj: 06-1-07-1-176/25, o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Gradsko vijeće Grada Sarajeva⁹⁵, a na osnovu utvrđenih rezultata posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, provedenih u općinskim vijećima Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo i Novi Grad Sarajevo, Centralna izborna komisija BiH potvrđuje rezultate posrednih izbora i dodjeljuje mandate za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kako slijedi:
- **Vijećnici iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo:** Muamer Mekić, Vedad Deljković, Adi Zahiragić, Emir Bićo, Armin Buljugić, Srđan Simonović i Željko Ler.
 - **Vijećnici iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo:** Jasmin Ademović, Alen Girt, Zvonko Ivišić, Zlatko Ilić, Sonja Mušić, Svjetlana Šošić i Amer Herenda.
 - **Vijećnici iz Općinskog vijeća Novo Sarajevo:** Kerim Balić, Srđan Srdić, Edhem Imamović, Edison Pavlović, Mirza Ramić, Dragana Bogdanović i Armin Handžar.
 - **Vijećnici iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo:** Nejra Džanko Zukobašić, Hana Keč, Dino Okerić, Jasmin Smječanin, Azra Čomor, Damir Filipović i Bojan Vučković.
409. Konstituirajuća sjednica Gradskog vijeća Grada Sarajeva i dodjela mandata izabranim vijećnicima je održana 27.05.2025. godine.

⁹⁵ “Službeni glasnik BiH”, broj 24/25.

1.2. Izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo

410. Postupak izbora vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo utvrđen je članom 13.10 Izbornog zakona BiH, Izbornim zakonom Republike Srpske⁹⁶, Statutom Grada Istočno Sarajevo⁹⁷ i Poglavljem VI. Uputstva o postupku provođenja posrednih izbora za organe vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine⁹⁸ (u daljem tekstu: Uputstvo).
411. Grad Istočno Sarajevo čine sljedeće općine: Istočno Novo Sarajevo, Istočna Ilidža, Pale, Sokolac, Trnovo i Istočni Stari Grad.
412. U skladu sa naprijed navedenim, gradske općine u sastavu Grada Istočno Sarajevo su dostavile kandidatske liste na ovjeru i potvrđivanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a u vezi s navedenim donesene su odluke, kako slijedi:
- Dana 27.12.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri **tri (3) kandidatske liste** na kojima se nalazi ukupno **10** kandidata iz Općine **Trnovo** za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 31.12.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri **tri (3) kandidatske liste** na kojima se nalazi ukupno **12** kandidata iz Općine **Istočni Stari Grad** za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 10.01.2025. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri **osam (8) kandidatskih listi** na kojima se nalaze ukupno **24** kandidata iz Općine **Pale** za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 16.01.2025. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri **sedam (7) kandidatskih listi** na kojima se nalaze ukupno **22** kandidata iz Općine **Istočna Ilidža** za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 23.01.2025. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri **šest (6) kandidatskih listi** na kojima se nalazi ukupno **21** kandidat iz Općine **Istočno Novo Sarajevo** za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 29.02.2025. godine i dana 26.02.2025. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri **sedam (7) kandidatskih listi** na kojima se nalazi ukupno **20** kandidata iz Općine **Sokolac** za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo.

⁹⁶ "Službeni glasnik RS", br. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 109/12, 15/18 i 18/20.

⁹⁷ "Službene novine Grada Istočno Sarajevo", broj 20/17.

⁹⁸ "Službeni glasnik BiH", broj 31/24.

1.2.1. Skupština općine Istočni Stari Grad

413. Skupština općine Istočni Stari Grad je dana 17.01.2025. godine dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt broj: A03-013-932-3/24 od 17.01.2025. godine, te u prilogu cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Istočni Stari Grad (*zapisnik Komisije za izbor i imenovanja, birački spisak i glasačke listiće*).
414. U postupku izbora vijećnika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od 13 vijećnika u Skupštini općine Istočni Stari Grad glasali su svi odbornici, za tri (3) prethodno ovjerene kandidatske liste. Nevažećih glasačkih listića nije bilo. Broj važećih glasačkih listića je trinaest (13).
415. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Istočni Stari Grad provedeni su dana 17.01.2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidatska lista grupe vijećnika “Za bolji Istočni Stari Grad“ dobila je **5** glasova,
 2. Kandidatska lista grupe vijećnika “Pravi izbor“ dobila je **4** glasa,
 3. Kandidatska lista grupe vijećnika “Ostajte ovdje“ dobila je **4** glasa.
416. Odredbom člana 13.10 Izbornog zakona BiH propisano je da se mandati raspodjeljuju jedan po jedan po listama ili kandidatima sa najvećim količnicima koji su rezultirali iz formule za proporcionalnu raspodjelu predviđenu članom 13.5 ovog Zakona. Kada jedna lista osvoji mandat, taj mandat se dodjeljuje s vrha liste.
417. Ukupni broj vijećnika koji se biraju iz općina u skupštinu grada utvrđen je članom 50. Izbornog zakona RS i za Skupštinu općine Istočni Stari Grad jeste tri (3) vijećnika.

1.2.2. Skupština općine Pale

418. Skupština općine Pale je dana 27.01.2025. godine dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt broj: 01-022/3/25 od 27.01.2025. godine, te u prilogu cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Pale (*zapisnik Komisije o sprovedenoj proceduri i rezultatima glasanja, rješenje o izboru Komisije za utvrđivanje rezultata glasanja, spisak vijećnika i glasačke listiće*).
419. U postupku izbora vijećnika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od dvadeset pet (25) vijećnika u Skupštini općine Pale glasalo je dvadeset četiri (24) prisutna vijećnika, za osam (8) prethodno ovjerenih kandidatskih listi. Nevažećih glasačkih listića nije bilo. Neupotrijebljenih glasačkih listića je ostalo dva (2). Broj važećih glasačkih listića je dvadeset četiri (24).
420. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Pale provedeni su dana 24.01.2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:

1. Kandidatska lista grupe članova vijećnika – 001 dobila je **3** glasa,
2. Kandidatska lista grupe članova vijećnika – 002 dobila je **3** glasa,
3. Kandidatska lista grupe članova vijećnika "Pale – MM" dobila je **3** glasa,
4. Kandidatska lista grupe vijećnika – Pale 101 dobila je **3** glasa,
5. Kandidatska lista grupe vijećnika – Pale 102 dobila je **3** glasa,
6. Kandidatska lista grupe vijećnika – Pale 103 dobila je **3** glasa,
7. Kandidatska lista grupe vijećnika "Pale NN" dobila je **3** glasa,
8. Kandidatska lista grupe vijećnika "Pale" dobila je **3** glasa.

421. Ukupni broj vijećnika koji se biraju iz općina u skupštinu grada utvrđen je članom 50. Izbornog zakona RS i za Skupštinu općine Pale jeste osam (8) vijećnika.

1.2.3. Skupština općine Istočno Novo Sarajevo

422. Skupština općine Istočno Novo Sarajevo je dana 29.01.2025. godine dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt broj: 01-022-4-1-/25 od 29.01.2025. godine, te u prilogu cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo (*zapisnik o primopredaji glasačkih listića, zapisnik o provedenom tajnom glasanju za izbor vijećnika, utvrđeni rezultati glasanja, spisak vijećnika i glasačke listiće*).
423. U postupku izbora vijećnika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od dvadeset jednog (21) vijećnika u Skupštini općine Istočno Novo Sarajevo glasalo je dvadeset (20) vijećnika, za šest (6) prethodno ovjerenih kandidatskih listi. Nevažjećih glasačkih listića nije bilo. Neupotrijebljenih glasačkih listića je ostalo tri (3). Broj važjećih glasačkih listića je dvadeset (20).
424. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo provedeni su dana 29.01.2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidatska lista I – Marko Pandurević dobila je 4 glasa,
 2. Kandidatska lista II Stefana Ignjatovića dobila je 3 glasa,
 3. Kandidatska lista III Vedran Jovančić dobila je 4 glasa,
 4. Kandidatska lista IV Miljan Sladoje dobila je 4 glasa,
 5. Kandidatska lista V Dejan Kulina dobila je 3 glasa,
 6. Kandidatska lista VI Marina Mičić dobila je 2 glasa,
425. Ukupan broj vijećnika koji se biraju iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo za skupštinu grada je šest (6) (u skladu sa članom 50. Izbornog zakona RS).

1.2.4. Skupština općine Trnovo

426. Skupština općine Trnovo je dana 17.02.2025. godine dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt broj: 01-013-26/24 od 13.02.2025. godine, te u prilogu cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Trnovo (*Odluku o imenovanju Komisije za provođenje procedure izbora*

vijećnika, spisak vijećnika, glasačke listiće i neupotrebljene glasačke listiće i Zapisnik sa provedenih izbora sa utvrđenim rezultatima glasanja).

427. U postupku izbora vijećnika u Skupštini grada Istočno Sarajevo od trinaest (13) vijećnika u Skupštini općine Trnovo glasalo je dvanaest (12) prisutnih vijećnika, za tri (3) prethodno ovjerene kandidatske liste. Nevažećih glasačkih listića nije bilo. Neupotrijebljenih glasačkih listića je ostalo jedan (1). Broj važećih glasačkih listića je dvanaest (12).
428. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Trnovo provedeni su dana 13.02.2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidatska lista grupe članova vijećnika "Trnovo A" dobila je 4 glasa,
 2. Kandidatska lista grupe članova vijećnika "Trnovo B" dobila je 4 glasa,
 3. Kandidatska lista grupe vijećnika "Trnovo NN" dobila je 4 glasa.
429. Iz Skupštine općine Trnovo za skupštinu grada se biraju tri (3) vijećnika (u skladu sa članom 50. Izbornog zakona RS).

1.2.5. Skupština općine Sokolac

430. Skupština općine Sokolac je dana 10.03.2025. godine dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt broj: 01-052-102/25 od 10.03.2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Sokolac (*birački spisak za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Općine Sokolac, glasačke listiće, evidenciju izrađenih glasačkih listića, zapisnik o provođenju izbora za izbor vijećnika, Odluku o usvajanju Izvještaja o provođenju izbora za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo i Odluku o imenovanju Komisije za tajno glasanje*).
431. U postupku izbora vijećnika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od dvadeset i jednog (21) vijećnika u Skupštini općine Sokolac glasalo je dvadeset i jedan (21) vijećnik, za sedam (7) prethodno ovjerenih kandidatskih listi. Nevažećih glasačkih listića nije bilo. Broj važećih glasačkih listića je dvadeset i jedan (21).
432. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Sokolac provedeni su dana, 10.03.2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidatska lista "Sokolac NN" Grupa vijećnika dobila je 0 glasova,
 2. Kandidatska lista Grupa vijećnika "E" dobila je 4 glasa,
 3. Kandidatska lista Grupa vijećnika "F" dobila je 4 glasa,
 4. Kandidatska lista Grupa vijećnika "H" dobila je 4 glasa,
 5. Kandidatska lista Grupa vijećnika 1 dobila je 3 glasa,
 6. Kandidatska lista Grupa vijećnika 2 dobila je 3 glasa,
 7. Kandidatska lista Grupa vijećnika D dobila je 3 glasa.

433. Ukupan broj vijećnika koji se biraju iz općina u skupštinu grada utvrđen je članom 50. Izbornog zakona Republike Srpske i za Skupštinu općine Sokolac jeste pet (5) vijećnika, uvažavajući navedene odredbe člana 42b stav 1. istog Zakona koji propisuje da “broj vijećnika skupštine općina, odnosno grada je 19 vijećnika za općine koje imaju od 8.001 do 11.000 birača upisanih u Centralni birački spisak“.
434. Također, članom 13.2 Izbornog zakona BiH određeno je da se za općine sa brojem birača registrovanih u Centralni birački spisak između 8.000 i 20.000 broj članova skupštine općine iznosi između 17 i 25.
435. Uvidom u Odluku o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 22.08.2024. godine u 24.00 sati, broj: 06-1-07-1-2-620-3/24 od 26.08.2024. godine, utvrđeno je da je u osnovnoj izbornoj jedinici Sokolac došlo do promjene u broju upisanih birača koji je manji od prethodnog koji je iznosio 10.682, te sad iznosi ukupno 10.465 birača.
436. S obzirom na navedeni broj birača, prema odredbama Izbornog zakona Republike Srpske, Skupština općine Sokolac bi trebala da ima 19 vijećnika, te u skladu sa članom 49. Izbornog zakona Republike Srpske bira pet (5) vijećnika iz Skupštine općine Sokolac.
437. U skladu sa naprijed navedenim, Skupština općine Sokolac bila je dužna izvršiti izmjene Statuta općine Sokolac i o tome obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH, ali isto nije učinjeno.
438. Imajući u vidu zakonske odredbe valjalo je primijeniti relevantne odredbe zakona koji ima veću snagu od Statuta općine.
439. U skladu sa članom 13.10, a u vezi sa članom 13.5 Izbornog zakona BiH i Poglavljem II Uputstva o dodjeli i prestanku mandata, izvršeno je žrijebanje za dodjelu mandata kandidatskim listama koje su prilikom raspodjele mandata dobile isti broj glasova, odnosno identičan količnik za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Sokolac.

1.2.6. Skupština općine Istočna Ilidža

440. Skupština općine Istočna Ilidža je dana 27.03.2025. godine dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH akt broj: 02-sl/25 od 27.03.2025. godine, te u prilogu cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Istočna Ilidža (*birački spisak za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Općine Istočna Ilidža, glasačke listiće, Izvještaj Komisije za provođenje tajnog glasanja za izbor vijećnika Skupštine općine Istočna Ilidža za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo*).
441. U postupku izbora vijećnika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od dvadeset i tri (23) vijećnika u Skupštini općine Istočna Ilidža glasalo je dvadeset i dva (22) vijećnika, za sedam (7) prethodno ovjerenih kandidatskih listi. Nevažjećih glasačkih listića nije bilo. Broj važećih glasačkih listića je dvadeset i dva (22).

442. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Istočna Ilidža provedeni su dana 27.03.2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:

1. Kandidatska lista vijećnika "S" dobila je 4 glasa,
2. Kandidatska lista Grupa vijećnika – DNS dobila je 3 glasa,
3. Kandidatska lista vijećnika "SD" dobila je 3 glasa,
4. Kandidatska lista SDS – Grupa vijećnika 1 dobila je 3 glasa,
5. Kandidatska lista SDS – Grupa vijećnika 2 dobila je 3 glasa,
6. Kandidatska lista SDS – Grupa vijećnika 3 dobila je 3 glasa,
7. Kandidatska lista Srpska demokratska stranka – Volja naroda dobila je 3 glasa.

443. Ukupan broj vijećnika koji se biraju iz općina u skupštinu grada utvrđen je članom 50. Izbornog zakona Republike Srpske i za Skupštinu općine Istočna Ilidža jeste šest (6) vijećnika.

444. U skladu sa članom 13.10, a u vezi sa članom 13.5 Izbornog zakona BiH i Poglavljem II Uputstva o dodjeli i prestanku mandata, izvršeno je žrijebanje za dodjelu mandata kandidatskim listama koje su prilikom raspodjele mandata dobile isti broj glasova, odnosno identičan količnik za izbor vijećnika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Istočna Ilidža.

445. Centralna izborna komisija BiH je na 18. sjednici, održanoj 08.04.2025. godine, donijela odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz sljedećih općina: Skupštine općine Trnovo, Skupštine općine Ilidža, Skupštine općine Pale, Skupštine općine Sokolac, Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo i Skupštine općine Istočni Stari Grad za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo.

446. Slijedom svega navedenog, te na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 11. i 14, a u vezi sa članom 13.10 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na 21. sjednici, održanoj 16.04.2025. godine, donijela Odluku, broj: 06-1-07-1-171/25, o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo, a koja je objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj: 23/25, kako slijedi:

- **Odbornici iz Skupštine općine Trnovo:** Vitković Dragan; Elez Predrag i Golijanin Siniša.
- **Odbornici iz Skupštine općine Istočna Ilidža:** Šešlija Nebojša, Močević Slaviša, Lučić Miroslav, Dubovina Slaven, Golijanin Aleksandar i Šarović Predrag.
- **Odbornici iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo:** Pandurević Marko, Ignjatović Stefan, Jovančić Vedran, Sladoje Miljan, Kulina Dejan i Mičić Marina.
- **Odbornici iz Skupštine općine Pale:** Čvoro Bojan, Butulija Srđan, Brezo Slavka, Stajčić Stefan, Jugović Boško, Gajović Marko, Vukašinović Miloš i Blagojević Nikola.
- **Odbornici iz Skupštine općine Istočni Stari Grad:** Šućur Aleksandar, Jovičić Nemanja i Derikonja Pavle.

- **Odbornici iz Skupštine općine Sokolac:** Radić Đorđe, Golijan Jovan, Kosorić Goran, Borovina Veljko i Zekić Miladinka.

2. Zaštita izbornog prava

447. U svim fazama izbornih aktivnosti preduzetih od strane Centralne izborne komisije BiH s ciljem pripreme i održavanja Lokalnih izbora 2024. godine, učesnici u izbornom procesu su podnosili prigovore i žalbe i druga pravna sredstva propisana Izbornim zakonom BiH za zaštitu izbornih prava. Na osnovu odredbi Izbornog zakona BiH zaštitu izbornog prava osiguravaju izborne komisije (općinske izborne komisije, gradske izborne komisije, Izborna komisija Brčko distrikta BiH i Centralna izborna komisija BiH) i Apelacioni odjel Suda Bosne i Hercegovine. Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propisuje Centralna izborna komisija BiH. Izborna komisija u svojoj općini/gradu/distriktu ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Centralnoj izornoj komisiji BiH i Apelacionom odjelu Suda BiH. Centralna izborna komisija BiH ima drugostepenu nadležnost za odlučivanje o uloznim žalbama na odluke svih izbornih komisija.
448. Centralna izborna komisija BiH ima i prvostepenu nadležnost za odlučivanje po prigovorima uloznim zbog povrede pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH, učinjene od političkog subjekta. Apelacioni odjel Suda BiH nadležan je da rješava po žalbama na odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalbe se podnose Apelacionom odjelu Suda BiH u roku od dva dana od dana prijema odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalba se podnosi putem Centralne izborne komisije BiH, a Apelacioni odjel Suda BiH dužan je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.
449. Centralna izborna komisija BiH ukupno je zaprimila 2.977 prigovora/žalbi od momenta raspisivanja izbora do završetka izbornog procesa, a odnosili su se na vođenje preuranjene izborne kampanje koja je zabranjena, na govor mržnje, na zloupotrebu djece u političke svrhe, na zloupotrebu javnih resursa, lažno predstavljanje, plakatiranje, širenje lažnih informacija, plaćenu izbornu kampanju, kršenje izborne šutnje, obećavanje novčane nagrade, žalbe na rad OIK-a, žalbe na odluke o ovjeri/odbijanju ovjere prijave političkih subjekata i kandidatskih listi, žalbe na odluke o odbijanju upisa u Centralni birački spisak, žalbe na odluku o utvrđivanju kandidata za predsjednike/zamjenike predsjednika biračkih odbora, prigovori na žrijebanje biračkih odbora, žalbe na odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine.

Za kršenje odredbi Izbornog zakona BiH, za koje se može izreći sankcija, izrečeno je ukupno 1.328,100 KM.

Doneseno je 219 odluka o izricanju novčanih kazni, ali je broj izrečenih novčanih kazni veći od broja donesenih odluka, jer su u jednom dijelu odluka izricane novčane kazne za više političkih subjekata, odnosno kandidata političkih subjekata na proteklim izborima.

Najviše izrečenih novčanih kazni izrečeno je za kršenje odredbi o preuranjenoj izbornoj kampanji, jer je i najveći broj prigovora uložen zbog kršenja odredbi o preuranjenoj izbornoj kampanji (izrečeno 800,500 KM).

Najviši iznosi novčanih kazni izrečeni su političkim strankama i kandidatima za kršenje odredbi koje zabranjuju govor mržnje.

450. Na odluke Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu izjavljeno je ukupno 547 žalbi Apelacionom odjeljenju Suda BiH. Sud BiH u postupku odlučivanja po izjavljenim žalbama 510 žalbi je odbio (93,3%), 22 žalbe (4%) su odbačene, a 15 žalbi (2,7%) je usvojeno, što znači da je Sud BiH u skoro 98% predmeta po žalbama potvrdio odluke Centralne izborne komisije BiH.
451. Ukupno je zaprimljeno 166 prigovora iz nadležnosti općinskih /gradskih izbornih komisija i proslijeđeni su na nadležnost općinskim/gradskim izbornim komisijama.
452. **Žalbe na rješenja Centralne izborne komisije BiH kojim se daje/ne daje saglasnost na imenovanje članova izborne komisija** – Na rješenja Centralne izborne komisije BiH kojim se daje/ne daje saglasnost na imenovanje članova izborne komisije je podneseno 20 žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH. Apelacioni odjel Suda BiH je u postupku odlučivanja, 6 žalbi odbacio kao nedopuštene, 14 žalbi odbio kao neosnovane.
453. **Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o ovjeri ili odbijanju ovjere prijave političkih subjekata** - Na odluke Centralne izborne komisije BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere prijave političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine ukupno je izjavljeno 9 žalbi Apelacionom odjeljenju Sudu BiH, a Apelaciono odjeljenje Suda BiH je svih 9 žalbi odbilo kao neosnovane.
454. **Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o odbijanju ovjere kandidatskih listi** – Na odluku Centralne izborne komisije BiH o odbijanju ovjere kandidatske liste za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva izjavljena je jedna (1) žalba Sudu BiH koje je Apelacioni odjel Suda BiH odbio kao neosnovanu.
455. **Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH** – U 2024. godini ukupno je uloženo 266 žalbi, koje je Apelacioni odjel Suda BiH odbio kao neosnovane ili odbacio kao nedopuštene.
456. **Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH u vezi dodjele i prestanka mandata** – Na odluke Centralne izborne komisije BiH o prestanku mandata podneseno je 5 žalbi, koje je Apelacioni odjel Suda BiH odbio kao neosnovane.
457. **Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH radi kršenja odredbe člana 15.8 stav (1) i (2) Izbornog zakona BiH** – Na odluke Centralne izborne komisije BiH o sankcionisanju radi nepodnošenja izjave o ukupnom imovinskom stanju u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata/prestanka mandata na koji je kandidat izabran podnesene su 3 žalbe Apelacionom odjelu Suda BiH. U

postupku odlučivanja Apelacioni odjel Suda BiH je 3 žalbe odbio kao neosnovane.

458. **Postupci u vezi s povredom člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine – Plaćena izborna kampanja** – Najveći broj prigovora i žalbi vezan je za period prije zvaničnog početka izborne kampanje. Članom 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH propisano je da je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova organa i statutarnih tijela političkih subjekata, u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 145 prigovora u vezi sa plaćenom izbornom kampanjom. U predmetima kršenja odredbi Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH donijela je ukupno 8 odluka kojima je izrekla novčane sankcije. Na te odluke uloženo je 5 žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH. Sud BiH je 3 odbio kao neosnovane, 2 žalbe je usvojio i predmet vratio na ponovni postupak. U ponovnom postupku Centralna izborna komisija BiH je jedan prigovor odbila kao neosnovan, a za drugi opet izrekla novčanu sankciju sa većim iznosom. Na tu Odluku opet je uložena žalba Apelacionom odjelu Suda BiH, koju je Sud BiH odbio kao neosnovanu. Isto tako, Centralna izborna komisija BiH je donijela jedan (1) zaključak kojim se postupak obustavlja, jedan (1) predmet je dostavljen na nadležnost RAK-u, u 3 predmeta je dostavljen odgovor podnosiocu. Ostali predmeti su još uvijek u radu.
459. **Postupci u vezi s povredom člana 7.1. Izbornog zakona BiH – preuranjena izborna kampanja** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 603 prigovora/prijave u vezi kršenja člana 7.1 Izbornog zakona BiH. U postupcima rješavanja po prigovorima/prijavama, Centralna izborna komisija BiH je donijela 103 Odluke o izricanju novčane sankcije, 15 Odluka kojom se prigovor odbija kao neosnovan, 3 Zaključka o odbacivanju prigovora, 37 Zaključaka o obustavi postupka, 241 Odgovor podnosiocima prigovora, 8 prigovora proslijedio na nadležnost (Vijeće za štampu, RAK i Tužilaštvo BiH), 4 Zaključka kojima se spaja više predmeta, 5 Zaključaka kojima se prigovor odbacuje kao neblagovremen, te 6 Službenih zabilješki. Ostali predmeti su u radu. Na Odluke Centralne izborne komisije BiH u vezi sa kršenjem odredbe člana 7.1 Izbornog zakona BiH podneseno je 77 žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH. Od toga je Apelacioni odjel Suda BiH 69 žalbi odbio kao neosnovane, jednu (1) odbacio kao nedopuštenu, jednu (1) odbacio kao neblagovremenu, jednu (1) djelimično uvažio i preinačio iznos novčane kazne, dok je 5 žalbi uvažio, i vratio na ponovni postupak.
460. **Postupci u vezi sa kršenjem člana 7.2a Izbornog zakona BiH – Zloupotreba javnih sredstava i resursa** – Odredbom člana 7.2a stav (1) Izbornog zakona BiH je propisano da nosiocima izvršne funkcije utvrđenim u članu 1.8, stav (6) ovog zakona i nosiocima mandata zabranjena je zloupotreba javnih sredstava, dok je stavom (2) istog člana propisano da zloupotrebu javnih sredstava iz stava (1) ovog člana čine sljedeće radnje: a) uključivanje državnih službenika koji su podređeni kandidatu u obavljanju poslova u radnom vremenu u cilju promocije kandidata ili političkih subjekata; b) korištenje prostorija javnih ustanova i organa za obavljanje predizbornih aktivnosti ako korištenje istih prostorija nije zagarantovano drugim kandidatima i političkim subjektima pod istim uslovima;

c) korištenje sredstava komunikacije, informacionih usluga, kancelarijske opreme javnih ustanova i organa za izbornu kampanju; d) korištenje sredstava prevoza u vlasništvu državnih, entitetskih, gradskih, kantonalnih ili općinskih organa i organizacija bez naknade ili po sniženim naknadama za aktivnosti kampanje. Ova odredba se ne odnosi na prevoz osoba koje se posebno štite u skladu sa zakonom koji se obavlja kao dio sigurnosnih mjera koje se primjenjuju u odnosu na visoke dužnosnike koji podliježu službenoj zaštiti koju pružaju nadležni organi prilikom obavljanja službene dužnosti ili postupanja po službenoj dužnosti; e) prikupljanje potpisa ili izborna kampanja koju provode lica koja obavljaju izabrane funkcije ili su državni službenici, tokom službenih aktivnosti ili događaja koje organizuje javna ustanova ili organ.

Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 202 prigovora/prijave u vezi kršenja člana 7.2a Izbornog zakona BiH. U postupcima rješavanja po prigovorima/prijavama, Centralna izborna komisija BiH je donijela 13 Odluka o izricanju novčane sankcije, 43 Odluke kojom se prigovor odbija kao neosnovan, 31 Zaključak o obustavi postupka, 2 Zaključka kojima se prigovor odbacuje kao neblagovremen, 4 Zaključka o spajanju predmeta, 3 prigovora su otpremljena OIK-ma na nadležnost, 1 službena zabilješka da se neće po prigovoru postupati, jer je nerazumljiv i nepotpun, te 89 Odgovora/Obavijesti podnosiocima prigovora/prijave. Ostali predmeti su u radu.

Na Odluke Centralne izborne komisije BiH u vezi sa kršenjem odredbe člana 7.2a Izbornog zakona BiH podnesene su 23 žalbe Apelacionom odjelu Suda BiH. Od toga je Apelacioni odjel Suda BiH 17 žalbi odbio kao neosnovane, 1 žalbu djelimično uvažio, i to na način da je promijenjen iznos kazne i 5 žalbi odbacio kao nedopuštene.

461. **Postupci u vezi sa kršenjem člana 7.3 stav (2) Izbornog zakona BiH – Lažno predstavljanje** – Članom 7.3 stav (2) Izbornog zakona BiH propisano je da je zabranjeno lažno predstavljanje u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata kao i zloupotreba zakonskog prava na učešće u radu biračkog odbora ispred jednog političkog subjekta protivno odredbi člana 2.19 ovog zakona i to fiktivnim predstavljanjem u ime političkog subjekta kojem je mjesto u biračkom odboru pripalo sa ciljem pogodovanja drugom političkom subjektu kojem to mjesto u biračkom odboru nije pripalo. Ova zabrana primjenjuje se i na članove biračkog odbora. Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 17 prigovora/prijava koje se odnose na lažno predstavljanje. U postupanju po prigovorima/prijavama, Centralna izborna komisija BiH je donijela 2 Odluke o izricanju novčane sankcije, 4 Odluke kojima se prigovor odbija kao neosnovan, 8 Zaključaka o obustavi postupka, te 3 Odgovora podnosiocima prigovora.

Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljene su 4 žalbe Apelacionom odjelu Suda BiH, koje je Apelacioni odjel Suda BiH odbio kao neosnovane.

462. **Postupci u vezi sa kršenjem člana 7.3 stav (1) tačka 7) Izbornog zakona BiH – Govor mržnje** – Odredbom člana 7.3 stav (1) tačka 7) propisano je da kandidatima i pristalicama političkih stranaka, listi nezavisnih kandidata, listi pripadnika nacionalnih manjina i koalicija, kao i nezavisnim kandidatima i njihovim pristalicama, te zaposlenima ili na drugi način angažovanim u izornoj

administraciji nije dozvoljeno između ostalog koristiti se govorom mržnje, i/ili objaviti ili upotrijebiti slike, simbole, audio i videozapise, SMS poruke, internet-komunikacije, društvene mreže i mobilne aplikacije ili druge materijale koji mogu tako djelovati. Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 57 prigovora/prijava koje se odnose na kršenje odredbe člana 7.3 stav (1) tačka 7). Donijeto je 6 Odluka o izricanju novčane kazne, 15 Odluka kojima se prigovor odbija kao neosnovan, 16 Zaključaka o obustavi postupka, 1 (jedan) Zaključak kojim se prigovor odbacuje kao da nije ni podnesen, 3 Zaključka kojim se spajaju predmeti, 1 službena zabilješka da je Centralna izborna komisija BiH utvrdila da se objava desila prije raspisivanja Lokalnih izbora 2024. g, te 15 odgovora podnosiocima prigovora.

Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljeno je 14 žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH, od toga je Apelacioni odjel Suda BiH 11 žalbi odbio kao neosnovane, a 2 uvažio, poništio Odluku Centralne izborne komisije BiH i predmet vratio na ponovni postupak. Na Odluke u ponovnom postupku ponovo uložene 2 žalbe, koje je Sud BiH odbio kao neosnovane, a 1 žalbu je djelimično uvažio i smanjio iznos kazne. Centralna izborna komisija BiH u ponovnom postupku donijela je Odluku kojom je smanjila novčanu kaznu.

463. **Postupci u vezi sa kršenjem člana 7.3 stav (1) tačka 8) Izbornog zakona BiH - Zloupotreba djece** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 41 prigovor/prijavu u vezi sa zloupotrebom djece. Postupajući po njima, Centralna izborna komisija BiH je donijela 16 Odluka o izricanju novčane sankcije, 1 Odluku kojom se prigovor odbija kao neosnovan, 4 Zaključka o obustavi postupka, 1 Zaključak kojim se podnesak smatra da nije podnesen, 3 Zaključka o spajanju predmeta, te 16 Odgovora podnosiocima prijava. Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljeno je 13 žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH, od čega je svih 13 žalbi Apelacioni odjel Suda BiH odbio kao neosnovane.
464. **Postupci u vezi sa kršenjem člana 7.2 stav (2) i (4) Izbornog zakona BiH – Plakatiranje** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 78 prigovora. Svi prigovori su proslijeđeni općinskim izbornim komisijama (OIK) na nadležnost.
465. **Postupci u vezi sa kršenjem člana 7.3 stav (1) tačka 7) Izbornog zakona BiH – Obećavanje novčane nagrade** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 7 prigovora. Svi prigovori su proslijeđeni OIK na nadležnost.
466. **Postupci u vezi sa kršenjem člana 16.17 Izbornog zakona BiH – Širenje dezinformacija** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 4 prigovora. Centralna izborna komisija BiH je donijela 1 Odluku kojom se prigovor odbija kao neosnovan, 2 Zaključka o obustavi postupka, 1 Odgovor podnosiocu. Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljena je 1 žalba Apelacionom odjelu Suda BiH, koju je Apelacioni odjel Suda BiH odbio kao neosnovanu.
467. **Postupci u vezi s kršenjem izborne šutnje** – U periodu koji počinje 24 sata prije otvaranja biračkih mjesta i traje do njihovog zatvaranja, političkim strankama, koalicijama, listama nezavisnih kandidata i nezavisnim kandidatima i kandidatima na listama pripadnika nacionalnih manjina zabranjeno je učešće u javnim političkim aktivnostima što uključuje, ali se ne ograničava samo na sljedeće: korištenje domaćih i međunarodnih sredstava komunikacije s ciljem

utjecaja na birače. Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 151 prigovor/prijavu u vezi sa kršenjem izborne šutnje. Postupajući po tome, Centralna izborna komisija BiH je donijela 11 Odluka o izricanju novčane sankcije, 4 Odluke kojima se prigovor odbija kao neosnovan, 13 Zaključaka o obustavi postupka, 35 Zaključaka kojima se podnesak smatra da nije podnesen, 10 prijava je proslijeđeno na nadležnost Vijeću za štampu, dok je 7 OIK-u, sačinjene su 2 službene zabilješke, te 59 odgovora podnosiocima prijava. Ostali predmeti su u radu.

Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljeno je 14 žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH, od čega je 13 žalbi Apelacioni odjel Suda BiH odbio kao neosnovane, a 1 žalbu uvažio, Zaključak Centralne izborne komisije BiH poništio i predmet vratio na ponovni postupak. U ponovnom postupku Centralna izborna komisija BiH je donijela Zaključak kojim se smatra da prigovor nije ni podnesen.

468. **Povrede biračkog prava na dan izbora** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila ukupno 153 prijave u vezi sa učinjenim povredama na biračkim mjestima na dan izbora, te iste u smislu odredbe člana 6.4 stav (1) Izbornog zakona BiH proslijedila OIK/GIK na nadležnost.
469. **Žalbe na prvostepene odluke izbornih komisija (Drugostepena nadležnost Centralne izborne komisije BiH)** – Centralnoj izbornoj komisiji BiH se shodno odredbi člana 6.6 stav (2) može uložiti žalba na odluke izbornih komisija (drugostepena nadležnost CIK BiH). Na prvostepene odluke izbornih komisija, kojim je odlučeno po podnesenim prigovorima, uloženo je 90 žalbi. Odlučujući po žalbama, Centralna izborna komisija BiH je donijela 43 Odluke kojima se žalba odbija kao neosnovana, 36 Odluka kojima se žalba uvažava i predmet vraća na ponovni postupak, 5 Odluka kojima se Odluka OIK poništava i predmet se vraća na ponovni postupak, 1 Zaključak o obustavi postupka, te 5 Odluka kojima se žalba odbacuje kao neblagovremena.
- Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljeno je 18 žalbi Apelacionom odjelu Suda BiH, od kojih je Apelacioni odjel Suda BiH 16 žalbi odbio kao neosnovane, a 1 žalbu odbacio kao nedopuštenu, 1 žalbu usvojio, poništio Odluku Centralne izborne komisije BiH i predmet vratio na ponovni postupak. U ponovnom postupku Centralna izborna komisija BiH žalbu je odbacila kao neosnovanu.
470. **Prigovori na kršenje člana 2.3 (izbor članova biračkih odbora i izbornih komisija)** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 81 prigovor. Svi prigovori su proslijeđeni OIK na nadležnost.
471. **Žalbe na rad OIK** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 5 prigovora i donijela 5 Odluka kojima se prigovori odbijaju kao neosnovani. Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljena je 1 žalba Apelacionom odjelu Suda BiH, koju je Apelacioni odjel Suda BiH odbio kao neosnovanu.
472. **Prigovori na žrijebanje biračkih odbora** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 3 prigovora i donijela 3 Odluke kojima se prigovori odbijaju kao neosnovani.

473. **Prigovori na član 1.8 (Nespojivost funkcija)** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 8 prigovora. Postupajući po tome, Centralna izborna komisija BiH je donijela 1 Odluku o izricanju novčane sankcije, 5 Odluka kojom se prigovor odbija kao neosnovan, 1 Zaključak o obustavi postupka i 1 Odgovor podnosiocu.
474. **Žalbe na Odluku o utvrđivanju kandidata za predsjednike/zamjenike biračkih odbora** – Centralna izborna komisija BiH je na predmetnu odluku zaprimila 492 prigovora. Centralna izborna komisija BiH je donijela 84 Odluke kojom se prigovor odbija kao neosnovan, 284 Odluke kojima se prigovor uvažava, 48 Odluka kojima se prigovor odbacuje kao neblagovremen, 11 Odluka kojima se postupak obustavlja, 29 Odluka kojima se sa liste uklanjaju imena kandidata, 32 Odgovora podnosiocu i 4 proslijeđena na nadležnost OIK. Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 102 prigovora na Odluku o imenovanju predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora od 27.09.2024. godine. Centralna izborna komisija BiH je donijela 54 Odluke kojom se prigovor odbija kao neosnovan, 42 Odluke kojom se prigovor odbacuje kao nedopušten i 6 Odluka kojima se sa liste uklanjaju imena kandidata.
475. **Postupci u rješavanju zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 164 preuranjenih zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića i donijela 164 Zaključaka kojima se zahtjevi odbacuju kao preuranjeni. Na Zaključke su uložene dvije žalbe, koje je Sud BiH odbio kao neosnovane. Nakon donošenja Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine, Centralnoj izbornoj komisiji BiH ukupno je podneseno 279 zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića. Centralna izborna komisija BiH, odlučujući po zahtjevima, donijela je 260 Odluka kojima se odbija zahtjev kao neosnovan, te 15 Zaključaka kojima se zahtjevi odbacuju kao neblagovremeni. Osim toga, Centralna izborna komisija BiH je donijela 6 Odluka kojima se odbija zahtjev kao neosnovan po prigovorima akreditovanih posmatrača. Na odluke i zaključke CIK BiH vezano za ponovno brojanje glasačkih listića izjavljeno je 57 žalbi Sudu BiH. Sud BiH je 55 žalbi odbio kao neosnovane, 1 odbacio kao neblagovremenu, a 1 odbacio kao nedopuštenu.
476. **Žalbe na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine** – Na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine broj: 05-1-07-1-3423-1/24 od 24.10.2024. godine kojom se utvrđuju i objavljuju rezultati Lokalnih izbora u BiH 2024. godine. Izjavljeno je 8 žalbi Sudu BiH, od kojih je Apelacioni odjel Suda BiH 5 odbio kao neosnovane, 1 odbacio kao neblagovremenu, a 2 odbacio kao nedopuštene.
477. **Zahtjevi za poništenje i ponavljanje izbora** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila ukupno 12 zahtjeva. Od toga je donijela 12 Zaključaka kojima se zahtjevi odbacuju kao nedopušteni. Na Zaključke su izjavljene 4 žalbe Sudu BiH, od kojih je Apelacioni odjel Suda BiH 2 odbio kao neosnovane, 1 odbacio kao neblagovremenu, a 1 žalbu uvažio, poništio se Zaključak Centralne izborne komisije BiH i predmet vratio na ponovni postupak. Centralna izborna komisija BiH u ponovnom postupku opet je zahtjev odbacila kao nedopušten.

478. **Postupci potvrđivanja rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine** – Na 100. sjednici održanoj 05.11.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku broj 05-1-07-1-3497-1/22 od 05.11.2024. godine o potvrđivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine za sve nivoe vlasti. Na ovu Odluku uložene su 4 žalbe, koje je Sud BiH odbacio kao nedopuštene.
479. **Apelacije/zahtjevi podneseni Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine** – Ustavnom sudu BiH, u izvještajnom periodu, podneseno je 9 apelacija:
1. **PROJEKTANTSKI ZAVOD "TRASER" d.d. U MJESOVITOJ SVOJINI SA POTPUNOM ODGOVORNOŠĆU, AP-599/22 OD 16.01.2024. g.** Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 U 040372 21 U od 26.10.2021. g., kojim se odbija žalba protiv Zaključka Centralne izborne komisije BiH, kojim se smatra da zahtjev za pristup informacijama nije ni podnesen, te protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 U 040372 21 Uvp od 15.12.2021. g., kojim se zahtjev apelanta za vanredno preispitivanje sudske odluke odbija – **Nije riješeno.**
 2. **SDS, AP-2540/22 OD 18.06.2024.,** Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048216 24 iŽ od 07.06.2024., kojim se odbija žalba apelantice na Odluku Centralne izborne komisije BiH kojom im je odbijena prijava za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2024. g. Ustavni sud BiH Odluka od 27.06.2024.godine o privremenoj mjeri – usvaja se zahtjev SDS za donošenje privremene mjere, nalaže se Centralnoj izbornoj komisiji BiH da ovjeri učešće SDS na Lokalnim izborima 2024. g. uz garantovanje svih pratećih prava.
Ustavni sud BiH, Odluka od 19.09.2024. g. usvaja se apelacija, ukida se Rješenje Suda BiH i predmet vraća Sudu BiH koji je dužan po hitnom postupku donijeti nove Odluke i da u roku od tri mjeseca obavijesti Ustavni sud BiH o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove Odluke.
- Naime, Odlukom CIK BiH, broj: 05-1-07-3-398/24 od 31.05.2024. godine, odbijena je prijava političke stranke Srpska demokratska stranka – SDS za ovjeru učešća na Lokalnim izborima 2024. godine, iz razloga što je uz prijavu za učešće na izborima dostavljen ugovor o otvaranju i vođenju platnog računa na ime generalnog sekretara stranke, kao fizičkog lica, a ne račun otvoren na ime političke stranke.
- Odlučujući po žalbi SDS-a na navedenu odluku, Sud BiH je rješenjem odbio žalbu cijeneći da prilikom dostave prijave za ovjeru nije dostavljen poseban račun za finansiranje stranke, a zaključivanje ugovora o komisionu s generalnim sekretarom stranke, ne može se smatrati da politička stranka ima svoj račun za finansiranje.
- Na odluku Suda BiH uložena je apelacija Ustavnom sudu BiH koji je odlukom od 27.06.2024. godine, usvojio zahtjev SDS-a za donošenjem privremene mjere i naložio CIK BiH da ovjeri učešće SDS-a na Lokalnim izborima 2024. godine do donošenja odluke po apelaciji, a odlukom od 19.09.2024. usvojio apelaciju SDS-a, ukinuo rješenje Suda BiH, te predmet vratio Sudu BiH da donese novu odluku. U odluci Ustavnog suda BiH se kao razlog usvajanja apelacije između ostalog navodi da se zabranom ovjere SDS-a za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine, ograničava njena politička aktivnost i pravo na slobodne izbore, da joj nije zabranjen rad, a da iz objektivnih razloga nije mogla dostaviti vlastiti račun u banci za potrebe učešća na Lokalnim izborima 2024. godine zbog sankcija Ureda za kontrolu strane imovine (OFAC) pri Ministarstvu finansija SAD-a, a da se

finansijska kontrola rada stranke može ostvariti i kontrolom otvorenog računa na ime generalnog sekretara stranke.

Sud BiH je rješenjem od 25.09.2024. godine, a postupajući po odluci Ustavnog suda BiH, usvojio žalbu SDS-a, poništio rješenje Centralne izborne komisije BiH od 31.05.2024. godine, i predmet vratilo CIK BiH na ponovno odlučivanje donošenja odluke.

Odmah nakon što je Ustavni sud BiH odlukom o privremenoj mjeri od 27.06.2024. godine naložio ovjeru učešća SDS-a na Lokalnim izborima 2024. godine, CIK BiH je donio Odluku od 25.07.2024. godine, kojom je ovjerena prijava SDS za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine

3. Snježana Novaković Bursać, AP-3115/24 OD 22.07.2024., Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048560 24 iŽ od 11.07.2024. godine, Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048242 24 iŽ od 19.06.2024. g, Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048789 24 iŽ od 18.04.2024., Odluke Centralne izborne komisija BiH o izmjeni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamantarne skupštine BiH (DN PSBiH) iz Republike Srpske 8RS), Odluke Centralne izborne komisija BiH, br: 05-1-07-1-998-1/24 od 04.07.2024. i 05-1-07-1-4815/22 – **Nije riješeno.**
4. SNSD, AP-3179/24 OD 22.07.2024., Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048560 24 iŽ od 11.07.2024. Rješenja Suda BiH br. S1 3 iŽ 048242 24 iŽ od 19.06.2024. g, Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048789 24 iŽ od 18.04.2024. g., Odluke Centralne izborne komisije BiH o izmjeni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda PSBiH iz RS, Odluke Centralne izborne komisije BiH, br: 05-1-07-1-998-1/24 od 04.07.2024.g i 05-1-07-1-4815/22 – **Nije riješeno.**
5. DENIS ZVIZDIĆ, U-12/24 od 17.07.2024., Zahtjev za ocjenu ustavnosti Izbornog zakona RS – **Nije riješeno.**
6. JEDNA ČETVRTINA DELEGATA U DOMU NARODA PS BIH U-15/24 od 30.07.2024.G Zahtjev za ocjenu usklađenosti sa Ustavom BiH pojedinih odredbi člana 9, 13, 29, 101, 102, 105, 117, 121, 241 Izbornog zakona RS – **Nije riješeno.**
7. JEDNA ČETVRTINA DELEGATA U DOMU NARODA PS BIH U-13/24 od 30.07.2024. Zahtjev za ocjenu usklađenosti sa Ustavom BiH Zakonom o referendumu i građanskoj inicijativi RS – **Nije riješeno.**
8. BOSS-Bosanska stranka-Mirnes Ajanović, AP-3506/24 OD 26.08.2024., Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048726 24 iŽ od 01.08.2024., na Odluku Centralne izborne komisije BiH br: 05-1-07-5-833/24, zbog povrede osnovnih ljudskih prava i sloboda, prava na pravično suđenje i prava na imovinu zbog izrečene kazne i zabrane kritike vlasti – Ustavni sud BiH Odluka od 23.01.2025. g. – Apelacija se odbacuje kao nedopuštena.
9. SNSD, AP-3647/24 OD 09.09.2024., Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048558 24 iŽ od 11.07.2024., na Odluku Centralne izborne komisije BiH br: 05-1-07-1-998-1/24 o utvrđivanju rezultata dodjele mandata putem žrijebanja za jednog delegata u Dom naroda PS BiH iz Narodne skupštine RS – **Nije riješeno.**

480. **Odgodeni izbori u osnovnim izbornim jedinicama Konjic, Kreševo, Kiseljak i Fojnica** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 4 prigovora u vezi sa kršenjem izborne šutnje u OIJ Fojnica. Postupajući po tome, Centralna izborna

komisija BiH je donijela 4 Zaključka kojima se prigovori odbacuju kao nedopušteni.

Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 7 prigovora **zbog povreda na biračkim mjestima** i to 5 u IJ Konjic, 1 u IJ Trnovo i 1 u IJ Fojnica. Svih 7 prigovora je dostavljeno na nadležnost OIK-ma.

481. **Odgođeni izbori u osnovnoj izbornoj jedinici Jablanica** – Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 2 prigovora **u vezi sa izbornom šutnjom**. Za jedan je upućen odgovor podnosiocu, a jedan predmet je u radu (05-1-07-5-2683/24).

Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 1 prigovor zbog **Zloupotrebe resursa**, koji je Odlukom odbio kao neosnovan. Na Odluku je uložena žalba koji je Sud BiH odbacio kao nedopuštenu.

Centralna izborna komisija BiH je zaprimila 1 prigovor koji se odnosi na **Obećavanje novčane nagrade**, koji je proslijeđen OIK Jablanica na nadležnost.

482. **Odluka u vezi sa izborom delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske (Opći izbori 2022. godine)**

Ustavni sud BiH je odlučujući po apelaciji Partije demokratskog progresa – PDP, odlukom AP-81/23 od 21.03.2024. godine, djelimično usvojio apelaciju, ukinuo rješenja Suda BiH od 04.01.2023.godine i od 11.01.2023. godine, a predmet vratio Sudu BiH na ponovno odlučivanje. Sud BiH je dana 19.04.2024.godine, dostavio Centralnoj izbornoj komisiji BiH rješenje od 18.04.2024.godine, kojim se žalba političke partije Partija demokratskog progresa uvažava, poništava odluka Centralne izborne komisije BiH i predmet vraća na ponovni postupak. Imajući u vidu stavove suda, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o utvrđivanju rezultata posrednih izbora u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, broj: 05-1-07-1-4815/22 od 30.05.2024. godine. Nakon pravosnažnosti predmetne odluke donesen je Zaključak o provođenju postupka žrijebanja za dodjelu mandata delegate u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske iz reda srpskog naroda, od 27.06.2024. godine, a žrijebanje je obavljeno 01.07.2024. godine, nakon čega je donesena Odluka o izmjeni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske, u skladu sa žrijebanjem.

483. **Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u vezi sa primjenom Zakona o finansiranju političkih stranaka** – Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, novčano sankcionisala 67 političkih stranaka zbog kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka. Na navedene odluke izjavljeno je ukupno 20 žalbi, od kojih je Apelacioni odjel Suda BiH 19 žalbi odbio kao neosnovane. Centralna izborna komisija BiH je 1 žalbu uvažila i obustavila postupak. Centralna izborna komisija BiH je donijela i 19 Odluka o izricanju administrativne mjere radi kršenja odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka, te 6 Zaključaka o obustavi postupka. Na navedene odluke izjavljene su 2 žalbe, od kojih je Apelacioni odjel Suda BiH obje žalbe odbio kao neosnovane.

484. **Zastupnička pitanja** – Centralna izborna komisija BiH je u izvještajnom periodu zaprimila ukupno 8 zastupničkih pitanja, na koje je odgovoreno u zakonom propisanom roku. Zastupnička pitanja su postavili Edin Ramić, Šerif Špago, Mia

Karamehić-Abazović, Šemsudin Mehmedović, Rejhana Dervišević i Saša Magazinović.

3. Finansijske aktivnosti

485. Redovne aktivnosti CIKBiH u oblasti materijalno-finansijskih poslova u periodu januar–decembar 2024. godine uključuju: vođenje poslovnih knjiga: glavne knjige i dnevnika (redovnog budžeta, programa posebne namjene Lokalni izbori 2024. godine i pomoćnih knjiga (knjiga osnovnih sredstva, sitnog inventara i materijala u skladištu, knjiga putnih naloga, evidencije prihoda, evidencije reprezentacije, evidencije usluga fiksnih i usluga mobilnih telefona i dr.), praćenje izvršenja budžeta, vođenje blagajničkog poslovanja; obračuni i isplate plata i naknada, refundacija po osnovu bolovanja; izrade izvještaja nadležnim organima poreske uprave (specifikacije obračuna poreza i doprinosa, MIP, MOP, GOP i GIP 1022 obrasci) fondovima, CIKBiH i sl.).

3.1. Budžet Centralne izborne komisije BiH za 2024. godinu

486. U skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza za 2024. godinu⁹⁹ Centralnoj izbornoj komisiji BiH je odobren ukupan budžet u iznosu od 15.877.000,00 KM od čega za neposrednu potrošnju iznos od 4.286.000,00 KM a za održavanje Lokalnih izbora 2024. godine iznos od 11.591.000,00 KM.

487. Ukupni troškovi organizacije i održavanja Lokalnih izbora 2024. godine koji su finansirani iz budžeta dodijeljenog Centralnoj izbornoj komisiji BiH iznose 6.441.919,75 KM. Troškove naknada članova općinskih/gradskih izbornih komisija i biračkih odbora su snosile lokalne zajednice, a značajan dio aktivnosti su finansirale donatorske organizacije.

488. U tabeli u nastavku prezentovana je struktura naloga u toku 2024. godine.

Tabela 31. Struktura naloga u toku 2024. godine

	Nalozi za knjiženje	Računi	Izvještaj o plaćenim računima	Nalozi za plaćanje (blagajna)	Prijave dobavljača /vanjskih saradnika	Ugovori o djelu	Komisije
Neposredna potrošnja	190	609	315	125	30	3	8
PPN: Lokalni izbori 2024.	93	260	158	65	1127	1227	-
UKUPNO	283	875	473	190	1157	1230	8

⁹⁹ “Službeni glasnik BiH”, broj 50/24.

489. Pored redovnih aktivnosti realizovani su i drugi značajni poslovi, kako slijedi:

- a. završne radnje popisa/inventarisanja na dan 31.12.2023. godine, priprema elaborata o popisu/inventarisanju na dan 31.12.2023. godine,
 - b. izrada Godišnjeg finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za period 01.01–31.12.2023. godine u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH¹⁰⁰,
 - c. Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu, koji je sačinjen na obrascu prema Odluci Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine o objavljivanju forme i sadržaja Godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu i u skladu sa Uputstvom za izradu godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine.
 - d. Izrada operativnih/dinamičkih planova Centralne izborne komisije BiH u skladu sa instrukcijama o sačinjavanju operativnih/dinamičkih planova budžetskih korisnika u skladu sa: Instrukcijom o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine za period januar–mart 2024. godine (broj 05-16-2-9002-1/23 od 28.12.2023. godine); Instrukcijom o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine za period april–juni 2024. godine (broj 05-02-2-2499-1/24 od 26.03.2024. godine), Instrukcijom o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine za period juli–septembar 2024. godine (broj 05-02-2-4285-1/24 od 25.06.2024. godine).
- a) Aktivnosti na osiguranju sredstva za provođenje Lokalnih izbora 2024. godine:
- Zahtjev za otvaranje programa posebnih namjena Lokalni izbori 2024. godine u skladu sa usvojenim Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza za 2024. godinu¹⁰¹, gdje su odobrena sredstva za finansiranje Lokalnih izbora 2024. godine u iznosu od 11.591.000,00KM.
 - Priprema Operativnog plana za program posebnih namjena Lokalni izbori 2024. godine.
- a) Izrada akata obavezujućih po Zakonu o finansiranju institucija BiH i Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2024. godinu:
- Izrada operativnih/dinamičkih planova Centralne izborne komisije BiH u skladu sa instrukcijama o sačinjavanju operativnih/dinamičkih planova za period januar–decembar 2024. godine,
 - Namjenska struktura programa posebne namjene – Lokalni izbori 2024. godine,
 - Namjenska struktura kapitalnih izdataka za 2024. godinu.

¹⁰⁰ “Službeni glasnik BiH” br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13 i 38/22.

¹⁰¹ “Službeni glasnik BiH”, broj 50/24.

- b) U skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH¹⁰² izrada i dostava Ministarstvu finansija i trezora BiH:
- 1) Tromjesečnog finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za period 01.01–31.03.2024. godine – Instrukcija broj: 05-02-2-2584-1/24 od 02.04.2024. godine,
 - 2) Polugodišnjeg finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za period 01.01–30.06.2024. godine – Instrukcija broj: 05-02-2-4381-2/24 od 01.07.2024. godine,
 - 3) Devetomjesečnog finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za period 01.01–30.09.2024. godine – Instrukcija broj: 05-02-2-6100-1/24 od 02.10.2024. godine,
 - 4) Kvartalni izvještaji dinamike zapošljavanja,
 - 5) Pripremne radnje popisa/ inventarisanja na dan 31.12.2024. godine i pripremne radnje za izradu Godišnjeg finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta za 2024. godinu.
- c) Tabele prioriteta Dokumenta okvirnog budžeta za period od 2025. do 2027. godine u skladu sa Instrukcijom za budžetske korisnike br. 1 (priprema Dokumenta okvirnog budžeta za period od 2025. do 2027. godine), broj: 05-16-2-966-1/24 od 30.01.2024. godine,
- d) Izrada i dostava Ministarstvu finansija i trezora BiH projekcije budžeta Centralne izborne komisije BiH za 2025. godinu, zahtjev za dodjelu sredstava iz budžeta za 2025. godinu u skladu sa Instrukcijom za budžetske korisnike Ministarstva finansija i trezora BiH br. 2 Instrukcijom sa uputstvima za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstva iz budžeta za 2025. godinu (projekcija budžeta za 2025. godinu), broj: 05-16-2-4773-1/24 od 19.07.2024. godine,
- e) Izrada Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2025–2027. godina¹⁰³,
- f) Praćenje troškova reprezentacije i troškova telefonskih usluga i kvartalno izvještavanje,
- g) Praćenje naplate prihoda od kazni koje izriče CIK BiH, kao i taksi za učešće na izborima i izvještavanje o njima,
- h) Aktivnosti na rješavanju skladišnog prostora,
- i) Rad sa internom i eksternom revizijom.

¹⁰² “Službeni glasnik“, br. 25/15 i 91/17.

¹⁰³ “Akt CIK BiH“, broj 07-1-02-2-1921-1/24.

3.2. Logističko-operativne aktivnosti i personalne aktivnosti

3.2.1. Opće informacije i normativi

490. U periodu januar–decembar 2024. godine CIKBiH je realizovao značajne logističke poslove, redovne nabavke potrebne za redovno izvršavanje poslova iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, te nabavke potrebne za provođenje Lokalnih izbora 2024. godine.
491. Nabavke provedene tokom 2024. godine su bile predviđene Privremenim Planom nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za period januar–mart 2024. godine, broj: 07-2-16-3-78-1/24 od 25.01.2024. godine, Privremenim planom nabavki za 2024. godinu, broj: 07-2-16-3-78-2/24 od 04.04.2024. godine, Odlukom o izmijeni i dopuni Plana nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2024. godinu, broj: 07-2-16-3-78-3/24 od 09.05.2024. godine, Odlukom o izmjenama Privremenog Plana nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2024. godinu, broj: 07-2-16-3-78-4/24 od 30.05.2024. godine, Odlukom o dopuni Privremenog Plana nabavki za 2024. godinu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-5/24 od 06.06.2024. godine, Odlukom o izmjeni i dopunama Privremenog Plana nabavki za 2024. godinu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-6/24 od 19.06.2024. godine, Odlukom o izmjenama i dopunama Privremenog Plana nabavki za 2024. godinu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-7/24 od 25.07.2024. godine, Planom nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za period juli–decembar 2024. godine, broj: 07-2-16-3-78-8/24 od 08.08.2024. godine, Odlukom o izmjenama Privremenog Plana nabavki za 2024. godinu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-9/24 od 16.08.2024. godine, Posebnom Odlukom o dopuni Privremenog Plana nabavki za 2024. godinu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-10/24 od 06.09.2024. godine, Odlukom o izmjeni i dopuni Privremenog Plana nabavki za 2024. godinu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-11/24 od 10.09.2024. godine, Odlukom o dopunama Privremenog Plana nabavki za 2024. godinu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-12/24 od 19.09.2024. godine, Odlukom o dopuni Privremenog Plana nabavki za 2024. godinu Centralne izborne komisije, broj: 07-2-16-3-78-13/24 od 27.09.2024. godine, Odlukom o izmjeni i dopuni Privremenog Plana nabavki za 2024. godinu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-14/24 od 17.10.2024. godine, Odlukom o izmjeni i dopuni privremenog plana nabavki Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-14/24 od 17.10.2024. godine.
492. Pravni okvir za provođenje postupaka javnih nabavki čine sljedeći zakoni i propisi u skladu sa kojim je Centralna izborna komisija BiH izvršila nabavke: Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine¹⁰⁴, Uputstvo za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda¹⁰⁵, Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i

¹⁰⁴ “Službeni glasnik BiH“, broj 39/14 i 59/22.

¹⁰⁵ “Službeni glasnik BiH“, br. 90/14 i 20/15.

Hercegovine¹⁰⁶, Instrukcija Vijeća ministara BiH o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine za period januar–mart 2023. godine, broj: 05-16-2-9002-1/23 od 28.12.2023. godine, Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2024. godinu¹⁰⁷, Pravilnik o uspostavljanju i radu komisije za javne nabavke¹⁰⁸, svi podzakonski akti doneseni od strane Vijeća ministara BiH i Agencije za javne nabavke, Zakon o obligacionim odnosima¹⁰⁹, Zakon o zakupu poslovnih zgrada i prostorija¹¹⁰, Zakon o građenju¹¹¹, Posebne uzanse o građenju¹¹², Pravilnik o javnim nabavkama Centralne izborne komisije BiH¹¹³ i drugi zakoni i propisi.

493. S Agencijom za javne nabavke i Pravobranilaštvom Bosne i Hercegovine, kao kontrolnim i koordinacionim organima za oblast javnih nabavki, stalno je kontaktirano, razmjenjivana pisana komunikacija i praćena realizacija zakonskih odredaba kojima se reguliše oblast javnih nabavki. Sve ostvarene nabavke i provedeni postupci kvalitetno su dokumentovani uz pribavljanje i evidentiranje potrebnih mišljenja, informativnih ponuda, saglasnosti, komisijskih zapisnika i druge potrebne dokumentacije. Postupak nabavke čija je vrijednost bila procijenjena na iznos veći od 6.000,00 KM provodile su komisije za javne nabavke koje su imenovane odlukom Centralne izborne komisije BiH (rad ovih komisija je regulisan Pravilnikom o načinu glasanja i odlučivanja Komisije za javne nabavke Centralne izborne komisije BiH¹¹⁴). Komisija donosi Poslovnik Komisije za javnu nabavku.

3.2.2. Javne nabavke

494. U izvještajnom periodu provedeno je ukupno 334 postupaka, od čega 18 otvorenih postupka, 10 konkurentskih postupaka, 2 pregovaračka postupka bez objave obavještenja o nabavci i 304 direktna sporazuma.
495. **Redovne godišnje nabavke provedene u 2024. godini su uključivale:** nabavka oglašavanja – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, nabavka papira – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, nabavka tonera za kopir i faks aparate – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, nabavka usluga razvoja novih modula informacionog sistema – otvoreni postupak, nabavka zakupa licenci za serversku i backup opremu, lot 1-otvoreni postupak, nabavka zakupa licenci za serversku i backup opremu, lot 2-dell infrastruktura – otvoreni postupak, nabavka podrške za Wmware Cloud foundation, otvoreni postupak, nabavka tehničke podrške u održavanju informacionog sistema, otvoreni postupak, nabavka tehničke podrške za mrežnu opremu (4 lota), otvoreni postupak, nabavka fortigate

¹⁰⁶ “Službeni glasnik BiH“ br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14.

¹⁰⁷ “Službeni glasnik BiH“, broj 50/24 od 23.07.2024.

¹⁰⁸ “Službeni glasnik BiH“, br. 103/14 i 49/23.

¹⁰⁹ “Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85 i 57/89, “Službeni list RBiH“, br. 2/92, 13/93 i 13/94.

¹¹⁰ “Sl. list SRBiH“, br. 33/1977, 30/1990 i 7/1992 i “Sl. list RBiH“, br. 3/1993 - dr. Uredba.

¹¹¹ “Službene novine Federacije BiH“, broj 55/02.

¹¹² “Službeni list SFRJ“, broj 18/77.

¹¹³ Akt CIK BiH, broj 07-2-02-2-846-1/23 od 20.07.2023. godine.

UTP licenci, otvoreni postupak, nabavka računarske opreme (LOT1) – otvoreni postupak, nabavka elektronske opreme (LOT2) – otvoreni postupak, nabavka službenog motornog vozila – otvoreni postupak, nabavka usluga izdavanja aviokarata – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, nabavka usluga lektorisanja teksta na tri jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, nabavka usluga interneta, konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na period do 2 godine, nabavka usluga održavanja informacionog sistema CIK BiH, konkurentski zahtjev, nabavka usluga pretplate na Microsoft platformu, lot 1, konkurentski zahtjev, nabavka usluga pretplate na Microsoft platformu, lot 2 – Dev express asp.net, konkurentski zahtjev, nabavka adobe softvera-licenci, konkurentski zahtjev, nabavka kancelarijskog namještaja – konkurentski zahtjev.

496. **Javne nabavke za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2024. godine su uključivale:** Nabavka kancelarijskog materijala za biračka mjesta (BM) – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, Nabavka štambilja za biračka mjesta – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, Nabavka ambalažnog materijala (pvc vreće), otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, Nabavka ambalažnog materijala (kartonske kutije), otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, Štampanje i pakovanje izbornog materijala, (5 lotova), otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, Zakup kompjuterske opreme (računarska i elektronska oprema), (2 lota), otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, Nabavka izrade videospota i audiodžingla, (2 lota), konkurentski zahtjev, Nabavka štampanja i pakovanja glasačkih listića, pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci, zaključen okvirni sporazum na period do 2 godine, Nabavka poštanske dostave izbornog materijala, pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci, zaključen okvirni sporazum na period do 1 godine, Nabavka bar kod skenera, konkurentski postupak.

Nabavka usluga transporta glasačkog materijala je nakon odluke Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine, a nakon dvije žalbe na tendersku dokumentaciju kojim je usvojena žalba ponuđača poništena. Zbog prekratkih vremenskih rokova nije bilo moguće provesti novu javnu nabavku. Prevoz osjetljivog izbornog materijala izvršen je uz pomoć Ministarstva odbrane BiH.

497. **Nabavke provedene putem direktnog sporazuma:** Nabavka usluga održavanja softvera i hardvera za skladišnu evidenciju, Nabavka usluga registracije i osiguranja motornih vozila, Nabavka usluga servisiranja razvodnih ormara, Nabavka usluga montaže i demontaže pregradnih zidova u Glavnom centru za brojanje, Nabavka usisivača, Nabavka usluga servisa toplotne pumpe u sali Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH, Nabavka usluga rekonfiguracije mrežne infrastrukture, Nabavka optika za žrijebanje, Nabavka usluga interneta, Nabavka klima-uređaja, Nabavka usluga održavanja elektroinstalacija u zakupljenom prostoru u “Zetri“, Nabavka zakupa motornog vozila, Nabavka usluga press clippinga, Nabavka usluga servisiranja rashladnih mašina, klima sistema i klima-uređaja, Nabavka usluga snimanja montaže i presnimavanja TV-telopa “Upis birača u Centralni birački spisak koji žive izvan

Bosne i Hercegovine“ i “Upis birača u Centralni birački spisak koji imaju status raseljene osobe“ za Lokalne izbore 2024. godine, Nabavka usluga štampanja izvoda iz Privremenog biračkog spiska za Lokalne izbore 2024. godine, Nabavka usluga montaže i demontaže privremene računarske mreže u zakupljenom prostoru u „Zetri“ radi prilagođavanja namjeni za Glavni centar za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine, Nabavka usluga lektorisanja teksta.

498. Ostale nabavke koje su realizovane primjenom postupka direktnog sporazuma su: usluge servisiranja i tekućeg održavanja opreme, nabavka sitnog inventara; usluge medija (pretplate i oglašavanja oglasa za zapošljavanje u dnevnoj štampi); kupovina putarine ACC taga i ostale nabavke jer je vrijednost nabavke bila manja od 6.000,00 KM, dok je nabavka kancelarijskog i administrativnog materijala vršena zaključivanjem pojedinačnih ugovora na osnovu zaključenih okvirnih sporazuma.

3.2.2. Redovne operativne aktivnosti

499. Redovne operativne aktivnosti obuhvatile su i personalne poslove i zapošljavanje državnih službenika i zaposlenika, odnosno obradu podataka za sve službenike i zaposlenike koji su bili zaposleni u prethodnoj godini u Centralnoj izbornoj komisiji BiH (broj radnih sati provedenih na poslu; broj sati provedenih na bolovanju, godišnjem odmoru, porodijskom odsustvu itd.; pregled plaćenih doprinosa i poreza iz plate i na platu).

500. Personalni poslovi u 2024. godini realizovani su kroz sljedeće aktivnosti:

- Priprema podataka za mjesečne i godišnji izvještaj Zavodu za statistiku.
- Kontinuirana prijava novih zaposlenika i državnih službenika tokom cijele godine u porezne uprave, slanje upita i odgovora na upite Agenciji za državnu službu BiH, dostavljanje odjelu za MFP podataka o zaposlenim i sve promjene koje su značajne za obračun plate, kao i pripremanje zbirnih radnih lista iz svih organizacionih jedinica radi obračuna plata,
- Izvršena je i kompletna procedura zapošljavanja i popuna radnih mjesta na određeno vrijeme,
- Redovne mjesečne aktivnosti vezane za obračun plata i kompletiranje zbirnih radnih lista.
- Evidentiranje i popis akata svih primljenih poziva za seminare zaprimljenih u instituciji,
- Praćenje troškova telefonskih usluga mobilnih i fiksnih telefona, kao i kucanje rješenja za sva prekoračenja godišnjeg iznosa troškova telefonskih usluga,
- Aktivnosti u vezi sa izradom ugovora o djelu o angažovanju izvršilaca radi izvršenja poslova u vezi provođenja prijevremenih izbora i izvršenja poslova iz nadležnosti Glavnog centra za brojanje uspostavljenog za provođenje Lokalnih izbora 2024. godine,
- Izrada rješenja za godišnje odmore, za plaćena odsustva, za naknade za slučaj ostvarivanja prava na naknadu u slučaju teške povrede na radu zaposlenog, teške bolesti i invalidnosti zaposlenog ili člana njegove uže porodice i smrti

- člana uže porodice zaposlenog, rješenja o napredovanju državnih službenika i zaposlenika u viši platni razred, potvrde o radnom iskustvu i drugih akata,
- Poslovi vezani za obračun plata i kompletiranje radnih lista zaposlenika na određeno vrijeme za sve sektore Centralne izborne komisije BiH kao i obračunavanje svih ugovora o djelu računajući i Glavni centar za brojanje;
- Poslovi vezani za dodatno osoblje u pojedinim sektorima Sekretarijata CIK BiH i u Skladištu Centralne izborne komisije BiH za vrijeme održavanja i Lokalnih izbora, uključujući i obračun za ugovore od djelu,
- Poslovi vezani za prijave novih zaposlenika na poresku upravu.

3.2.3. Aktivnosti iz oblasti rada i radnih odnosa

501. U 2024. godini internim oglasom je unaprijeđeno pet državnih službenika, na pozicije: 1. šef Odsjeka za operativne i zajedničke poslove, 2. šef Odsjeka za poslove informisanja, međunarodne saradnje i protokola, 3. šef Odsjeka za poslove upravnog rješavanja, 4. šef Odsjeka za predrevizorske i administrativne poslove i 5. stručni savjetnik za normativno-pravne poslove.
502. Javnim oglasom koji je provela Agencija za državnu službu BiH zaposlen je jedan državni službenik na poziciji Stručni savjetnik za upis birača u Centralni birački spisak.
503. Zbog odlaska u penziju radni odnos je prestao za dva uposlenika Sekretarijata CIK BiH: jednom državnom službeniku na poziciji šef Odsjeka za operativne i zajedničke poslove i jednom zaposleniku na poziciji: referent za administrativne i tehničke poslove.
504. U izvještajnom periodu izvršen je prijem 3 zaposlenika u radni odnos na neodređeno vrijeme na poslove: 1. referent za tehničko provođenje i analizu izbora, 2. referent za prijem i otpremu pošte i 3. koordinator za rad sa izbornim komisijama.
505. Izvršen je prijem 24 zaposlenika na određeno vrijeme u skladu sa Pravilnikom o načinu i trajanju angažovanja dodatnog osoblja za pripremu i provođenje Lokalnih izbora 2024. godine¹¹⁵.
506. Za potrebe provođenja Lokalnih izbora angažovano je 1.168 lica po osnovu ugovora o djelu: 507 ugovora za operatere koji su radili na provedbi pilot-projekata na Lokalnim izborima 2024. godine; 325 ugovora za instruktore za obuku kandidata za predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora za svaku izbornu jedinicu u BiH; 336 ostalih ugovora za provođenje Lokalnih izbora 2024 godine uključujući osoblje angažovano u Gavnom centru za brojanje.

¹¹⁵ Akt, broj 07-2-02-2-469-2/24 od 09.04.2024.

507. Prvi put se desilo da je Centralna izborna komisija BiH imala problem sa popunjavanjem pozicija u Glavnom centru za brojanje, što je utjecalo na manje trošenje planiranih sredstava za edukaciju.
508. U izvještajnom periodu nije bilo disciplinskih postupaka protiv zaposlenika i državnih službenika.
509. Procedure prijema državnih službenika putem Javnog oglasa koji provodi Agencija za državnu službu BiH koje su u toku i nisu okončane do kraja 2024. godine se odnose na radna mjesta državnih službenika: Stručni savjetnik za razvoj aplikacija i baza podataka, Viši stručni saradnik za poslove upravnog rješavanja, Stručni savjetnik za softver inženjering, Stručni saradnik za analizu i održavanje baza podataka i lektor.

3.2.5. Aktivnosti koje se odnose na protokol

510. Redovne aktivnosti su i poslovi prijema, razvrstavanja, dostavljanja pošte na signiranje, zavođenje, otprema i arhiviranje dokumentacije i korespondencije predmeta (upis, sređivanje i čuvanje dokumenata koji se arhiviraju), vođenje evidencije pečata Centralne izborne komisije BiH i kurirski poslovi.
511. Aktivnosti u izvještajnom periodu su uključivale i poslove vođenja skladišne kartoteke i druge odgovarajuće evidencije, skupljanje papira za reciklažu i reciklaža istog i izlaz osnovnih sredstava iz magacina i drugog materijala, slaganje arhivske građe.
512. U periodu januar–decembar 2024. godine na protokolu u pisarnici u djelovodnik predmeta i akata, zaključen na kraju 2024. godine, a koji se vodi u elektronskom obliku, zavedeno je 3.731 predmet; u upisnik prvostepenih predmeta upravnog postupka su zavedena 3.013 predmeta; u upisnik drugostepenih predmeta upravnog postupka je zaveden 93 predmeta; u djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu vršeno je zavođenje akata, te je vršeno zavođenje akata u interne knjige organizacionih jedinica Sekretarijata.

3.2.6. Aktivnosti koje se odnose na poslove u skladištu Centralne izborne komisije BiH

513. Skladište Centralne izborne komisije BiH nalazi se na posebnoj lokaciji, na adresi Kasindolskog bataljona broj 14 u Istočnom Sarajevu. U redovnom radu skladište služi za smještaj zaliha izbornog materijala, opreme i inventara, redovne arhive, izborne dokumentacije i iskorištenog glasačkog materijala sa prethodnih izbora koji se čuvaju u skladu sa odobrenom listom kategorija registratorske građe sa rokovima čuvanja i odlukama koje donosi Centralna izborna komisija BiH.
514. U skladu sa ugovorom o otkupu i uništenju bezvrijedne registraturne građe zaključenim sa “Eko sirovina“ d.o.o. Tuzla izvršeno je preuzimanje i

uništavanje dijela bezvrijedne registraturne građe, koje je završeno dana 17.07.2024. godine.

515. U 2024. godini u skladištu Centralne izborne komisije BiH, pored redovnih aktivnosti, obavljane su dodatne aktivnosti i to: priprema i organizovanje Lokalnih izbora 2024. godine; prijem i kontrola kancelarijskog materijala; prijem i kontrola obrazaca za biračka mjesta; prijem i kontrola glasačkih listića koji su distribuirani iz štamparije u skladište; distribucija materijala za izborne komisije i povrat i uskladištenje kompletnog materijala u skladištu iz kojeg je distribuiran izborni materijal u Glavni centar za brojanje gdje se vršilo brojanje neprebrojanih glasačkih listića.

3.2.6.1. Aktivnosti na rješavanju trajnog smještaja skladišta Centralne izborne komisija BiH

516. U 2024. godini su nastavljene aktivnosti na rješavanju pitanja osiguranja trajnog smještaja skladišta izbornog materijala i opreme. Centralna izborna komisija BiH je sačinila *Informaciju o trajnom rješavanju skladišnog prostora za potrebe Centralne izborne komisije BiH s prijedlogom Zaključka*¹¹⁶ koja je nakon zaprimanja pozitivnog mišljenja iz Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH¹¹⁷ i Ministarstva finansija i trezora BiH¹¹⁸ 07.05.2024. godine upućena Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.
517. Predmetnu Informaciju Vijeće ministara BiH je usvojilo na 67. sjednici održanoj 20.01.2025. godine. Centralna izborna komisija BiH je zadužena da sačini idejni projekat objekta i procjenu finansijskih sredstava i rokova za završetak projekta; da Vijeću ministara BiH dostavi prijedlog odluke za predmetni projekat; te da izradi i dostavi radi razmatranja i odlučivanja prijedlog odluke o odobravanju višegodišnjeg projekta za predmetni projekat.¹¹⁹

4. Informatičko-tehnička podrška radu Centralne izborne komisije BiH

518. U 2024. godini aktivnosti u oblasti informatičko-tehničke podrške radu Centralne izborne komisije BiH su bile usmjerene na pripremu i provođenje Lokalnih izbora 2024. godine. Realizovane su sljedeće aktivnosti: održavanje aplikativnog softvera, izrada analiza statistika, razvoj novog aplikativnog softvera, održavanje sistemskog softvera, izrada dokumentacije, učešće u javim nabavkama, održavanje SQL servera, održavanje i razvoj Internet-stranice www.izbori.ba, održavanje korisničke opreme, održavanje LAN mreže i VOIP sistema, evidencija incidenata, aktivnosti po zahtjevu – izvještaji, aktivnosti po zahtjevu

¹¹⁶ Akt, broj 07-2-50-4-1008-20/21.

¹¹⁷ Akt, broj 03-02-4-1005-1/23 od 21.03.2024. godine.

¹¹⁸ Akt, broj 05-02-2-82/4/24 od 14.03.2024. godine.

¹¹⁹ Akt Vijeća ministara BiH, broj 05-07-1-26-20/25 od 24.01.2025. godine.

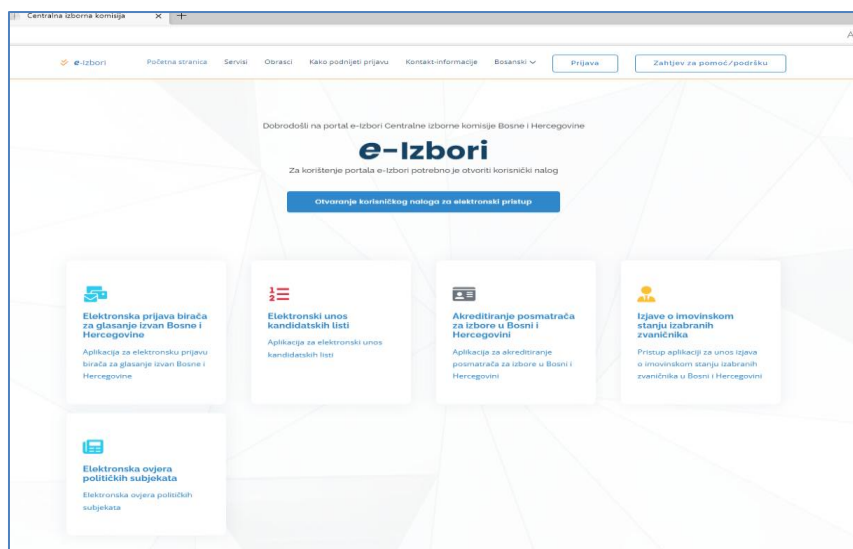
– hardver, Lokalni izbori 2024. godine, pilot-projekti i stručno usavršavanje IKT osoblja.

4.1. Održavanje aplikativnog softvera Centralne izborne komisije BiH

519. Održavanje korisničkog aplikativnog softvera je podrazumijevalo modifikaciju softverskog proizvoda nakon razvoja radi otklanjanja eventualnih grešaka u cilju poboljšanja performanse softvera ili druge attribute proizvoda.
520. Aktivnosti održavanja su podijeljene u četiri klase: **Adaptivna** – mijenjanje sistema da se nosi sa promjenama u okruženju softvera (DBMS, OS); **Perfektna** – implementacija novih ili izmijenjenih potreba korisnika koje se tiču funkcionalnog poboljšanja softvera; **Korektivna** – dijagnoze i ispravljanje grešaka, eventualno one koje pronađu korisnici i **Preventivna** – povećanje održavanja softvera i pouzdanosti kako bi se spriječili problemi u budućnosti.
521. U izvještajnom periodu neke od osnovnih intervencija na održavanju aplikativnog softvera su uključivale: izbornu aplikaciju Jedinostveni izborni informativni sistem (JIIS BiH), aplikaciju Centralni birački spisak, aplikaciju Imovinski kartoni, ER aplikaciju, OIK baze podataka, aplikaciju za upravljanje dokumentacijom (DMS), aplikaciju za žrijebanje političkih subjekata, aplikacija e-Izbori i portal e-Izbori.
522. Intervencije na portalu e-Izbori su uključivale sljedeće: otključano je 254 korisnika, dato je 168 uputa za dopunu dokumenata, prijava greške aplikacija 81, problem sa Iphone aparatima 24 i ostali problemi 201.

4.1.1. Razvoj novog aplikativnog softvera

523. Izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH iz 2024. godine (“Službeni glasnik BiH“, broj 24/24) Centralna izborna komisija BiH je dobila nove nadležnosti u izbornom procesu stoga je bilo neophodno omogućiti njihovu realizaciju putem on-line servisa. Uz pomoć Misije OSCE u BiH razvijen je set online aplikacija.
524. Razvoj novih i nadogradnja postojećih projekata se odnosi na solucije unutar platforme e-Izbori uključujući doradu i razvoj novih aplikacija: e-Administracija; e-PolitickiSubjekti; e-Kandidati; e-Predsjednici BO-Online prijava; e-Biračkiodbori i Aplikacija za skladište. Razvoj i nadogradnja podrazumijevaju kompletnu analizu, dizajn, implementaciju, testiranje i puštanje u rad u produkcijskom okruženju Centralne izborne komisije BiH.

Slika 13. Portal e-Izbori

Aplikacija e-PolitičkiSubjekti

525. Centralna izborna komisija BiH je za Lokalne izbore 2024. godine pripremila on-line portal e-Izbori čija je funkcija omogućiti učesnicima izbornog procesa jednostavniji pristup podacima i podnošenje prijava elektronskim putem. On-line portal e-Izbori – Modul politički subjekti je bio dostupan za podnošenje prijava na zvaničnoj internet-stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba od dana raspisivanja izbora pa do krajnjeg roka za podnošenje prijava.
526. Aplikativni softver je omogućio unos, obradu i provjeru podataka o političkom subjektu, preuzimanje/izradu odgovarajućih obrazaca za prijavu učešća na izborima – Obrazac za prikupljanje potpisa podrške i prijavni obrazac, i prilaganje dokumentacije u elektronskom formatu neophodne za prijavu političkog subjekta za učešće na izborima.
527. Osnovne funkcije koje sistem podržava su sljedeće: (search, update, add), pretraga postojeće evidencije političkih subjekata, upis novih političkih subjekata, promjena statusa političkog subjekta – automatska izmjena nakon obrade zahtjeva, izmjene podatka od strane korisnika, i kontrolu i odobrenje od strane obrađivača podnesenih zahtjeva političkog subjekata.
528. Osigurana je opcija “odabir pristupa” za generisanje različitih vrsta statistika i izvještaja iz ove evidencije (pregled ovjerenih/ neovjerenih političkih subjekata sa razlozima odbijanja, pregled političkih subjekata po nivoima ovjere, pregled nivoa koji sadrži ovjerene političke subjekte, ukupne sume broja ovjerenih političkih subjekata po nivou ovjere, odluke o ovjeri/odbijanju političkih subjekata za učešće na izborima, opći podaci o političkim subjektima).

OPĆE INFORMACIJE

Naziv političkog subjekta - glasački listić:

Broj transakcijskog računa:

Adresa: Mjesto:

PTT broj:

Telefon: Fax:

Email:

Jezik: ☒ Bosanski ☐ Srpski ☐ Hrvatski

Pismo: ☒ Latinica ☐ Cirilica

Izborne jedinice

Ažurirali ste izborne jedinice i nivoe vlasti. Spasite promjene!

Kod	Izborna jedinica	Načelnik	Opštinsko vijeće	Nacionalna manjina	Status
001	VELIKA KLADUŠA	☐	☐		
002	CAZIN	☐	☐		
003	BIHAĆ	☒	☐		
004	BOSANSKA KRUPA	☐	☐	☐	
005	BUŽIM	☐	☒		
006	KRUPA NA UNI	☒	☐		
007	NOVI GRAD	☐	☐	☐	
008	KOZARSKA DUBICA	☐	☐		

Slika 14. Aplikacija e-PolitičkiSubjekti

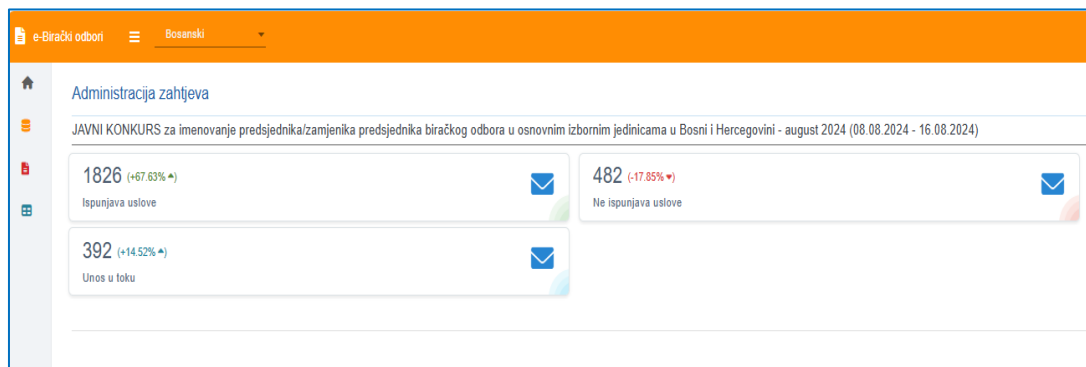
Aplikacija e-Kandidati

529. Za potrebe podnošenja kandidatskih listi za Lokalne izbore 2024. godine izvršena je prilagodba aplikacije e-Kandidati koja je razvijena za potrebe Općih izbora 2022. godine. Za potrebe lokalnih izbora je potrebno kroz sve kontrolere i view-ove implementirati i izbornu utrku (Race) pored šifre nivoa (levelCode), što je predstavljalo visoki prioritet.
530. Pored nacionalne pripadnosti dodatno je razvijen odabir kategorije nacionalne manjine, te prerađeni svi obrasci, izvještaji za validne i nevalidne kandidatske liste, forme za obavještenja o nedostacima kao i odluke o ovjeri i odbijanju kandidatskih listi. Implementirana je autentifikacija korisnika u okviru projekta e-Kandidati.

Aplikacija e-Predsjednici biračkih odbora-Online prijava

531. Za potrebe provođenja online konkursa i prijave kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora razvijena je aplikacija za online prijavu.

Aplikacija je razvijene u okruženju e-Izbori sa pripadajućim modelom podataka (SQL server) i ASP:NET MVC aplikacijom (.NET CORE 8).

Slika 15. Aplikacija za online prijavu predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora

Aplikacija e-Birački odbori

532. Aplikacija eBoardMembers je razvijena za potrebe održavanja evidencije predsjednika i članova biračkih odbora. Aplikativni pristup je podijeljen po rolama.

eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BOO_Korisnik
eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BO_Korisnik
eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BO_Admin
eBoardMembersOnline	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BOO_Admin
eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	MEC_BO_Unos
eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BO_Obrada

Slika 16. Aplikativni pristup po rolama

The screenshot shows the 'Pregled članova biračkih odbora' (View members of the election committee) page. It features a header with 'e-Birački Odbori' and 'Bosanski'. The main content area displays a summary of members: '47638 / 46830 Ukupno' (Total), '6586 / 5806 Predsjednik' (President), '4497 / 4491 Zamjenik predsjednika' (Vice President), '20127 / 20107 Član biračkog odbora' (Member of the election committee), and '16428 / 16426 Zamjenik člana biračkog odbora' (Vice member of the election committee). Below this, there is a table titled 'Biračka mjesta' (Election districts) with columns: 'Kod BM', 'Biračko mjesto', 'Total', 'Predsjednik', 'Zamjenik Predsjednik', 'Član BO', and 'Zamjenik član BO'. The table contains data for four election districts: SKOKOVI 1, SKOKOVI 2, LISKOVAC 1, and ČORALIĆI 1.

Kod BM	Biračko mjesto	Total	Predsjednik	Zamjenik Predsjednik	Član BO	Zamjenik član BO
002A013	SKOKOVI 1	690	1	1	4	3
002A014	SKOKOVI 2	923	1	1	4	1
002A015	LISKOVAC 1	956	1	1	4	1
002A016	ČORALIĆI 1	642	1	1	4	3

Slika 17. Aplikacija e-Birački odbori

533. Aplikacija e-Birački odbori ima sljedeće funkcionalnosti: automatska provjera mandata ovjerenih političkih subjekata na proteklim izborima; unos rezultata žrijeba političkog subjekta na izbornoj jedinici; automatska raspodjela biračkih mjesta po političkom subjektu; raspodjela funkcija po biračkom mjestu od strane

političkog subjekta, OIK-a i CIK-a; automatsko generisanje sertifikata; Odluka o članovima biračkih odbora; i pregledni izvještaj.

Aplikacija za skladište Centralne izborne komisije BiH

534. Tokom 2024. godine izvršena je analiza, urađen dizajn i implementacija aplikacije za skladište Centralne izborne komisije BiH. Implementirani su sljedeći procesi: zaduženje OIK sa materijalom od strane skladišta, zaduženje biračkog mjesta i razduženje OIK-a (terenska aplikacija), zaduženje skladišta-Proces skladištenja (od ulaza do izlaza); inventura (početna, djelimična i cijela). Aplikacija koristi dvije baze podataka 1. glavna baza za WMS i 2. baza matičnih podataka.

4.2. Održavanje sistemskog softvera

535. Tokom 2024. godine izvršene su brojne intervencije na incidente. Tokom godine urađeno je više standardnih zadataka, kao što su ažuriranje (update), nadogradnja (upgrade) i patch-ovanje: Pregled i brisanje nepotrebnih računa iz AD; Provjera rada Backup sistema; dodatno podešavanje SSL sertifikata i podržanih enkripcionih shema na serverima koji opslužuju Internet-klijente (Web01 i eIzbori-App); Izvršen Upgrade Virtual Center sa verzije 6.5 na verziju 6.7 odnosno sa verzije 7 na verziju 8; Izvršen upgrade svih G8 i G9 HP Blade servera na vSphere verziju 6.7; Izvršen upgrade svih VxRail servera sa verzije 7 na verziju 8.

536. Održavanje sistemskog softvera uključivalo je sljedeće aktivnosti: Izmjene Infrastrukture; Update Servera: Migracija Exchange 2016 sa operativnog sistema 2012R2 -> 2016; Čišćenje Servera.

4.3. Održavanje SQL servera

537. Održavanje SQL servera u 2024. godina je uključivalo sljedeće aktivnosti: Brisanje starih nepotrebnih baza, Brisanje "visećih objekata", Izrada plana backupovanja, kao i restore plana, Monitoring i profiliranje servera kao i glavne produkcijske JIISdb baze podataka, Onemogućavanje SA korisnika za aplikativni pristup, Upgrade na MS SQL server 2019, Planirati troškove obnove licenci za MS SQL server, Čišćenje logova sa Virtual-Center servera (napunjen disk).

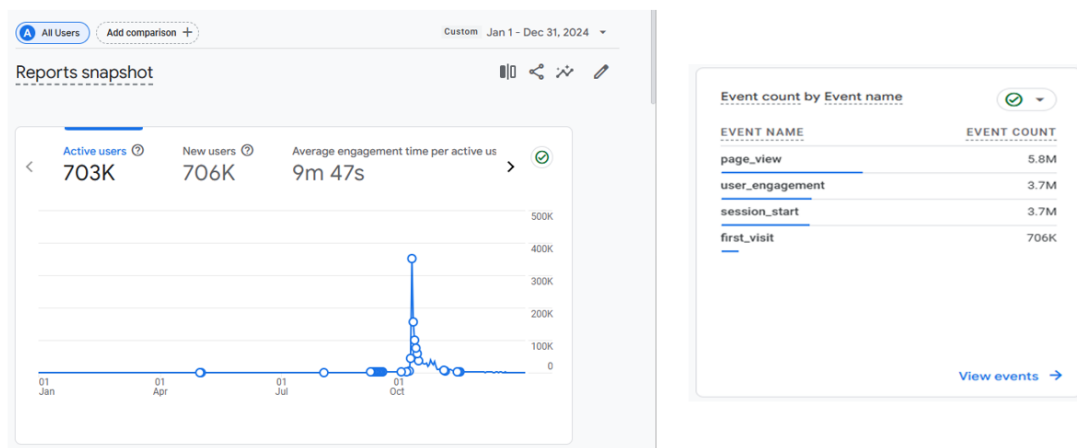
4.4. Izrada statističkih analiza

538. U skladu sa odredbama člana 2.9 tačka 4a. Izbornog zakona BiH, izrađene su statističke evidencije razvrstane po spolu, starosti, razvrstani po izbornim jedinicama i to: Statistika biračkog tijela (starosna, spolna, po entitetima, OIJ, po kategorijama birača), Statistika o izlaznosti birača (starosna, spolna, po

entitetima, OIJ), Statistika ovjerenih političkih subjekata (po kategorijama i ukupno), Statistika koalicija (sastav), Statistika ovjerenih kandidatskih listi, Statistika ovjerenih kandidata (starosna, spolna), Statistika izabranih kandidata (starosna, spolna) i Statistika biračkih mjesta. Link za pristup Izbornim pokazateljima: [zbirna_statistika_2024.pdf](#)

4.5. Održavanje i razvoj *web*-stranice Centralne izborne komisije BiH

539. U izvještajnom periodu na *web*-stranici [www.izbori.ba](#) objavljeno je 2.889 dokumenata, 566 saopćenja za javnost na 4 jezika (3 jezika u službenoj upotrebi u BiH i na engleskom jeziku); dnevni redovi sjednica Centralne izborne komisije BiH (na 3 jezika u službenoj upotrebi u BiH i na engleskom jeziku), *YouTube* prenos uživo 125 sjednica Centralne izborne komisije BiH.
540. U izvještajnom periodu putem *web*-stranice [www.izbori.ba](#) evidentirano je 685.165 upita za provjeru Centralnog biračkog spiska (CBS).
541. Prema statistici posjećenosti na *Google web*-servisu, ukupan broj pregleda (*page views*) na *web*-stranici u 2024. godini iznosio je 5.8 miliona.

Slika 18. Broj pregleda (*page views*) na *web*-stranici [www.izbori.ba](#) u 2024. godini

4.6. Grafička priprema

542. U izvještajnom periodu pripremljeni su različiti grafički dizajni: logo Lokalnih izbora 2024. godine; dizajn pečata za apliciranje na glasački listić; grafička priprema i podrška za konferenciju o umjetnoj inteligenciji u izbornom procesu; događaje u Centru za edukaciju Centralne izborne komisija BiH (Press konferencije, obuke, saopćenja), grafički dizajn i cjelokupna priprema za štampu, puni kolor, poster KAKO GLASATI (dva pisma, tri jezika – tri pripreme), poster BIRAČKO PRAVO (dva pisma, tri jezika – tri pripreme), priprema za štampu GLASAČKIH LISTIĆA, obrazac za brojno stanje (mobilni tim, nepotvrđeni,

redovni), izrada akreditacija za posmatrače; grafička podrška Glavnom centru za brojanje (poster, akreditacije, logo, natpisi, oznake); pripremljen je dizajn 6 priručnika za izbornu administraciju i posmatrače izbornog procesa; izrađeni su certifikati za izabrane zvaničnike na Lokalnim izborima 2024. godine, kao i 301 certifikat za imenovane instruktore za obuku predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine.

Slika 19. Grafički dizajn

5. Zaključna razmatranja

543. Fokus aktivnosti u oblasti provođenja izbora u 2024. godini je bio na: organizaciji i provođenju Lokalnih izbora 2024. godine, organizaciji i pripremi za provođenje četiri pilot-projekta uvođenja izbornih tehnologija u izborni proces, implementaciji rezultata izbora, provođenju posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajevo i Skupštinu Grada Istočno Sarajevo, aktivnostima za pripremu izbora za tijela lokalne uprave i samouprave; vođenju i ažuriranju Centralnog biračkog spiska; popunjavanju izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica, imenovanju i razrješenju članova izbornih komisija, analizi rada općinskih/gradskih izbornih komisija; edukaciji izborne administracije; imenovanju predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora, imenovanju operatera na pilot-projektima, aktivnosti u vezi s dostavom i objavljivanjem imovinskih kartona izabranih zvaničnika, provjeri prebivališta za izabrane zvaničnike, utvrđivanju prestanka mandata i dodjeli zamjenskih mandata, ažuriranju evidencije o uplaćenim kaznama, provođenju javnih nabavki, zaštiti izbornog prava, tehničkom provođenju i analizi izbora, grafičkoj pripremi i dizajnu.

1. DIO – PROVOĐENJE ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka

1.1. Uvod

544. Centralna izborna komisija BiH je u skladu sa odredbama člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH”, broj: 95/12 i 41/16) ima nadležnost za provođenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranka (u daljem tekstu: Zakon o finansiranju).
545. U skladu s članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju Centralna izborna komisija BiH uspostavila je Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju), koja pregleda i kontrolira finansijske izvještaje koje podnesu političke stranke i obavlja reviziju finansiranja političkih stranaka u skladu s ovim Zakonom.
546. Služba je uspostavljena Odlukom Centralne izborne komisije BiH o uspostavljanju Službe za reviziju finansijskog poslovanja, broj: 01-07-653/05 od 10.03.2005. godine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 20/05), u skladu s tada važećim Zakonom o finansiranju političkih stranaka¹²⁰. Naknadnom izmjenom Zakona o finansiranju političkih stranaka 2010. godine, promijenjen je naziv Službe za reviziju finansijskog poslovanja u Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka.
547. Revizija finansijskih izvještaja političke stranke uključuje izvještaje sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacione cjeline koje odabere Služba za reviziju.
548. Centralna izborna komisija BiH je nadležna da odluči da li su politička stranka ili drugo lice prekršili odredbe ovog Zakona, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja njegovih odredbi ili da preduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, u skladu sa zakonom.
549. Svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje Centralna izborna komisija

¹²⁰ “Službeni glasnik BiH“, br. 22/00.

BiH je, u skladu sa članom 14. stav (4) ovog Zakona, obavezna prijaviti nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona.

550. Na osnovu provedenih aktivnosti u oblasti pregleda, kontrole i revizije finasijskih izvještaja političkih stranaka, te izrečenih sankcija političkim strankama, pripremljen je izvještaj o implementaciji odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2024. godini.

1.2. Pravni okvir za finansiranje političkih stranaka

551. Finansiranje političkih stranaka u Bosni i Hercegovini je uređeno: a) Zakonom o finansiranju političkih stranaka i b) Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH, finansiranje izborne kampanje.
552. U skladu s odredbama člana (3) stav (1) Zakona o finansiranju, politička stranka može se finansirati iz: članarina, dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih lica, izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organizovanja stranačkih manifestacija, prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke, budžeta BiH u skladu s članom 7. ovog zakona, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom i dobiti od preduzeća koja su u vlasništvu političke stranke.
553. Preduzeće u vlasništvu političke stranke može baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.
554. Godišnji prihod političke stranke ostvaren od imovine u vlasništvu političke stranke i dobiti od preduzeća koja su u vlasništvu političke stranke ne smije prelaziti 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke.
- (1) Političke stranke se finansiraju iz budžeta Bosne i Hercegovine u skladu s članom 7. Zakona o finansiranju političkih stranaka, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom.

U skladu s odredbama člana 7. Zakona o finansiranju političkih stranaka u budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine sredstva se osiguravaju za finansiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i nezavisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i parlamentarnih grupa, odnosno klubova zastupnika i delegata u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Ukupna sredstva koja se izdvajaju za finansiranje spomenutih političkih subjekata ne mogu prelaziti iznos od 0,2% budžeta Bosne i Hercegovine u kalendarskoj godini.

Političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka sredstva se raspodjeljuju na način da se:

- 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,

- 60% sredstava dijeli prema broju zastupničkih, odnosno delegatskih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno nezavisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata,
- 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim grupama srazmjerno broju zastupničkih, odnosno delegatskih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH će svojim aktima detaljnije regulisati raspodjelu sredstava iz ovog člana, kontrolu trošenja i druga finansijska pitanja u vezi s provođenjem ovog zakona.

(2) U Republici Srpskoj, u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine ("Službeni glasnik RS", broj 65/08), sredstva se izdvajaju iz budžeta za:

- finansiranje dijela troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih zastupnika, odnosno vijećnika,
- pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, nezavisnih lista i nezavisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika i
- pokriće dijela troškova rada zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa.

a) Sredstva izdvojena za finansiranje troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih zastupnika, odnosno vijećnika ne mogu biti manja od 0,2% ukupnih budžetskih prihoda iz prethodne godine, a raspoređuju se na način:

- 20% sredstava se raspoređuju u jednakim iznosima svim političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike u skupštini i nezavisnim zastupnicima i
- 80 % se raspoređuje srazmjerno broju osvojenih mandata, koje politička stranka, koalicija, nezavisni zastupnik, odnosno vijećnik ima u skupštini.

b) Sredstva za izbornu kampanju osiguravaju se u budžetu za godinu u kojoj se održavaju izbori u iznosu ne manjem od 0,05% ukupnih budžetskih prihoda iz prethodne godine. Način raspodjele sredstava vrši se u skladu s izbornim propisima.

c) Sredstva za rad zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa, dodjeljuju se radi pokrića:

- paušalnih troškova za rad u izbornim jedinicama zastupnika, odnosno vijećnika,
- putnih troškova u inostranstvo, ako organizator nije Narodna skupština Republike Srpske ili Vijeće naroda Republike Srpske, odnosno skupština jedinice lokalne samouprave,
- troškova nabavke materijala – goriva, štampe, službenih glasnika i publikacija,
- troškova smještaja i ishrane zastupnika, delegata, odnosno vijećnika, u vrijeme kada se ne održavaju sjednice skupštine ili vijeća i
- ostale troškove u vezi s radom zastupnika, delegata, odnosno vijećnika u klubovima i grupama.

(3) Federacija Bosne i Hercegovine nije donijela poseban zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta, pa sredstva za finansiranje političkih subjekata izdvaja u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, kao "tekuće transfere neprofitnim organizacijama – za političke stranke i koalicije", koji se donosi svake godine.

U skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2024. godinu sredstva su se izdvajala u iznosu od 0,07 % u odnosu na ukupne prihode, bez primitaka i koristila su se po programu koji donosi Vlada.

Sredstva namijenjena za finansiranje političkih subjekata raspoređuju se tako da:

- 40% od predviđenog iznosa pripada političkim subjektima, koji su zastupljeni u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, u jednakim iznosima, a
- 60% prema broju zastupnika u domovima Parlamenta, na dan dodjele mandata.

Ukoliko je ugovorom između članica koalicije regulisan način raspodjele novčanih sredstava koja pripadaju koaliciji, Vlada sredstva raspoređuje na osnovi odredbi ugovora.

- (4) Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", broj: 29/04 i 14/07) propisano je da se sredstva iz budžeta Brčko distrikta BiH izdvajaju za:

- predizbornu kampanju političkih stranaka koje učestvuju na izborima za Skupštinu Brčko distrikta BiH i
 - redovan rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko distrikta BiH.
- a) Sredstva za predizbornu kampanju političkih stranka osiguravaju u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za Skupštinu Brčko distrikta BiH i to u iznosu 0,03% prihoda u budžetu Brčko distrikta BiH ili 60.000 KM zavisno od toga koji je iznos niži.
- b) Sredstva za redovan rad političkih stranaka izdvajaju se po godišnjoj osnovi od 0,1% od prihoda u budžetu Brčko distrikta BiH ili 200.000 KM, zavisno od toga koji od ova dva iznosa je niži.

Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko distrikta BiH raspoređuju na taj način da se:

- 30% sredstava raspoređuje u jednakim iznosima svim zastupničkim klubovima političkim strankama zastupljenim u Skupštini Brčko distrikta BiH, a
- 70% od ukupnog iznosa raspoređuje srazmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko distrikta BiH u trenutku raspodjele.

1.3. Pravni okvir za finansijsko izvještavanje političkih stranaka

555. U Zakonu o finansiranju političkih stranaka, u članu 12. stav (1), propisano je da političke stranke vode evidenciju o svojim prihodima i rashodima i dužne su da Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnose finansijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu).
556. Političke stranke, u skladu s odredbom člana 12. stav (3) ovog Zakona, podnose poseban finansijski izvještaj za period izborne propagande na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom BiH.
557. Političke stranke i nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni su, u skladu s članom 15.1a stav (1) Izbornog zakona BiH, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca

prije dana podnošenja prijave za ovjeru i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u "Službenom glasniku BiH".

558. Izvještaje koje podnose političke stranke i nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima za organe vlasti sadrže:
- sve gotovinske transakcije i raspoloživu gotovinu;
 - sve prihode i rashode, zasnovane na članarini, priložima fizičkih i pravnih lica transparentnim priložima iz inostranstva, priložima fizičkih i pravnih lica, priložima u obliku robe i usluga (prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i poduzetničke aktivnosti, u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za period izvještavanja koje odredi CIK BiH;
 - identitet lica ili izvora uplate i doprinosa u naturi, kao i identitet lica koje je primilo takvu uplatu zajedno sa datumom i iznosom takve uplate;
 - ukupan iznos svih dospjelih dugovanja i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi štampanja plakata i plakativiranja, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglašenja, saopćenja i sl. u javnim i online glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi štampanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima; i
 - iznos i vrstu neizmirenih dugova i obaveza kojeuguje podnosioc izvještaja ili koje treća lica duguju podnosiocu izvještaja, a u slučaju da su takvi dugovi i obaveze izmireni za manji iznos od njihovog prijavljenog iznosa ili vrijednosti, i izjavu koja se odnosi na okolnosti i uslove pod kojima su takvi dugovi ili obaveze otpisani.
559. U skladu sa odredbama iz člana 15.1 b Izbornog zakona BiH politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni su otvoriti poseban račun za finansiranje troškova izborne kampanje. Sredstva koja politička stranka i nezavisni kandidat namjeravaju utrošiti za izbornu kampanju moraju biti unaprijed uplaćena na poseban račun za finansiranje izborne kampanje.
560. U skladu sa odredbama iz člana 15.1 d Izbornog zakona BiH politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni su, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje za period od njegovog otvaranja do dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore.
561. Tri dana prije dana održavanja izbora, unosom u elektronsku aplikaciju podnosi se izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje. Izvještaj sadrži sve izvore novčanih i nenovčanih donacija, datum i iznos takve uplate; izvještaj o svim troškovima (rashodima) izborne kampanje, kao i računima dobavljača i izvršilaca usluga, sa ažuriranim podacima do dana podnošenja izvještaja.
562. U roku od 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u "Službenom glasniku BiH" unosom u elektronsku aplikaciju podnosi se finansijski izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje. Izvještaj sadrži sve izvore finansiranja izborne kampanje, troškove (rashode) izborne kampanje za period od dana podnošenja prijave za

ovjeru za izbore do dana podnošenja izvještaja, kao i iznos i vrstu neizmirenih dugova za troškove izborne kampanje i vrijeme potrebno za njihovo plaćanje.

563. Politička stranka je, u skladu s odredbom iz člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, obavezna u svom finansijskom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani s političkom strankom ili su pod njenom kontrolom.
564. U skladu sa odredbama člana 13. stav (6) Zakona o finansiranju, politička stranka je dužna javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tokom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine). Završni račun i finansijski izvještaj u kojem se podrobno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim licima koja su dala dobrovoljne priloge te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na web-stranici političke stranke.
565. Centralna izborna komisija BiH donosi propise za provođenje odredbi kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja.
566. Centralna izborna komisija BiH je donijela podzakonske akte, kojima je utvrdila sadržaj, formu, način i druge detalje finansijskog izvještavanja: Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka¹²¹, Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima i izvještajima o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje političkih stranaka¹²² i Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima i izvještajima o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje nezavisnih kandidata¹²³.
567. Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka uređena je: Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka¹²⁴, koji je također donijela Centralna izborna komisija BiH.
568. Centralna izborna komisija BiH je donijela dva uputstva: Uputstvo o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje¹²⁵ i Uputstvo o donošenju finansijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke.¹²⁶
569. Uputstvom o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje propisano je da su politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni otvoriti poseban račun koji će namjenski koristiti za finansiranje troškova izborne kampanje.
570. Račun za finansiranje izborne kampanje otvara centrala, odnosno glavni odbor političke stranke putem ovlaštenog lica političke stranke. Poseban račun za finansiranje izborne kampanje nezavisnog kandidata otvara nezavisni kandidat. Poseban račun za finansiranje troškova izborne kampanje, politička stranka i nezavisni kandidat dužni su otvoriti najkasnije s danom podnošenja prijave za ovjeru za učešće na

¹²¹ "Službeni glasnik BiH", broj: 96/13, 89/16, 5/22 i 21/24.

¹²² "Službeni glasnik BiH", broj: 31/24.

¹²³ "Službeni glasnik BiH", broj: 31/24.

¹²⁴ "Službeni glasnik BiH", broj: 103/08 i 5/22.

¹²⁵ "Službeni glasnik BiH" broj: 31/24.

¹²⁶ "Službeni glasnik BiH" broj: 5/22.

izborima, a najranije ga mogu otvoriti tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima.

Politička stranka i nezavisni kandidat dužni su ugasiti poseban račun za finansiranje troškova izborne kampanje u roku od tri dana od dana povrata takse ili dijela takse uplaćene za ovjeru za učešće na izborima, u skladu sa Odlukom Centralne izborne komisije BiH.

Ukoliko politička stranka i nezavisni kandidat nisu osvojili mandate i nisu ostvarili pravo na povrat takse ili dijela takse uplaćene za ovjeru za učešće na izborima, poseban račun za finansiranje troškova izborne kampanje dužni su zatvoriti u roku od 15 dana od dana objave rezultata izbora u Službenom glasniku BiH.

Politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni su u pisanoj formi obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH o zatvaranju posebnog računa u roku od 15 dana od dana zatvaranja računa.

571. Uputstvom o donošenju finansijskog plana i programa utroška sredstava propisan je postupak donošenja programa utroška sredstava, te rokovi za dostavljanje plana i programa utroška finansijskih sredstava Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Ovim uputstvom je propisano da je politička stranka dužna do kraja tekuće godine donijeti finansijski plan i utvrditi program utroška sredstava za narednu kalendarsku godinu, kao i da program utroška sredstava treba biti sačinjen na način da se osigura potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava.

Program utroška sredstava treba obuhvatiti troškove svih aktivnosti političke stranke u kalendarskoj godini, uključujući i troškove izborne kampanje, ukoliko se u toj godini provode izbori.

Uputstvom je, također, propisano da politička stranka ne može planirati utrošak sredstava za lične potrebe članova stranke, kao i za druge aktivnosti koje nisu u skladu sa programom rada i statutom stranke, te da ne može planirati troškove u iznosima koji nisu realni za njene izvore finansiranja i obim poslovanja.

Politička stranka je obavezna program utroška sredstava za tekuću godinu Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostaviti do 31. 03. tekuće godine, skupa sa godišnjim finansijskim izvještajem za prethodnu godinu.

Politička stranka je finansijska sredstva obavezna koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, a u skladu sa finansijskim planom.

2. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu

572. U okviru provođenja Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je u 2024. godini poduzela niz aktivnosti i realizirala ključne zadatke kojima je utvrđivana zakonitost finansiranja političkih stranaka, postignuta transparentnost finansiranja i realizovala je ključne radnje koje regulišu legalitet finansiranja političkih stranaka.

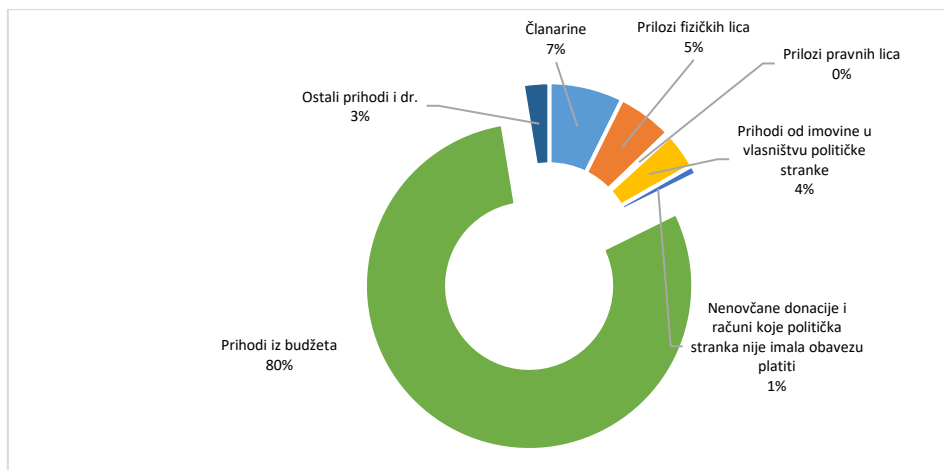
2.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka

2.1.1. Izvori finansiranja političkih stranaka

573. Političke stranke, u skladu s odredbom iz člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju, finansijski izvještaj podnose do 31.3. naredne godine, u formi koju je propisala Centralna izborna komisija BiH.
574. Centralna izborna komisija BiH je razvila aplikaciju "FI CIK BiH", putem koje političke stranke finansijske izvještaje podnose u elektronskoj formi.
575. U skladu sa svojim ovlaštenjem iz člana 12. Zakona o finansiranju, da provodi i izvršava odredbe ovog Zakona, Centralna izborna komisija BiH je izvršila prijem godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu koje su podnijele 150 političkih stranaka, što čini 79,37% od ukupno 189 političkih stranaka sa evidencije Centralne izborne komisije BiH. U zakonom propisanom roku finansijski izvještaj je podnijelo 136 političkih stranaka, a 14 političkih stranaka finansijski izvještaj je podnijelo nakon urgencije Centralne izborne komisije BiH.
576. Godišnji finansijski izvještaj za 2023. godinu nije podnijelo 39 politička stranka, što čini 20,63% od ukupnog broja političkih stranaka sa evidencije Centralne izborne komisije BiH.
577. Među političkim strankama, koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2023. godinu je i 18 stranaka koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj ni za 2022. godinu, radi čega im Centralna izborna komisija BiH 09.04.2024. godine izrekla administrativnu mjeru kojom im se uskraćuje pravo da se kandiduju za učešće na narednim izborima, odnosno izborima 2024. godine.
578. Političke stranke u 2023. godini su se finansirale iz sljedećih izvora: članarina u procentu od 5,74%, priloga fizičkih osoba u procentu 19,92%, priloga pravnih osoba u procentu 2,09%, prihoda od imovine političkih stranaka u procentu 2,14%, prihoda od poklona i usluga što ih stranka nije imala obavezu platiti u procentu 0,97%, prihoda iz budžeta u procentu 65,61% i ostalih prihoda u procentu 3,54% od ukupno ostvarenih prihoda, kao što je prikazano u narednim tabelama i grafikonima:

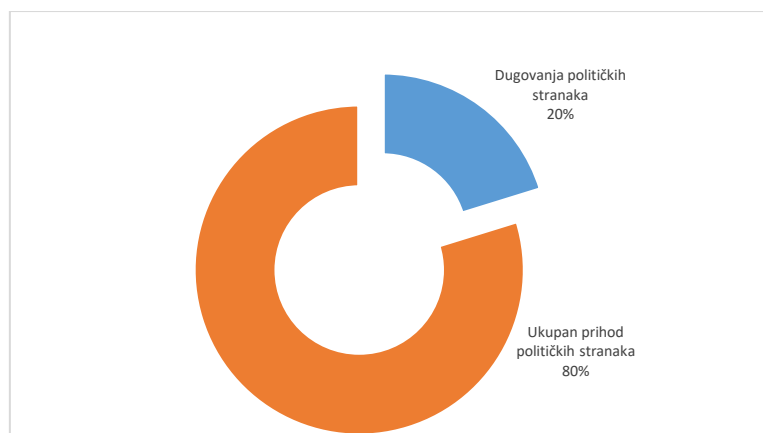
Tabela 32. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2023. godini

(1) Prihodi	Iznos u KM	Struktura
Članarina	1,806,262.60	7,32 %
Prilozi fizičkih lica	1,349,309.41	5,47 %
Prilozi pravnih lica	103,450.00	0,42 %
Prihodi od imovine političkih stranaka	880,899.66	3,57 %
Prihodi od poklona i usluga što ih stranka nije imala obavezu platiti	226,178.98	0,92 %
Prihodi iz budžeta	19,658,723.73	79,70%
(2) Ostali prihodi i drugo	640,810.07	2,60%
UKUPNI IZVORI FINANSIRANJA	24,665,634.45	100,00 %

Grafikon 1. Prikaz strukture izvora finansiranja političkih stranka u 2023. godini

579. Političke stranke su na dan izvještajnog perioda imale dugovanja u iznosu od 6,253,195.53 KM, što je prikazano u tabeli koja slijedi:

Grafikon 2. Prikaz dugovanja političkih stranaka na dan 31.12.2023. godine

580. U narednoj tabeli prikazana je struktura izvora finansiranja svake od političkih stranaka, koje su podnijele izvještaj Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Tabela 33. Struktura ukupnog prihoda političkih stranaka ostvarenog u 2023. godini
(Prema podacima koje su stranke iskazale u godišnjim finansijskim izvještajima)

Redni broj	Šifra	Naziv političke stranke	Članarine	Prilozi fizičkih lica	Prilozi pravnih lica	Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke	Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti	Prihodi iz budžeta	Ostali prihodi i dr.	Ukupan prihod političke stranke (obrazac 3)	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)	Struktura prihoda								
												Članarine	Prilozi fizičkih lica	Prilozi pravnih lica	Prihodi od imovine u vlasn. pol. stranke	Nenovčane donacije	Prihodi iz budžeta	Prihodi od izdavačke djelatnosti	Ostali prihodi i dr.	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	22	19	20
1	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	376,218.21	339,637.07	20,500.00	49,200.00	28,742.01	3,012,469.55	201,452.42	4,028,219.26	788,237.41	9%	8%	1%	1%	1%	75%	0%	5%	100%
2	8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	244,571.77	19,450.00	2,000.00	452,349.00	10,573.67	1,921,635.29	58,410.53	2,708,990.26	1,167,743.46	9%	1%	0%	17%	0%	71%	0%	2%	100%
3	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	507,725.14	270.00	0.00	3,600.00	495.67	2,003,703.44	38,944.13	2,554,738.38	188,200.41	20%	0%	0%	0%	0%	78%	0%	2%	100%
4	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	148,486.84	108,022.10	30,400.00	340.82	2,008.00	2,250,060.45	13,661.99	2,552,980.20	272,446.13	6%	4%	1%	0%	0%	88%	0%	1%	100%
5	2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	14,835.70	34,886.05	0.00	0.00	7,177.84	1,146,836.18	0.00	1,203,735.77	226,850.32	1%	3%	0%	0%	1%	95%	0%	0%	100%
6	18	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	157,631.43	9,262.00	500.00	10,200.00	30,603.92	886,893.78	13,266.72	1,108,357.85	319,608.94	14%	1%	0%	1%	3%	80%	0%	1%	100%
7	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	40.00	20,570.00	0.00	348,815.37	1,181.00	646,887.97	106.44	1,017,600.78	278,079.11	0%	2%	0%	34%	0%	64%	0%	0%	100%
8	1698	DEMOKRATSKA FRONTA	2,380.63	70,450.66	0.00	0.00	10,080.00	842,794.92	1,400.00	927,106.21	51,838.47	0%	8%	0%	0%	1%	91%	0%	0%	100%
9	877	NAŠA STRANKA	12,448.13	50,858.12	0.00	0.00	5,849.62	664,028.54	31,912.02	765,096.43	73,552.69	2%	7%	0%	0%	1%	87%	0%	4%	100%
10	74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	38,637.51	41,600.00	0.00	0.00	28,845.85	446,111.46	8,796.22	563,991.04	192,809.76	7%	7%	0%	0%	5%	79%	0%	2%	100%
11	769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	17,952.65	0.00	0.00	0.00	0.00	494,750.23	5,391.32	518,094.20	720,239.86	3%	0%	0%	0%	0%	95%	0%	1%	100%
12	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	16,655.58	2,000.00	0.00	0.00	190.00	483,817.10	209.70	502,872.38	320,889.86	3%	0%	0%	0%	0%	96%	0%	0%	100%
13	2420	DEMOKRATSKI SAVEZ	20,931.02	1,067.00	0.00	0.00	0.00	437,134.25	5,994.75	465,127.02	14,667.74	5%	0%	0%	0%	0%	94%	0%	1%	100%
14	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	831.00	17,200.00	5,000.00	16,149.00	6,934.00	403,688.06	4,198.67	454,000.73	318,625.35	0%	4%	1%	4%	2%	89%	0%	1%	100%
15	1972	UJEDINJENA SRPSKA	39,090.00	0.00	0.00	0.00	0.00	374,772.33	0.80	413,863.13	61,734.27	9%	0%	0%	0%	0%	91%	0%	0%	100%
16	3035	NARODNA PARTIJA SRPSKE-DARKO BANJAC	67,508.31	110,400.00	0.00	0.00	0.00	219,105.14	0.00	397,013.45	4,397.08	17%	28%	0%	0%	0%	55%	0%	0%	100%

17	2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE-SPS	4,799.00	11,800.00	0.00	0.00	0.00	296,425.46	6,895.40	319,919.86	1,113.68	2%	4%	0%	0%	0%	93%	0%	2%	100%
18	882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	0.00	0.00	0.00	0.00	440.00	307,446.55	0.00	307,886.55	1,590.13	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
19	1702	ZA PRAVDU I RED-LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA	0.00	10.00	0.00	0.00	0.00	287,586.86	0.00	287,596.86	6,163.18	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
20	3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	150.00	51,039.36	0.00	0.00	0.00	203,952.61	0.00	255,141.97	84.51	0%	20%	0%	0%	0%	80%	0%	0%	100%
21	2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	8,571.60	0.00	0.00	0.00	8,206.00	194,777.17	0.02	211,554.79	27,106.09	4%	0%	0%	0%	4%	92%	0%	0%	100%
22	1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	1,818.30	4,559.00	0.00	0.00	2,793.76	198,954.73	1,725.06	209,850.85	209,994.05	1%	2%	0%	0%	1%	95%	0%	1%	100%
23	70025	NARODNI FRONT	11,850.00	188,105.07	5,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	204,955.07	13,217.98	6%	92%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
24	1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	190,700.50	0.00	190,800.50	16,971.12	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
25	3056	ZA NOVE GENERACIJE	0.00	72,000.00	0.00	0.00	0.00	115,194.51	0.10	187,194.61	594.92	0%	38%	0%	0%	0%	62%	0%	0%	100%
26	2320	PLATFORMA ZA PROGRES	11,809.25	13,472.92	0.00	0.00	0.00	124,680.23	2,465.32	152,427.72	10,244.40	8%	9%	0%	0%	0%	82%	0%	2%	100%
27	3044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA-KASUMOVIĆ FUAD	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	127,551.40	23,926.63	151,478.03	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	84%	0%	16%	100%
28	2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	139,944.00	6.00	139,950.00	1,915.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
29	2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	0.00	1,825.00	13,000.00	0.00	0.00	124,102.81	3.83	138,931.64	4,204.69	0%	1%	9%	0%	0%	89%	0%	0%	100%
30	1701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	2,702.00	8,640.00	0.00	0.00	0.00	98,468.76	2.40	109,813.16	10,257.51	2%	8%	0%	0%	0%	90%	0%	0%	100%
31	513	STRANKA PENZIONERA / UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE	74,915.10	0.00	0.00	0.00	300.00	27,032.73	0.93	102,248.76	9,556.31	73%	0%	0%	0%	0%	26%	0%	0%	100%
32	2711	SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE	1,993.68	100.00	0.00	0.00	3,600.00	95,571.37	0.00	101,265.05	5,561.91	2%	0%	0%	0%	4%	94%	0%	0%	100%
33	3037	REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE	4,000.00	80,107.50	7,000.00	0.00	0.00	0.00	7,822.08	98,929.58	12,119.66	4%	81%	7%	0%	0%	0%	0%	8%	100%
34	1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	7,123.00	10,000.00	0.00	0.00	34,381.00	29,009.00	790.00	81,303.00	9,627.47	9%	12%	0%	0%	42%	36%	0%	1%	100%
35	3066	NOVI POČETAK	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	78,023.00	0.00	78,023.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
36	3055	SRPSKI NACIONALNI POKRET FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	3,600.00	700.00	0.00	0.00	0.00	73,223.00	0.00	77,523.00	0.00	5%	1%	0%	0%	0%	94%	0%	0%	100%
37	2495	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENİ	0.00	2,000.00	0.00	0.00	1,200.00	72,240.94	0.00	75,440.94	0.00	0%	3%	0%	0%	2%	96%	0%	0%	100%
38	2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	75,127.78	75,127.78	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
39	2697	SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBİH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	73,222.79	73,222.79	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
40	1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	70,822.78	0.00	70,822.78	42,691.58	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
41	1882	TUZLANSKA ALTERNATIVA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	59,663.19	0.00	59,663.19	66.23	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%

42	1270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	0.00	0.00	0.00	0.00	7,200.00	49,985.80	83.94	57,269.74	359.67	0%	0%	0%	0%	13%	87%	0%	0%	100%
43	2426	STRANKA DEMOKRATSKE SRPSKE SEMBERIJA-MIČO MIČIĆ	1,228.75	3,940.00	0.00	0.00	0.00	38,748.36	0.00	43,917.11	9,147.41	3%	9%	0%	0%	0%	88%	0%	0%	100%
44	2292	PRVA MOSTARSKA PARTIJA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	43,486.56	0.00	43,486.56	199.44	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
45	28	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH-KRAJIŠKA STRANKA	0.00	5,700.00	0.00	0.00	9,000.00	14,571.42	5,000.00	34,271.42	4,561.84	0%	17%	0%	0%	26%	43%	0%	15%	100%
46	17	HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH (017)	0.00	0.00	0.00	0.00	3,000.00	30,276.26	0.00	33,276.26	256.16	0%	0%	0%	0%	9%	91%	0%	0%	100%
47	36	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,379.45	2,637.34	33,016.79	9,947.25	0%	0%	0%	0%	0%	92%	0%	8%	100%
48	2072	GRAĐANSKI SAVEZ	40.00	0.00	0.00	0.00	0.00	31,007.00	0.00	31,047.00	46,463.16	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
49	1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH USD BH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,379.45	0.00	30,379.45	181.75	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
50	2314	NEZAVISNI BLOK	0.00	2,500.00	0.00	0.00	2,136.64	24,874.39	0.44	29,511.47	63,839.45	0%	8%	0%	0%	7%	84%	0%	0%	100%
51	2622	POLITIČKA ORGANIZACIJA "ZAJEDNO ZA BOLJI SREBRENİK"	0.00	4,650.00	3,000.00	0.00	0.00	20,033.41	1,521.76	29,205.17	29.14	0%	16%	10%	0%	0%	69%	0%	5%	100%
52	3045	STRANKA ŽIVOT	0.00	26,430.00	0.00	0.00	1,080.00	0.00	0.00	27,510.00	1,335.41	0%	96%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	100%
53	1241	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH I HERCEG- BOSNE	0.00	200.00	0.00	0.00	0.00	27,140.00	0.00	27,340.00	0.00	0%	1%	0%	0%	0%	99%	0%	0%	100%
54	2418	POKRET ZA BIJEIJINU	0.00	0.00	0.00	0.00	960.00	20,984.64	0.00	21,944.64	466.79	0%	0%	0%	0%	4%	96%	0%	0%	100%
55	1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20,907.91	11.46	20,919.37	826.92	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
56	1872	POKRET USPIJEŠNA SRPSKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20,411.43	20,411.43	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
57	1	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA- SEFER HALILOVIĆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	17,995.45	0.00	17,995.45	11,470.30	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
58	2765	NEZAVISNI-NEOVISNI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	17,111.90	0.00	17,111.90	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
59	70024	RAMSKA NARODNA STRANKA	0.00	0.00	16,350.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16,350.00	0.00	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
60	2460	NARODNI POKRET BANJALUKA ZOVE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,818.19	0.00	13,818.19	174.51	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
61	1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	12,750.00	12,750.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
62	5	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE- HKDU BIH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,275.80	0.00	10,275.80	8,668.49	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%

63	1730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA dr VOJISLAV SEŠELJ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,969.53	4,498.88	9,468.41	133.19	0%	0%	0%	0%	0%	52%	0%	48%	100%
64	2311	PRVA SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	9,000.00	400.00	0.00	9,400.00	543.95	0%	0%	0%	0%	96%	4%	0%	0%	100%
65	70006	NOVI EVROPSKI SAVEZ	0.00	8,322.56	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8,322.56	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
66	2010	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA - BRAČA RADIĆ	0.00	7,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7,400.00	6,951.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
67	3048	NOVA POLITIČKA INICIJATIVA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7,200.00	134.00	7,334.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	98%	0%	2%	100%
68	3050	NEZAVISNA GRAĐANSKA LISTA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7,230.00	7,230.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
69	2798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI-DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	2,500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,395.00	0.00	6,895.00	43,593.09	36%	0%	0%	0%	0%	64%	0%	0%	100%
70	2497	NARODNI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6,047.02	0.00	6,047.02	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
71	366	HRVATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,892.00	0.00	4,892.00	1,438.22	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
72	1290	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,800.00	0.00	4,800.00	1,458.38	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
73	2455	POLITIČKA ORGANIZACIJA "GLAS NARODA" BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,800.00	0.00	4,800.00	1,278.50	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
74	70022	STRANKA KRAJIŠKOG JEDINSTVA BIH	0.00	4,566.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,566.00	48.50	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
75	2527	REGIONALNA DEMOKRATSKA STRANKA GRADAČAC	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,999.99	0.00	3,999.99	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
76	2044	NEZAVISNA LISTA	12.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,960.00	0.29	3,972.29	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
77	3065	BOSANSKA NARODNA STRANKA BNS-VND	0.00	3,959.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,959.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
78	1706	SAVEZ ZA NOVU POLITIKU	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,527.21	2,206.40	3,733.61	62,420.48	0%	0%	0%	0%	0%	41%	0%	59%	100%
79	2078	ČAPLJINSKA NEOVISNA STRANKA-ČAPLJINA U SRCU	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,600.00	0.00	3,600.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
80	3046	POTKOZARSKI NARODNI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,535.00	3,535.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
81	2421	POKRET VOLIMO SRPSKU	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	2,086.07	0.00	3,286.07	0.00	0%	0%	0%	0%	37%	63%	0%	0%	100%
82	502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	0.00	3,200.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.45	3,202.45	137,079.24	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
83	2322	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA	96.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,073.55	0.57	3,170.12	0.00	3%	0%	0%	0%	0%	97%	0%	0%	100%
84	521	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BIH	0.00	0.00	0.00	0.11	0.00	3,000.00	0.00	3,000.11	91,670.27	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
85	2747	SAVEZ PENZIONERA I POTOMAKA	2,130.00	0.00	700.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,830.00	2,559.55	75%	0%	25%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
86	1179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	0.00	2,000.00	0.00	0.00	600.00	0.00	115.00	2,715.00	10,637.13	0%	74%	0%	0%	22%	0%	0%	4%	100%

87	1804	STRANKA ZA NAŠ GRAD	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,339.62	0.00	2,339.62	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
88	1776	HRVATSKA STRANKA PRAVA-PRAVAŠI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,992.26	0.00	1,992.26	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
89	2499	SLOBODNA STRANKA SRPSKE	0.00	1,980.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,980.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
90	2479	POKRET ZA VIŠEGRAD	0.00	0.00	0.00	0.00	960.00	844.16	0.00	1,804.16	0.00	0%	0%	0%	0%	53%	47%	0%	0%	100%
91	1217	STRANKA ZA OPĆINU OLOVO	0.00	0.00	0.00	0.00	1,800.00	0.00	0.02	1,800.02	0.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
92	1247	NEOVISNA LISTA "ZA KUPRES"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,758.82	1,758.82	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
93	1694	NAPREDNA SRPSKA-NS	0.00	1,000.00	0.00	0.00	0.00	616.89	0.00	1,616.89	45,770.00	0%	62%	0%	0%	0%	38%	0%	0%	100%
94	20	GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	240.00	0.00	1,299.99	0.00	1,539.99	0.00	0%	0%	0%	16%	0%	84%	0%	0%	100%
95	2324	NAŠA PRIČA REPUBLIKA SRPSKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,437.72	1,437.72	95.42	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
96	279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	0.00	1,310.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,310.00	14,980.14	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
97	70002	POKRET OSNIVANJA KNEŽEVINE SRPSKE	0.00	1,300.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,300.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
98	1722	SNAGA NARODA (KOD 1722)	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	19,300.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
99	2062	SPAS, NEZAVISNIH LISTA DOBOJ	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
100	2756	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA "1999"	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	20.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
101	1200	SRPSKA NAPREDNA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	844.16	0.00	844.16	88,169.35	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
102	2734	OTADŽBINSKA STRANKA	0.00	170.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	770.00	0.00	0%	22%	0%	0%	78%	0%	0%	0%	100%
103	77	PATRIOTI SRPSKE	650.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	650.00	0.00	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
104	49	ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI - MILE MARČETA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	600.00	600.00	9,000.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
105	725	PARTIJA PRIVREDNOG PROGRESA	0.00	0.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	600.00	627.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
106	2731	DEMOKRATSKI CENTAR REPUBLIKE SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	600.00	5,430.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
107	3047	ZELENI BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	450.00	450.00	9,600.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
108	2326	HRVATSKI BLOK	0.00	340.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	340.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
109	2855	SRPSKA NAPREDNA STRANKA RS-FBIH	0.00	260.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	260.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
110	2771	SRPSKA NAPREDNA STRANKA 2020	0.00	0.00	0.00	0.00	240.00	0.00	0.00	240.00	0.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
111	2020	NARODNA STRANKA ZA GRAHOVO	230.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	230.00	0.00	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
112	2327	LIJEVO KRILO	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%

113	2743	NOVO DOBA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
114	2501	POLITIČKA ORGANIZACIJA "KRUG"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	190.00	190.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
115	3054	REPUBLIKANSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
116	2620	POKRET PRAVDE	0.00	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
117	1188	POSAVSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	5.36	0.00	0.00	0.00	5.36	568.83	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
118	1977	RAMSKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.50	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
119	16	SRPSKA RADIKALNA STRANKA REPUBLIKE SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,216.06									
120	73	SELJAČKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19,015.66									
121	574	RADNIČKO-KOMUNISTIČKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
122	724	POKRET ZA TREBINJE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
123	879	EKOLOŠKA PARTIJA REPUBLIKE SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	59,152.00									
124	1190	STRANKA DIJASPORE BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
125	1250	STRANKA SOCIJALNE SIGURNOSTI SRPSKIH BORACA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
126	1257	HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	750.00									
127	1264	NAPREDNA SRPSKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
128	1269	RADNIČKA PARTIJA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
129	1271	STRANKA MLADIH ZA PROMJENE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
130	1291	REFORMSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
131	1714	HRVATSKI SAVEZ HKDU - HRAST	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	27,071.54									
132	1950	BRČANSKI DEMOKRATSKI POKRET BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11,787.00									
133	2313	POKRET MOST 21	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,300.52									
134	2316	BOŠNJAČKI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
135	2323	DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
136	2496	POLITIČKA STRANKA RE-BALANS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
137	2534	STRANKA ZA BOLJE VUČKOVCE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
138	2682	VAŠ POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									

139	2737	SRPSKA RADIKALNA STRANKA SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
140	3051	NEZAVISNA LISTA-HRVATSKA ZVONA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
141	3061	POLITIČKA ORGANIZACIJA ZELENI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,748.00									
142	3058	SRPSKI NARODNI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
143	70007	DEMOKRATSKA BRANITELJSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
144	26	STRANKA SPAS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,658.00									
145	70023	POLITIČKA ORGANIZACIJA SNAGA NARODA (PK 70023)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
146	996	EKOLOŠKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	12,195.54									
147	1973	POLITIČKA ORGANIZACIJA "NAŠA HERCEGOVINA"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
148	2791	SNAGA OMLADINSKE SVIJESTI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
149	732	SRPSKA RADIKALNA STRANKA "9.JANUAR"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
150	3306	HOĆEMO EKO BUDUĆNOST	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
UKUPNO			1,806,262.60	1,349,309.41	103,450.00	880,899.66	226,178.98	19,658,723.73	640,810.07	24,665,634.45	6,253,195.53	7%	5%	0%	4%	1%	80%	0%	3%	100%

581. Uvidom u podatke iz prethodne tabele, vidljivo je da 33 političke stranke (22,00%) nije ostvarilo nikakav prihod u 2023. godini, 16 političkih stranka (10,67%) je stvarilo prihod manji od 1.000,00 KM, dok je 39 stranaka (26,0%) ostvarilo prihod ispod 10.000,00 KM. Prihod od 10.000,00 do 50.000,00 KM ostvarile su 22 stranke (14,67%), te je 9 stranaka ostvarilo prihod od 50.000,00 do 100.000,00 KM (6,00%). Prihod od 100.000,00 do 500.000,00 KM ostvarilo je 20 političkih stranaka (13,33%). Prihod od 500.000,00 KM do jedan million KM ostvarile su četiri stranke. Šest stranaka je ostvarilo prihod od 1 do 2,7 miliona KM, dok je jedna stranka ostvarila prihod od četiri miliona KM.
582. Uvidom u izvore finansiranja političkih stranaka u posljednje tri godine, utvrđen je pad prihoda u 2023. godini od 17,55% u odnosu na prihode koje su političke stranke ostvarile 2022. godine. Zabilježen je drastičan pad priloga od fizičkih i pravnih lica i to priloga fizičkih lica za 77,66% i priloga pravnih lica za 83,45% u odnosu na priloge koje su političke stranke ostvarile 2022. godine.

Tabela 34. Izvori finansiranja političkih stranaka u periodu od 2021. do 2023. godine (prema podacima koje su stranke iskazale u svojim finansijskim izvještajima)

(1) Prihodi	Prihod 2021.	Prihod 2022.	Prihod 2023.
Članarina	1.589.875,83	1.717.697,86	1,806,262.60
Prilozi fizičkih lica	1.842.790,24	5.959.264,26	1,349,309.41
Prilozi pravnih lica	68.950,00	625.117,59	103,450.00
Prihodi od imovine političkih stranaka	532.032,58	639.303,41	880,899.66
Prihodi od poklona i usluga što ih stranka nije imala obavezu platiti	245.710,86	289.033,98	226,178.98
Prihodi iz budžeta	19.118.161,44	19.626.403,77	19,658,723.73
Ostali prihodi	525.637,71	1.058.895,26	640,810.07
Ukupan prihod	23.923.158,66	29.915.716,13	24,665,634.45
(2) Dugovanja političkih stranaka	7.223.930,13	9.930.363,70	6.253.195,53

2.1.2. Finansiranje političkih stranka iz budžeta

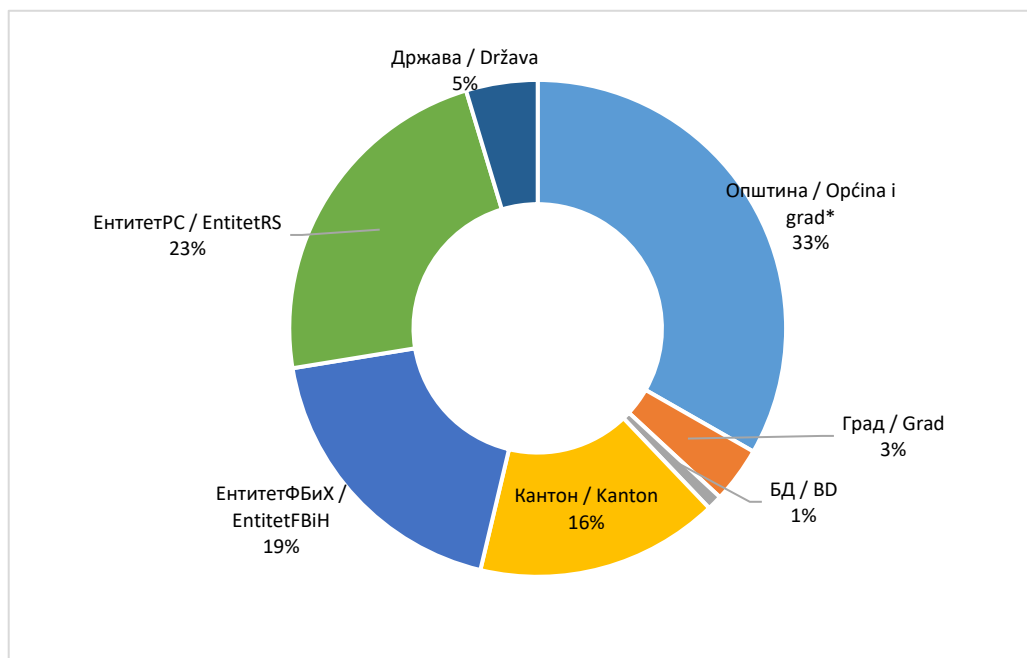
583. Centralna izborna komisija BiH je prikupila podatke o sredstvima koja su iz budžeta svih nivoa izvršne vlasti isplaćena političkim subjektima u 2023. godini, osim Srednjobosanskog kantona, koji Centralnoj izornoj komisiji BiH nije dostavio podatke. Prema podacima, prikupljenim od nadležnih organa i institucija na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, za finansiranje političkih subjekata u 2023. godini planirana su sredstva u iznosu od 20.996.233,43 KM. Od planiranog iznosa isplaćeno je 96,65%, odnosno političkim subjektima su isplaćena sredstva u iznosu od 20.293.347,55 KM, kao što je prikazano u narednim tabelama i na grafikonu.

Tabela 35. Planirana i isplaćena budžetska sredstva političkim subjektima u 2023.godini

Red. broj	Naziv nivoa vlasti		Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2		3	4	5	6
1	Општина / Općina i grad*		7,455,755.31	6,759,244.71	-696,510.60	90.66%
2	Град / Grad		748,210.09	736,498.17	-11,711.92	98.43%
3	БД / BD		200,000.00	200,000.00	0.00	100.00%
4	Кантон / Kanton		3,203,129.49	3,213,217.49	10,088.00	100.31%
5	Ентитет ФБиХ / Entitet FBiH		3,800,006.00	3,800,006.00	0.00	100.00%
6	Ентитет РС / Entitet RS		4,648,800.06	4,648,800.00	-0.06	100.00%
7	Држава/Država	Утрошено za rad klubova	950,000.00	391,818.74	-4,751.30	99.50%
		Уплаћено strankama		553,429.96		
	UKUPNO:		21,005,900.95	20,303,015.07	-702,885.88	96.65%

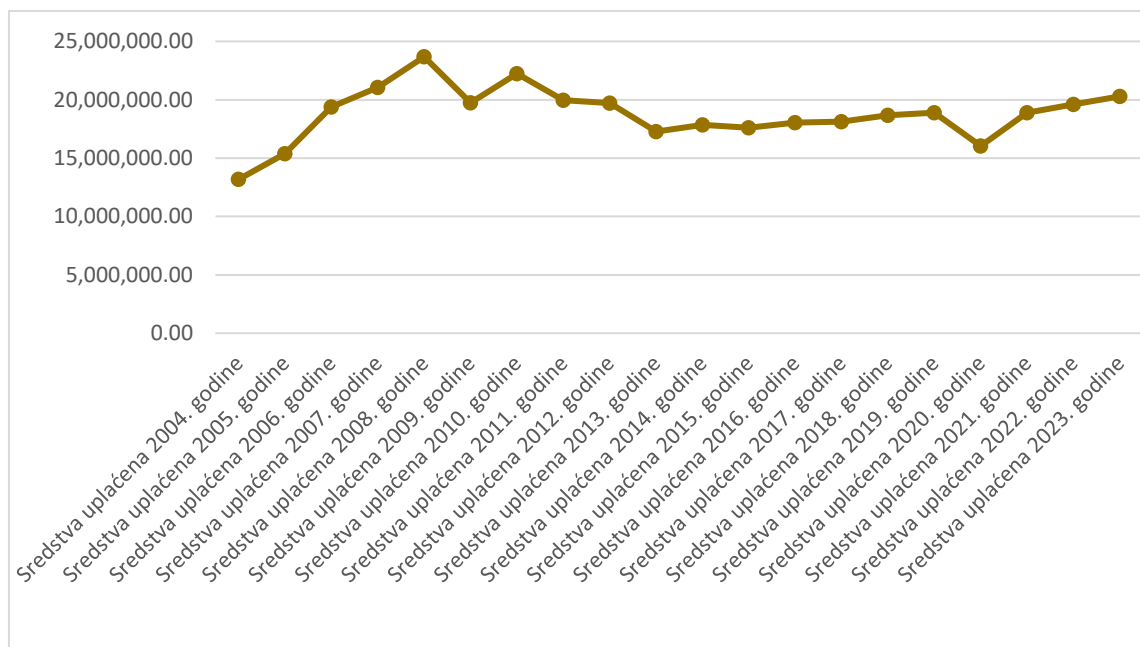
Tabela 36. Isplaćena budžetska sredstva političkim subjektima u 2023.godini po nivoima vlasti

Red. broj	Naziv nivoa vlasti	Ukupno uplaćena sredstva	Struktura finansiranja
1	2	3	4
1	Општина / Općina i grad*	6,759,244.71	33.29%
2	Град / Grad	736,498.17	3.63%
3	БД / BD	200,000.00	0.99%
4	Кантон / Kanton	3,213,217.49	15.83%
5	Ентитет ФБиХ / Entitet FBiH	3,800,006.00	18.72%
6	Ентитет РС / Entitet RS	4,648,800.00	22.90%
7	Држава / Država	945,248.70	4.66%
UKUPNO:		20,303,015.07	100.00%

Grafikon 3. Prikaz strukture budžetskih izdvajanja za političke subjekte u 2023. godini

584. U periodu od 2004. do 2023. godine iz budžeta svih nivoa vlasti političkim subjektima je isplaćeno 375,65 miliona KM i to: 2004. godine 13,2 miliona, 2005. godine 15,4 miliona, 2006. godine 19,4 miliona, 2007. godine 21,1 milion, 2008. godine 23,7 miliona, 2009. godine 19,7 miliona, 2010. godine 22,2 miliona, 2011. godine 19,96 miliona, 2012. godine 19,7 miliona, 2013. godine 17,3 miliona, 2014. godine 17,9 miliona, 2015. godine 17,6 miliona, 2016. godine 18 miliona KM, 2017. godine 18,1 milion KM, 2018. godine 18,7 miliona KM, 2019. godine 18,9 miliona KM, 2020. godine 16,04 miliona KM, 2021. godine 18,9 miliona KM, 2022. godine 19,6 miliona KM i 2023. godine 20,3 miliona KM..
585. Od 2004. do 2008. godine budžetska izdvajanja su konstantno rasla, period od 2009. do 2012. godine karakterišu oscilacije iznosa budžetskih sredstava izdvojenih političkim strankama, da bi 2013. godine ta izdvajanja pala za 12,27%. Od 2014. do 2018. godine budžetska izdvajanja ponovo rastu u procentima 2,5–3% godišnje, dok su 2019. godine porasla za 1,08 %, da bi 2020. godine izdvajanja pala za 15,04% u odnosu na budžetska sredstva izdvojena političkim subjektima 2019. godine. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2021. godini porasla su za 17,78% u odnosu na izdvajanja 2020. godine. U 2022. godini rast budžetskih izdvajanja za političke stranke ostvaren je u procentu od 3,82 %, a u 2023. godini za 3,45%, u odnosu na prethodnu godinu, bez podataka za Srednjobosanski kanton.
586. Trend budžetskih izdvajanja za političke subjekte u periodu 2004. do 2023. godine je prikazan na narednom grafikonu.

Grafikon 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta u periodu 2004. do 2023. godine

Tabela 37. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004–2023. god.

Nivo vlasti		Uplaćeno u periodu 2004. – 2014. godina	Uplaćeno 2015. godine	Uplaćeno 2016. godine	Uplaćeno 2017. godine	Uplaćeno 2018. godine	Uplaćeno 2019. godine	Uplaćeno 2020. godine	Uplaćeno 2021. godine	Uplaćeno 2022. godine	Uplaćeno 2023. godine	Uplaćeno u periodu 2004–2023. godina
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Općine/općine i gradovi		85,954,013.63	7,024,248.93	6,645,104.11	6,468,241.93	6,621,622.04	6,549,924.36	6,062,001.45	6,982,871.72	7,379,079.74	7,495,742.88	147,182,850.79
Brčko Distrikt BiH		2,314,285.05	199,999.97	258,019.03	199,999.96	200,000.00	200,000.00	259,999.99	199,999.99	199,999.94	200,000.00	4,232,303.93
Kantoni		44,849,857.22	3,540,079.76	3,414,923.62	3,543,989.16	3,802,581.96	3,955,578.57	3,226,702.28	3,345,484.07	3,632,237.13	3,213,217.49	76,524,651.26
Federacija BiH		33,138,464.50	2,775,000.03	3,600,000.03	3,799,999.00	3,800,000.00	3,713,004.00	1,954,211.00	3,757,323.00	3,800,000.00	3,800,006.00	64,138,007.56
Republika Srpska		36,728,199.49	3,129,999.96	3,180,000.00	3,180,000.00	3,342,440.06	3,531,916.65	3,597,915.93	3,669,999.84	3,669,999.93	4,648,800.00	68,679,271.86
Država BiH	<i>Uplaćeno strankama</i>	3,195,997.17	570,281.47	534,224.00	375,797.80	548,300.00	579,151.71	580,218.13	573,440.12	568,835.47	553,429.96	8,079,675.83
	<i>Utrošeno za rad klubova</i>	3,285,423.46	359,120.86	406,721.19	561,730.00	368,133.19	354,457.82	361,940.44	366,626.64	366,834.44	391,818.74	6,822,806.78
UKUPNO:		209,466,240.52	17,598,730.98	18,038,991.98	18,129,757.85	18,683,077.25	18,884,033.11	16,042,989.22	18,895,745.38	19,616,986.65	20,303,015.07	375,659,568.01

587. U okviru budžetskih sredstva izdvojenih političkim strankama u 2023. godini, iz budžeta u Federaciji BiH su isplaćena sredstva u iznosu od 12.987.853,77 KM ili 63,97%, iz budžeta Republike Srpske 6.169.912,60 KM ili 30,39%, iz budžeta Brčko distrikta BiH 200.000,00 KM ili 0,98%, dok su iz budžeta Bosne i Hercegovine izdvojena sredstva u iznosu od 945.248,70 KM ili 4,66%.

Tabela 38. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta 2023 godine političkim subjektima po nivoima vlasti (državni nivo, entitetski nivoi i Brčko distrikt BiH)

Red. broj	Naziv nivoa vlasti	Ukupno uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	4	6
I	Federacija BiH	12,987,853.77	63.97%
1	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	5,254,435.11	40.46%
2	Gradovi	720,195.17	5.55%
3	Kantoni	3,213,217.49	24.74%
4	Budžet FBiH	3,800,006.00	29.26%
II	Republika Srpska	6,169,912.60	30.39%
1	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	1,504,809.60	24.39%
2	Gradovi	16,303.00	0.26%
3	Budžet RS	4,648,800.00	75.35%
III	Brčko distrikt BiH	200,000.00	0.98%
IV	Državni nivo BiH	945,248.70	4.66%
	UKUPNO:	20,303,015.07	100.00%

588. Iz budžeta općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, u Federaciji BiH političkim subjektima u 2023. godini isplaćena su sredstva u iznosu 5.254.435,11 KM, dok su iz budžeta općina i gradova u Republici Srpskoj isplaćena sredstva u iznosu 1.504.809,60 KM¹²⁷.

589. Iz budžeta gradova u Federaciji BiH (Grad Sarajevo i Grad Mostar) političkim subjektima isplaćena su sredstva u iznosu 720.195,17 KM, a iz Grada Istočno Sarajevo političkim strankama su isplaćena sredstva u iznosu od 16.303,00 KM¹²⁸.

590. Iz budžeta devet kantona u Federaciji BiH političkim subjektima u 2023. godini isplaćena su sredstva u iznosu 1.504.809,60 KM¹²⁹.

¹²⁷ Prilog 1. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, političkim subjektima u 2023. godini.

¹²⁸ Prilog 2. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima u 2022. godini.

¹²⁹ Prilog 3. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim subjektima u 2022. godini.

591. Iz budžeta Federacije BiH političkim subjektima u 2023. godini isplaćena su sredstva u iznosu 3.800.006,00 KM, dok su iz budžeta Republike Srpske isplaćena sredstva u iznosu od 4.648.800,00 KM. Iz budžeta Bosne i Hercegovine političkim subjektima u 2023. godini izdvojena su sredstva u iznosu od 945.278,70 KM, od kojih je za rad parlamentarnih grupa utrošeno 391.818,74 KM, dok je iznos od 553.429,96 KM uplaćen političkim strankama. Iz budžeta Brčko distrikta BiH političkim subjektima u 2023. godini isplaćena su sredstva u iznosu 200.000,00 KM¹³⁰.

2.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja

592. Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka koju je, u skladu s članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, uspostavila Centralna izborna komisija BiH, izvršila je pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja, koje su podnijele političke stranke.

593. U skladu sa odredbom iz Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka¹³¹, pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka čiji su ukupni prihodi iskazani u godišnjim finansijskim izvještajima manji od 10.000,00 KM Služba za reviziju obavlja najmanje jedanput u četiri godine, a u skladu sa svojim planom, koji odobrava Centralna izborna komisija BiH.

594. Revizija finansijskih izvještaja političkih stranaka uključuje izvještaje iz državnog i entitetskog sjedišta, uključujući i Brčko distrikt BiH, i najmanje dva regionalna ureda koja izabere služba za reviziju finansiranja političkih stranaka.

595. Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka je okončala postupak pregleda, kontrole i revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, te izdala revizijske izvještaje za 70 političkih stranaka, sa nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Izvještaje revizije Centralna izborna komisija BiH je dala na uvid javnosti putem svoje web-stranice.¹³² Centralna izborna komisija BiH je, u skladu sa odredbom iz člana 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka, Parlamentarnoj skupštini BiH podnijela Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2021. godini¹³³.

596. Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka je, u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i odredbama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka provela pregled, kontrolu i reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu 101 političke stranke i postizbornih finansijskih izvještaja za Opće izbore 2022. godine 90 političkih stranaka, te 2024. godine izdala izvještaje revizije za 58 političkih stranaka. U toku je izdavanje izvještaja revizije za 43 političke stranke. Nakon što Služba za reviziju izda izvještaje o pregledu i izvještaje o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu za 101 političku stranku i postizbornog finansijskog izvještaja 90 političkih stranaka, kako je Centralna izborna komisija BiH utvrdila svojim

¹³⁰ Prilog 4. Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2022. godini iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH.

¹³¹ "Službeni glasnik BiH" broj: 5/22.

¹³² <https://www.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=1315&Lang=3>

¹³³ Izvještaj, broj: 03-07-6-512-3/24 od 18.04.2024. godine.

zaključkom, broj: 03-07-6-1217-1/23 od 07.12.2023. godine, revizijski izvještaji će u prvom polugodištu 2025. godine biti dati na uvid javnosti putem web-stranice www.izbori.ba. Centralna izborna komisija BiH će, u skladu sa svojim nadležnostima, poduzeti aktivnosti protiv političkih stranaka, za koje je revizijom utvrđeno da su prekršile odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

597. Služba za reviziju je provela aktivnosti na pregledu i kontroli godišnjeg finansijskog izvještaja političkih stranaka za 2023. godinu za 30 političkih stranaka, te pribavila revizijske dokaze koji su potrebni za izdavanje revizijskih izvještaja sa mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

2.2.1. Nalazi revizije

598. Pregledom, kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu, utvrđeno je da je 47 političkih stranka, što čini 67,14% kontrolisanih stranaka, prekršilo odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka. Političke stranke su prekršile i odredbe Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH tokom provođenja prijevremenih izbora za načelnike/gradonačelnike 2021. godine.
599. Političke stranke su kršile odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka na način:
- Finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje političkih stranaka, uglavom sredstva iz budžeta, nisu koristile isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, čime su prekršile odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
 - Stranke nisu vodile evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, nisu izdavale potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te priloge nisu prijavile u finansijskim izvještajima, čime su prekršile odredbe člana 5. stav (4) Zakona.
 - Sredstva od članarina i dobrovoljnih priloga, koja su primana u gotovini, nisu uplaćivana na transakcijski račun političke stranke, iako je Zakonom o finansiranju propisano da ovlašteno lice u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun centrale političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate, čime su prekršile odredbe člana 5. stav (4) i člana 6. stav (2) Zakona.
 - Tri političke stranke su ostvarile priloge iznad limita utvrđenog u članu (6) stav (4) i (5) Zakona.
 - Znatno broj stranaka, suprotno odredbama člana 8. Zakona, finansirao se iz zabranjenih izvora.
 - Poslovne knjige političke stranke nisu vodile u skladu sa važećim propisima, nisu uspostavile pravovremene i tačne evidencije o svojim prihodima, rashodima, obavezama i novčanim tokovima putem transakcijskih računa i blagajne, finansijske izvještaje nisu podnijele u zakonom propisanim rokovima i na način kako je propisala Centralna izborna komisija BiH, čime su prekršile odredbe člana 11. i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.
 - Znatno je broj političkih stranaka koje nisu prijavile transakcijske račune kod poslovnih banaka, putem kojih su obavljale finansijske transakcije.
 - Dvije političke stranke su prekoračile limit na troškove izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnike/gradonačelnike, propisan članom 15.10 Izbornog zakona BiH.

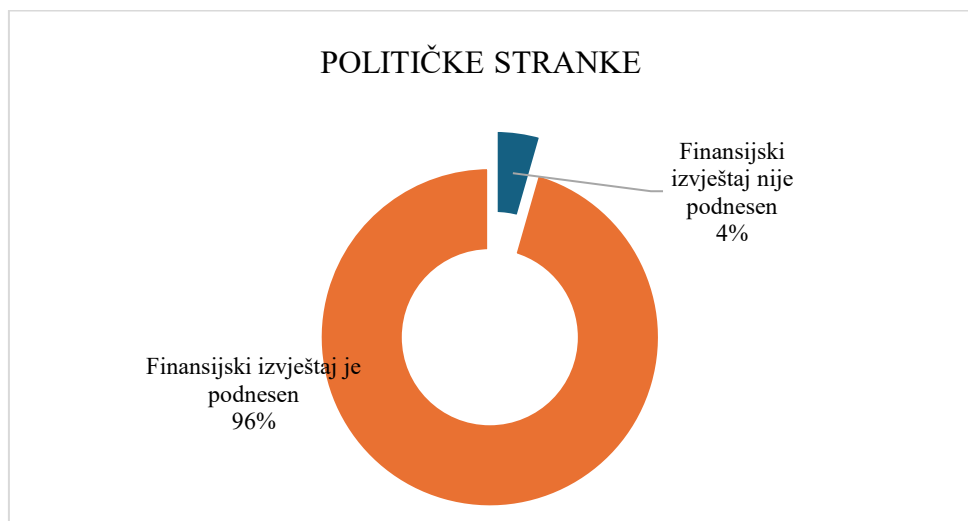
600. Služba za reviziju je, u skladu sa odredbama člana 15. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, a u vezi sa članom 12. stav (6) i članom 18. stav (6) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijela informaciju o nepravilnostima koje su utvrđene kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka, a koje su navedene u izvještajima o pregledu i izvještajima o reviziji političkih stranaka za 2021. godinu.
601. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim u članu 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, donijela zaključak, broj: 03-07-6-512-1/24 od 18.04.2024. godine, kojim će se pokrenuti postupak protiv 47 političkih stranaka, za koje je pregledom i revizijom njihovih finansijskih izvještaja utvrđeno da postoji osnovana sumnja da su u 2021. godini prekršile odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

2.2.2. Prijem i kontrola posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje i postizbornog finansijskog izvještaja Lokalni izbori 2024. godine

602. U skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i Izbornim zakonom BiH, izvršena je preliminarne kontrola izvještaja o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana objave rezultata izbora (postizbornih finansijskih izvještaja) za Lokalne izbore 2024. godine i izdate su Informacije o dostavljenim izvještajima sa: pregledom prometa posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje, pregledom troškova izborne kampanje, analizom troškova koje su politički subjekti mogli ostvariti u skladu sa odredbama člana 15.1a stav (2) i člana 15.10 Izbornog zakona BiH i pregledom izvora finansiranja političkih subjekata u vrijeme izborne kampanje.
603. Sve političke stranke i nezavisni kandidati koji su učestvovali na Lokalnim izborima 2024. godine, imali su obavezu tri dana prije dana održavanja izbora Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje. Izvještaj je obuhvatio period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do 02.10.2024. godine, a političke stranke i nezavisni kandidati bili su dužni podnijeti ga 03.10.2024. godine.
604. Centralna izborna komisija BiH je ovjerila 116 političkih stranaka koje su na Lokalnim izborima 2024. godine učestvovala samostalno ili u koalicijama sa drugim političkim strankama (110 stranaka je učestvovalo samostalno i šest političkih stranaka samo u okviru koalicija). Za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine ovjereno je 189 nezavisnih kandidata, od kojih se 70 kandidata nalazilo na listama nezavisnih kandidata, dok su 43 kandidata učestvovala na izborima kao nacionalna manjina. U skladu sa navedenim, 116 političkih stranaka i 189 nezavisnih kandidata bili su obavezni podnijeti izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje.
605. Izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje podnijelo je 111 političkih stranaka u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BiH i putem e-maila, kako je propisano u članu 3. stav (3) Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima i izvještajima o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje političkih stranaka ¹³⁴.

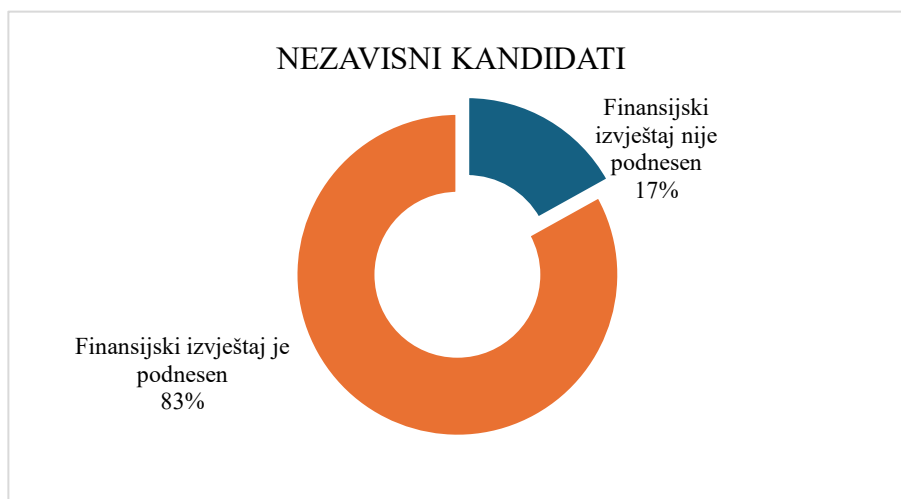
¹³⁴ "Službeni glasnik BiH", broj: 31/24.

Finansijski izvještaj nije podnijelo pet (5) političkih stranaka, što čini 4,31 % od ukupnog broja stranaka koje su bile obavezne podnijeti izvještaj, kao što je predstavljeno na sljedećem grafikonu:

Grafikon 5. Grafički prikaz podnesenih finansijskih izvještaja od strane političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora

606. Od ukupno 189 nezavisnih kandidata koji su ovjereni za učešće na izborima, izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje je podnijelo 157 kandidata, dok izvještaj nisu podnijela 32 kandidata, što čini 16,93 % od ukupnog broja nezavisnih kandidata koji su bili obavezni da podnesu izvještaj, kao što je predstavljeno na sljedećem grafikonu.

Grafikon 6. Grafički prikaz podnesenih finansijskih izvještaja nezavisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora

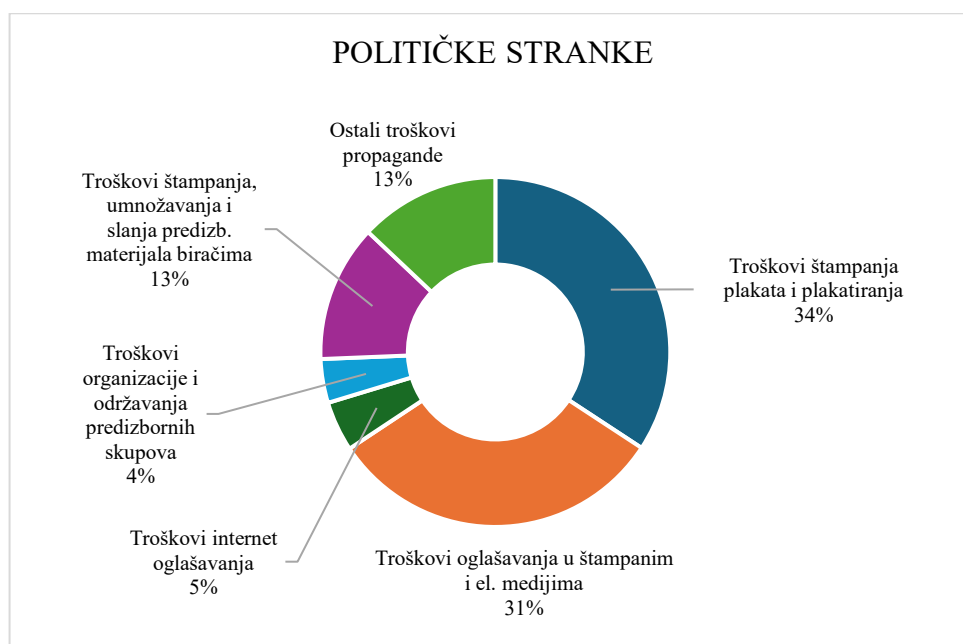
607. Izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje u skladu sa odredbom iz člana 7. Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima i izvještajima o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje političkih stranaka sadrži: opće podatke o političkoj stranci, pregled prometa posebnog računa za finansiranje izborne kampanje, priloge fizičkih i pravnih lica, nenovčane donacije i račune koje politička stranka

nije imala obavezu plaćati, troškove izborne kampanje i podatke o računima dobavljača i izvršiocima usluga, koji su nastali u svrhu izborne kampanje.

608. Strukturu troškova izborne kampanje političkih stranaka, koje su podnijele izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje, čine:

Tabela 39. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora

Vrsta troška	Iznos	Struktura
Troškovi štampanja plakata i plakatiranja	2.833.197,71	34,44 %
Troškovi oglašavanja u štampanim i el. medijima	2.601.964,80	31,44 %
Troškovi internet oglašavanja	382.596,89	4,62 %
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	335.270,95	4,05 %
Troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima	1.048.816,22	12,67 %
Ostali troškovi propagande	1.073.079,36	12,97 %
UKUPNO	8.274.925,93	100,00 %

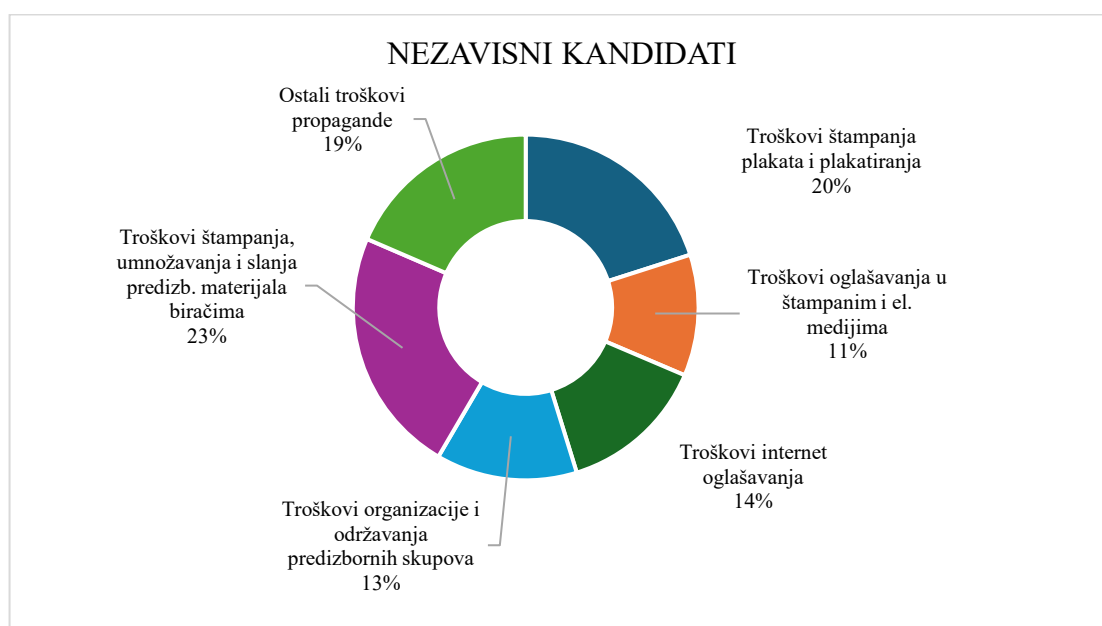
Grafikon 7. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora

609. U svojim finansijskim izvještajima 54,05% političkih stranka je iskazalo priloge fizičkih i pravnih lica, dok 45,95 % stranaka nije iskazalo ovu vrstu prihoda. Od 111 političkih stranaka koje su Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijele finansijski izvještaj, 60 stranaka je iskazalo priloge i to: novčane priloge fizičkih lica u iznosu od 2.227.842,99 KM, novčane priloge pravnih lica u iznosu od 359.056,68 KM i nenovčane donacije u iznosu od 118.544,58 KM.

610. Strukturu troškova izborne kampanje nezavisnih kandidata, koji su podnijeli izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje, čine:

Tabela 40. Struktura troškova izborne kampanje nezavisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora

Vrsta troška	Iznos	Struktura
Troškovi štampanja plakata i plakatiranja	15.087,03	20,06 %
Troškovi oglašavanja u štampanim i el. medijima	8.944,68	11,35 %
Troškovi internet oglašavanja	10.883,51	13,81 %
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	10.402,71	13,20 %
Troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizb. materijala biračima	18.164,41	23,05 %
Ostali troškovi propagande	14.587,84	18,51 %
UKUPNO	78.790,18	100,00%

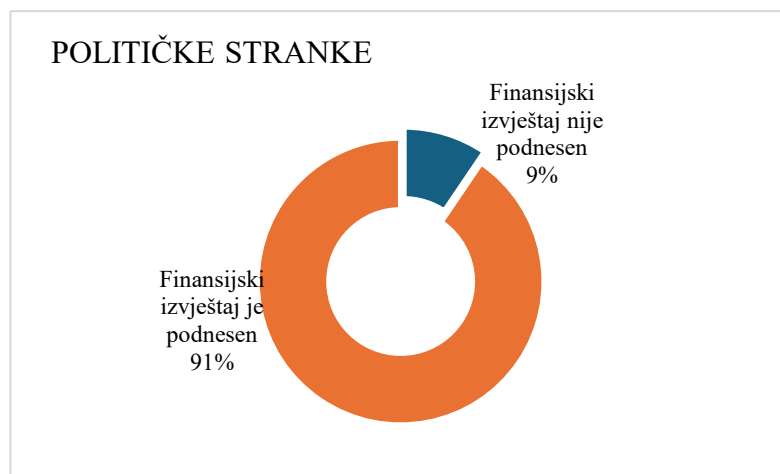

Grafikon 8. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje nezavisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora

611. Od ukupno 157 nezavisnih kandidata koji su podnijeli finansijski izvještaj, priloge fizičkih i pravnih lica je iskazalo 68 nezavisnih kandidata, dok 89 kandidata nije iskazalo nikakve priloge. Nezavisni kandidati su u svojim finansijskim izvještajima iskazali novčane priloge fizičkih lica u iznosu od 107.096,28 KM, novčane priloge pravnih lica u iznosu od 5.420,00 KM i nenovčane donacije u iznosu od 3.660,72 KM.
612. Političke stranke i nezavisni kandidati koji su učestvovali na Lokalnim izborima 2024. godine imali su obavezu da u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u “Službenom glasniku BiH” CIKBiH podnesu finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora

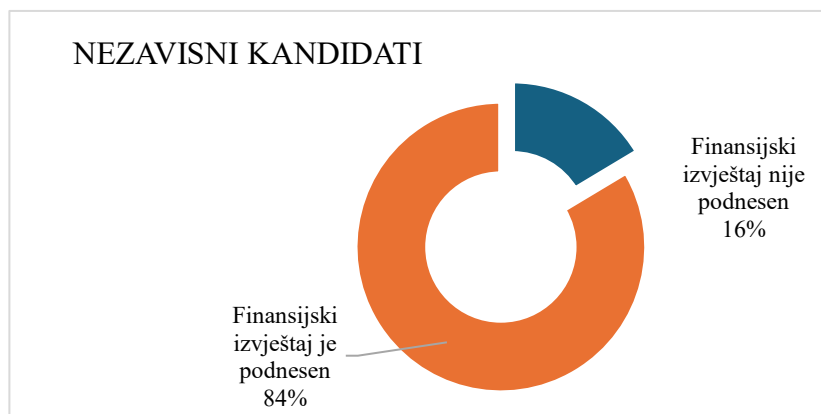
(postizborni finansijski izvještaj), koji obuhvata period od 01.05.2024. godine do 05.11.2024. godine.

Centralnoj izbornoj komisiji BiH postizborni finansijski izvještaj je podnijelo 105 političkih stranaka, što čini 90,52 % od broja stranaka koje su učestvovala na izborima. Finansijski izvještaj nije podnijelo 11 političkih stranaka ili 9,48 %.

Grafikon 9. Grafički prikaz podnesenih postizbornih finansijskih izvještaja političkih stranaka

613. Od ukupno 189 nezavisnih kandidata koji su imali obavezu podnijeti postizborni finansijski izvještaj, izvještaj je podnijelo 158 kandidata. Finansijski izvještaj nije podnio 31 nezavisni kandidat, što čini 16,40% od ukupnog broja nezavisnih kandidata, koji su učestvovali na izborima.

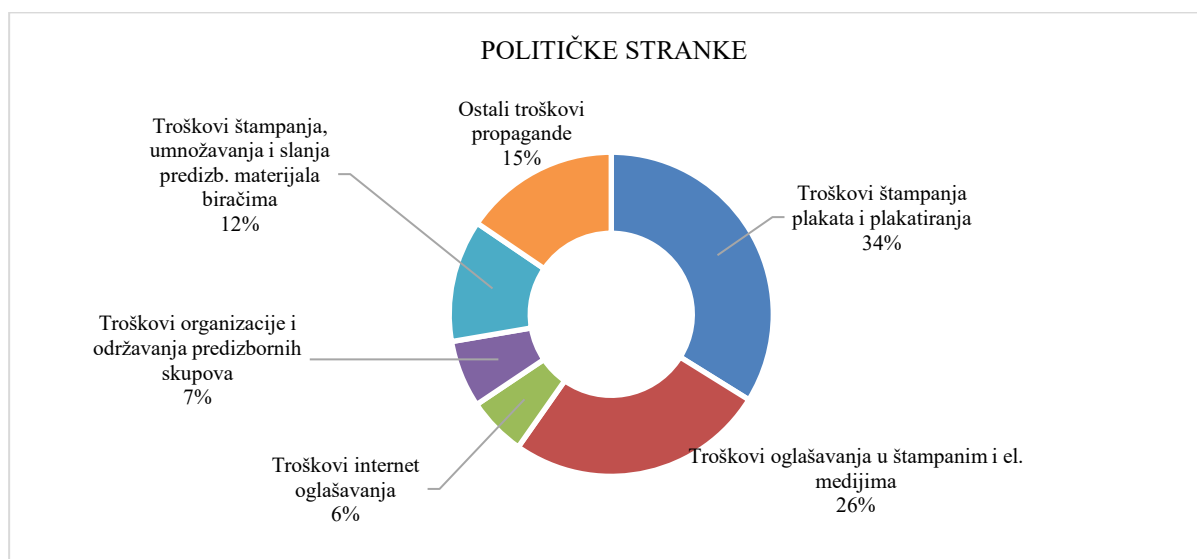
Grafikon 10. Grafički prikaz podnesenih postizbornih finansijskih izvještaja nezavisnih kandidata

614. Za finansiranje izborne kampanje u skladu sa članom 15.10 Izbornog zakona BiH politički subjekti u okviru zakonom propisanog limita mogli su potrošiti 16.830.173,90 KM, od čega političke stranke 15.191.691,90 KM (13.897.809,60 KM samostalno i 1.293.882,30 KM u okviru koalicija) i nezavisni kandidati 1.638.482,00 KM.
615. Političke stranke koje su podnijele postizborni finansijski izvještaj prijavile su troškove izborne kampanje u iznosu od 9.744.418,40 KM.
616. Nezavisni kandidati su u svojim finansijskim izvještajima prijavili troškove izborne kampanje u iznosu od 75.834,10 KM.

617. Prema podacima o troškovima izborne kampanje, koje su političke stranke i nezavisni kandidati prijavili u postizbornim finansijskim izvještajima, 12 političkih stranaka je prekoračilo limit propisan u članu 15.10 Izbornog zakona BiH.
618. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka, koje su podnijele postizborni finansijski izvještaj je prikazana u narednoj tabeli.

Tabela 41. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka iz postizbornih finansijskih izvještaja

Vrsta troška	Iznos	Struktura
Troškovi štampanja plakata i plakatiranja	3,298,462.80	33,85 %
Troškovi oglašavanja u štampanim i elektronskim medijima	2,521,675.46	25,87 %
Troškovi internet oglašavanja	571,913.42	5,87 %
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	653,804.78	6,71 %
Troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima	1,188,492.8779	12,20 %
Ostali troškovi propagande	1,510,069.07	15,50 %
UKUPNO	9,744,418.40	100,00%

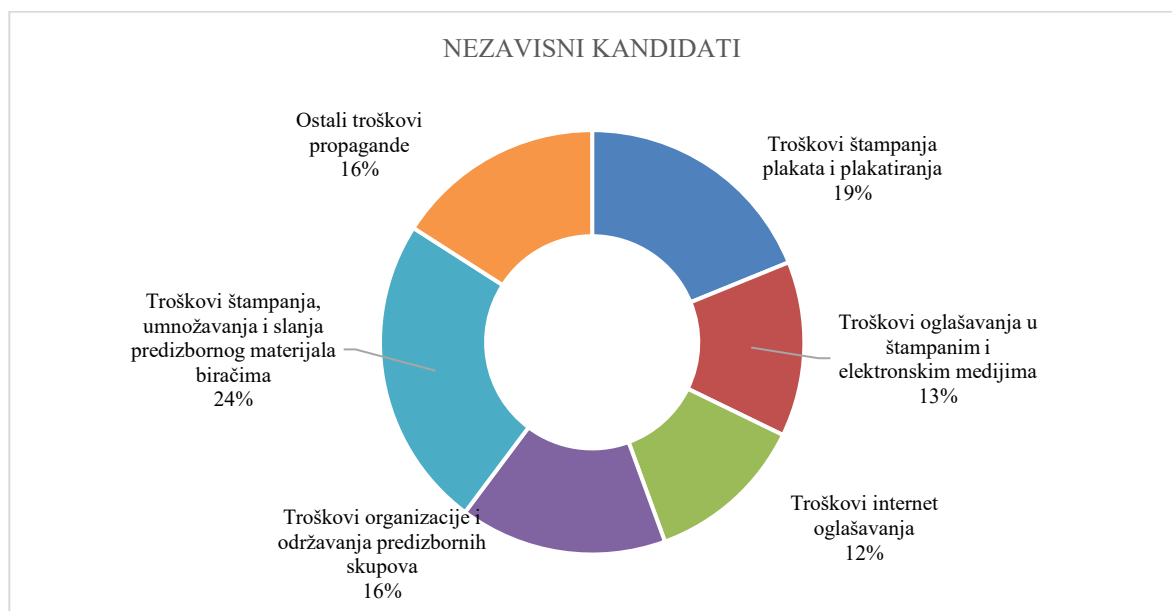

Grafikon 11. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje političkih stranaka

619. Struktura troškova izborne kampanje nezavisnih kandidata, koji su podnijeli postizborni finansijski izvještaj je prikazana u narednoj tabeli.

Tabela 42. Struktura troškova izborne kampanje nezavisnih kandidata iz postizbornih finansijskih izvještaja

Vrsta troška	Iznos	Struktura
Troškovi štampanja plakata i plakatiranja	14,291.56	18,84 %
Troškovi oglašavanja u štampanim i elektronskim medijima	10,124.68	13,35 %
Troškovi internet-oglašavanja	9,274.15	12,23 %
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	11,979.03	15,80 %
Troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima	18,077.05	23,84 %
Ostali troškovi propagande	12,088.13	15,94 %
UKUPNO	75,834.10	100,00%

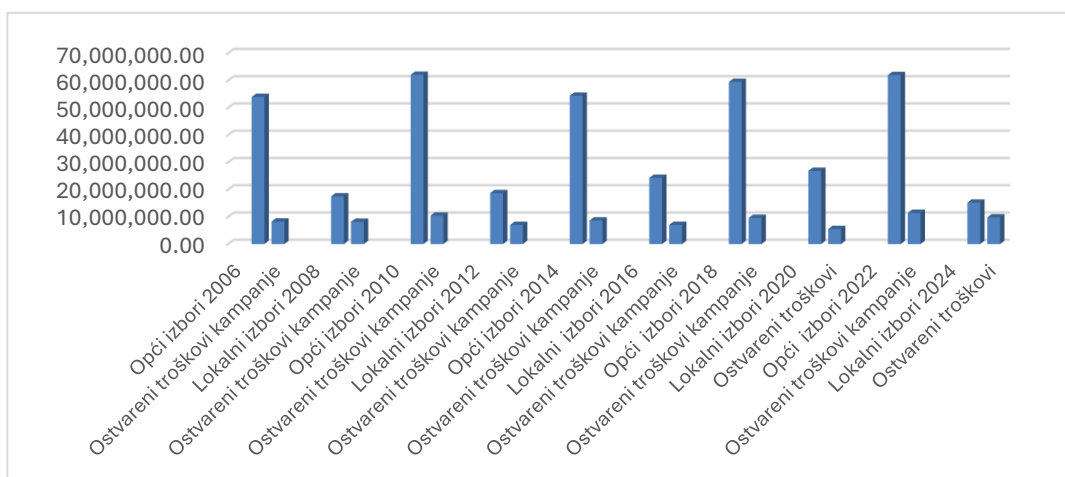
Grafikon 12. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje nezavisnih kandidata

620. Za finansiranje troškova izborne kampanje, za izbore koji su provedeni od 2006. do 2024. godine, političke stranke su utrošile sredstva u iznosu od 85.714.833,39 KM.

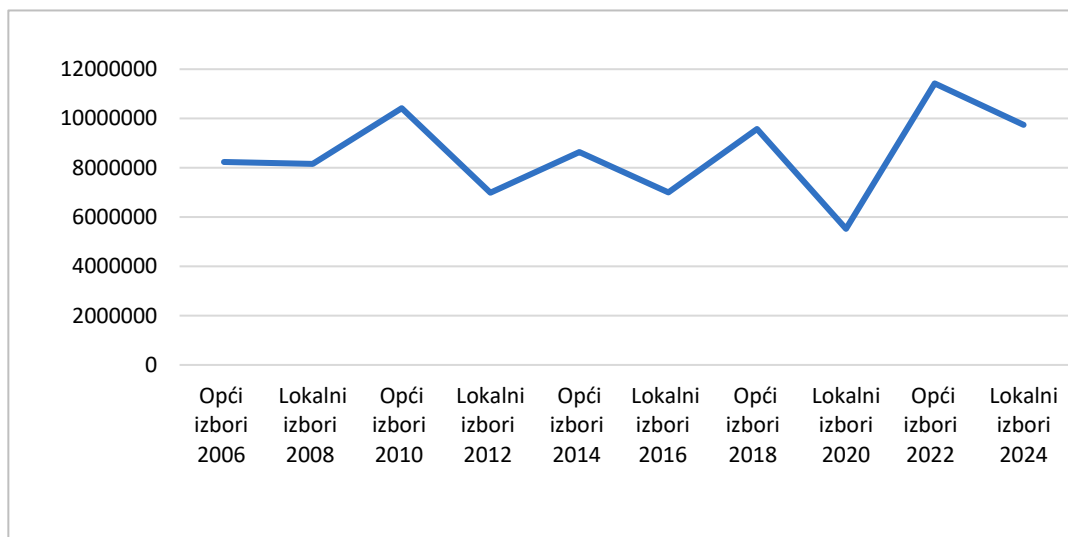
Tabela 43. Pregled troškova izborne kampanje političkih stranaka u periodu 2006–2024. godine

IZBORI	Dozvoljeni troškovi izborne kampanje – u skladu sa članom 15.10. Izbornog zakona BiH (KM)	Ostvareni troškovi izborne kampanje (KM)
Opći izbori 2006.	53.921.265,49	8.236.564,58
Lokalni izbori 2008.	17.471.224,39	8.156.606,92
Opći izbori 2010.	62.056.017,60	10.423.425,31
Lokalni izbori 2012.	18.675.372,71	6.994.309,42
Opći izbori 2014.	54.370.031,43	8.632.256,37

IZBORI	Dozvoljeni troškovi izborne kampanje – u skladu sa članom 15.10. Izbornog zakona BiH (KM)	Ostvareni troškovi izborne kampanje (KM)
Lokalni izbori 2016.	24.273.008,14	7.004.404,78
Opći izbori 2018.	59.455.478,60	9.577.347,57
Lokalni izbori 2020.	26.818.297,20	5.522.686,13
Opći izbori 2022.	61.967.700,30	11.422.813,91
Lokalni izbori 2024.	15.191.691,90	9,744,418.40

Grafikon 11. Grafički prikaz troškova izborne kampanje u periodu 2006.- 2024. godine

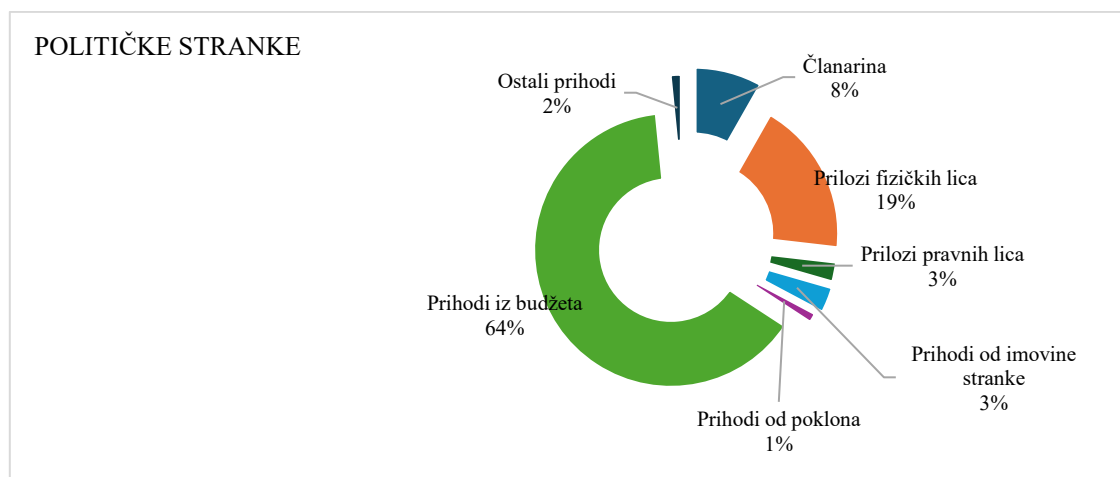

Grafikon 12. Trend troškova izborne kampanje u periodu 2006.- 2024. godine

621. U periodu od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora 2024. godine političke stranke su u finansijskim izvještajima iskazale ukupne prihode u iznosu od 16.290.934,94 KM, čiju strukturu čine:

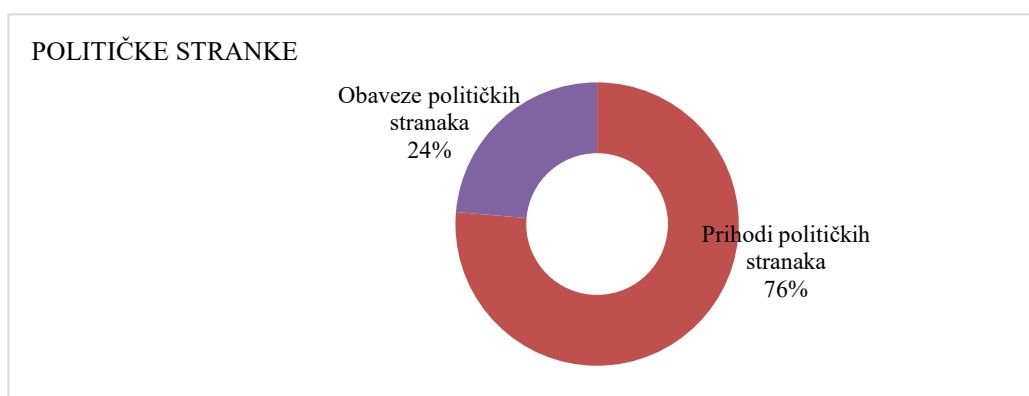
Tabela 44. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u periodu izborne kampanje

Vrsta prihoda	Iznos	Struktura
Članarina	1,337,788.57	8,21 %
Prilozi fizičkih lica	3,053,446.25	18,74 %
Prilozi pravnih lica	427,362.49	2,62 %
Prihodi od imovine stranke	541,299.17	3,32 %
Dobit od prav. lica u vlasništvu stranke	0,00	0,00 %
Prihodi od poklona	232,351.76	1,43 %
Prihodi iz budžeta	10,442,123.22	64,10 %
Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija	0,00	0,00 %
Ostali prihodi	256,563.48	1,58 %
UKUPNO	16,290,934.94	100,00%

Grafikon 13. Grafički prikaz izvora finansiranja političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje

622. Političke stranke su na dan izvještajnog perioda (05.11.2024. godine) iskazale obaveze u iznosu od 5.045.023,34 KM. Na osnovu podataka iz finansijskih izvještaja političkih stranaka, u ovom izvještajnom periodu stranke su se finansirale iz vlastitih izvora (prihoda političkih stranaka) u procentu od 76,35%, dok su za finansiranje koristile tuđe izvore u procentu od 23,65 %, kao što je predstavljeno na narednom grafikonu.

Grafikon 14. Odnos prihoda i dugova političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje

623. U periodu od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora 2024. godine nezavisni kandidati su u finansijskim izvještajima iskazali ukupne prihode u iznosu od 208.666,05 KM, čiju strukturu čine:

Tabela 45. Pregled izvora finansiranja izborne kampanje nezavisnih kandidata

Vrsta prihoda	Iznos	Struktura
Prilozi fizičkih lica	119,605.61	57,32 %
Prilozi pravnih lica	7,800.00	3,74 %
Prihodi od poklona	3,850.82	1,85 %
Prihodi iz budžeta	77,403.44	37,09 %
Ostali prihodi	6.18	0,00 %
UKUPNO	208,666.05	100,00%

624. Prema evidenciji Centralne izborne komisije BiH od 116 političkih stranaka koje su učestvovala na izborima, 79 stranaka je dostavilo potvrde o zatvaranju posebnog računa za finansiranje izborne kampanje, a od 189 nezavisnih kandidata ovjerenih za izbore, 139 je dostavilo potvrde o zatvaranju posebnog računa.

2.3. Sankcionisanje političkih stranaka¹³⁵

625. U slučaju da politička stranka ne postupi prema odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je nadležna za izricanje novčane kazne u skladu s ovim Zakonom i Izbornim zakonom BiH (Član 15. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka).
626. Centralna izborna komisija BiH je 09.04.2024. godine za 18 političkih stranaka, koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu, i revizorima Službe za reviziju su uskratila pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije, izrekla administrativnu mjeru kojom je političkim strankama uskraćeno pravo da se kandiduju za učešće na narednim izborima.
627. Centralna izborna komisija BiH je 14.03.2024. godine novčanim kaznama sankcionisala 66 političkih stranaka radi kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka i Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH – Finansiranje kampanje, a koja su utvrđena revizijom finansijskih izvjaštaja političkih stranaka za 2020. godinu.
628. U periodu od 2005. do 2024. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela 776 odluka o sankcionisanju političkih stranaka i 66 odluka o sankcionisanju fizičkih lica (ukupno 842 odluke). Od navedenog broja sankcija političkim strankama 602 su novčane kazne, 172

¹³⁵ Prilog 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka.

administrativne mjere uskraćivanja prava političkim strankama da se kandidiraju na narednim izborima i dvije administrativne mjere kojima je političkim strankama naloženo da dio svojih sredstava uplate u dobrotvorne svrhe.

629. Centralna izborna komisija BiH provodi postupak utvrđivanja odgovornosti i sankcionisanja 47 političkih stranaka, za koje je revizijom njihovih finansijskih izvještaja utvrđeno da postoji osnovana sumnja da su u 2021. godini počinile prekršaje za koje su Zakonom o finansiranju političkih stranaka i Izbornim zakonom BiH propisane novčane sankcije.

2.4. Ostale aktivnosti

630. Osim provođenja ključnih aktivnosti iz djelokruga Zakona o finansiranju političkih stranaka (prijem i kontrola godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, kancelarijske revizije, terenske revizije i sankcionisanje političkih stranaka), Centralna izborna komisija BiH je u 2024. godini provodila i druge aktivnosti i radnje, koje također definiraju oblast finansiranja političkih stranaka, kao što su: stalna koordinacija s političkim strankama i davanje pismenih odgovora na njihove upite, uz nastojanje da se u potpunosti ispoštuju principi informisanja javnosti o finansiranju političkih stranaka; saradnja s NVO i drugim organizacijama koje prate primjenu Zakona o finansiranju političkih stranaka, kao i saradnja s međunarodnim ekspertima.
631. Centralna izborna komisija BiH je tokom 2024 godine nastojala pismeno odgovoriti na sve upite političkih stranaka, koji su se odnosili na primjenu odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbi Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH – Finansiranje izborne kampanje, kao i na upite svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, otklanjajući time nedoumice u vezi primjene navedenih zakona.
632. Također, Centralna izborna komisija BiH je, poštujući ključne principe informisanja javnosti, a posebno princip otvorenosti, kada su u pitanju modaliteti finansiranja političkih stranaka, ostvarila dobru saradnju i s medijima u Bosni i Hercegovini, u pogledu davanja relevantnih informacija koje definiraju oblast finansiranja političkih stranaka i finansiranja izborne kampanje.

2.4.1. Međunarodna saradnja

633. Centralna izborna komisija BiH je, nastojeći da stvori zakonske i institucionalne pretpostavke za uređenje tzv. političkog finansiranja, u 2024. godini ostvarila saradnju i s međunarodnim organizacijama iz oblasti antikorupcionih zakona u koje spada i Zakon o finansiranju političkih stranaka.
634. U okviru međunarodne saradnje, Centralna izborna komisija BiH poduzima aktivnosti iz svoje nadležnosti, a koje se odnose na implementaciji preporuka Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine – Transparentnost finansiranja političkih stranaka.
- U okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – oblast Transparentnost finansiranja političkih stranaka, nakon Evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost finansiranja političkih stranaka (usvojen na 51. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 23–27. maj 2011. godine, GRECO je donio četiri privremena izvještaja o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, dva izvještaja o usklađenosti

Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO i dva dodatka Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a¹³⁷.

U Drugom dodatku Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 90. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21–25. mart 2022. g.) GRECO navodi da je proces reformi potrebno energično provoditi kako bi se dodatno povećala transparentnost političkog finansiranja i uloga političkih stranaka kao temeljnog elementa demokratskog sistema. GRECO je još jednom pozvao Bosnu i Hercegovinu da u potpunosti provede osam (od devet) preporuka.

635. U oktobru 2024. godine GRECO-u je, putem Ministarstva sigurnosti BiH, dostavljen dokument, u kome je prezentovan napredak u nadzoru nad finansiranjem izbornih kampanja, koji je postignut donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH. Novim odredbama Zakona unapređena je transparentnost troškova izbornih kampanja i izvora finansiranja izbornih kampanja političkih stranka i nezavisnih kandidata koji učestvuju na izborima, te to doprinosi realizaciji preporuka GRECO-a.

636. Centralna izborna komisija BiH je kroz pisani dokument dala doprinos za izradu Dokumenta za diskusiju na 8. sastanku Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, koji je održan 10–11. decembra 2024. godine, u dijelu koji se odnosi na borbu protiv korupcije, a vezan je za realizaciju preporuka ODIHR-a i GRECO-a o finansiranju političkih stranaka, poboljšanju kapaciteta Službe za reviziju kako bi se efikasnije pratilo poštivanje propisa o finansiranju političkih stranaka.

Preporuke iz izvještaja Evropske unije sa 8. sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, održanog 10–11. decembra 2024. godine su:

- *Usvoji Budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2025. godinu, čime bi se osigurala neophodna sredstva za Centralnu izbornu komisiju BiH da angažuje novo osoblje u Službi za reviziju kako bi se pratilo poštivanje propisa o finansiranju političkih stranaka, u skladu sa preporukama ODIHR-a /GRECO-a. (rok 1. kvartal 2025. godine) i*
- *Usvojiti novi Zakon o finansiranju političkih stranaka u skladu sa reporukama ODIHR-a /GRECO-a. (rok 4. kvartal 2025. godine).*

637. Predstavnici Centralne izborne komisije BiH su u 2024. godini učestvovali i u događajima koji su posvećeni finansiranju političkih stranaka. Dana 30. i 31. januara 2024. godine, na poziv Vijeća Evrope predstavnici Centralne izborne komisije BiH su učestvovali na radionici pod nazivom "Pregled zakonskih odredbi o političkom finansiranju u Bosni i Hercegovini i analiza Nacrta izmjena i dopuna Zakona o finansiranju političkih stranaka"; zatim u periodu od 21.02. do 22.02.2024. godine u Varšavi, Republika Poljska, na poziv OSCE/ODIHR učešće na radionici na temu "Kako osigurati pravovremeni nadzor nad finansiranjem izborne kampanje i koje strategije primjenjivati da se pojača efikasnost nadzora" te dana 25. i 26. aprila 2024. godine u Pragu, Češka Republika, na poziv Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES) učešće na radionici pod nazivom "Javni nadzor nad korištenjem javnih resursa

¹³⁷ Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu "Transparentnost finansiranja političkih stranaka (usvojen na 61. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 14–18. oktobar 2013. godine), Privremeni izvještaji o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu "Transparentnost finansiranja političkih stranaka (usvojen na 64. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 16–20. juni 2014.), Drugi privremeni izvještaji o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a "Transparentnost finansiranja političkih stranaka" (usvojen na 68. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 15–19. juni 2015.), Treći privremeni izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojen na 72. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 27. juni – 1. juli 2016.), Četvrti privremeni izvještaji o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojen na 76. plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 19–23. juni 2017.), Drugi izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a (usvojen na 81. plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 03–07. decembar 2018.), i Dodatak Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21–25. septembar 2020. g.) i Drugi dodatak Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 90. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21–25. mart 2022. g.).

na izborima“. Radionici su prisustvovali predstavnici nadzornih institucija iz 12 država, uključujući Bosnu i Hercegovinu. Više informacija o ovim događajima je dostupno u V. DIO – Međunarodna saradnja, seminari i obuke.

2.4.2. Reforme izbornog zakonodavstva

638. Centralna izborna komisija BiH je pripremila tehnički dokument o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji će uputiti Parlamentarnoj skupštini BiH. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka unapređuje se pravni okvir koji omogućava implementaciju preporuka GRECO-a i OSCE/ODIHR-a.
639. Centralna izborna komisija BiH je uputila Ministarstvu finansija i trezora BiH inicijativu za izmjene i dopune Zakona o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine, kako bi se revizorima Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka, koji obavljaju specifične i složene poslove za koje treba obezbijediti funkcionalnu nezavisnost prilikom obavljanja poslova revizije finansiranja političkih stranaka, propisao dodatak na platu, a sve sa namjerom da se ispoštuje preporuke GRECO-a, OSCE/ODIHR-a i Evropske unije, iznesene u Izvještajima sa sastanaka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost.

3. Zaključna razmatranja

640. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s odredbama člana 14. stav 2. Zakona o finansiranju političkih stranaka, nadležna za provođenje odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka. U 2024. godini Centralna izborna komisija BiH provodila je sve aktivnosti koje su propisane odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15. Izbornog zakona BiH, koje se mogu grupisati na sljedeći način: prijem godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, prikupljanje podataka o sredstvima koja su iz budžeta svih nivoa isplaćena političkim subjektima, prikupljanje podataka od Centralne banke BiH o transakcijskim računima svih političkih stranaka, prikupljanje podataka o općinskim prostorima koje političke stranke koriste uglavnom bez naknade, kontrola i revizija finansijskih izvještaja, izdavanje revizijskih izvještaja sa nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranka u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, sankcionisanje političkih stranaka. Putem svoje oficijelne web-stranice Centralna izborna komisija BiH je dala na uvid javnosti godišnje finansijske izvještaje svih političkih stranaka za 2023. godinu, izvještaje o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje i postizborne finansijske izvještaje za Lokalne izbore 2024. godine, kao i brojne informacije i izvještaje o izvorima finansiranja političkih stranaka, podatke o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz budžeta svih nivoa vlasti, izvještaje revizije svih političkih stranaka, sa nalazima i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka. Revizijska mišljenja iz izvještaja o pregledu i izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja političkih stranaka objavljena su u Službenom glasniku BiH.

PRILOZI

Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2023. godini iz budžeta općina/opština i gradova osnovnih izbornih jedinica.....	187
Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima u 2023.	192
Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim subjektima u 2023.	193
Prilog 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2023. godini iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH	197
Prilog 5 – Pregled sankcionisanih političkih stranaka 2024. godine.....	200

**Prilog 1 - Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2023. godini iz
budžeta općina/opština i gradova osnovnih izbornih jedinica**

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Federaciji Bosne i Hercegovine

Red. br.	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	50	TUZLA	652,000.00	589,183.40	-62,816.60	90.37%
2	136	CENTAR SARAJEVO	336,427.20	336,427.20	0.00	100.00%
3	133	NOVI GRAD SARAJEVO	300,000.00	292,015.42	-7,984.58	97.34%
4	91	TRAVNIK	288,245.40	288,245.40	0.00	100.00%
5	1	VELIKA KLADUŠA	199,999.88	199,999.88	0.00	100.00%
6	131	ILIDŽA	182,280.00	182,280.00	0.00	100.00%
7	127	KONJIC	176,538.84	176,538.84	0.00	100.00%
8	137	STARI GRAD SARAJEVO	163,195.46	163,195.46	0.00	100.00%
9	79	ŽIVINICE	160,000.84	160,000.84	0.00	100.00%
10	115	KISELJAK	146,087.00	146,087.00	0.00	100.00%
11	112	VITEZ	141,000.00	141,000.00	0.00	100.00%
12	126	JABLANICA	121,799.70	121,799.70	0.00	100.00%
13	125	PROZOR - RAMA	119,999.96	119,999.96	0.00	100.00%
14	32	SANSKI MOST	119,999.88	115,107.29	-4,892.59	95.92%
15	135	VOGOŠĆA	106,627.92	106,627.92	0.00	100.00%
16	65	JAJCE	105,000.00	105,000.00	0.00	100.00%
17	2	CAZIN	150,000.00	105,000.00	-45,000.00	70.00%
18	75	ŽEPČE	100,000.00	100,000.00	0.00	100.00%
19	110	GORNJI VAKUF-USKOPLJE	99,820.00	99,820.00	0.00	100.00%
20	109	BUGOJNO	99,000.00	99,000.00	0.00	100.00%
21	118	ILJAŠ	97,500.00	97,500.00	0.00	100.00%
22	130	HADŽIĆI	95,856.72	95,856.68	-0.04	100.00%
23	111	NOVI TRAVNIK	90,000.00	90,000.00	0.00	100.00%
24	139	NOVO SARAJEVO	86,399.99	86,399.99	0.00	100.00%
25	22	ORAŠJE	76,000.08	76,000.08	0.00	100.00%
26	172	ČITLUK	69,999.96	69,999.96	0.00	100.00%
27	39	TEŠANJ	65,710.77	65,033.19	-677.58	98.97%
28	42	MAGLAJ	62,499.99	62,499.99	0.00	100.00%
29	49	SREBRENİK	90,000.01	57,958.16	-32,041.85	64.40%
30	3	BIHAĆ	54,816.90	54,916.90	100.00	100.18%
31	44	GRAČANICA	57,763.00	52,260.00	-5,503.00	90.47%
32	4	BOSANSKA KRUPA	60,000.00	51,600.00	-8,400.00	86.00%

33	94	KAKANJ	50,000.00	50,000.03	0.03	100.00%
34	114	FOJNICA	50,000.00	50,000.00	0.00	100.00%
35	124	TOMISLAVGRAD	41,840.00	41,832.00	-8.00	99.98%
36	113	BUSOVAČA	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
37	171	LJUBUŠKI	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
38	77	ZAVIDOVIĆI	69,599.64	45,919.80	-23,679.84	65.98%
39	149	GRUDE	35,000.00	37,800.00	2,800.00	108.00%
40	176	STOLAC	46,941.18	35,205.18	-11,736.00	75.00%
41	141	TRNOVO (FBIH)	34,628.40	34,628.40	0.00	100.00%
42	129	KREŠEVO	34,000.00	33,999.60	-0.40	100.00%
43	17	ODŽAK	36,000.00	33,786.00	-2,214.00	93.85%
44	47	LUKAVAC	35,000.00	32,145.20	-2,854.80	91.84%
45	59	KLJUČ	25,000.00	25,000.00	0.00	100.00%
46	148	POSUŠJE	25,000.00	25,000.00	0.00	100.00%
47	150	ŠIROKI BRIJEG	50,000.00	24,000.00	-26,000.00	48.00%
48	106	LIVNO	24,000.00	24,000.00	0.00	100.00%
49	173	ČAPLJINA	30,000.00	22,500.00	-7,500.00	75.00%
50	174	NEUM	20,000.00	20,000.00	0.00	100.00%
51	25	GRADAČAC	137,498.84	18,833.16	-118,665.68	13.70%
52	167	GORAŽDE	15,000.00	15,000.00	0.00	100.00%
53	36	DOBOJ ISTOK	14,280.00	14,280.00	0.00	100.00%
54	183	USORA	12,000.00	12,000.00	0.00	100.00%
55	181	RAVNO	11,200.00	11,200.00	0.00	100.00%
56	20	DOMALJEVAC - ŠAMAC	11,000.00	11,000.00	0.00	100.00%
57	117	OPĆINA BREZA	9,667.52	9,667.52	0.00	100.00%
58	98	KLADANJ	9,500.00	8,879.71	-620.29	93.47%
59	5	BUŽIM	9,999.98	8,294.10	-1,705.88	82.94%
60	107	KUPRES (FBIH)	0.00	7,741.18	7,741.18	
61	67	DOBRETIĆI	4,000.00	4,000.00	0.00	100.00%
62	55	TEOČAK	3,870.00	3,870.00	0.00	100.00%
63	52	ČELIĆ	7,000.00	3,500.00	-3,500.00	50.00%
64	3	DOBOJ JUG	3,000.00	2,999.97	-0.03	100.00%
65	6	VAREŠ	5,499.92	0.00	-5,499.92	0.00%
66	85	GLAMOČ	2,000.00	0.00	-2,000.00	0.00%
67	93	ZENICA	1.50	0.00	-1.50	0.00%
68	78	BANOVIĆI	0.00	0.00	0.00	
69	82	SAPNA	0.00	0.00	0.00	
70	203	BOSANSKI PETROVAC	0.00	0.00	0.00	
71	57	DRVAR	0.00	0.00	0.00	

72	96	OLOVO	0.00	0.00	0.00	
73	116	VISOKO	0.00	0.00	0.00	
74	84	BOSANSKO GRAHOVO	0.00	0.00	0.00	
75	165	FOČA (FBIH)	0.00	0.00	0.00	
76	80	KALESIJA	0.00	0.00	0.00	
77	89	DONJI VAKUF	0.00	0.00	0.00	
78	143	PALE (FBIH)	0.00	0.00	0.00	
79	117	BREZA	np	np	np	
UKUPNO OPĆINE I GRADOVI OSNOVNE IZBORNE JEDINICE U FEDERACIJI BiH:			5,617,096.48	5,254,435.11	-362,661.37	93.54%

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Republici Srpskoj

Red. br.	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	034 B	BANJA LUKA	331,796.88	331,796.88	0.00	100.00%
2	29	BIJELJINA	259,999.68	259,999.68	0.00	100.00%
3	9	PRIJEDOR	99,000.00	99,000.00	0.00	100.00%
4	74	TESLIĆ	90,000.00	77,113.00	-12,887.00	85.68%
5	14	DERVENTA	64,999.90	64,993.20	-6.70	99.99%
6	182	TREBINJE	0.00	56,999.10	56,999.10	
7	64	MRKONJIĆ-GRAD	48,600.00	48,600.00	0.00	100.00%
8	185	MILIĆI	41,996.36	41,996.36	0.00	100.00%
9	11	LAKTAŠI	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
10	70	KOTOR-VAROŠ	35,000.00	35,000.00	0.00	100.00%
11	13	PRNJAVOR	34,000.00	32,639.98	-1,360.02	96.00%
12	166	FOČA (RS)	31,626.70	31,626.70	0.00	100.00%
13	38	DOBOJ	80,000.00	30,121.86	-49,878.14	37.65%
14	7	NOVI GRAD	29,506.95	27,878.27	-1,628.68	94.48%
15	35	ČELINAC	26,000.00	26,000.00	0.00	100.00%
16	88	ŠIPOVO	25,371.21	25,371.21	0.00	100.00%
17	24	MODRIČA	24,999.99	24,999.99	0.00	100.00%
18	40	STANARI	29,999.93	23,129.36	-6,870.57	77.10%
19	164	GACKO	22,592.00	22,592.00	0.00	100.00%
20	104	BRATUNAC	22,000.00	22,000.00	0.00	100.00%

21	10	GRADIŠKA	60,000.00	20,000.04	-39,999.96	33.33%
22	132	ISTOČNA ILIDŽA	23,919.02	19,613.60	-4,305.42	82.00%
23	147	VIŠEGRAD	15,000.04	15,000.04	0.00	100.00%
24	161	NEVESINJE	15,000.01	15,000.01	0.00	100.00%
25	56	UGLJEVIK	27,067.76	14,636.00	-12,431.76	54.07%
26	140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	34,770.00	14,578.76	-20,191.24	41.93%
27	68	KNEŽEVO	11,999.96	11,999.96	0.00	100.00%
28	61	RIBNIK	11,175.00	11,175.00	0.00	100.00%
29	170	RUDO	10,000.00	10,000.00	0.00	100.00%
30	144	PALE (RS)	15,000.00	9,996.00	-5,004.00	66.64%
31	123	HAN-PIJESAK	7,373.35	7,373.40	0.05	100.00%
32	83	ZVORNIK	49,500.11	6,642.17	-42,857.94	13.42%
33	45	PETROVO	5,100.00	5,100.00	0.00	100.00%
34	142	TRNOVO (RS)	4,099.68	4,099.68	0.00	100.00%
35	54	LOPARE	9,000.00	3,743.48	-5,256.52	41.59%
36	105	SREBRENICA	20,255.92	3,058.91	-17,197.01	15.10%
37	177	BERKOVIĆI	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
38	179	LJUBINJE	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
39	33	OŠTRA LUKA	1,980.00	1,980.00	0.00	100.00%
40	26	PELAGIĆEVO	7,500.00	1,500.00	-6,000.00	20.00%
41	12	SRBAC	15,000.00	970.00	-14,030.00	6.47%
42	101	ŠEKOVIĆI	6,999.92	484.96	-6,514.96	6.93%
55	21	ŠAMAC	41,378.68	0.00	-41,378.68	0.00%
57	16	BROD	25,999.93	0.00	-25,999.93	0.00%
50	146	ROGATICA	21,100.00	0.00	-21,100.00	0.00%
61	8	KOZARSKA DUBICA	15,000.00	0.00	-15,000.00	0.00%
45	180	BILEĆA	13,999.98	0.00	-13,999.98	0.00%
58	121	SOKOLAC	13,000.00	0.00	-13,000.00	0.00%
59	103	VLASENICA	8,000.03	0.00	-8,000.03	0.00%
44	169	ČAJNIČE	5,949.84	0.00	-5,949.84	0.00%
43	138	ISTOČNI STARI GRAD	0.00	0.00	0.00	
46	18	VUKOSAVLJE	0.00	0.00	0.00	
47	108	KUPRES (RS)	0.00	0.00	0.00	
48	23	DONJI ŽABAR	0.00	0.00	0.00	
49	184	KOSTAJNICA	0.00	0.00	0.00	

51	158	ISTOČNI MOSTAR	0.00	0.00	0.00	
52	168	NOVO GORAŽDE	0.00	0.00	0.00	
53	81	OSMACI	0.00	0.00	0.00	
54	58	ISTOČNI DRVAR	0.00	0.00	0.00	
56	6	KRUPA NA UNI	0.00	0.00	0.00	
60	66	JEZERO	0.00	0.00	0.00	
62	31	PETROVAC	0.00	0.00	0.00	
63	163	KALINOVIK	0.00	0.00	0.00	
UKUPNO OPĆINE I GRADOVI OSNOVNE IZBORNE JEDINICE U REPUBLICI SRPSKOJ:			1,838,658.83	1,504,809.60	-333,849.23	81.84%

Prilog 2. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima u 2023.

Kod	Naziv grada	Kod pol. subj.	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirano	Ukupno uplaćeno	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
199A	GRAD MOSTAR	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	520,000.00	154,867.80	-14.92	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		92,135.28		
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE		67,905.72		
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA		52,788.00		
		2292	PRVA MOSTARSKA PARTIJA		42,945.00		
		80021	KLUB SAMOSTALNIH VIJEĆNIKA		34,891.20		
			BH BLOK MOSTAR-Naša stranka		20,591.28		
		80000	FIZIČKO LICE-NEZAVISNI KANDIDAT		15,391.44		
		80000	FIZIČKO LICE-NEZAVISNI KANDIDAT		14,034.84		
		80000	FIZIČKO LICE-NEZAVISNI KANDIDAT		14,034.84		
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU		5,199.84		
		1	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ		5,199.84		
UKUPNO GRAD MOSTAR				520,000.00	519,985.08	-14.92	100%
666	GRAD SARAJEVO	2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	55,466.72	55,466.72	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	39,783.75	39,783.75	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	19,046.01	19,046.01	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	18,014.28	18,014.28	0.00	100.00%
		36	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	13,423.05	13,423.05	0.00	100.00%
		1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH	13,423.05	13,423.05	0.00	100.00%
		2325	SAVEZ MLADIH SNAGA	13,423.05	13,423.05	0.00	100.00%
		2328	NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA	12,030.18	12,030.18	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	7,800.00	7,800.00	0.00	100.00%
		2320	PLATFORMA ZA PROGRES	7,800.00	7,800.00	0.00	100.00%
UKUPNO GRAD SARAJEVO				200,210.09	200,210.09	0.00	100.00%
888	GRAD ISTOČNO SARAJEVO	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	8,648.00	5,040.00	-3,608.00	58.28%

	18	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	7,203.00	4,200.00	-3,003.00	58.31%
	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	4,312.00	2,513.00	-1,799.00	58.28%
	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	2,145.00	1,246.00	-899.00	58.09%
	74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	1,423.00	826.00	-597.00	58.05%
	1972	UJEDINJENA SRPSKA	1,423.00	826.00	-597.00	58.05%
	2420	DEMOKRATSKI SAVEZ	1,423.00	826.00	-597.00	58.05%
	2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE-SPS	1,423.00	826.00	-597.00	58.05%
UKUPNO ISTOČNO SARAJEVO			28,000.00	16,303.00	-11,697.00	58.23%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA GRADOVA:			748,210.09	736,498.17	-11,711.92	98.43%

Prilog 3 - Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim subjektima u 2023.

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirano	Ukupno uplaćeno	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
209	KANTON SARAJEVO	2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	137,112.69	137,112.69	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	133,074.52	133,074.52	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	122,690.16	122,690.16	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	105,704.65	105,704.65	0.00	100.00%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	97,630.71	97,630.71	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	94,103.56	94,103.56	0.00	100.00%
		3056	ZA NOVE GENERACIJE	45,133.20	45,133.20	0.00	100.00%
UKUPNO KANTON SARAJEVO:				735,449.49	735,449.49	0.00	100.00%
201	UNSKO-SANSKI KANTON	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	110,643.34	110,643.34	0.00	100.00%
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	81,817.68	81,817.68	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	51,325.74	51,325.74	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	51,325.74	51,325.74	0.00	100.00%
		2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	51,325.74	51,325.74	0.00	100.00%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	41,326.08	41,326.08	0.00	100.00%
		1701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	31,325.52	31,325.52	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	27,575.68	27,575.68	0.00	100.00%

		877	NAŠA STRANKA	26,667.24	26,667.24	0.00	100.00%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	26,667.24	26,667.24	0.00	100.00%
UKUPNO UNSKO-SANSKI KANTON:				500,000.00	500,000.00	0.00	100.00%
203	TUZLANSKI KANTON	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	149,326.00	136,801.00	-12,525.00	91.61%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	99,720.00	91,512.00	-8,208.00	91.77%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	61,302.00	56,282.00	-5,020.00	91.81%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	48,597.00	44,581.00	-4,016.00	91.74%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	40,025.00	36,724.00	-3,301.00	91.75%
		2711	SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE	35,893.00	32,901.00	-2,992.00	91.66%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	35,893.00	32,901.00	-2,992.00	
		877	NAŠA STRANKA	29,244.00	26,646.00	-2,598.00	91.12%
UKUPNO TUZLANSKI KANTON:				500,000.00	458,348.00	-41,652.00	91.67%
207	HERCEGOVAČKO- NERETVANSKI KANTON	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	124,417.00	124,417.00	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	80,363.00	80,363.00	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	43,775.00	43,775.00	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	43,775.00	43,775.00	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	35,561.00	35,556.00	-5.00	99.99%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	35,561.00	35,556.00	-5.00	99.99%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	23,614.00	23,614.00	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	23,614.00	23,614.00	0.00	100.00%
UKUPNO HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON:				410,680.00	410,670.00	-10.00	100.00%
204	ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	104,146.52	104,146.52	0.00	100.00%
		3044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA-KASUMOVIĆ FUAD	56,849.83	56,849.83	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	50,695.95	50,695.95	0.00	100.00%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	36,981.69	36,981.69	0.00	100.00%
		90085	HDZ BIH, HSSSR, HSS, HSP BIH, HKDU, HSPAS, HDU, HSPHB, HRAST, HDZ90, HNP	36,981.69	36,981.69	0.00	100.00%
		90086	ŽELJKO KOMŠIĆ ZA GRAĐANSKU DRŽAVU DF/GS	36,981.69	36,981.69	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	30,124.55	30,124.55	0.00	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	27,047.65	27,047.65	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	20,190.43	20,190.43	0.00	100.00%

UKUPNO ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON:				400,000.00	400,000.00	0.00	100.00%
208	ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	126,000.00	159,100.00	33,100.00	126.27%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	36,000.00	44,200.00	8,200.00	122.78%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	18,000.00	22,500.00	4,500.00	125.00%
		734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	9,000.00	11,250.00	2,250.00	125.00%
		1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	9,000.00	11,250.00	2,250.00	125.00%
		1241	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH I HERCEG-BOSNE	9,000.00	10,450.00	1,450.00	116.11%
UKUPNO ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON:				207,000.00	258,750.00	51,750.00	125.00%
210	LIVANJSKI KANTON	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
		2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	32,000.00	32,000.00	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		2697	SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBIH	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		3055	SRPSKI NACIONALNI POKRET FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
UKUPNO LIVANJSKI KANTON:				200,000.00	200,000.00	0.00	100.00%
202	POSAVSKI KANTON	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	72,857.13	72,857.13	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	19,285.71	19,285.71	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	15,000.00	15,000.00	0.00	100.00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	10,714.29	10,714.29	0.00	100.00%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	10,714.29	10,714.29	0.00	100.00%
		2765	NEZAVISNI-NEOVISNI	10,714.29	10,714.29	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	10,714.29	10,714.29	0.00	100.00%
UKUPNO POSAVSKI KANTON:				150,000.00	150,000.00	0.00	100.00%
205	BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	20,000.00	20,000.00	0.00	100.00%

		3066	NOVI POČETAK	12,800.00	12,800.00	0.00	100.00%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	10,800.00	10,800.00	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	7,200.00	7,200.00	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	7,200.00	7,200.00	0.00	100.00%
		3048	NOVA POLITIČKA INICIJATIVA	7,200.00	7,200.00	0.00	100.00%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	7,200.00	7,200.00	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	5,600.00	5,600.00	0.00	100.00%
		1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	5,600.00	5,600.00	0.00	100.00%
		2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	5,600.00	5,600.00	0.00	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	3,600.00	3,600.00	0.00	100.00%
		2798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI-DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	3,600.00	3,600.00	0.00	100.00%
		3050	NEZAVISNA GRAĐANSKA LISTA	3,600.00	3,600.00	0.00	100.00%
		UKUPNO BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON:		100,000.00	100,000.00	0.00	100.00%
206	SREDNJOBOSANSKI KANTON			n/p	n/p	n/p	n/p
		UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA KANTONA:		3,203,129.49	3,213,217.49	10,088.00	100.31%

**Prilog 4. Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2023. godini
iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH**

Bosna i Hercegovina

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno isplaćena sredstva iz budžeta	Ukupno uplaćena sredstva na račune stranaka	Utrošena sredstva za rad klubova
1	2	3	4	5	6	7	8
1000	DRŽAVA	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	113,306.68	112,857.31	87,357.12	25,500.19
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	96,190.47	95,626.13	33,957.12	61,669.01
		027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	68,273.80	67,959.10	20,357.12	47,601.98
		018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	118,988.08	118,613.54	22,857.12	45,042.18
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA			27,357.12	
		1702	ZA PRAVDU I RED-LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA			23,357.12	
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	58,273.81	57,730.96	31,857.16	25,873.80
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	50,357.14	50,302.42	24,057.16	26,245.26
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	83,240.93	83,143.73	60,217.16	22,926.57
		70006	NOVI EVROPSKI SAVEZ	48,273.82	47,991.66	46,357.16	1,634.50
		877	NAŠA STRANKA	86,547.63	86,498.06	48,257.16	13,283.78
		3044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA-KASUMOVIĆ FUAD			24,957.12	
		80017	SRPSKI KLUB U PD PSBIH DEMOKRATSKI SAVEZ DEMOS	60,714.30	60,707.81	20,357.16	19,993.49
			SRPSKI KLUB U PD PSBIH UJEDINJENA SRPSKA			20,357.16	
		80014	KLUB DELAGATA HRVATSKOG NARODA U DN PSBIH ZA NOVE GENERACIJE	57,916.67	57,877.00	6,570.00	51,307.00
		80012	KLUB DELAGATA SRPSKOG NARODA U DN PSBIH SNSD	57,916.67	56,577.76	12,000.00	44,577.76
		80013	KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH SDA	50,000.00	49,363.22	17,400.00	6,163.22
			KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH SDP BIH			8,600.00	
			KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH NIP			8,600.00	
			KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH SZBIH			8,600.00	
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA BOSNE I HERCEGOVINE				950,000.00	945,248.70	553,429.96	391,818.74

Federacija Bosne i Hercegovine

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
A	ENTITET FBiH	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	555,167.00	555,167.00	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	443,088.00	443,088.00	0.00	100.00%
		90086	ŽELJKO KOMŠIĆ ZA GRAĐANSKU DRŽAVU DF/GS	298,987.00	298,987.00	0.00	100.00%
		90090	HDZ BIH, HSSSR, HSS, HSP BIH, HKDU, HSPAS, HDU, HSPHB, HRAST, HNL	244,549.00	244,549.00	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	177,301.00	177,301.00	0.00	100.00%
		90091	POVJERENJE (NAROD I PRAVDA, SPU)	142,077.00	142,077.00	0.00	100.00%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	129,268.00	129,268.00	0.00	100.00%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	119,661.00	119,661.00	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	116,459.00	116,459.00	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	116,459.00	116,459.00	0.00	100.00%
		90092	HDZ BIH, HSP BIH, HDU, HSP AS, HRAST, HSP HB	116,459.00	116,459.00	0.00	100.00%
		90093	HDZ BIH, HDU, HSS, HKDU	116,459.00	116,459.00	0.00	100.00%
		27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	90,841.00	90,841.00	0.00	100.00%
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	90,841.00	90,841.00	0.00	100.00%
		90094	HDZ BIH, HSSSR, HSS, HSP BIH, HKDU, HSPAS, HDU, HRAST	90,841.00	90,841.00	0.00	100.00%
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	78,032.00	78,032.00	0.00	100.00%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	78,032.00	78,032.00	0.00	100.00%
		2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	78,032.00	78,032.00	0.00	100.00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		3044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA-KASUMOVIĆ FUAD	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		3056	ZA NOVE GENERACIJE	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		3066	NOVI POČETAK	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%

	90085	HDZ BIH, HSSSR, HSS, HSP BIH, HKDU, HSPAS, HDU, HSPHB, HRAST, HDZ90, HNP	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
	90095	HDZ 1990-HSP HB I BIH	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
	90096	SRPSKA SLOGA-SNS FBIH-SP-DNS-PDP-SDS	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
	90097	SRPSKO JEDINSTVO (SNPFBIH-SPS)	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA FEDERACIJE BIH:			3,800,006.00	3,800,006.00	0.00	100.00%

Republika Srpska

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
B	ENTITET RS	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	1,383,947.25	1,383,947.28	0.03	100.00%
		18	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	667,023.88	667,023.84	-0.04	100.00%
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	442,985.33	442,985.28	-0.05	100.00%
		74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	308,562.19	308,562.24	0.05	100.00%
		2420	DEMOKRATSKI SAVEZ	308,562.19	308,562.24	0.05	100.00%
		461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	263,754.48	263,754.48	0.00	100.00%
		1702	ZA PRAVDU I RED-LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA	263,754.48	263,754.48	0.00	100.00%
		1972	UJEDINJENA SRPSKA	263,754.48	263,754.48	0.00	100.00%
		2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE-SPS	218,946.77	218,946.72	-0.05	100.00%
		3035	NARODNA PARTIJA SRPSKE-DARKO BANJAC	218,946.77	218,946.72	-0.05	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	123,425.04	123,425.04	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	61,712.40	61,712.40	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	61,712.40	61,712.40	0.00	100.00%
		2495	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENİ	61,712.40	61,712.40	0.00	100.00%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA REPUBLIKE SRPSKE:				4,648,800.06	4,648,800.00	-0.06	100.00%

Brčko distrikt BiH

Kod	Naziv nivoa vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/ manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
200C	BRČKO DISTRIKT BIH	90087	SDA I A.DENJAGIĆ	33,096.77	33,096.77	0.00	100.00%
		90081	SNSD-DEMOS-Đ.POPOVIĆ	28,580.64	28,580.64	0.00	100.00%
		74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	24,064.51	24,064.51	0.00	100.00%
		27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	19,548.39	19,548.39	0.00	100.00%
		90088	SBIH I A.ILJAZOVIĆ	19,548.39	19,548.39	0.00	100.00%
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		1972	UJEDINJENA SRPSKA	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		90080	SDS I M.ŠEČIĆ	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		90089	BH BLOK-SDP BIH I NS BIH I NAROD I PRAVDA	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
UKUPNA SREDSTVA IZ BUDŽETA BRČKO DISTRIKTA BIH				200,000.00	200,000.00	0.00	100.00%

Prilog 5. Pregled sankcionisanih političkih stranaka 2024. godine

Novčane sankcije

Red.br.	Kod stranke	Politička stranka	Broj i datum odluke	Iznos kazne
1.	2320	PLATFORMA ZA PROGRES	05-1-07-6-465/23 od 14.03.2024.g	29,000.00
2.	008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	05-1-07-6-466/23 od 14.03.2024.g	20,500.00
3.	018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	05-1-07-6-467/23 od 14.03.2024.g	12,000.00
4.	2767	PJEŠČIĆ DEJAN predsjednik stranke HERCEGOVAČKI NARODNI POKRET-RODOLJUB DRAŠKOVIĆ	05-1-07-6-468/23 od 14.03.2024.g	2,000.00
5.	027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	05-1-07-6-469/23 od 14.03.2024.g	12,000.00
6.	2527	REGIONALNA DEMOKRATSKA STRANKA GRADAČAC	05-1-07-6-470/23 od 14.03.2024.g	21,000.00

7.	2325	SAVEZ MLADIH SNAGA	05-1-07-6-471/23 od 14.03.2024.g	20,000.00
8.	074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	05-1-07-6-472/23 od 14.03.2024.g	6,500.00
9.	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE-SDA	05-1-07-6-473/23 od 14.03.2024.g	10,500.00
10.	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	05-1-07-6-475/23 od 14.03.2024.g	43,000.00
11.	455	LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-476/23 od 14.03.2024.g	4,500.00
12.	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	05-1-07-6-480/23 od 14.03.2024.g	13,500.00
13.	502	NS RADOM ZA BOLJITAK	05-1-07-6-482/23 od 14.03.2024.g	2,000.00
14.	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA-SNSD	05-1-07-6-483/23 od 14.03.2024.g	54,000.00
15.	2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	05-1-07-6-484/23 od 14.03.2024.g	7,000.00
16.	769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	05-1-07-6-485/23 od 14.03.2024.g	21,500.00
17.	1972	UJEDINJENA SRPSKA	05-1-07-6-486/23 od 14.03.2024.g	28,500.00
18.	2328	NEZAVISNA BOSANSKO-HERCEGOVAČKA LISTA	05-1-07-6-487/23 od 14.03.2024.g	11,500.00
19.	1728	LIBERANA STRANKA BIH	05-1-07-6-488/23 od 14.03.2024.g	7,000.00
20.	004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	05-1-07-6-489/23 od 14.03.2024.g	19,500.00
21.	877	NAŠA STRANKA	05-1-07-6-490/23 od 14.03.2024.g	16,500.00
22.	2420	DEMOKRATSKI SAVEZ-DEMOS	05-1-07-6-491/23 od 14.03.2024.g	5,500.00
23.	1003	NEZAVISNA STRANKA dr: MIHAJLO TOVIRAC	05-1-07-6-492/23 od 14.03.2024.g	3,000.00
24.	2314	NEZAVISNI BLOK	05-1-07-6-493/23 od 14.03.2024.g	4,500.00
25.	1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	05-1-07-6-494/23 od 14.03.2024.g	5,500.00
26.	2697	SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBIH	05-1-07-6-495/23 od 14.03.2024.g	11,500.00
27.	1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST	05-1-07-6-496/23 od 14.03.2024.g	12,500.00
28.	882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	05-1-07-6-497/23 od 14.03.2024.g	4,000.00
29.	2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	05-1-07-6-499/23 od 14.03.2024.g	4,000.00

30.	1701	LABURISTIČKA STRANKA BIH	05-1-07-6-500/23 od 14.03.2024.g	4,000.00
31.	1720	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	05-1-07-6-501/23 od 14.03.2024.g	4,500.00
32.	513	STRANKA PENZIONERA/UMIROVLJENIKA BIH	05-1-07-6-502/23 od 14.03.2024.g	4,500.00
33.	1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	05-1-07-6-503/23 od 14.03.2024.g	3,000.00
34.	001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	05-1-07-6-504/23 od 14.03.2024.g	7,000.00
35.	366	HRVATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-505/23 od 14.03.2024.g	5,500.00
36.	1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH	05-1-07-6-506/23 od 14.03.2024.g	4,500.00
37.	036	BOSS-BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	05-1-07-6-507/23 od 14.03.2024.g	4,000.00
38.	1694	NAPREDNA SRPSKA-NS	05-1-07-6-509/23 od 14.03.2024.g	3,000.00
39.	1688	DEMOKRATSKA FRONTA	05-1-07-6-510/23 od 14.03.2024.g	7,000.00
40.	1714	HRVATSKI SAVEZ HKDU-HRAST	05-1-07-6-511/23 od 14.03.2024.g	4,000.00
41.	2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	05-1-07-6-512/23 od 14.03.2024.g	2,000.00
42.	017	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	05-1-07-6-513/23 od 14.03.2024.g	2,500.00
43.	1730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA dr. VOJISLAV ŠEŠELJ	05-1-07-6-514/23 od 14.03.2024.g	4,500.00
44.	1872	POKRET USPJEŠNA SRPSKA	05-1-07-6-515/23 od 14.03.2024.g	5,000.00
45.	1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	05-1-07-6-516/23 od 14.03.2024.g	3,500.00
46.	1882	TUZLANSKA ALTERNATIVA	05-1-07-6-517/23 od 14.03.2024.g	6,500.00
47.	2010	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA-BRAĆA RADIĆ BRČKO DISTRIKT BIH	05-1-07-6-518/23 od 14.03.2024.g	3,000.00
48.	1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA dr. ANTE STARČEVIĆ	05-1-07-6-519/23 od 14.03.2024.g	3,500.00
49.	2622	ZAJEDNO ZA BOLJI SREBRENİK	05-1-07-6-520/23 od 14.03.2024.g	3,000.00
50.	2072	GRAĐANSKI SAVEZ	05-1-07-6-521/23 od 14.03.2024.g	6,500.00
51.	1973	NAŠA HERCEGOVINA	05-1-07-6-522/23 od 14.03.2024.g	2,500.00
52.	2311	PRVA SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	05-1-07-6-523/23 od 14.03.2024.g	1,000.00

53.	2798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI-DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	05-1-07-6-524/23 od 14.03.2024.g	4,000.00
54.	2292	PRVA MOSTARSKA PARTIJA	05-1-07-6-526/23 od 14.03.2024.g	1,500.00
55.	2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	05-1-07-6-527/23 od 14.03.2024.g	4,300.00
56.	2426	STRANKA DEMOKRATSKE SRPSKE SEMBERIJA-MIĆO MIĆIĆ	05-1-07-6-528/23 od 14.03.2024.g	5,500.00
57.	2731	DEMOKRATSKI CENTAR REPUBLIKE SRPSKE	05-1-07-6-529/23 od 14.03.2024.g	1,000.00
58.	2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE	05-1-07-6-530/23 od 14.03.2024.g	3,000.00
59.	2734	OTADŽBINSKA STRANKA	05-1-07-6-531/23 od 14.03.2024.g	1,000.00
60.	2620	POKRET PRAVDE	05-1-07-6-532/23 od 14.03.2024.g	2,000.00
61.	2455	GLAS NARODA BIH	05-1-07-6-533/23 od 14.03.2024.g	300.00
62.	016	SRPSKA RADIKALNA STRANKA RS	05-1-07-6-534/23 od 14.03.2024.g	2,000.00
63.	2711	SOCIJALDEMOKRATE BIH	05-1-07-6-536/23 od 14.03.2024.g	1,000.00
64.	2743	NOVO DOBA	05-1-07-6-537/23 od 14.03.2024.g	1,500.00
65.	2803	SOCIJALISTI-SPS	05-1-07-6-538/23 od 14.03.2024.g	1,000.00
66.	2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	05-1-07-6-539/23 od 14.03.2024.g	2,100.00
UKUPNO				537,200.00

Administrativna mjera - uskraćivanje prava političkim strankama da se kandiduju za učešće na narednim izborima

Red.br.	Kod	Politička stranka	Broj i datum odluke
1.	455	LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-34/24 od 09.04.2024.g.
2.	734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	05-1-07-6-36/24 od 09.04.2024.g.
3.	762	BH SLOBODNI DEMOKRATI	05-1-07-6-40/24 od 09.04.2024.g.
4.	1262	PRIVREDNI NARODNI POKRET BOSNE I HERCEGOVINE	05-1-07-6-43/24 od 09.04.2024.g.
5.	1272	LISTA ZA BUGOJNO	05-1-07-6-45/24 od 09.04.2024.g.
6.	1711	DEMOKRATSKA OBITELJSKA STRANKA	05-1-07-6-46/24 od 09.04.2024.g.
7.	1719	UDAR LJEVICE	05-1-07-6-47/24 od 09.04.2024.g.
8.	7007	DEMOKRATSKA BRANITELJSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-48/24 od 09.04.2024.g.

9.	1971	SAVEZ ZA STARI GRAD	05-1-07-6-51/24 od 09.04.2024.g.
10.	2092	NOVA PARTIJA	05-1-07-6-51/24 od 09.04.2024.g.
11.	2094	AUTOHTONA HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	05-1-07-6-52/24 od 09.04.2024.g.
12.	2097	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	05-1-07-6-27/24 od 09.04.2024.g.
13.	2419	SAVEZ KOMUNISTA JUGOSLAVIJE	05-1-07-6-29/24 od 09.04.2024.g.
14.	2695	NEZAVISNA LISTA-POZITIVNA ŽIVINIČKA PRIČA	05-1-07-6-32/24 od 09.04.2024.g.
15.	2731	DEMOKRATSKI CENTAR REPUBLIKE SRPSKE	05-1-07-6-35/24 od 09.04.2024.g.
16.	3034	HRVATSKI DOMOVINSKI POKRET BOSNE I HERCEGOVINE	05-1-07-6-37/24 od 09.04.2024.g.
17.	70011	SAVEZ DEMOKRATSKIH SNAGA-SAVEZ	05-1-07-6-53/24 od 09.04.2024.g.
18.	069	SRPSKI POKRET OBNOVE REPUBLIKE SRPSKE	05-1-07-6-28/24 od 09.04.2024.g.

2. DIO – PROVOĐENJE ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BiH

1. Provjera kandidata za Vijeće ministara BiH

641. U skladu sa Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine¹³⁸ Centralna izborna komisija BiH nadležna je da ocjenjuje, na osnovi dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje i potvrdu o tome dostavlja tijelu nadležnom za imenovanje.
642. Na osnovu člana 10c. i 10d, tačka b) Zakona o Vijeću ministara BiH i člana 1.6, 1.7, 1.8, stav (4) i 4.2 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH vrši provjere kandidata za funkciju ministra ili zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH.
643. U izvještajnom periodu nije bilo provjera kandidata za funkciju ministar ili zamjenik ministra u Vijeću ministara BiH.

2. Provjera kandidata za pozicije direktora i zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije

644. U skladu s članom 10c. i 10d, tačka b) Zakona o Vijeću ministara BiH, a u vezi s članom 13, stav (1) Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
645. U izvještajnom periodu nije bilo provjera kandidata za funkciju direktora i zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

3. Zaključna razmatranja

646. Tokom 2024. godine nije bilo provjera kandidata za funkciju ministar ili zamjenik ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine niti kandidata za funkciju direktora i zamjenika direktora Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

¹³⁸ "Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 24/08.

IV. DIO – AKTIVNOSTI CENTRA ZA EDUKACIJU CIK BiH

1. Aktivnosti Centra za edukaciju

647. Centar za edukaciju Centralne izborne komisije BiH osnovan je odlukom Centralne izborne komisije BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 103/13) s ciljem edukacije tijela za provođenje izbora i svih učesnika iz oblasti izbora i finansiranja političkih stranaka, kako na nivou Bosne i Hercegovine, tako i na regionalnom i međunarodnom nivou.
648. Osnivanjem Centra za edukaciju Centralna izborna komisija BiH je obezbijedila stalan i adekvatan prostor za ispunjenje zakonom utvrđene obaveze kontinuirane obuke članova tijela za provođenje izbora. Organizovanjem edukativnih radionica, seminara i predavanja istaknutih izbornih, domaćih i međunarodnih eksperata, kako za članove izborne administracije, tako i za predstavnike političkih subjekata, medije, nevladine organizacije i sl., omogućit će se kvalitetnija i kontinuirana obuka, trening i profesionalno usavršavanje svih učesnika u izbornom procesu u BiH.
649. Centar za edukaciju koji je otvoren 9. oktobra 2017. godine raspolaže konferencijskom salom kapaciteta 70 mjesta, opremom za videoprojekcije i ozvučenje i pogodan je za organizovanje konferencija, seminara, okruglih stolova, radionica i predavanja.
650. Nastavni plan i program Centra za edukaciju pripremljen je u okviru projekta podrške Vijeća Evrope aktivnostima Centralne izborne komisije BiH, a predviđen je program obaveznih i fakultativnih obuka, te katalogizacija tema i oblasti edukacije, prilagođenih specifičnim potrebama i namjeni ovog centra, među kojima su:
- usko specijalizovane obuke i treninzi za članove izbornih komisija u BiH, prilagođene vremenskom planu izbornih aktivnosti,
 - obuke predstavnika političkih subjekata iz oblasti primjene Zakona o finansiranju političkih stranaka i oblasti finansiranja izborne kampanje,
 - obuke za predstavnike političkih stranaka iz oblasti prijave i ovjere za učešće na izborima,
 - obuke za predstavnike elektronskih i printanih medija o izbornom procesu u BiH,
 - treninzi trenera za predstavnike nevladinog sektora iz oblasti edukacije birača,
 - održavanje postizbornih konferencija.¹³⁹
651. U cilju boljeg razumijevanja i primjene Plana i programa edukacije članova tijela za provođenje izbora, koji je donijela Centralna izborna komisija BiH u decembru 2017. godine, kao i olakšanu izradu operativnog plana i programa edukacije tijela

¹³⁹ Plan i program edukacije članova tijela za provođenje izbora dostupan je na internet-stranici www.izbori.ba na linku https://www.izbori.ba/Documents/2018/01/09/Plan_i_program_edukacije-bos.pdf

za provođenje izbora u BiH, kao obaveznog dijela dokumentacije svakog predavača u 2018. godini, uz podršku Misije OSCE BiH pripremljena je Jedinstvena metodologija za izradu nastavnog plana i programa obuke članova biračkih odbora u Bosni i Hercegovini koja je namijenjena prevashodno predavačima/trenerima.

652. U nastavku je dat pregled aktivnosti iz djelokruga rada Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH koje su realizovane u izvještajnom periodu.

1.1. Promovisanje inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora

653. Na konferenciji Udruženja izbornih zvaničnika Evrope (ACEEEO) održanoj 2005. godine, više od 20 zemalja članica dogovorilo se o pokretanju inicijative da se prvi četvrtak u mjesecu februaru utemelji kao dan, koji bi u cijelom svijetu predstavljao zaštitni znak demokratskih izbora, odnosno kao **Svjetski dan izbora**.
654. Povodom promocije inicijative za proglašenje "Svjetskog dana izbora" prvog četvrtka u februaru mjesecu 01.02.2024. godine u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH održano je interaktivno predavanje za profesore, studente, učenike srednjih škola, članove i Upravni odbor Udruženja izbornih zvaničnika u BiH na temu "Izbori: zakonodavstvo, proces i institucije u BiH". Uvodni govor je održala dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica, a tematsko predavanje dr. Suad Arnautović, član CIK BiH. Učesnici ove manifestacije imali su priliku da o ovim temama razgovaraju s predsjednicom i članovima Centralne izborne komisije BiH. Poslana je zajednička poruka da je potrebno u kontinuitetu raditi na unapređenju izbornog zakonodavstva i izbornog procesa.
655. Prvi četvrtak u februaru predložen je kao datum obilježavanja Svjetskog dana izbora jer je većina međunarodnih sporazuma u području izbora potpisana na ili oko tog datuma.
656. Centralna izborna komisija BiH pozvala je i općinske/gradske izborne komisije da na prigodan način promovišu inicijativu za obilježavanje Svjetskog dana izbora.

*Promocije
inicijative za
proglašenje
„Svjetskog
dana izbora“
01.02.2024. godine*

1.2. Obuke izborne administracije

657. U skladu s članom 2.2 stav (5) Izbornog zakona BiH Centralna izborna komisija BiH ima obavezu i potrebu educirati članove organa za provođenje izbora i učesnike iz oblasti izbora. Planom i programom edukacije organa za provođenje izbora za 2024. godinu su definisane teme, datumi i mjesta održavanja obuka organa za provođenje izbora. Edukacije obuhvaćene Planom i programom su: "Organizacija rada izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica na dan izbora", "Obuka kontrolora izbornih rezultata", "Elektronska prijava političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine", "Izmjene podzakonskih akata", "Obuka potencijalnih predsjednika biračkih odbora", "Procedure glasanja i brojanja na dan izbora – Lokalni izbori 2024." i "Edukacija zaposlenih u centrima za birački spisak".

a) Organizacija rada izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica na dan izbora

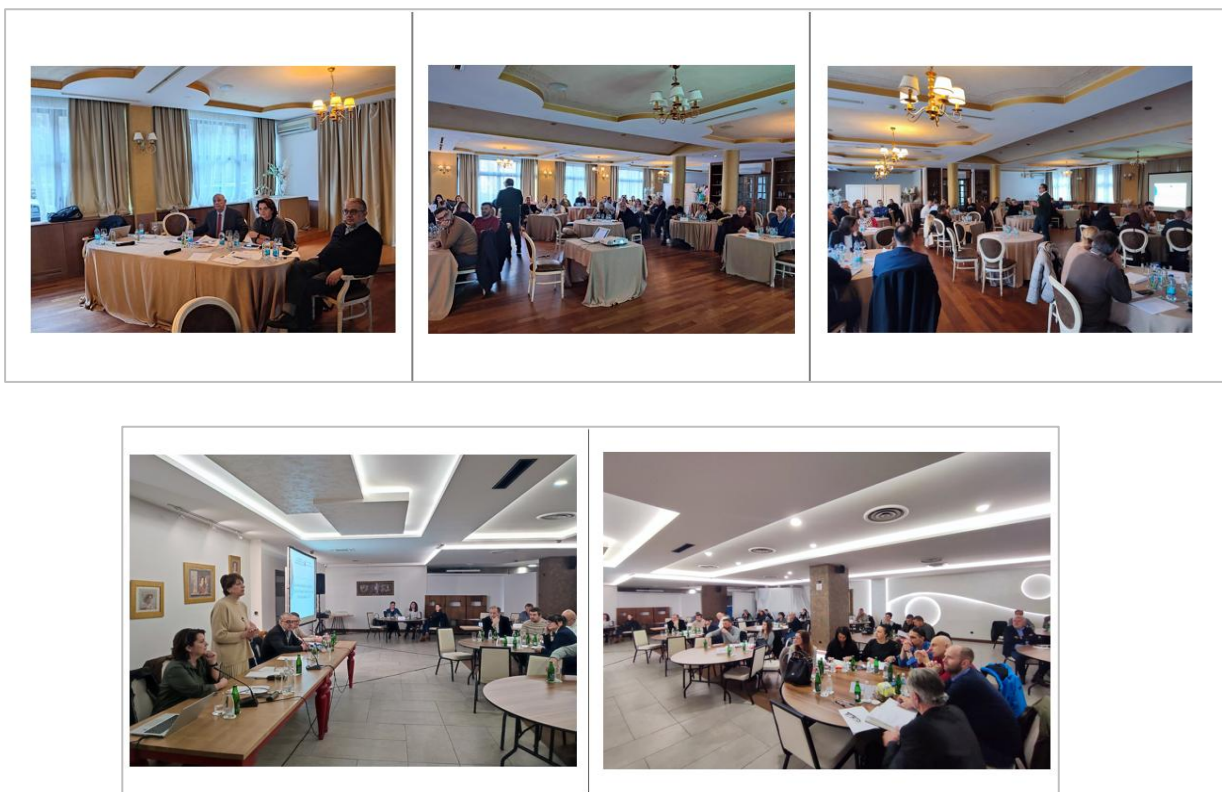
658. U periodu od 29.01.2024. do 09.02.2024. godine, uz podršku misije OSCE u BiH, provedena je edukacija na temu "Organizacija rada izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica na dan izbora".

Tabela 46. Pregled regionalnih edukacija na temu "Organizacija rada izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica na dan izbora"

R.B	Regionalni centar	Termin obuke
1.	Bihać	29.01.2024.
2.	Banja Luka	30.01.2024.
3.	Teslić	31.01.2024.
4.	Bijeljina	01. i 02.02.2024.
5.	Mostar	05. i 06.02.2024.
6.	Sarajevo	07, 08. i 09.02.2024.

659. Obuke su proveli članovi Centralne izborne komisije BiH i uposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH. Na edukaciju su pozvani članovi svih izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Od ukupno 143 izborne komisije obuci se nisu odazvali članovi izbornih komisija Oštra Luka, Maglaj, Srebrenik, Ključ, Trnovo FBiH i Ravno. Od prisutnih izbornih komisija neke su se odazvale u punom sastavu, neke djelimično. Ukupan broj prisutnih na edukaciji je bio **482**.

660. Učesnicima je predstavljena prezentacija "Organizacija rada izbornih komisija na izborni dan." Potom su učesnici popunjavali upitnik (jedan upitnik za jednu izbornu komisiju), a nakon toga je uslijedila interaktivna diskusija u toku koje je svaka izborna komisija trebala prezentovati ono što je traženo u upitniku. Teme koje su učesnici prezentovali su: Aktivnosti izborne komisije na izborni dan, Unos izbornih rezultata – tehnički aspekt, Prikupljanje izbornih rezultata sa biračkih mjesta, Podzakonski akti – prijedlozi za unapređenje, Prijedlozi izbornih komisija za poboljšanje izbornog procesa. Diskusije i komentare iznesene tokom 10 dana edukacije Centralna izborna komisija BiH je razmotrila prilikom ažuriranja podzakonskih akata.

Obavezna edukacija članova općinskih/gradskih izbornih komisija

661. Nakon edukacije pripremljen je dokument sa najčešćim pitanjima koja su postavili učesnici u toku edukacije. Pitanja i odgovori su objavljeni na web-stranici www.izbori.ba.¹⁴⁰

b) Obuka kontrolora izbornih rezultata izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – “Priprema za provođenje Lokalnih izbora 2024. godine“

662. U periodu od 26.02. do 12.03.2024. godine Centralna izborna komisija BiH u saradnji sa Misijom OSCE-a u BiH, a u skladu s članom 69. stav (6) Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, organizovala je obavezne edukacije kontrolora izbornih rezultata. Pozivi su upućeni kontrolorima izbornih rezultata iz svih izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Edukaciji je prisustvovalo ukupno **246 kontrolora**. Iz sljedećih izbornih komisija edukaciji nije prisustvovao niti jedan kontrolor; Vukosavlje, Domaljevac – Šamac, Pelagićevo, Oštra Luka, Kladanj, Šekovići, Kupres RS, Bugojno, Kreševo, Pale FBiH, Široki Brijeg, Kalinovik, Gacko, Ljubuški, Čapljina, Berkovići, Ljubinje, Ravno i Kostajnica. Edukacije su održane u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH u Sarajevu.

663. Fokus edukacije je bio na nadležnosti kontrolora, unos podataka o otvaranju/zatvaranju biračkih mjesta i odzivu birača, unos rezultata – većinski glas, unos rezultata – proporcionalna zastupljenost i rješavanje validacija. U okviru ove

¹⁴⁰ chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.izbori.ba/Documents/2024/06/odgovori_na_pitanja_o_birackim_odbormima-bos.pdf

višednevne edukacije urađeno je i testiranje onih kontrolora koji do tada nisu certificirani.

*Obavezne
edukacije
kontrolora
izbornih
rezultata
"Priprema za
provođenje
Lokalnih izbora
2024. godine"*

c) Obuka uposlenika centara za birački spisak u periodu od 15. do 18.04.2024. godine

664. U periodu od 15. do 18.04.2024. godine u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH održane su edukacije uposlenika općinskih/gradskih centara za birački spisak u cilju njihovog osposobljavanja za provođenje Lokalnih izbora 2024. godine,

665. Ova petodnevna edukacija u fokus je stavila upoznavanje s obavezama uposlenika Centra za birački spisak, upoznavanje s važećim podzakonskim aktima, praktičan rad na aplikaciji za Pasivnu registraciju birača i praktičan rad na aplikaciji za konsolidaciju Centralnog biračkog spiska.

666. Obuci je prisustvovalo 37 uposlenika centara za birački spisak iz 23 osnovne izborne jedinice i četiri (4) člana izborne komisije.

*Edukacije uposlenika
općinskih/gradskih
centara za birački
spisak*

d) Upoznavanje izbornih komisija sa podzakonskim aktima

667. U skladu s članom 2.2 stav (5) Izbornog zakona BiH u periodu od 20. do 31.05.2024. godine Centralna izborna komisija BiH je u saradnji s Misijom OSCE-a u BiH organizovala edukaciju članova općinskih/gradskih izbornih komisija.

Desetodnevna edukacija na temu “*Upoznavanje izbornih komisija sa podzakonskim aktima*” održana je Banjoj Luci, Tuzli, Mostaru i Sarajevu.

668. Fokus edukacije je bio na upoznavanju članova općinskih/gradskih izbornih komisija sa izmjenama Izbornog zakona BiH, novinama u vezi sa imenovanjem predsjednika i članova biračkih odbora, izmjenama Pravilnika o provođenju izbora, načinom primopredaje i pakovanja izbornog materijala te uputama za određivanje lokacija biračkih mjesta.
669. Sve obuke su proveli članovi Centralne izborne komisije BiH i uposlenici Sekretarijata CIKBiH. Na obukama u Banjoj Luci i Mostaru bila je prisutna i predstavnik Misije OSCE u BiH.

Tabela 47. Pregled regionalnih edukacija na temu “Upoznavanje izbornih komisija sa podzakonskim aktima”

R.B	Regionalni centar	Termin obuke
1.	Banja Luka	20, 21. i 22.05.2024.
2.	Tuzla	23. i 24.05.2024.
3.	Mostar	27. i 28.05.2024.
4.	Sarajevo	29, 30. i 31.05.2024.

670. Na ovu edukaciju pozvani su članovi svih izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Od ukupno 143 izborne komisije obuci se nisu odazvali članovi izbornih komisija Oštra Luka, Pelagićevo, Ljubinje i Ravno. Ukupno je prisustvovalo 499 članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini.

*Obavezna
edukacija
članova OIK/GIK*

671. Nakon edukacije sačinjen je dokument sa najčešćim pitanjima i odgovorima, te objavljen na web-stranici CIKBiH.

e) Edukacija instruktora za obuku kandidata za predsjednike/zamjenike predsjednika biračkih odbora

672. U periodu 22.06–07.07.2024. godine održane su regionalne edukacije instruktora za obuku kandidata za predsjednike/zamjenike predsjednika biračkih odbora. Sve

obuke su proveli članovi Centralne izborne komisije BiH i uposlenici Sekretarijata CIKBiH.

Tabela 48. Pregled regionalnih edukacija instruktora za obuku kandidata za predsjednike/zamjenike predsjednika biračkih odbora

R.B	Regionalni centar	Termin obuke
1.	Teslić	22. i 23.06.2024.
2.	Tuzla	22. i 23.06.2024.
3.	Zenica	29. i 30.06.2024.
4.	Sarajevo	29. i 30.06.2024.
5.	Mostar	06. i 07.07.2024
6.	Bihać	06. i 07.07.2024

673. Teme koje su obrađene na navedenim edukacijama odnosile su se na rad biračkog odbora dan uoči izbora i na sam dan izbora: Radnje biračkog odbora na dan uoči izbora; Radnje biračkog odbora sat vremena prije otvaranja biračkih mjesta; Izborni dan – procedure glasanja; Zatvaranje biračkih mjesta; Radnje biračkog odbora nakon otvaranje glasačke kutije; Brojanje – većinski glas; Brojanje – proporcionalna zastupljenost prvi krug; Brojanje – proporcionalna zastupljenost drugi krug; Pakovanje izbornog materijala; Predaja izbornog materijala izornoj komisiji; biračko mjesto za glasanje u odsustvu i Glasanje birača putem mobilnog tima.

f) Edukacija “Upoznavanje izbornih komisija sa radom biračkog odbora”

674. U julu i augustu 2024. godine, uz podršku Misije OSCE u BiH, provedene su obuke na temu “Upoznavanje izbornih komisija sa radom biračkog odbora”. Predavači su bili članovi Centralne izborne komisije BiH i uposlenici Sekretarijata CIKBiH. Na ovu edukaciju pozvani su članovi svih izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Od ukupno 143 izborne komisije obuci se nisu odazvali članovi izbornih komisija Velika Kladuša, Petrovo, Dobretići, Olovo, Novi Travnik, Trnovo (RS) i Foča (FBiH). Edukaciji je prisustvovalo 509 članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica. Obukama su prisustvovali i predstavnici Misije OSCE u BiH.

Tabela 49. Pregled edukacija na temu “Upoznavanje izbornih komisija sa radom biračkog odbora”

R.B	Regionalni centar	Termin obuke
1.	Teslić	05–07.08.2024.
2.	Tuzla	08. i 09.08.2024.
3.	Mostar	12. i 13.08.2024.
4.	Sarajevo	14–16.08.2024.

g) Obuka članova biračkih odbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (DKPBiH)

675. Obuka članova biračkih odbora u DKPBiH održana je 18.09.2024. godine putem platforme Zoom. Ukupan broj članova biračkih odbora DKPBiH bio je 83.

1.3. Edukacije političkih stranaka i nezavisnih kandidata i osoba zaduženih za kontakt sa CIKBiH

Edukacija političkih subjekata na temu “Elektronska prijava političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine”

676. Dana 03. i 04. aprila 2024. godine, u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH održana je edukacija za političke stranke i nezavisne kandidate na temu “*Elektronska prijava političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine*“. Pozivi na edukaciju upućeni su putem elektronske pošte na ukupno **97** adresa političkih stranaka, a javni poziv upućen je i putem internet-stranice www.izbori.ba. Edukaciji je prisustvovalo ukupno **72** učesnika u ime **60** političkih subjekata.
677. Cilj edukacije bio je upoznavanje političkih stranaka i nezavisnih kandidata sa novim načinom podnošenja prijave za ovjeru učešća na izborima elektronskim putem kao i sa funkcionalnostima on-line portala e-izbori, obavezama i rokovima u procesu podnošenja prijave za ovjeru za učešće na neposrednim izborima, te postupanjem Centralne izborne komisije BiH u provedbi procesa provjera podnesenih prijave.
678. U okviru edukacije obrađene su sljedeće teme: Elektronska prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata za učešće na izborima; Elektronska prijava koalicija i listi nezavisnih kandidata za učešće na izborima i Elektronsko podnošenje kandidatskih listi.

Edukacija “Godišnji finansijski izvještaji političkih stranaka za 2023. godinu i program utroška sredstava za 2024. godinu”

679. Centralna izborna komisija BiH je 13.03.2024. godine održala edukaciju za osobe odgovorne za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje finansijskih izvještaja i osobe koje su ovlaštene da kontaktiraju sa Centralnom izbornom komisijom BiH, pod nazivom: “*Godišnji finansijski izvještaji političkih stranaka za 2023. godinu i program utroška sredstava za 2024. godinu*“.
680. Tokom kontrole i revizije finansijskih izvještaja, koje političke stranke podnose u skladu sa članom 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka i njenim podzakonskim aktima, utvrđeno je da veliki broj političkih stranaka prilikom izrade i podnošenja finansijskih izvještaja pravi greške. Također, političke stranke postupaju suprotno odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, na način da ne sačinjavaju program utroška sredstava, da sredstva troše mimo utvrđenog programa utroška sredstava i/ili suprotno ciljevima političke stranke.
681. Cilj edukacije je bio da se osobama odgovornim za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje finansijskih izvještaja i osobama koja su ovlaštena da kontaktiraju sa Centralnom izbornom komisijom BiH omogući stjecanje, odnosno proširenje znanja o izvorima finansiranja političkih stranaka, zabranjenim izvorima finansiranja i nenovčanim donacijama, rokovima, sadržaju i načinu

- podnošenja finansijskih izvještaja, te načinu donošenja finansijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke.
682. U toku edukacije obrađene su sljedeće teme – T1: Izvori finansiranja političkih stranaka; T2: Finansijsko izvještavanje političkih stranaka; T3: Program utroška sredstava političkih stranaka.
683. Na edukaciji su učestvovali predstavnici 35 političkih stranaka, odnosno 46 učesnika od ukupno 189 pozvanih političkih stranaka, koje se nalaze na evidenciji Centralne izborne komisije BiH. Važno je istaći da su pošiljke sa Obavještenjem o obavezi podnošenja godišnjeg finansijskog izvještaja za 2023. godine i Pozivom za edukaciju, koje su upućene na adrese političkih stranaka, vraćene za 50 političkih stranaka uz napomene da primaoci nisu na adresama, da su odselili, nepoznati i sl.
684. Pored predstavnika političkih stranaka edukaciji su prisustvovali zaposleni iz Sekretarijata CIK BiH, Službe za reviziju finansiranja političkih stranka i Sektora za pravne poslove i upravno rješavanje.

Edukacija

”Godišnji finansijski izvještaji političkih stranaka za 2023. godinu i program utroška sredstava za 2024. godinu“

Edukacije ”Finansiranje izborne kampanje i finansijsko izvještavanje“

685. Dana 04. i 05.09.2024. godine, putem Zoom aplikacije održana je edukacija predstavnika političkih stranaka i nezavisnih kandidata koji učestvuju na Lokalnim izborima 2024. godine, na temu ”Finansiranje izborne kampanje i finansijsko izvještavanje “.
686. Cilj edukacije je bio da se političkim strankama i nezavisnim kandidatima koji učestvuju na Lokalnim izborima omogući stjecanje, odnosno proširenje znanja o izvorima finansiranja izborne kampanje, sadržaju finansijskih izvještaja, te rokovima i načinu podnošenja izvještaja.
687. Na edukaciji su učestvovali predstavnici 29 političkih stranaka i 26 nezavisnih kandidata. Poziv za edukaciju upućen je za 113 političkih stranaka, 59 koalicija, te 128 nezavisnih kandidata i lista nezavisnih kandidata
688. Tokom kontrole i revizije finansijskih izvještaja, koje političke stranke podnose u skladu sa članom 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka i poglavljem 15 Izbornog zakona BiH, utvrđeno da veliki broj političkih stranaka prilikom izrade i podnošenja finansijskih izvještaja pravi greške. Zakonom o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH (”Službeni glasnik BiH”, broj 24/24), proširen je okvir

- izvještavanja o troškovima izborne kampanje. Političke stranke i nezavisni kandidati, koji učestvuju na izborima, pored predizbornog i postizbornog finansijskog izvještaja dužni su podnositi i nove izvještaje: **Izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje za period od njegovog otvaranja do dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore, Izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje koji se podnosi tri dana prije dana održavanja izbora, a obuhvata period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana podnošenja izvještaja i izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje koji se podnosi u roku od 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u "Službenom glasniku BiH" i obuhvata period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana podnošenja izvještaja.**
689. Izvještaj koji se podnosi tri dana prije izbora, iako nosi naziv *Izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje* sadrži: promet računa, sve izvore novčanih i nenovčanih donacija sa datumima uplata i iznosima pojedinačnih donacija, troškovima izborne kampanje i računima dobavljača i izvršilaca usluga, sa ažuriranim podacima do dana podnošenja izvještaja.
690. U toku edukacije obrađene su sljedeće teme – T1: Troškovi izborne kampanje i finansijsko izvještavanje o troškovima izborne kampanje, T2: Izvještaj o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje sa podacima o izvorima novčanih i nenovčanih donacija, troškovima izborne kampanje i računima dobavljača, T3: Finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata (postizborni izvještaj).
691. Političkim strankama i nezavisnim kandidatima skrenuta je pažnja na uspostavu evidencije o troškovima izborne kampanje, kao i da se u finansijskim izvještajima ovi troškovi iskazuju odvojeno od redovnih troškova političkih stranka i nezavisnih kandidata.
692. Materijali se edukacije poslani su putem e-maila svim političkim strankama i nezavisnim kandidatima, koji su pozvani na edukaciju.
693. Pitanja političkih stranka i nezavisnih kandidata sa edukacije, u kojima se traži tumačenje propisa čije je provođenje u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, skupa sa odgovorima, objavljena su na web-stranici www.izbori.ba kao najčešća pitanja.¹⁴¹

1.4. Edukativne radionice

Radionica o primjeni digitalnih tehnologija u izbornom procesu

694. Centralna izborna komisija BiH je u saradnji s Venecijanskom komisijom 04–05.09.2024. godine u Sarajevu organizovala dvodnevnu radionicu o primjeni digitalnih tehnologija u izbornom procesu. Radionica je bila namijenjena članovima

141

https://www.izbori.ba/Documents/finansiranje_pp/najcesca_pitanja/najcesca_pitanja_f finansiranje_izborne_kampanje_i_f finansijsko_izvjestavanje.pdf

Centralne izborne komisije BiH i osoblju Sekretarijata CIKBiH. Teme radionice su bile: Biometrijska identifikacija birača, automatski prijenos rezultata i videonadzor kod brojanja glasova. Praktične studije slučaja i krizno upravljanje u situacijama kada tehnologija zakaže uključujući alternativna papirnata rješenja.

695. Ova radionica je pružila ključne uvide u inovativna rješenja za unapređenje transparentnosti i efikasnosti izbora.

Radionica o primjeni digitalnih tehnologija u izbornom procesu, Sarajevo, 4–5.9.2024.

Dani otvorenih vrata – ”Izborni sistem u BiH“

696. Misija OSCE-a u BiH, u saradnji s Centralnom izbornom komisijom BiH, implementirala je projekat *Dani otvorenih vrata – ”Izborni sistem u BiH“*, koji se održao u više općina/gradova, a u sklopu projekta ”Unaprjeđenje integriteta izbornih procesa u BiH 2024. i 2026. godine u skladu s preporukama ODIHR-a i međunarodnim standardima“ koji je finansirala Vlada SAD-a, Velike Britanije, Savezne Republike Njemačke i Kraljevine Norveške. Dani otvorenih vrata su održani u Tuzli, Kalesiji, Travniku, Banjoj Luci, Novom Gradu, Bosanskom Petrovcu i Sarajevu. Svrha ovog projekta je bila da mladim glasačima pruži uvid u osnove izbornog procesa u BiH, te ih upozna s izbornim sistemom Bosne i Hercegovine i procesom glasanja. Održana je i simulacija glasanja na biračkom mjestu.

Predavanje za mlade birače iz Brčko distrikta BiH Sarajevo, 20.09.2024.

1.5. Predavanje za studente

Predavanje za grupu studenata i studentica prava predvođenih članovima Upravnog odbora Evropskog udruženja studenata prava (ELSA) u Sarajevu

697. Dana 27.03.2024. godine u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH održano je interaktivno predavanje za grupu studenata i studentica prava predvođenih članovima upravnog odbora *Evropskog udruženja studenata prava (ELSA) u Sarajevu*. Predavanje koje su održali članovi dr. Ahmet Šantić, Vlado Rogić, Jovan Kalaba i državni službenici CIK BiH je imalo za cilj upoznati studente s izborima, izbornim zakonodavstvom, raspisivanjem i organizacijom izbora, izbornim sistemom, načinom dodjele mandata i ključnim karakteristikama izbora u Bosni i Hercegovini.

Predavanje za grupu studenata i studentica prava predvođenih članovima Upravnog odbora Evropskog udruženja studenata prava (ELSA) u Sarajevu

Predavanje za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici

698. Dana 21.12.2024. godine u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH održano je predavanje za grupu studenata Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici. Tema predavanja je bila "Izbori: zakonodavstvo, proces, institucije". Studentima su prezentovane karakteristike izbornog sistema i procesa u Bosni i Hercegovini. Bila je ovo i prilika da CIK BiH i na ovaj način promoviše značaj učešća mladih na izborima.

Predavanje za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici

1.6. Publicistička djelatnost

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024.

699. Centralna izborna komisija BiH je izradila “Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024. godine“, u svrhu prenosa znanja, vještina i iskustva među predsjednicima i članovima biračkih odbora kako bi se osigurala dosljedna primjena zakonskih i podzakonskih akata koji regulišu izborni proces, te unapređenju u smislu posljednjih izmjena u izbornom zakonodavstvu.
700. Priručnik sadrži jasne upute za rad biračkog odbora na biračkom mjestu, te objašnjava ulogu, dužnosti i odgovornosti predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika, posmatrača te ostalih zainteresovanih grupa koje učestvuju u izbornom procesu, radi boljeg razumijevanja izbornog procesa na biračkom mjestu na dan izbora.

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024.

Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata

701. Pripremljen je i “Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata“ kako bi se pomoglo kontrolorima izbornih rezultata u općinskim i gradskim izbornim komisijama kao i kontrolorima u Glavnom centru za brojanje.

Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata

Priručnik za rad biračkog odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2024.

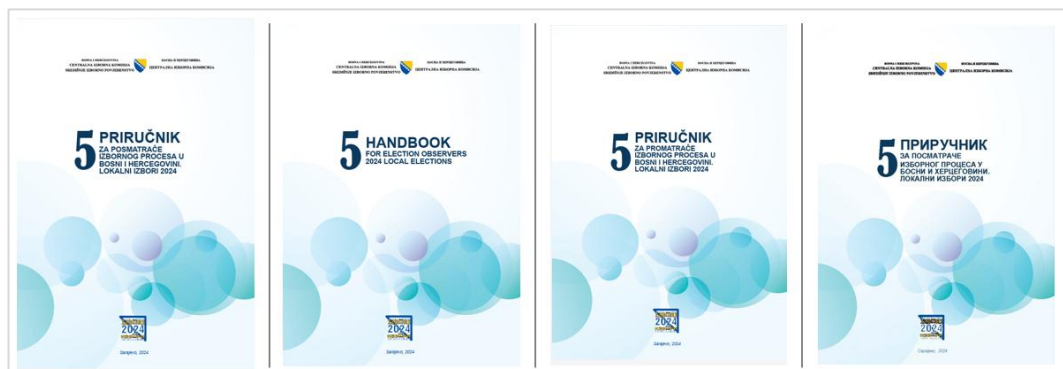
702. “Priručnik za rad biračkog odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2024.” osmišljen je kao ključni vodič za djelovanje biračkog odbora na dan izbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine. Ovaj priručnik detaljno opisuje uloge, odgovornosti, te obaveze predsjednika i članova biračkih odbora, uključujući i zadatke zamjenika i posmatrača.

Priručnik za rad biračkog odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2024.

Priručnik za posmatrače izbornog procesa u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024.

703. Za Lokalne izbore 2024. godine pripremljen je i “Priručnik za posmatrače u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024. godine”. Svrha Priručnika je da zainteresovanim izbornim posmatračima političkih subjekata, udruženja građana i predstavnicima međunarodnih posmatrača omogući da se upoznaju s postupkom akreditacije, kao uslovom da bi pristupili i pratili rad organa za provođenje izbora, te biračkim i drugim mjestima čiji rad žele posmatrati. Priručnik sadrži najvažnije informacije o Lokalnim izborima 2024. godine i dokumente kao i upute za izborne posmatrače za njihov rad, pristup informacijama i rezultatima izbora.

Priručnik za posmatrače izbornog procesa u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024.

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini na biračkim mjestima na kojima se koriste optički skeneri i direktna transmisija rezultata – Pilot-projekat 2 – Lokalni izbori 2024.

704. Centralna izborna komisija BiH je pripremila “ Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini na biračkim mjestima na kojim se koriste optički skeneri i direktna transmisija rezultata – Pilot-projekat 2 – Lokalni izbori 2024. godine” koji predstavlja podsjetnik predsjednicima i članovima biračkog odbora u vezi s izbornim radnjama koje se provode na izborima u Bosni i Hercegovini u osnovnim izbornim jedinicama: Novi Grad, Prijedor, Tuzla, Visoko, Vogošća, Stolac i Mostar i na biračkim mjestima koja su određena odlukom Centralne izborne komisije BiH. Ovaj priručnik sadrži detaljan opis i prikaz rada biračkog odbora na biračkom mjestu, te objašnjava upotrebu optičkog skenera, kao i uloge i odgovornosti predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika, glavnih operatera i operatera, posmatrača i drugih učesnika izbornog procesa dan uoči izbora, izborni dan i noć nakon izbora.

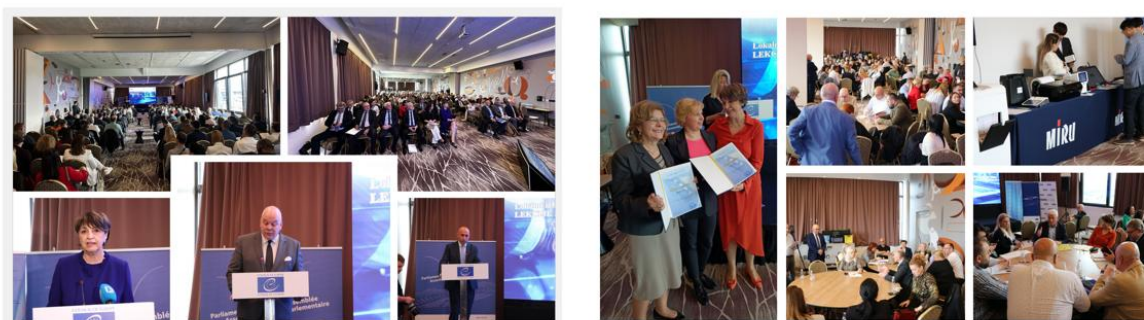
Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini na biračkim mjestima na kojima se koriste optički skeneri i direktna transmisija rezultata – Pilot-projekat 2 – Lokalni izbori 2024.

1.7. Postizborna konferencija tijela za provođenje izbora “Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost”

705. Centralna izborna komisija BiH je uz podršku Ureda Vijeća Evrope u Sarajevu i Misije OSCE-a u BiH, uspješno organizovala dvodnevnu postizbornu Konferenciju tijela za provođenje izbora ”Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“ koja je održana 24. i 25. aprila 2025. godine u Sarajevu.
706. Konferencija je okupila više od 200 učesnika – predstavnika općinskih / gradskih izbornih komisija, izborne stručnjake iz zemlje i inostranstva uključujući predstavnike Vijeća Evrope, Misije OSCE-a u BiH, Ureda OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), Delegacije Evropske unije, Ureda Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu (OHR), predstavnike nevladinog sektora u Bosni i Hercegovini i medija.
707. Tokom konferencije govorilo se o tome kako su organizovani i provedeni Lokalni izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine, predstavljen je Završni Izvještaj

provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studija izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine, prezentovani su nalazi iz izvještaja međunarodnih posmatračih misija (ODIHR-a i Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope).

708. Drugog dana konferencije organizovan je rad kroz četiri radionice, odnosno radne grupe, a svaka je imala različite teme fokusirane na neophodna unapređenja i to: u procesu glasanja i brojanja, imenovanju biračkih odbora, uvođenja novih tehnologija i drugih problematičnih aspekata.
709. Kao završni dokument Konferencije tijela za provođenje izbora "Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost" usvojeni su Zaključci koji će biti dio inicijative za izmjene i dopune Izbornog zakona BiH, a koje će Centralna izborna komisija BiH uputiti u Parlamentarnu skupštinu BiH.
710. Na konferenciji su uručena i priznanja Centralne izborne komisije BiH članovima i uposlenicima izborne administracije, zaslužnim pojedincima iz međunarodnih i domaćih organizacija, državnim institucijama za njihov dosadašnji angažman kao i angažman prilikom provođenja Lokalnih izbora 2024. godine.

*Postizborna konferencija tijela za provođenje izbora
"Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost"*

2. Zaključna razmatranja

711. U izvještajnom periodu aktivnosti iz djelokruga rada Centra za edukaciju CIKBiH obuhvatile su: promociju inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, obuke izborne administracije u skladu s Planom i programom edukacije organa za provođenje izbora, edukativne radionice o novim tehnologijama u izbornom proces, radionice osnaživanja pripadnika romske zajednice, radionice posvećene mladim biračima, predavanje za studente, izradu publikacija namijenjenih izornoj administraciji, posmatračima izbornog procesa i svim zainteresiranim stakeholderima kao i organizaciju postizborne konferencije tijela za provođenje izbora "Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost" .

V. DIO – MEĐUNARODNA SARADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE

1. Učešće u posmatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima

712. U okviru projekta “Podrška izbornim reformama na Zapadnom Balkanu” u organizaciji OSCE/ODIHR-a u Republici Poljskoj (Varšava) je u periodu od 21. do 23. februara 2024. godine održana konferencija o finansiranju izborne kampanje na kojoj su učestvovali dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica CIK BiH i mr. sc. Hasida Gušić, šefica Službe za reviziju. Dr. Hadžiabdić je bila jedan od panelista na temu “Osiguravanje nadzora nad finansiranjem kampanja: Strategije za povećanje učinkovitosti unutar ograničenih resursa”. Cilj panela je bio rasprava i osmišljavanje praktičnih, saradničkih i efikasnih strategija usmjerenih na osiguranje snažnog nadzora finansiranja kampanje, posebno u kontekstu ograničenih resursa.
- Konferencija je bila podijeljena na pet sesija, a osim navedene obuhvatila je i: “Međunarodni okvir za regulaciju finansiranja kampanja: Razvoj i izazovi na zapadnom Balkanu”, “Ograničavanje finansiranja kampanje: Prakse povezane s ograničenjima doprinosa i rashoda nasuprot zabrinutostima oko zaobilaženja pravila”, “Objavljivanje i izvještavanje o finansiranju kampanje: Uporedna iskustva i digitalna rješenja” i “Razrađivanje sankcija povezanih s finansiranjem kampanje za efikasnu provođenje: različite vrste kršenja ili nepravilnosti”.

Podrška izbornim reformama na Zapadnom Balkanu

713. U periodu od 07. do 10. juna 2024. godine dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica Centralne izborne komisije BiH, na poziv Državnog izbornog ureda Mađarske, posmatrala je glasanje za Evropski parlament, lokalne izbore i izbore za manjine. Tom je prilikom 08.06.2024. godine potpisan i Memorandum o razumijevanju između Državnog izbornog ureda Mađarske i Centralne izborne komisije BiH (vidjeti više u dijelu Memorandumi o razumijevanju).

714. U periodu od 07. do 10. juna, 2024. godine, a na poziv Državnog izbornog ureda Estonije, Vanja Bjelica Prutina, članica Centralne izborne komisije BiH, učestvovala je na Međunarodnom programu posmatranja izbora za Evropski parlament.
715. U periodu od 29.10. do 03.11.2024. godine, na poziv direktora Javnog registra Los Andelesa i udruženja Transparentia Electoral, dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica, i dr. Suad Arnautović, član Centralne izborne komisije BiH, boravili su u Los Andelesu radi posmatranja ranog glasanja za predsjedničke izbore u Sjedinjenim Američkim Državama.

2. Saradnja s Delegacijom Evropske unije/Evropskom komisijom

2.1. Primopredaja opreme i softverskih rješenja – projekat Evropske unije za podršku rada Centralnoj izbornoj komisiji BiH

716. U cilju unapređenja integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini, dana 05.07.2024. su u prostorijama Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH uručeni oprema i softverska rješenja u vrijednosti više od 600.000 eura obezbijedena u okviru pilot-projekta Evropske unije za podršku rada Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Ambasador Johann Sattler, šef Delegacije EU u BiH i specijalni predstavnik EU u BiH, uručio je opremu CIKBiH u prisustvu predstavnika lokalnih zajednica u kojima će se nova oprema koristiti, parlamenata, političkih stranaka, nevladinih organizacija i medija.
717. Kroz projekat je nabavljeno 175 laptopa, 175 uređaja za elektronsku identifikaciju birača putem otiska prsta i 175 čitača barkoda s ličnih dokumenata, kao i neophodna softverska rješenja i serveri za upravljanje uređajima. Projektni partneri, kao i predstavnici lokalnih zajednica imali su mogućnost učestvovati u simulaciji korištenja nove opreme te upoznati se sa prednostima koje donosi korištenje novih tehnologija.
718. Ovaj pilot-projekat Evropske unije su realizovale Centralna izborna komisija BiH i Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA).

Primopredaja opreme

3. Saradnja s Vijećem Evrope

719. Dana 30. i 31. januara 2024. godine, u hotelu Tarčin Forest Resort, Vijeće Evrope je organizovalo radionicu pod nazivom "Pregled zakonskih odredbi o političkom finansiranju u Bosni i Hercegovini i analiza nacrtu izmjena i dopuna Zakona o finansiranju političkih stranaka". Radionici su pored članova CIK BiH i državnih službenika ove institucije, prosustvovali eksperti Vijeća Evrope, predstavnici Centralne izborne komisije Albanije, predstavnik Agencije za sprječavanje korupcije Crne Gore, predstavnici Vijeća Evrope šef delegacije Bosne i Hercegovine pri GRECO-u, predstavnici OHR-a, predstavnici OSCE/ODIHR-a, predstavnici političkih stranaka i predstavnici zakonodavne vlasti Bosne i Hercegovine.

4. Saradnja s Organizacijom za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE BiH) i OSCE-om/ODIHR-om

720. Tokom 2024. godine Misija OSCE-a u BiH pružila je podršku organizaciji i provođenju Lokalnih izbora 2024. godine i radu Centralne izborne komisija BiH. Realizovane su sljedeće aktivnosti: **Jačanje kapaciteta izborne administracije** (Obuka članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica; Obuka kontrolora izbornih rezultata; Obuka predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora); **Pilot-projekat biometrijske identifikacije i autentifikacije birača u Brčko distriktu BiH**; **Edukacija birača putem videomaterijala i terenskih obuka**; **Medijska kampanja o rezultatima pravosuđa u predmetima vezanim za izborni proces**; **Razvoj aplikacija** (Registracija političkih subjekata za učešće na izborima; Skladište (prijem i dostava materijala); Aplikacija za promatrače); **Studijske posjete** Gruziji i Albaniji sa temom izbornih tehnologija.

Studijska posjeta – Primjena izbornih tehnologija u Albaniji i Gruziji

721. Misija OSCE-a u BiH je organizovala studijske posjete predstavnika Centralne izborne komisije BiH, Agencije za zaštitu ličnih podataka BiH i Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH i Parlamentarne skupštine BiH, Centralnoj izbornoj komisiji Albanije, od 03. do 06.03.2024. godine u Tirani i Centralnoj izbornoj komisiji Gruzije u Tbilisiju u periodu od 26. do 29. marta 2024. godine.
722. Cilj posjeta je bio pružiti uvid u primjenu izbornih tehnologija i unaprijediti razumijevanje izbornih procesa. Albanija i Gruzija su uspješno integrisala izborne tehnologije u svoje sisteme.
723. U okviru studijskih posjeta prikazane su prezentacije o iskustvima tijela za provođenje izbora i drugih institucija uključenih u političke i zakonodavne procese koji prethode provedbi pilot-projekta. Teme o kojima se razgovaralo su uključivale modalitete nabavke, obuku osoblja, prijenos podataka, cyber sigurnost i druga pitanja koja se tiču uvođenja izbornih tehnologija.
724. Ova studijske posjete su dio šireg projekta Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini pod nazivom "Unaprjeđenje integriteta izbornih procesa 2024. i 2026. godine u skladu sa preporukama ODIHR-a i međunarodnim standardima." Projekat se provodi uz podršku

vlada Kraljevine Norveške, Ujedinjenog Kraljevstva i Sjedinjenih Američkih Država i Njemačke sa ciljem unaprjeđenja integriteta izbornih procesa u Bosni i Hercegovini.

Studijska posjeta – Primjena izbornih tehnologija u Albaniji

Studijska posjeta – Primjena izbornih tehnologija u Gruziji

Neformalni sastanak Stalnog vijeća OSCE-a

725. Članica Centralne izborne komisija BiH Vanja Bjelica-Prutina je u periodu od 19. do 22.03.2024. godine učestvovala na neformalnom sastanku Stalnog vijeća OSCE-a, koji prethodi usvajanju godišnjeg izvještaja Misije OSCE-a u BiH, gdje je predstavila rad CIKBiH sa fokusom na predstojeće Lokalne izbore u BiH i aktivnosti koje su provedene zahvaljujući podršci Misije OSCE-a u BiH. U svom izlaganju predstavnica CIKBiH ukazala je na zajednički cilj Misije OSCE-a i CIKBiH usmjeren na izgradnju kapaciteta izbornih tijela i unapređenje opće svijesti birača o njihovim pravima i obavezama.

*Sastanak
Stalnog vijeća
OSCE-a,
Beč, 2024.*

Konferencija “Promovisanje uslova za slobodne i fer izborne kampanje na Zapadnom Balkanu“

726. U periodu od 14. do 15.05.2024. godine u Podgorici, Crna Gora, održana je dvodnevna konferencija “Promovisanje uslova za slobodne i fer izborne kampanje na Zapadnom Balkanu“ u organizaciji Ureda OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) i Misije OSCE-a u Crnoj Gori. Na konferenciji je učestvovao dr. Suad Arnautović, član CIKBiH. Konferencija je organizovana u okviru projekta “Podrška izbornim reformama na Zapadnom Balkanu“ (WBFU), koji finansiraju Evropska unija i Austrijska razvojna agencija. Teme o kojima se razgovaralo tokom konferencije uključuju: jačanje uslova za slobodno i pošteno okruženje kampanje, osiguravanje jednakih mogućnosti izborne kampanje za učesnike na izborima, promovisanje učešća podzastupljenih grupa (žene, nacionalne manjine i osobe s invaliditetom) u izbornoj kampanji, promovisanje jednakog pristupa i nepristrasnog praćenja izborne kampanje u medijima uključujući online medije.
727. Konferencija je poslužila kao platforma za razmjenu znanja i donošenje zaključaka za daljnje aktivnosti usmjerene na poboljšanje vođenja izbornih kampanja i cjelokupnog okruženja u kojem se održavaju izbori na Zapadnom Balkanu.

*Konferencija
“Promovisanje uslova
za slobodne i fer
izborne kampanje
na Zapadnom Balkanu“*

Međunarodna posmatračka misija OSCE/ODIHR

728. Nakon poziva vlasti Bosne i Hercegovine za posmatranje Lokalnih izbora 6. oktobra 2024. i u skladu sa svojim mandatom, Ured OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) uspostavio je Misiju za posmatranje izbora (EOM) koja se sastojala od predstavnika OSCE/ODIHR-a, Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope (Kongres) i Evropskog parlamenta (EP). Misija se sastojala od 13 članova glavnog tima sa sjedištem u Sarajevu i 20 dugoročnih promatrača koji su bili raspoređeni diljem zemlje.
729. Na dan izbora raspoređeno je 240 posmatrača iz 37 zemalja, uključujući 202 posmatrača koje je rasporedio ODIHR, 13 posmatrača Evropskog parlamenta (EP) i 25 posmatrača Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope. Žene su činile 53% posmatrača. Otvaranje je posmatrano na 97 biračkih mjesta, a glasanje na 968 biračkih mjesta širom zemlje. Prebrojavanje je posmatrano na 85 biračkih mjesta, a tabeliranje u 62 općinske izborne komisije.

730. U Završnom izvještaju objavljenom 25.02.2025. godine ODIHR je dao 7 prioriternih preporuka i 21 preporuku iz kategorije Ostalo kako bi se poboljšao izborni proces u Bosni i Hercegovini i podržali napor da se oni u potpunosti usklade sa obavezama OSCE-a i drugim međunarodnim standardima. Detaljan pregled zapažanja i preporuka je dostupan u izvještaju Local Elections, 6 October 2024 ODIHR Election Observation Mission Final Report.¹⁴²

Modernizacija aktivnosti skladišta Centralne izborne komisije BiH

731. Zahvaljujući pomoći Misije OSCE-a u BiH i Vlade Ujedinjenog Kraljevstva u BiH Centralna izborna komisija BiH je modernizovala svoje skladište sa 15 čitača bar koda i sa dvije aplikacije. CIK BiH rukuje velikom količinom materijala, od glasačkih listića do opreme. Za lokalne izbore radi se o 35.000 različitih bar kodova, a za opće izbore duplo više, oko 70.000 bar kodova. Efikasan sistem za upravljanje ovim materijalima može poboljšati organizaciju, smanjiti greške i osigurati brzu dostupnost ključnih resursa.
732. Uvođenje aplikativnog rješenja donosi brojne prednosti u odnosu na manuelne metode za upravljanje skladištem kao što su: efikasnost i ušteda na vremenu, preciznost i smanjenje grešaka, unapređenje sigurnosti, bolja organizacija i preglednost, optimizacija troškova, bolja analiza i izvještavanje. Softversko rješenje za upravljanje skladištem je ključno za unapređenje efikasnosti, sigurnosti i transparentnosti rada. Ono smanjuje troškove, povećava produktivnost i omogućava bolju organizaciju, čime se stvara osnova za pouzdan rad skladišta. Za CIK BiH, posebno u kontekstu izbornih ciklusa, aplikacija je osigurala dostupnost materijala, pravilno evidentirani i pravovremenu distribuciju.
733. Primopredaja nabavljene opreme i razvijenih softvera je upriličena dana 16.09.2024. godine.

Primopredaja opreme i aplikativnih rješenja za modernizaciju rada skladišta CIK BiH

¹⁴² Izvještaj dostupan na linku <https://www.osce.org/odihr/elections/bih/586134>.

Konferencija u Gdanjsku o izazovima sa kojima se suočavaju tijela za provođenje izbora

734. Na poziv Carter Centra, dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica Centralne izborne komisije BiH, učestvovala je na panelu "Organi za provođenje izbora i globalna kriza demokratije" u Gdanjsku, Poljska, od 19. do 23. novembra 2024. godine. Ovaj događaj je dio Deklaracije o načelima međunarodnog posmatranja izbora – Godišnji sastanak o implementaciji, a otvorio ga je dobitnik Nobelove nagrade za mir Lech Wałęsa. Učesnici konferencije su razgovarali o novim izazovima s kojima se suočavaju izborni organi, uključujući kibernetičku sigurnost, borbu protiv dezinformacija i političke pritiske. Panel je također obuhvatio ulogu izbornih posmatrača i najbolje prakse za suočavanje sa tim izazovima. Učesnici konferencije su bili iz 31 međunarodne organizacije, uključujući OSCE/ODIHR, UN Electoral Assistance, IFES Regional Europe Office i Afričku uniju.

Konferencija u Gdanjsku o izazovima s kojima se suočavaju organi za provođenje izbora

5. Saradnja sa Agencijom za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država (USAID)

5.1. Konferencija "Nove izborne tehnologije: Najbolje prakse za BiH"

735. USAID BiH kroz projekat Podrška izbornom integritetu u Bosni i Hercegovini (SEI/Democracy International), a u saradnji sa Centralnom izbornom komisijom BiH i Koalicijom za slobodne i poštene izbore "Pod lupom", održao je 29.05.2024. godine u Sarajevu konferenciju "Nove izborne tehnologije: Najbolje prakse za BiH," s ciljem informisanja učesnika o novim tehnologijama glasanja koje će biti testirane u BiH. Konferencija je okupila izborne stručnjake, predstavnike tijela za provođenje izbora, civilnog društva i medija iz BiH, te iz zemalja koje su već testirale ili implementirale slične tehnologije, poput Gruzije, Albanije i Kirgistan.
736. Prvi panel – "Izborne tehnologije uvedene u regiji: Lekcije za BiH" podijelio je korisne lekcije i savjete za uvođenje novih tehnologija glasanja. Drugi panel – "Pregled planiranih tehnologija – Piloti 2024" predstavio je tehnološke značajke i pilot-projekte za podršku Centralnoj izornoj komisiji BiH. Treći panel – "Posmatranje novih

tehnologija u BiH" usredotočio se na viđenja domaćih i međunarodnih posmatrača o novim tehnologijama i njihovom uvođenju u izborni sistem BiH.

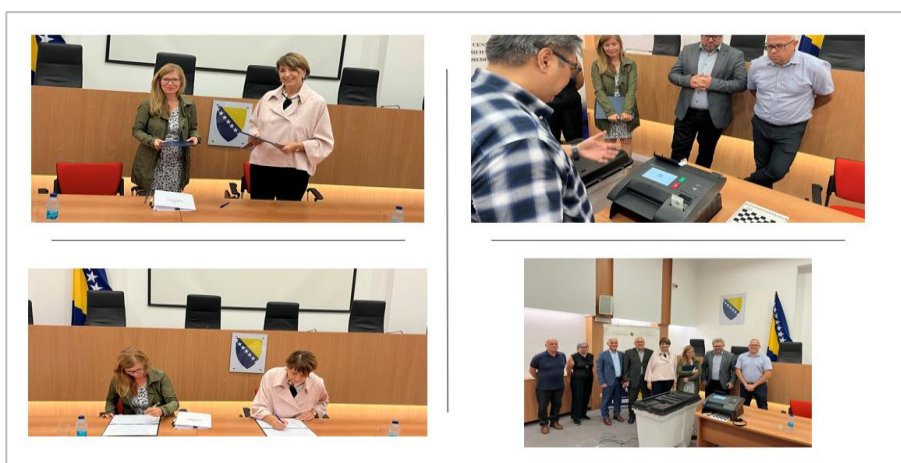
737. Konferencija je omogućila razmjenu iskustava, ideja i naučenih lekcija, što je ključno za sve aktere na putu ka modernizaciji izbornog sistema Bosne i Hercegovine. Ovaj događaj postavio je temelje za buduću saradnju i napredak u osiguranju transparentnijih i učinkovitijih izbora.¹⁴³

Konferencija "Nove izborne tehnologije: Najbolje prakse za BiH"

5.1. Primopredaja opreme za pilot-projekat 2 – Optički skeneri

738. Dana 09.09.2024. godine izvršena je primopredaja 174 optička skenere u sklopu implementacije pilot-projekta podržanog od USAID-a BiH, a koji je implementirao Democracy International. Ukupna vrijednost preuzete opreme je oko pola miliona dolara. Ovaj pilot-projekat predstavlja ključnu komponentu aktivnosti USAID-a "Podrška izbornom integritetu" i implementiran je na 145 biračkih mjesta u sedam izbornih jedinica: Vogošća, Visoko, Tuzla, Mostar, Stolac, Novi Grad i Prijedor. Cilj projekta je bio unaprijediti izborni integritet i transparentnost rezultata, te izborni proces. Građani su imali priliku učestvovati u simulacijama glasanja uz upotrebu optičkih skenera, koje su održane u navedenim općinama i gradovima.

Primopredaja optičkih skenera

¹⁴³ Snimak konferencije je dostupan na linku <https://www.youtube.com/watch?v=HIdzFDydnqU>

6. Saradnja s Međunarodnom fondacijom za izborne sisteme (IFES)

739. Dana 25. i 26. aprila 2024. godine, u Pragu, Češka Republika, Međunarodna fondacija za izborne sisteme (IFES) je organizovala radionicu pod nazivom "Javni nadzor nad korištenjem javnih resursa na izborima". Radionici su prisustvovali predstavnici nadzornih institucija iz 12 država, uključujući Bosnu i Hercegovinu. Na radionici su prezentovana iskustva i prakse zemalja učesnica. Posebna tema na radionici je bila diskusija o određenom vidu umrežavanja institucija koje su nadležne za nadzor nad finansiranjem političkih stranaka i izbornih kampanja pod pokroviteljstvom IFES-a, kako bi se poboljšala koordinacija, efikasnost i efektivnost u ovom polju, te spriječila zloupotreba javnih resursa u izbornoj kampanji političkih stranaka.

*Radionica
o javnom
nadzoru nad
korištenjem
državnih resursa
u izbornom
procesu*

740. Na poziv IFES-a u periodu od 04.12. do 07.12.2024. godine, službenici Sekretarijata CIKBiH učestvovali su na radionici *Mreža za kibernetičku i informacijsku otpornost u izbornom procesu* koja je održana u Pragu. Teme o kojima se razgovaralo uključuju: integritet informacija i krizno komuniciranje; pripreme za izazove i mapiranje prijetnji; Google virtuelna prezentacija; uloga digitalne forenzike u odgovoru na incidente; procjena informacija i utjecaj narativa; postizborni sudski procesi sa osvrtom na sudske slučajeve izbornih komisija koji se odnose na izborne tehnologije; izborne tehnologije i sigurnost, a održana je i radionica na temu "Pripremanje i odgovor na sporove u izborima".

7. Saradnja sa Populacijskim fondom Ujedinjenih nacija (UNFPA)

741. Centralna izborna komisija BiH i Populacijski fond Ujedinjenih nacija (UNFPA) nastavili su uspješnu saradnju i za Lokalne izbore 2024. godine s ciljem promovisanja sudjelovanja mladih u političkim procesima. Zajednički je kreiran Viber chatbot za Lokalne izbore 2024. godine. Ovaj inovativni alat, koji je prethodno korišten na Lokalnim izborima 2020. i Općim izborima 2022. godine, pokazao se efikasnim izvorom informacija za birače, omogućujući im brz i jednostavan pristup ključnim informacijama o izbornom procesu. Građani su mogli provjeriti da li su upisani u birački spisak; dobiti detaljne upute o procesu i proceduri ispravnog glasanja, kao i informacije o svim kandidatima u svim općinama u BiH. Glavni cilj je nadmašio sam chatbot; nastojalo se osnažiti mlade ljude, posebno one koji prvi put glasaju, te potaknuti njihovo aktivno

sudjelovanje u donošenju odluka. Ovaj alat dostupan je unosom riječi “Izbori” u pretragu na Viberu.

Viber Chatbot

8. Saradnja sa Svjetskim udruženjem izbornih tijela (Association of World Election Bodies, A-WEB)

742. Centralna izborna komisija BiH je član Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*) od njegovog osnivanja 2013. godine. Danas *A-WEB* okuplja 121 izborno tijelo iz 111 zemalja. Trenutno je Centralna izborna komisija BiH članica Izvršnog odbora *A-WEB-a* koji, također, čine predstavnici iz Afrike, Amerike, Azije, Evrope i zemalja Okeanije.

12. godišnje zasjedanju Izvršnog odbora Svjetskog udruženja izbornih tijela (A-WEB)

743. Dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica Centralne izborne komisije BiH, u periodu od 19. do 22. marta 2024. godine u Incheonu (Republika Koreja) je učestvovala na 12. godišnjem zasjedanju Izvršnog odbora Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*). Sastanak je okupio oko 40 učesnika, uključujući predstavnike članova Izvršnog odbora, članove Odbora za nadzor i reviziju i posmatrače iz partnerskih organizacija *A-WEB*.

*12. Godišnje zasjedanje Izvršnog
odbora Svjetskog udruženja
izbornih tijela (A-WEB)*

12. Globalni forum o modernoj direktnoj demokratiji

744. Na poziv Svjetskog udruženja izbornih tijela (A-WEB) i Stalnog izbornog vijeća Rumunije Vanja Bijelica-Prutina, članica Centralne izborne komisije BiH, učestvovala je na 12. Globalnom forumu o modernoj direktnoj demokratiji koji se od 15. do 18. maja 2024. godine održavao u Bukureštu. U okviru panela “Unapređenje i podržavanje direktne demokratije iz perspektive tijela za provođenje izbora” gđa Bijelica-Prutina je održala prezentaciju pod nazivom “Postupci opoziva i referenduma u Bosni i Hercegovini”. Tokom boravka u Bukureštu predstavnica CIK BiH se sastala sa Tonijem Grebla, predsjednikom Stalnog izbornog vijeća Rumunije.

12. Globalni forum o modernoj direktnoj demokratiji

Izborna posmatračka misija A-WEB

745. Na poziv Centralne izborne komisije BiH, a u skladu sa članom 4.7 Povelje A-WEB, koji propisuje da A-WEB ima za cilj "podržati i olakšati programe posmatranja izbora na zahtjev svojih članica" Sekretarijat A-WEB odlučilo je organizovati međunarodnu izbornu posmatračku misiju za Lokalne izbore 2024. godine u BiH. Namjera posmatračke misije je bila da olakša razmjenu znanja i iskustava u vezi s provođenjem izbora među članicama izbornih tijela.
746. Misija promatranja izbora provedena je od 04. do 08.10.2024. godine. Posmatrači su bili raspoređeni za promatranje otvaranja biračkih mjesta, glasanja, zatvaranja i prebrojavanja glasova, kao i pilot-projekata koji su provedeni. Ukupno 24 učesnika iz 9 zemalja članica A-WEB sudjelovalo je u izbornoj posmatračkoj misiji. Dužnost Šefa misije obavljao je dr. Seung Kim iz A-WEB.¹⁴⁴ Nalazi izborne posmatračke misije A-WEB prezentovani su Centralnoj izbornoj komisiji BiH na debriefingu održanom 09.10.2024. godine. U Završnom izvještaju izborne posmatračke misije A-WEB dato je niz preporuka koje se odnose na izbornu administraciju, pravne izmjene i korištenje tehnologija u izbornom procesu.

¹⁴⁴ Final Report of the 2024 A-WEB & CEC, Bosnia and Herzegovina election observation mission of the Bosnia and Herzegovina local elections, October 06, 2024. str. 4, 13.
<https://www.aweb.org/eng/bbs/B0000022/view.do?ntId=16342&gubun=3&menuNo=300050>

9. Saradnja sa International IDEA – Međunarodnim institutom za demokratiju i izbornu pomoć

9.1. Regionalna diskusija "Koja uloga za umjetnu inteligenciju u izbornim procesima?"

747. Dana 16.04.2024. godine Međunarodni institut za demokratiju i izbornu pomoć (International IDEA) i Finski centar za vladavinu prava (RoL Centre), u partnerstvu sa Centralnom izbornom komisijom BiH, organizovali su regionalnu diskusiju "Koja uloga za umjetnu inteligenciju u izbornim procesima?", koja je održana u Sarajevu. Događaj je nastojao potaknuti zajedničko razumijevanje umjetne inteligencije među izbornim učesnicima, posebno analizom globalnog iskustva s alatima umjetne inteligencije i prisutnosti potencijalnih elemenata umjetne inteligencije u digitalizaciji izbora diljem Zapadnog Balkana.
748. Diskusija se također bavila načinom na koji bi tijela za provođenje izbora Zapadnog Balkana trebali pristupiti razvoju umjetne inteligencije u perspektivi pristupanja EU i ulozi EU kao regulatora i postavljača standarda na tom području. Učesnici diskusije su bili predstavnici tijela za provođenje izbora iz regiona Zapadnog Balkana, međunarodnih i domaćih vladinih i nevladinih organizacija i institucija, sveučilišni profesori, istraživači i stručnjaci iz BiH i inostranstva u oblasti umjetne inteligencije.

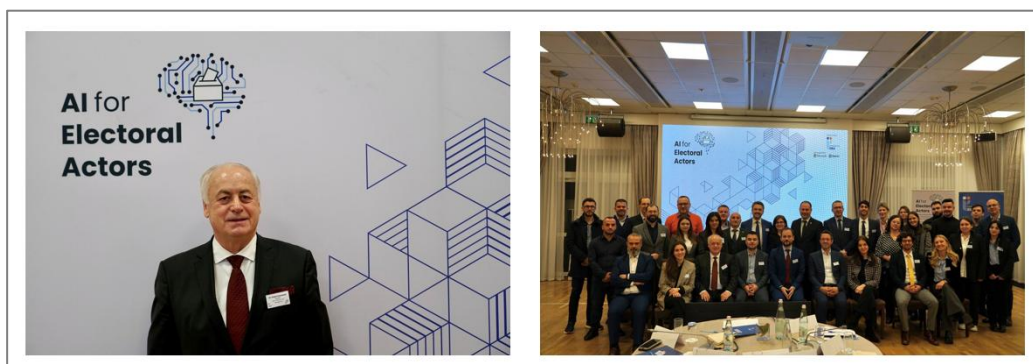

Konferencija "Koja uloga za umjetnu inteligenciju u izbornom procesu", Sarajevo, 2024.

Konferencija "Umjetna inteligencija za izborne aktere"

749. U periodu od 03. do 05.12.2024. godine u Tirani je održana konferencija o temi "Umjetna inteligencija za izborne aktere" u organizaciji International IDEA iz Štokholma i Centralne izborne komisije Albanije na kojoj je u ime Centralne izborne komisije BiH učestvovao dr. Suad Arnautović, koji je podijelio iskustva CIKBiH u vezi sa primjenom društvenih mreža u izbornim procesima. Na Konferenciji je istaknuta sve veća uloga umjetne inteligencije u izbornom procesu i njenom potencijalnom utjecaju na odgovarajuće funkcije izbornog procesa, posebno na poboljšanje integriteta izbornog

procesa. U isto je vrijeme istaknuta potreba da se izborni proces zaštiti od potencijalnih rizika.

Konferencija o temi "Umjetna inteligencija za izborne aktore", Tirana, 2024.

10. Saradnja sa UN Women

750. Dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica Centralne izborne komisije BiH, učestvovala je na konferenciji liderica "Pregled učešća žena u donošenju odluka" koja je održana 16.12.2024. godine u Sarajevu. Organizator konferencije je bio UN Women, a cilj konferencije bio analiza učešća žena u političkom životu i osnaživanja njihovih leaderskih sposobnosti.
751. Jedan od ključnih ciljeva konferencije je bio procijeniti učinak žena u donošenju odluka, razgovarati o preprekama s kojima se suočavaju i razviti konkretne preporuke za dalji napredak u postizanju ravnopravnosti. Konferencija je, također, podržana procesima poput Opće preporuke 40 CEDAW, koja naglašava ravnopravnost u političkom životu, te Beijing+30 i 25. godišnjicom Rezolucije 1325 Vijeća sigurnosti UN-a, koja se fokusira na žene, mir i sigurnost. Tokom svog izlaganja Dr. Hadžiabdić je ukazala na ključne statističke podatke CIKBiH koji se odnose na učešće žena u izbornim procesima u periodu od 2008. do 2024. godine.

Konferencija liderica

"Pregled učešća žena u donošenju odluka"

11. Memorandumi o saradnji

752. Tokom 2024. godine potpisana su tri memoranduma o razumijevanju/saradnji između Centralne izborne komisije BiH i drugih tijela za provođenje izbora: Centralne izborne komisije Gruzije; Državnog izbornog ureda Mađarske i Stalnog izbornog tijela Rumunije.
753. Dana 10.10.2023. godine Predsjedništvo BiH donijelo je odluku, broj 01-20-1-2975-23/23, kojom se odobrava potpisivanje Memoranduma o saradnji između Centralne izborne komisije BiH i Centralne izborne komisije Gruzije. Memorandum o saradnji je potpisan u Tbilisiju, 27.03.2024. godine tokom studijske posjete koju je organizovala Misija OSCE-a u BiH u okviru projekta “Unapređenje integriteta izbornih procesa 2024. i 2026. godine u skladu s preporukama ODHIR-a i međunarodnim standardima“.

*Ceremonija potpisivanja
Memoranduma o saradnji
između Centralne izborne
komisije BiH i Centralne
izborne komisije Gruzije*

754. Dana 08.06.2024. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju između Centralne izborne komisije BiH i Državnog izbornog ureda Mađarske (NEO).¹⁴⁵ Predsjedništvo BiH je Odlukom, broj: 01-50-1-844-15/22 od 31. marta 2022. godine, odobrilo potpisivanje predmetnog Memoranduma i dalo ovlaštenje predsjedniku Centralne izborne komisije BiH da ga potpiše. Potpisani memorandum je dostavljen Ministarstvu vanjskih poslova BiH na arhiviranje i čuvanje dana 27.06.2024. godine¹⁴⁶, a Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH je dostavljen izvještaj o potpisivanju predmetnog Memoranduma¹⁴⁷.

*Potpisivanje MoU između
CIK BiH i NEO Mađarske*

¹⁴⁵ Broj, 04-2-14-1311-9/21.

¹⁴⁶ Akt, broj 04-2-14-1311-10/21.

¹⁴⁷ Akt, broj 04-2-14-1311-11/21, odnosno 04-2-14-1311-12/21.

755. Memorandum o saradnji između Centralne izborne komisije BiH i Stalnog izbornog tijela Rumunije¹⁴⁸ je potpisan razmjenom pisma dana 15.05.2024., odnosno 04.07.2024. godine uz posredovanje Ministarstva vanjskih poslova BiH i Ambasade Rumunije u BiH.¹⁴⁹
756. Dana 31.07.2023. godine Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je donijelo Odluku, broj 01-50-1-2365-18/23, kojom se odobrava potpisivanje Memoranduma o saradnji između Centralne izborne komisije BiH i Stalnog izbornog tijela Rumunije i daje ovlaštenje predsjedniku Centralne izborne komisije da ga potpiše. Ministarstvu vanjskih poslova BiH dostavljeni su originalni primjerci predmetnog Memoranduma na evidentiranje i čuvanje¹⁵⁰, a Predsjedništvu BiH¹⁵¹ i Vijeću ministara BiH¹⁵² su dostavljeni izvještaji o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju.

12. Saradnja s nevladinim sektorom

757. U periodu od 23. do 25.10.2024. godine, a na poziv CRTA – organizacija civilnog društva u Republici Srbiji, Željko Bakalar, član Centralne izborne komisije BiH, je učestvovao na Međunarodnoj konferenciji o integritetu izbora pod nazivom “Imamo li izbora?” koja je održana u Beogradu, Srbija.
758. Dana, 01.11.2024. članica Centralne izborne komisije BiH Vanja Bjelica-Prutina je prisustvovala konferenciji pod nazivom „**Kako unaprijediti odgovor na govor mržnje u javnom prostoru**“, koja je održana 31. oktobra 2024. godine u Tesliću. Ova konferencija rezultat je aktivnosti Foruma građana Tuzla u okviru projekta “Borba protiv govora mržnje i narativa podjela u političkom diskursu BiH“, koji se provodi u saradnji s Westminster fondacijom za demokratiju, Perpetuum Mobile iz Banje Luke i Nansen dijalog centrom iz Mostara, uz podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva. Konferencija je omogućila analizu izazova s kojima se institucije suočavaju u suzbijanju govora mržnje u javnom prostoru, kao i razmjenu iskustava i najboljih praksi u dosadašnjem radu. Događaj je okupio predstavnike sudova, tužilaštava, policijskih uprava na svim nivoima BiH, Centralne izborne komisije BiH, Regulatorne agencije za komunikacije, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, Centra za edukaciju sudija i tužilaca u FBiH i RS-u, Udruženja sudija i tužilaca u FBiH i RS-u, nevladinih organizacija, i akademske zajednice, koji se aktivno bore protiv govora mržnje i destruktivnih narativa.

Konferencija

”Kako unaprijediti odgovor na govor mržnje u javnom prostoru”?

¹⁴⁸ Akt, broj 04-50-4-115-11/23.

¹⁴⁹ Akt, broj 04-50-4-115-12/23 i 04-50-4-115-13/23.

¹⁵⁰ Akt, broj 04-2-50-4-115-15/23 od 15.08.2024. godine.

¹⁵¹ Akt, broj 04-2-50-4-115-16/23 od 15.08.2024. godine.

¹⁵² Akt, broj 04-2-50-4-115-17/23 od 15.08.2024. godine.

759. U sklopu angažmana Centralne izborne komisije BiH na projektu **Integrity Watch na Zapadnom Balkanu i u Turskoj**, u 2024. godini su realizovana dva regionalna sastanka na kojima su prisustvovali predstavnici Centralne izborne komisije BiH iz službe za reviziju i odsjeka za izbore. Cilj sastanka radne grupe je bio unapređenje regionalne saradnje i razmjene znanja i iskustava među članovima DAG-a iz pet zemalja regiona (BiH, Kosovo, Sjeverna Makedonija, Srbija i Turska), s fokusom na razmjenu najboljih praksi u borbi protiv korupcije i jačanju političkog integriteta. Na spomenutom se diskutovalo o ulozi digitalne platforme Integrity Watch 3.0 u otkrivanju korupcije u zemljama članicama EU i pozivanje političara na odgovornost, kao i dostupnosti podataka o političkom integritetu i ulozi članova u promociji otvorenih podataka.
760. U sklopu angažmana Centralne izborne komisije BiH na projektu **Suzbijanja korupcije, pranja novca i finansiranje terorizma u BiH** (koji sufinansira i implementira Evropska Unija/Vijeće Evrope), u protekloj godini su realizovana dva online zoom sastanka Upravnog odbora. Projekt teži jačanju kapaciteta institucija u prevenciji i borbi sa ekonomskim kriminalom sa fokusom na sljedeće ciljeve: pojačane mjere i kapaciteti za prevenciju korupcije, poboljšana supervizija u borbi protiv pranja novca, odnosno borbi protiv finansiranja terorizma, osnaživanje kapaciteta za efikasno oduzimanje i konfiskaciju ilegalno stečene imovine. Primarni cilj projektnih sastanaka je bio sagledati rezultate postignute tokom implementacije kroz faze projekta od prvog sastanka 2023. godine, kao i razmatranje predloženih aktivnosti i njihovi rokovi za predstojeći period.
761. Predstavnici Centralne izborne komisije BiH su prisustvovali Okruglom stolu na temu **Izborni integritet – “Jačanje kapaciteta civilnog društva o učešću ranjivih grupa u izbornom procesu”**, čiji je cilj bio sagledati barijere, odnosno prepreke s kojima se susreću ranjive grupe u izbornom procesu s ciljem unapređenja, tj. prevazilaženja spomenutih, a u svrhu ostvarivanja inkluzivnosti svih osjetljivih kategorija društva. Organizator okruglog stola je bio Nacionalni demokratski institut u BiH (NDI). Učesnici okruglog stola ispred spomenutih skupina su skrenuli pažnju na glavne poteškoće: **Žene** – iako zakoni traže minimalnu zastupljenost žena na izbornim listama (40%), žene su često samo formalno zastupljene, a realan broj izabranih žena ostaje nizak u praksi. Osim toga, suočavaju se s političkom i društvenom marginalizacijom. **Romi i osobe s invaliditetom** – prisutni su vrlo mali ili nikakvi mehanizmi za njihovo aktivno sudjelovanje u politici ili kandidaturu za funkcije, što djelomično proizilazi iz činjenice da nisu dovoljno informisani o svojim biračkim pravima, postupcima i značaju izbora. Također, praksa pokazuje da političke stranke rijetko uvažavaju njihove specifične potrebe.

13. Ostale aktivnosti

762. Dana 18.01.2024. godine predstavnica Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH je učestvovala na sastanku imenovanih savjetnica/zamjenika savjetnice koje rade na prevenciji seksualnog uznemiravanja, u organizaciji Agencije za ravnopravnost spolova BiH Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.
763. Članica Koordinacionog odbora za implementaciju GAP 2023–2027. prisustvovala je proširenoj tematskoj sjednici Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH – na temu **”Društveno-ekonomska pitanja osnaživanja žena za učešće u donošenju odluka u Bosni i Hercegovini”** koja je održana 07.03.2024. godine povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena. Organizatori su bili Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog

doma Parlamentarne skupštine BiH i Agencija za ravnopravnost spolova BiH Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, u saradnji sa Misijom OSCE-a u BiH, UN WOMEN i Ambasdom Kraljevine Švedske u BiH.

764. Na radionici "Podrška urođnjavanju politika u sektoru demokratije i vladavine prava kroz jačanje partnerstava među relevantnim institucijama i organizacijama civilnog društva", koja se održala 20. februara 2024. godine, učešće je uzela i članica Koordinacionog odbora za implemenatciju GAP 2023–2027.
765. Dana 21.03.2024. godine predstavnica Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH prisustvovala je događaju na kojem je predstavljen Indeks rodne ravnopravnosti 2023. za Bosnu i Hercegovinu. Događaj je organizovao UN Women u BiH. Publikaciju koja sadrži izvještaj sa rezultatima indeksa i obrazloženjima su izradile Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine u saradnji sa Agencijom za ravnopravnost spolova BiH Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Agencijom Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women) u Bosni i Hercegovini.¹⁵³
766. Predstavnica Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH prisustvovala je promociji publikacije Barometar rodne ravnopravnosti u BiH, koja je održana dana 23.04.2024. godine.

14. Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih

767. Osoblje Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH je tokom 2024. godine učestvovalo na specijalističkim seminarima i obukama od kojih izdvajamo¹⁵⁴ : Upravljanje vremenom (webinar); Zakonske odredbe za ravnopravnost spolova; Kurs za prepoznavanje i postupanje u slučajevima govora mržnje (e-kurs); Obuka za novozaposlene državne službenike/ce; Primjena Zakona o javnim nabavkama (webinar); Praktična primjena PowerPoint-a (webinar); Praktična primjena Excel-a (webinar); Napredne funkcije MS Excela u poslovnom okruženju (webinar); Etika u javnoj upravi i kodeks državnih službenika (webinar); Krivični propisi i sudska praksa u pogledu krivičnih djela protiv službene dužnosti; Prezentacijske vještine (webinar); Uvod u e-upravu (e-kurs); Uvod u upravljanje kvalitetom (e-kurs); Primjena Zakona o zaštiti tajnih podataka (webinar); Planiranje budžeta institucija BiH – Instrukcija za budžetske korisnike broj 1; Planiranje budžeta institucija BiH – Instrukcija za budžetske korisnike broj 2; Kontinuirana edukacija za računovođe i revizore*¹⁵⁵; Modul 3 – Instrukcije za izradu godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2024. godinu * Specijalistički kurs engleskog jezika B2/C1; Specijalistički kurs engleskog jezika B2; Specijalistički kurs engleskog jezika C1; Kurs za prepoznavanje i postupanje u slučajevima govora mržnje (e-kurs); Prevencija i suzbijanje korupcije (webinar); Izrada Godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine (webinar); Strateško planiranje i izvještavanje (za rukovodeće državne službenike/ce); Liderstvo (za rukovodeće državne službenike/ce);

¹⁵³ https://arsbih.gov.ba/wp-content/uploads/2024/03/EIGE-2024_BH_Web.pdf

¹⁵⁴ Godišnji izvještaj o obukama Agencije za državnu službu BiH za 2023. godinu za Sekretarijat Centralne izborne komisije BiH broj 04-34-7-1-52/25 od 07.01.2025. godine. Izvještaj obuhvata obuke u organizaciji Agencije za državnu službu BiH, te obuke koje su državni službenici SCIK BiH pohađali izvan Agencije, a za koje su podnijeli/le zahtjev za kreditiranje putem TMS-a.

¹⁵⁵ Oznaka * znači kreditovana obuka (pohađana mimo sistema obuke ADS BiH i dostavljen zahtjev Agenciji za dodjelu kredita).

Interna komunikacija (webinar); Savremena poslovna komunikacija (webinar); Priprema, pisanje i vođenje projekata; Dvosemestralni program obuke Sigurnost informacija – I semester.

15. Zaključna razmatranja

768. Centralna izborna komisija BiH je i u 2024. godini značajan dio svojih aktivnosti usmjerila na uspostavljanje međunarodne saradnje i razmjenu iskustava kroz aktivno učešće na konferencijama, seminarima i raznim oblicima edukacija, što omogućava upoznavanje s najaktuelnijim trendovima u razvoju izbornih sistema i primjene zakona iz oblasti finansiranja političkih stranaka. Učešćem u međunarodnim aktivnostima CIKBiH nastoji dati puni doprinos u afirmaciji Bosne i Hercegovine kroz uspostavljanje saradnje s tijelima za provođenje izbora drugih zemalja, nastavak saradnje s EU, OSCE-om, OSCE-om/ODIHR-om, Vijećem Evrope, IFES-om, kao i aktivnim učešćem na konferencijama i sastancima Svjetskog udruženja izbornih tijela (*A-WEB*) i drugih međunarodnih organizacija.
769. U izvještajnom periodu nastavljena je i uspješna saradnja s nevladinim sektorom u Bosni i Hercegovini, te su organizovane brojne zajedničke aktivnosti.
770. Državni službenici Centralne izborne komisije BiH su tokom 2024. godine učestvovali na obavezujućim edukacijama koje su organizovale Agencija za državnu službu BiH, međunarodne organizacije, kao i obukama koje su organizovale specijalističke kompanije.
771. Kao i dosada, za Centralnu izbornu komisiju BiH međunarodna saradnja predstavlja veoma važan segment u radu, jer omogućava iznalaženje finansijskih sredstava, kao i razvijanje projekata za unapređenje izbornog procesa. Stoga će Centralna izborna komisija BiH i ubuduće nastaviti intenzivno ostvarivati međunarodne kontakte.

IV. DIO – JAVNOST RADA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BiH

1. Javnost rada Centralne izborne komisije BiH u 2024. godini

772. Centralna izborna komisija BiH je zadovoljna postignutom transparentnošću u radu i kao institucija u potpunosti je otvorena prema javnosti. Sve sjednice Centralne izborne komisije BiH se prenose UŽIVO i mogu se pogledati i naknadno na web-stranici i YouTube kanalu CIKBiH.
773. Potpuna transparentnost u radu je kontinuirano nastojanje Centralne izborne komisije BiH da svoju zakonsku obavezu, kada je u pitanju javnost rada ispunjava kroz dosljednu primjenu osnovnih principa javnog informisanja, kao što su: otvorenost, istinitost i odgovornost, koordinacija, blagovremenost i korisnost.
774. Centralna izborna komisija BiH pravovremeno informiše javnost o svim svojim aktivnostima.
775. U informisanju javnosti Centralna izborna komisija BiH uglavnom koristi standardna sredstva informisanja, kao što su: internet, konferencije za novinare, izjave za medije, saopćenja za javnost, društvene mreže, bilten i podcast.

Konferencija za medije

776. Svi događaji koje organizuje Centralna izborna komisija BiH su otvoreni za javnost i u vezi s tim bilježimo veliki interes medija.
777. Centralna izborna komisije BiH je prisutna i na društvenim mrežama: X, Facebooku, Instagramu, LinkedInu, a ima i svoj YouTube kanal.
778. Putem svojih službenih profila na Facebooku, Instagramu i X-u Centralna izborne komisije BiH aktivno komunicira s javnošću. Kroz ove platforme institucija redovno

dijeli najnovije informacije o svom radu i relevantnim događajima u vezi sa izbornim procesom u zemlji.

779. U 2024. godini na društvenim mrežama ostvaren je značajan napredak u pogledu dosega i angažmana. Na Facebooku je ostvareno impresivnih **309.700 pregleda, doseg od 149.700**, a **broj posjeta stranici** dosegao je **104.000**. Također, broj pratitelja na ovoj platformi povećan je za **1.100**. Na Instagramu je broj pregleda dosegao **66.700**, dok je doseg iznosio **7.600**. Posjete su porasle na 5.200, a broj pratitelja povećan je za **266**. Iako X profil CIKBiH nije premium korisnik (što onemogućava pristup analitikama), broj pratitelja na ovoj platformi porastao je za **94**. Ovi rezultati ukazuju na rastući interes javnosti za rad CIKBiH, kao i na uspješan razvoj njene prisutnosti na društvenim mrežama.
780. U 2024. godini najčitaniji post na facebook-stranici CIKBiH objavljen je 25. septembra 2024. godine. Post je bio usmjeren na provjeru registracije birača i lokacije biračkog mjesta. Ovaj post postigao je impresivnih **69.182 pregleda** i doseg od **38.848** osoba. Također, zabilježeno je ukupno **3.130** klikova na post.

Najčitaniji post na Facebooku 2024. godine

781. Na Instagramu je najviše reakcija izazvao post koji se odnosio na testiranje nove izborne tehnologije OSCE-a, odnosno na biometrijsku identifikaciju i autentifikaciju birača. Ovaj post je ostvario **2.900 pregleda**. Što se tiče X-a, statistike o reakcijama nisu dostupne jer CIKBiH nije premium korisnik ove platforme, što onemogućava pristup analitikama.

Najčitaniji post na Instagramu 2024.

782. **Facebook** stranica CIKBiH ima uravnotežen broj pratitelja po spolu, s **52,3% žena** i **47,7% muškaraca**. Pratitelji dolaze pretežno iz većih gradova poput **Sarajeva, Zenice, Tuzle, Banje Luke i Mostara**, a među korisnicima iz drugih zemalja najbrojniji su iz **Njemačke, Austrije, Slovenije, Hrvatske i Srbije**.
783. S druge strane, **Instagram** stranica CIKBiH bilježi gotovo izjednačen broj pratitelja oba spola, s **53,2% muškaraca** i **46,8% žena**. Najveći broj pratitelja dolazi iz **Sarajeva, Banje Luke, Tuzle, Zenice i Brčkog**, dok su među pratiteljima iz drugih zemalja najbrojniji korisnici iz **Njemačke, Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije, Austrije i Srbije**.

Viber chatob

784. U cilju promocije učešća mladih u političkim procesima Centralna izborna komisija BiH u saradnji sa UNFPA-om kreirala je Viber chatbot za Lokalne izbore 2024. godine, koji je u 2024. godini imao **6.785 pretplatnika**. Ovaj inovativni alat, već korišten na Lokalnim izborima 2020. i Općim izborima 2022. godine, omogućava biračima brz i jednostavan pristup ključnim informacijama o izbornom procesu. Glavni cilj je osnažiti mlade, posebno birače koji glasaju prvi put, i potaknuti njihovo aktivno sudjelovanje u političkim odlukama. Chatbot je omogućio informacije o registraciji, proceduri glasanja, te detalje o kandidatima. Alat je dostupan unosom ključne riječi "Izbori u BiH" u pretragu na Viberu.

Viber chatbot – Lokalni izbori 2024. godine

785. Sve relevantne informacije i odluke koje donosi Centralna izborna komisija BiH mogu se dobiti na:
1. *Internet-stranici* CIKBiH, www.izbori.ba, koja svojim sadržajem informiše javnost o svojim aktivnostima uključujući zakonsku i podzakonsku regulativu i baze podataka za koje ne postoje zakonske prepreke objavljivanja.
 2. *Konferencijama za novinare i u saopćenjima za javnost*. CIKBiH je u 2024. godini održao 13 konferencija za novinare i objavio 161 saopćenje za javnost.
 3. *Društvenim mrežama* X, Facebook, Instagram, LinkedIn i YouTube kanalu CIKBiH.

786. Pisani mediji u BiH su u 2024. godini objavili više od 4.000 članaka o radu CIKBiH, što potvrđuje visok stepen otvorenosti i transparentnosti Centralne izborne komisije BiH prema javnosti.

787. Mediji, politički subjekti i nevladine organizacije su u najvećoj mjeri zainteresovani za rad Centralne izborne komisije BiH.

2. Zaključna razmatranja

788. Centralna izborna komisija BiH će nastaviti praksu objektivnog i pravovremenog informisanja javnosti o svom radu.

789. U dosadašnjem radu nije bilo primjedbi na transparentnost i javnost rada Centralne izborne komisije BiH.

790. Prenos UŽIVO sjednica Centralne izborne komisije BiH će biti omogućen kontinuirano kao i prisustvo na društvenim mrežama.

VII. DIO – PREPORUKE

1. Preporuke

791. Dana 03.03.2025. godine Centralna izborna komisija BiH je Parlamentarnoj skupštini BiH dostavila “Završni izvještaj provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine“ u skladu sa Zaključkom Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH od 03.12.2024. godine¹⁵⁶ kojim zadužuje Centralnu izbornu komisiju BiH da izradi studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine u roku od 90 dana od dana usvajanja ovog zaključka i zadužuje Vijeće ministara BiH da, u skladu sa zahtjevom CIK-a BiH, osigura finansijska sredstva u Budžetu institucija BiH za 2025. godinu za nabavku potrebne opreme za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces BiH, u skladu sa članom 20.16e Izbornog zakona BiH.
792. Nakon razmatranja Studije izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine Parlamentarna skupština BiH će se odrediti u kojem pravcu želi ići sa uvođenjem izbornih tehnologija u izborni proces u skladu sa članom 20.16e Izbornog zakona BiH.
793. Za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu na Općim izborima 2026. godine neophodno je izvršiti detaljnu i dobru pripremu, stoga predlažemo da Parlamentarna skupština BiH prihvati sljedeće preporuke:
- 1) Obezbijediti budžet za nabavku opreme;
 - 2) Osigurati adekvatno skladište i proces za konfiguraciju opreme;
 - 3) Imenovati nezavisne vanjske revizije za kontrolu i praćenje dobavljača opreme i usluga;
 - 4) Formirati posebno koordinaciono tijelo na državnom nivou koje bi koordiniralo i pratilo cijeli proces,
 - 5) Oformiti Tim za odgovor na računarske incidente (CIRT) koji bi u području kibernetičke bezbjednosti koordinirao, pratio, sprečavao i ublažavao potencijalne hakerske napade i subverziju cjelokupnog sistema, a koji bi uz predstavnike CIKBiH uključio i druge stručnjake iz državnih institucija u Bosni i Hercegovini: Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA); Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Obavještajno-sigurnosne agencije BiH (OSA); Ministarstva saobraćaja i komunikacija BiH, Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva odbrane BiH.
 - 6) Radi efikasnog rada i komunikacije neophodno je uspostaviti Interresornu radnu grupu koju bi činili predstavnici svih nadležnih institucija kao što su Parlamentarna skupština BiH, Vijeće ministara BiH, Ministarstvo finansija i trezora BiH, Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH, Agencija za javne nabavke BiH, telekom operateri itd.

¹⁵⁶ Akt Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, broj 01-50-1-15-23/24 od 3.12.2024. godine.

794. Nadalje, zbog povećanja obima nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, neophodno je da Vijeće ministara BiH da saglasnost na Prijedlog novog Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH, koji je nakon pribavljenih saglasnosti nadležnih institucija dana 06.03.2025. godine dostavljen na dalju proceduru Vijeću ministara BiH¹⁵⁷, kao i da nadležne institucije obezbijede neophodna finansijska sredstva za zapošljavanje dodatnih djelatnika.
795. Unaprijediti zakonodavni okvir u oblasti finansiranja političkih stranaka i finansiranja izborne kampanje kako bi se provele sve preporuke Grupe zemalja za borbu protiv korupcije Vijeća Evrope (GRECO) i OSCE/ODIHR-a.
796. Izborni zakonodavni okvir treba biti unaprijeđen u skladu sa preporukama OSCE/ODIHR-a.
797. Parlamentarna skupština BiH će se izjasniti o inicijativama za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH i Zakona o financiranju političkih stranaka.
798. Parlamentarna skupština BiH je posvećena jačanju kapaciteta Centralne izborne komisije BiH i izborne administracije u cilju jačanja integriteta izbornog procesa.
799. Trajno riješiti pitanje skladišnog prostora izbornog materijala kupovinom ili kupovinom zemljišta i izgradnjom objekta/skladišta i obezbijediti neophodna budžetska sredstva za implementaciju.
800. Obezbijediti budžetska sredstva za investiciono održavanje zgrade sjedišta CIKBiH.
801. Parlamentarna skupština BiH i Centralna izborna komisija BiH su opredijeljene za jačanje institucionalne saradnje u cilju unapređenja izbornog procesa.
802. Parlamentarna skupština BiH potvrđuje opredjeljenje da podržava rad Centralne izborne komisije BiH kao tijela čije nadležnosti proizilaze iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH, a u smislu daljnjeg obezbjeđivanja finansijske, kadrovske i normativno-pravne stabilnosti Centralne izborne komisije BiH.

Broj: 04-2-07-10-590 -1/25

Sarajevo, 11.06.2025. godine

Predsjednica

dr. Irena Hadžiabdić

¹⁵⁷ Akt CIKBiH, broj 07-2-02-3-739-51/23.

PRILOG 1 – POPIS NORMATIVNIH AKATA

Akti Centralne izborne komisije BiH objavljeni u Službenim glasilima

1.	Odluka o razrješenju predsjednika Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 3/24)
2.	Odluka o izboru predsjednice Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 3/24)
3.	Odluka o izmjeni Odluke o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 18/24)
4.	Odluka o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
5.	Odluka o djelokrugu primjene pilot-projekata Centralne izborne komisije BiH za Lokalne izbore 2024.godine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
6.	Odluka o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organizovanje glasanja za Lokalne izbore 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
7.	Odluka o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
8.	Odluka o logu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine koji će se koristiti za Lokalne izbore 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
9.	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o visini naknade za rad članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
10.	Odluka o visini naknade za rad članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
11.	Odluka o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 07.05.2024. godine u 24.00 sati ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
12.	Odluka o naknadi za rad u biračkim odborima na provođenju Lokalnih izbora 2024. godine (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 43/24)
13.	Odluka o izmjeni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske („Službeni glasnik BiH“, broj 49/24)
14.	Odluka o određivanju biračkih mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 55/24)
15.	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o djelokrugu primjene pilot-projekata Centralne izborne komisije BiH za Lokalne izbore 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 57/24)
16.	Odluka o određivanju biračkih mjesta za provođenje pilot-projekata za Lokalne izbore 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 57/24)

17.	Odluka o izmjeni Odluke o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 59/24)
18.	Odluka o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 22.08.2024. godine u 24.00 sati ("Službeni glasnik BiH", broj 59/24)
19.	Odluka o utvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače koji će glasati putem mobilnog tima za Lokalne izbore 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 64/24)
20.	Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za birače koji će glasati putem mobilnog tima za Lokalne izbore 2024. godine, broj 06-1-07-2-620-4/24 od 19.09.2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 66/24)
21.	Odluka o ispravci Odluke o određivanju biračkih mjesta za provođenje pilot-projekata za Lokalne izbore 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 68/24)
22.	Odluka o odgađanju održavanja Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama u kojima je proglašeno stanje prirodne nesreće ("Službeni glasnik BiH", broj 68/24)
23.	Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o odgađanju održavanja Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama u kojima je proglašeno stanje prirodne nesreće ("Službeni glasnik BiH", broj 68/24)
24.	Odluka o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama Fojnica, Kiseljak, Kreševo i Konjic ("Službeni glasnik BiH", broj 70/24)
25.	Odluka o zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 06.10.2024. godine u 24.00 sati ("Službeni glasnik BiH", broj 70/24)
26.	Odluka o raspisivanju i održavanju odgođenih Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnoj izornoj jedinici Jablanica ("Službeni glasnik BiH", broj 72/24)
27.	Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 75/24)
28.	Dopunska Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 78/24)
29.	Pravilnik o prijavi i uvjetima za ovjeru političkog subjekta za učešće na Lokalnim izborima 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
30.	Pravilnik o medijskom predstavljanju i javnom oglašavanju političkih subjekata u izbornom periodu ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
31.	Pravilnik o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u BiH 2024.godine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
32.	Pravilnik o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
33.	Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima i izvještajima o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)

34.	Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima i izvještajima o prometu posebnog računa za finansiranje izborne kampanje nezavisnih kandidata ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
35.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
36.	Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
37.	Pravilnik o službenoj legitimaciji državnih službenika u Službi za reviziju finansiranja političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
38.	Pravilnik o provođenju izbora u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
39.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provođenju izbora u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 43/24)
40.	Pravilnik o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini na biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini na kojim se koriste optički skeneri i vrši direktna transmisija rezultata za Lokalne izbore 2024. godine – Pilot-projekat 2 ("Službeni glasnik BiH", broj 61/24)
41.	Pravilnik o načinu provođenja Pilot-projekta 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača za Lokalne izbore 2024. godine na području Brčko distrikta BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 61/24)
42.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi izbora na biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini na kojima se koriste optički skeneri i vrši direktna transmisija rezultata za Lokalne izbore 2024. godine – Pilot-projekat 2 ("Službeni glasnik BiH", broj 65/24)
43.	Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 66/24)
44.	Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o dodjeli i prestanku mandata ("Službeni glasnik BiH", broj 26/24)
45.	Uputstvo o dopuni Uputstva o dodjeli i prestanku mandata ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
46.	Uputstvo o dodjeli i prestanku mandata (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
47.	Uputstvo o dopunama uputstva o postupku provođenja posrednih izbora za organe vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
48.	Uputstvo o postupku provođenja posrednih izbora za organe vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
49.	Uputstvo o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
50.	Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o postupku žrijebanja političkih subjekata za utvrđivanje redoslijeda na glasačkom listiću ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)

51.	Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o izgledu i načinu ispunjavanja obrasca izjave o imovinskom stanju ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
52.	Uputstvo o postupku žrijebanja političkih subjekata za utvrđivanje redoslijeda na glasačkom listiću (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
53.	Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o uvjetima i procedurama za akreditovanje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
54.	Uputstvo o izgledu i načinu ispunjavanja obrasca izjave o imovinskom stanju (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
55.	Uputstvo o uslovima i procedurama za akreditovanje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
56.	Uputstvo o postupku dostavljanja, prijema, obrade i arhiviranja prijave političkog subjekta elektronskim putem ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
57.	Uputstvo o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
58.	Uputstvo o žrijebanju političkih subjekata za mjesto u biračkom odboru za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
59.	Uputstvo o izmjeni i dopunama Uputstva o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektronskih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine za glasanje izvan BiH elektronskim putem ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
60.	Uputstvo o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektronskih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine za glasanje izvan BiH elektronskim putem (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
61.	Uputstvo o provedbi pilot-projekata na Lokalnim izborima 2024. godine uz upotrebu izbornih tehnologija ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
62.	Uputstvo o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova Izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
63.	Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim komisijama ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
64.	Uputstvo o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim komisijama (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
65.	Uputstvo o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2024. godine koji će se održati u nedjelju 06. oktobra 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24)
66.	Uputstvo o izmjeni Uputstva o uslovim i procedurama za akreditovanje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 41/24)

67.	Uputstvo o izmjeni Uputstva o žrijebanju političkih subjekata za mjesto u biračkom odboru za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 46/24)
68.	Uputstvo o radu biračkog odbora na biračkom mjestu na kojem se provodi Pilot-projekat 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata ("Službeni glasnik BiH", broj 61/24)
69.	Uputstvo o instalaciji, korištenju opreme za videonadzor, prijenosu i čuvanju nadzornih videosnimaka, o odgovornostima izbornih komisija i biračkih odbora, te prekršajima zbog kršenja propisanih pravila – Pilot-projekat 4 ("Službeni glasnik BiH", broj 61/24)
70.	Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 85/24)
71.	Instrukcija o pravu predlaganja za dodjelu pozicija članova i zamjenika članova biračkih odbora od strane političkih subjekata ("Službeni glasnik BiH", broj 41/24)
72.	Ovjerene kandidatske liste za učešće na Lokalnim izborima koji se održavaju 6. oktobra 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 56/24)
73.	Ispravka teksta Odluke o određivanju biračkih mjesta za provođenje pilot-projekata za Lokalne izbore 2024. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 59/24)

Akti Centralne izborne komisije BiH objavljeni na internet-stranici www.izbori.ba

1.	Odluka o visini naknade za instruktore za obuku kandidata za predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora na provođenju Lokalnih izbora 2024. godine, broj: 07-2-50-4-624-5/24 od 21.06.2024. g.
2.	Odluka o načinu i uslovima imenovanja i rada instruktora u timovima za obuku za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 05-1-02-2-849-1/24 od 13.06.2024. g.
3.	Odluka o određivanju redoslijeda političkih subjekata na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 06-1-07-1-1213-3/24 od 25.07.2024. g.
4.	Odluka o odbacivanju prijava kandidata prijavljenih za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora, broj: 06-1-07-1340-1/24 od 01.08.2024. g.
5.	Odluka o utvrđivanju liste kandidata za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora, broj: 06-1-07-1339-1/24 od 01.08.2024. g.
6.	Odluka o imenovanju instruktora predsjednika/ zamjenika predsjednika biračkog odbora za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 06-1-07-1-1350-1/24 od 01.08.2024. g.
7.	Odluka o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za 5.283 podnosioca prijava i 38 podnosioca prijava, broj: 06-1-07-2-620-2/24 od 05.08.2024. g.

8.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz CBS za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2024.godine, broj: 06-1-07-2-620-2/24 od 05.08.2024. g.
9.	Odluka o uvažavanju prigovora kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora, broj: 05-1-07-5-1385/24 od 14.08.2024. g.
10.	Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje za provođenje Lokalnih izbora u BiH 2024. godine, broj: 05-1-07-1-1672-1/24 od 22.08.2024. g.
11.	Odluka o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrđivanje rezultata glasanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na Lokalnim izborima 2024. godine, broj: 05-1-07-1-1673-1/24 od 22.08.2024. g.
12.	Odluka o utvrđivanju liste kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 06-1-07-1339-2/24 od 22.08.2024. g.
13.	Odluka o odbacivanju prijava kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-2/24 od 22.08.2024. g.
14.	Odluka o uklanjanju 112 osoba sa liste kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-3/24 od 26.08.2024. g.
15.	Odluka o uvažavanju prigovora kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 05-1-07-5-1761/24 od 02.09.2024. g.
16.	Odluka o uklanjanju 9 osoba sa liste kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-4/24 od 17.09.2024. g.
17.	Ispravka Odluke o izmjeni Odluke o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrđivanje rezultata glasanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na Lokalnim izborima 2024. godine, broj: 05-1-07-1-1673-2/24 od 24.09.2024. g.
18.	Odluka o imenovanju predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora za IJ Jajce, broj: 06-1-07-1-1339-5/24 od 27.09.2024. g.
19.	Odluka o imenovanju 5.753 predsjednika i 4.439 zamjenika predsjednika BO za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 06-1-07-1-1339-4/24 od 27.09.2024. g.
20.	Odluka o imenovanju operatera i glavnih operatera za instalaciju za Pilot-projekat 1, 2 i 4, broj: 06-1-07-2323-1/24 od 27.09.2024. g.
21.	Instrukcija o dodatnoj zaštiti glasačkih listića za provođenje odgođenih izbora koji će se održati 20.10.2024. g. u OIJ Fojnica, broj: 06-1-07-1-3294-2/24 od 14.10.2024. g.
22.	Instrukcija o načinu identifikacije i glasanja birača na odgođenim izborima u IJ Fojnica, Kiseljak, Kreševo i Konjic, broj: 06-1-07-1-2865-6/24 od 17.10.2024. g.
23.	Instrukcija o načinu identifikacije i glasanja birača na odgođenim izborima u IJ Jablanica, broj: 06-1-07-1-2865-9/24 od 24.10.2024. g.

24.	Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine, 05-1-07-1-3423-1/24 od 24.10.2024. g.
25.	Odluka o naknadi za rad u biračkim odborima na provođenju Lokalnih izbora 2024. godine, 07-2-50-4-624-4/24 od 06.06.2024. g.
26.	Odluka o dopuni Odluke o naknadi za rad u biračkim odborima na provođenju Lokalnih izbora 2024. godine, 07-2-50-4-624-12/24 od 24.10.2024. g.
27.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju za 13 političkih subjekata, broj: 05-1-07-1-3456-1/24 od 29.10.2024. g.
28.	Odluka o ispravci Odluke u Odluci o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju za 13 političkih subjekata, broj: 05-1-07-1-3456-3/24 od 30.10.2024. g.
29.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju za 8 političkih subjekata, broj: 05-1-07-1-3456-2/24 od 30.10.2024. g.
30.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju, broj: 05-1-07-1-3456-10/24 od 01.11.2024. g.
31.	Odluka o izmjeni Odluke o imenovanju predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora, broj: 06-1-07-1-1339-10/24 od 01.11.2024. g.
32.	Dopunska Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine, 05-1-07-1-3423-20/24 od 05.11.2024. g.
33.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju, broj: 05-1-07-1-3456-14/24 od 07.11.2024. g.
34.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju, broj: 05-1-07-1-3456-15/24 od 08.11.2024. g.

**Akti Centralne izborne komisije BiH koji se ne objavljuju u službenim glasilima
niti na internet-stranici www.izbori.ba**

1.	Pravilnik o čuvanju i posebnim mjerama tehničke zaštite ličnih podataka birača na biračkim mjestima za Pilot-projekat 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata i Pilot-projekat 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 05-2-02-1879-1/24 od 29.08.2024. godine
2.	Pravilnik o čuvanju i zaštiti ličnih podataka na biračkim mjestima za Pilot-projekat 1 i 2, broj: 05-2-02-1879-2/24 od 10.09.2024. godine

PRILOG 2 – POPIS MATERIJALNIH PROPISA KOJE CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BiH PRIMJENJUJE U PROVOĐENJU SVOJIH NADLEŽNOSTI

1)	Izborni zakon Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24)
2)	Zakon o finansiranju političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16)
3)	Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH“, broj 61/23)
4)	Zakon o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 i 65/20 i 59/22)
5)	Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12, 93/17 i 18/24)
6)	Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13, 93/17, 59/22 i 88/23)
7)	Zakon o upravnom postupku (“Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13 i 53/16)
8)	Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10)
9)	Zakon o upravi (“Službeni glasnik BiH“, br. 32/02, 102/09 i 72/17)
10)	Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08)
11)	Zakon o obligacionim odnosima (Preuzet od SFRJ “Službeni glasnik RBiH“, br. 2/92, 13/93 i 13/94)
12)	Zakon o izvršnom postupku pred Sudom BiH (“Službeni glasnik BiH“, broj 18/03)
13)	Zakon o budžetu institucija i međunarodnih obaveza BiH (donosi se za svaku fiskalnu godinu)
14)	Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH (“Službeni glasnik BiH“, broj 100/13)

15)	Zakon o uplatama na JRT i raspodjeli prihoda ("Službeni glasnik BiH", br. 55/04, 34/07, 49/09 i 91/17)
16)	Izborni zakon Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", br. 34/02, 35/02, 24/04, 19/05, 24/12 i 109/12, 45/18 i 18/20)
17)	Izborni zakon Brčko distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", br. 17/08, 43/08 i 49/18)
18)	Zakon o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH“, br. 103/09 i 58/13)
19)	Zakon o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/08)
20)	Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09)
21)	Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 97/16, 36/19 i 61/21)
22)	Statuti općina i gradova
23)	Statut Brčko distrikta Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", broj 2/10)
24)	Zakon o Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 56/08)
25)	Zakon o jedinstvenom matičnom broju ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 63/08, 103/11, 87/13 i 84/15)
26)	Zakon o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 56/08 i 58/15)
27)	Zakon o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 16/02, 53/07, 56/08 i 18/12)
28)	Zakon o političkim organizacijama ("Službeni list SRBiH", broj 27/91 – preuzet u Federaciji BiH)
29)	Zakon o političkim organizacijama ("Službeni glasnik RS", br. 15/96 i 17/02)
30)	Zakon o političkim organizacijama ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", br. 12/02, 19/07 i 2/08)
31)	Zakon o izvršenju budžeta Federacije BiH (donosi se svake godine)
32)	Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine ("Službeni glasnik RS", broj 65/08)

-
- 33) Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 29/04, 14/07 i 19/07)
-
- 34) Zakon o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj 42/04)
-
- 35) Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21)
-
- 36) Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (“Službeni glasnik RS“, br. 94/15 i 78/20)
-
- 37) Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 22/16 i 50/18)
-
- 38) Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (“Službeni glasnik BiH“, br. 47/14, 46/16 i 13/24)
-
- 39) Zakon o zaštiti ličnih podataka (“Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11)
-
- 40) Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14)
-
- 41) Krivični zakoni u BiH
-
- 42) Zakoni o krivičnom postupku u BiH
-
- 43) Zakon o javnim nabavkama (“Službeni glasnik BiH“, br. 39/14 i 59/22)
-